

ریشه‌ها

نوشتة: آكس هايلى

ترجمه: محمدتقى كراباسى - حسن مروى

ریشه ها

نوشته : آلکس هایلی

ترجمه : محمد تقی کرباسی - حسن مروی

چاپ سوم ۱۳۶۱

چاپ : چاپخانه آفتاب

تیراژ : ۳۰۰۰

ناشر : سازمان انتشارات جاویدان

کلیه حقوق محفوظ

فهرست مطالب

۹	فصل اول
۱۳	فصل دوم
۱۵	فصل سوم
۱۷	فصل چهارم
۲۱	فصل پنجم
۲۵	فصل ششم
۲۷	فصل هفتم
۲۹	فصل هشتم
۳۱	فصل نهم
۳۳	فصل دهم
۳۷	فصل یازدهم
۴۱	فصل دوازدهم
۴۳	فصل سیزدهم
۴۵	فصل چهاردهم
۴۷	فصل پانزدهم
۵۱	فصل شانزدهم
۵۷	فصل هجدهم
۶۱	فصل هیجدهم
۶۳	فصل نوزدهم
۶۷	فصل بیستم
۷۳	فصل بیست و یکم

۷۷	فصل بیست و دوم
۸۱	فصل بیست و سوم
۸۷	فصل بیست و چهارم
۹۱	فصل بیست و پنجم
۹۵	فصل بیست و ششم
۹۹	فصل بیست و هفتم
۱۰۱	فصل بیست و هشتم
۱۰۳	فصل بیست و نهم
۱۰۷	فصل سیام
۱۱۱	فصل سی و یکم
۱۱۵	فصل سی و دوم
۱۱۹	فصل سی و سوم
۱۲۱	فصل سی و چهارم
۱۲۵	فصل سی و پنجم
۱۲۷	فصل سی و ششم
۱۳۱	فصل سی و هفتم
۱۳۵	فصل سی و هشتم
۱۳۹	فصل سی و نهم
۱۴۳	فصل چهل
۱۴۷	فصل چهل و یکم
۱۴۹	فصل چهل و دوم
۱۵۳	فصل چهل و سوم
۱۵۵	فصل چهل و چهارم
۱۵۹	فصل چهل و پنجم
۱۶۱	فصل چهل و ششم
۱۶۹	فصل چهل و هشتم
۱۶۹	فصل چهل و هشتم
۱۷۱	فصل چهل و نهم
۱۷۵	فصل پنجاهم
۱۷۹	فصل پنجاه و یکم
۱۸۳	فصل پنجاه و دوم
۱۸۵	فصل پنجاه و سوم
۱۸۹	فصل پنجاه و چهارم

۱۹۱	فصل پنجاه و پنجم
۱۹۵	فصل پنجاه و ششم
۱۹۹	فصل پنجاه و هفتم
۲۰۳	فصل پنجاه و هشتم
۲۰۵	فصل پنجاه و نهم
۲۰۷	فصل شصتم
۲۱۱	فصل شصت و یکم
۲۱۳	فصل شصت و دوم
۲۱۷	فصل شصت و سوم
۲۱۹	فصل شصت و چهارم
۲۲۳	فصل شصت و پنجم
۲۲۷	فصل شصت و ششم
۲۲۹	فصل شصت و هفتم
۲۳۱	فصل شصت و هشتم
۲۳۵	فصل شصت و نهم
۲۳۷	فصل هفتادم
۲۳۹	فصل هفتاد و یکم
۲۴۱	فصل هفتاد و دوم
۲۴۵	فصل هفتاد و سوم
۲۴۹	فصل هفتاد و چهارم
۲۵۳	فصل هفتاد و پنجم
۲۵۵	فصل هفتاد و ششم
۲۵۹	فصل هفتاد و هفتم
۲۶۱	فصل هفتاد و هشتم
۲۶۳	فصل هفتاد و نهم
۲۶۷	فصل هشتادم
۲۶۹	فصل هشتاد و یکم
۲۷۳	فصل هشتاد و دوم
۲۷۵	فصل هشتاد و سوم
۲۷۹	فصل هشتاد و چهارم
۲۸۳	فصل هشتاد و پنجم
۲۸۵	فصل هشتاد و ششم
۲۸۹	فصل هشتاد و هفتم

۲۹۱	فصل هشتاد و هشتم
۲۹۵	فصل هشتاد و نهم
۲۹۹	فصل نود
۳۰۳	فصل نود و یکم
۳۰۹	فصل نود و دوم
۳۱۵	فصل نود و سوم
۳۱۹	فصل نود و چهارم
۳۲۱	فصل نود و پنجم
۳۲۷	فصل نود و ششم
۳۲۹	فصل نود و هفتم
۳۳۳	فصل نود و هشتم
۳۳۷	فصل نود و نهم
۳۴۱	فصل صد
۳۴۵	فصل صد و یکم
۳۴۷	فصل صد و دوم
۳۵۱	فصل صد و سوم
۳۵۷	فصل صد و چهارم
۳۶۱	فصل صد و پنجم
۳۶۵	فصل صد و ششم
۳۶۹	فصل صد و هفتم
۳۷۳	فصل صد و هشتم
۳۷۷	فصل صد و نهم
۳۸۱	فصل صد و دهم
۳۸۵	فصل صد و یازدهم
۳۹۱	فصل صد و دوازدهم
۳۹۳	فصل صد و سیزدهم
۳۹۷	فصل صد و چهاردهم
۳۹۹	فصل صد و پانزدهم
۴۰۱	فصل صد و شانزدهم
۴۰۳	فصل صد و هفدهم
۴۰۵	فصل صد و هیجدهم
۴۰۹	فصل صد و نوزدهم
۴۱۱	فصل صد و بیستم

فصل اول

اوایل بهار ۱۷۵۰ در غرب آفریقا، در دهکده جفورو^۱ که حدود چهار روز با ساحل زامبیا فاصله داشت، در خانواده عمر^۲ و بینتاکینته^۳ پسر بدنی آمد که کاملاً شبیه مادرش لطیف و زیبا و سیاه بود. قابل^۴، نیوبوتوی^۵ پیر و مادر بزرگ یاسیا^۶ تا دیدند بچه پسر است از شادی خندیدند.

طبق سنت نیاکانشان اگر فرزند اول خانواده‌ای پسر میشد آنرا نشانه خیر و برکت خداوند برای آن خانواده و اقوامش میدانستند. و بدین وسیله افتخارآمیز بود که خانواده کینته معروف و جاودانی شد.

نیمه شب با شروع بانگ خروسها و همراه با پیچ و پیچ نیوبوتو و مادر بزرگ یاسیا اولین صدائی که بچه شنید ریتم دنگ‌دنگ ممتد هاون-های چوبی بود که زنان دهکده مشغول آرد کردن کاس کاس^۷ بودند و میخواستند با آن نوعی غذای سنتی را روی اجاقهای سنگی درست کنند، دود آبی کمرنگی از فضای دهکده زبانه میکشید، همراه آن صدای مضموم و گرفته کاجالی^۷ دمبا مؤذن دهکده شنیده میشد که مردان را به نماز سیحگاهی دعوت میکرد. مردان دهکده از تخت خوابهای چوبی پائین آمده و بطرف مسجد دهکده جائیکه مؤذن دهکده میگفت الله اکبر اشهدان لا اله الا الله. یعنی (خدای بزرگ است و گواه میدهم که خدائی جز خدای یکتا نیست) برآه افتادند.

- 1 - Juffure.
- 2 - Omoro.
- 3 - Binta, Kinta.
- 4 - Nyo, Boto.
- 5 - Yasia.
- 6 - Cous cous.
- 7 - Kajali, Demba.

بعد از نماز مردها دسته، دسته برای خوردن صبحانه بطرف خانه‌هایشان براه افتادند. در این موقع عمر وسط جمعیت آمده و با شور و هیجان خبر داد که فرزندش بدنیا آمده و پسر، همه بهش تبریک گفتند و برایش آرزوی سعادت و خوشبختی کردند.

وقتی مردها بخانه برگشتند زن‌ها اول کاس‌های از غذای مخصوص صبحانه را بآنها داده و بعد به پیچیده‌ها غذا دادند و سپس خودشان غذا خوردند. بعد از صرف صبحانه مردها وسایل کشاورزی را برداشتند و عازم مزارع شدند. تا زمین‌ها را شخم کرده و آماده کشت بادام‌زمینی، کاس کاس و پنبه‌کنند، البته کشت برنج در این قسمت از سرزمین گرم و کم‌آب زامبیا مخصوص زن‌ها بود.

طبق سنت آبا و اجدادی در هفت روز آینده عمر بایستی برای فرزندش اسمی انتخاب میکرد و از طرفی در این مدت هم بایستی از طرف خودش و بی‌تا به همه خانه‌های دهکده جفور رفته و همه را برای جشن اسم‌گزارون فرزندش دعوت میکرد.

صبح روز هشتم اهالی دهکده جلوی خانه عمر جمع شدند، زن‌ها با خودشان ماست و کیک‌ی که از آرد برنج و غسل درست شده بود آورده بودند، آلی‌مامو^۸ و کاراموسیللا^۹ نقاره‌چی دهکده همراه با طبل و ساز و دهلش مشغول نواختن بود که آرافنگ^{۱۰} بریماسی‌زی معلم دهکده و نیز دوتا برادرهای عمر که از راهی دور آمده بودند بجمع آنها پیوستند. بی‌تا با غرور بچه را بغل کرده بود، بعد کمی از موهای بچه را قیچی کردند، همه‌های میان زن‌ها براه افتاد، به‌به چه خوشگل شد، بعد دوباره زن‌ها ساکت شدند و نقاره‌چی بکارش ادامه داد، در این موقع آلی‌مامو دعائی خواند و بماست و کیک‌هاییکه آورده بودند فوت کرد، اهالی دهکده هر کدام برای تبریک مقداری کیک خوردند و بعد هم بچه را دعا کردند، خداوند بتو طول عمر، موفقیت، عزت، سعادت عطا کند و بخوانده و اهالی دهکده و قبیله‌ات فرزندان بسیار عنایت بفرماید.

پس عمر بطرف زنش رفته و بچه را گرفت و سر دست بلند کرد، سیمرتیه در گوشش اسمی را که برایش انتخاب کرده بود خواند، دوباره نقاره‌چی طبل‌ی زد و بعد عمر اسم بچه را به‌زنش گفت و بعد هم به آرافنگ

8 - Alimamo.

9 - Karamo Silla.

10 - Arafang, Brimacesay.

که روبروی مردم ایستاده بود.
 آرافنگ با صدای بلند گفت که اسم بچه کونتا^{۱۱} است.
 همه میدانستند که این یکی از اسمهای مرحوم پدر بزرگ بچه پنام
 کاریاکونتا کینت^{۱۲} است که از موریتانی بهزامبیا آمده و مردم جفور را از
 قحطی نجات داده و با مادر بزرگ یاسیا ازدواج کرده و بعد هم بعنوان
 روحانی و مجتهد دهکده انجام وظیفه کرده بود.
 آرافنگ یک‌یک اسمی اجداد بچه را نام برد.
 نقاره‌چی طبلی نواخت و بدین ترتیب مراسم اسم گزاران پایان
 رسید.

11 - Kunta.

12 - Kariba Kunta, Kinte.

فصل دوم

فصل کشت بود، در تمام کشتزارها خاکسترهایی که باعث میشد گیاهان بیشتر پرورش یابند پاشیده بودند. و زنان در مزارع برنج مشغول نشاء کردن بودند.

در مدتی که بینتا دوران نقاهت بعد از زایمان را میگذراند، مسافر بزرگ یاسیا هم مشغول کشت برنج بود. حالا بینتا که حالش بهبود یافته بود. روزها کوتتا را در یک طور نخی به پشت می بست و با بقیه زنهابطرف ساحل رودخانه دهکده میرفت. «آن یکی از معروفترین رودخانه های زامبیا بنام کامبی بولنگوا بود.»

در هر قایق پنج زن می نشست و پاروکنان قایق را بحسرت درمی آوردند.

هر دفعه که بینتا پارو را در آب فرو میکرد و خودش هم همراه آن خم و راست میشد، نرمی و گرمی کوتتا را در پشتش حس میکرد. هوا رطوبت و سنگینی و دلنشینی خاصی داشت و با عطری که از درختان و گیاهان باطراف پراکنده شده بود بوی طرب انگیزی بشام میرسید. خوکه های وحشی با سرو صدا بطرف پیشه ها و علفها میدویدند، هزاران پلیکان، درنا، پرندگان ماهی خوار، لک لک ها مشغول سید ماهی بودند، پرندگان کوچکتر به هوا پرواز میکردند و منتظر بودند تا آنها دور شوند.

وقتی قایقها از میان امواج و نواحی پر آب میگذشتند، ماهی ها دسته، دسته باهم حرکت میکردند و یک رقص تفره فام میکردند و بعقب برمیکشتند. بعضی مواقع ماهی های بزرگتر دنبال ماهی های کوچکتر میکردند. آنها تیکه بطرف قایقها فرار میکردند، توسط زنان سید میشدند.

ریشه‌ها

بالاخره زنها بعد از گشتن از راههای پرپیچ و خم رودخانه بهمدربانهائی میرسیدند که در آنجا میبایستی برنج نشاءمیزدند.

عصرها بینتا بعد از اینکه غذای شامگاهی را می‌بخت، سرتاپای بچه را با روغن مخصوصی نرم و تازه میکرد، بعد هم با غرور او را بغل کرده و بطرف کلبه مادر بزرگ یاسیا میرد.

عمر هم بعضی وقتها پسرش را از زنش گرفته و در پتوئی پیچیده و بکلبه‌اش میرد. چون رسم بر این بود که شوهران در کلبه‌هائی جدا از زنانشان زندگی میکردند.

چیزهای رنگی باعث میشد که کوتتای کوچولو شلوغی و شیطنت کند، مخصوصاً کیسه چرمی شکار که از فلس های ماهی خاویار پوشیده شده بود او را بشیطنت بیشتری تحریک میکرد.

کوتتا، کم کم با چهار دست و پا راه رفتن خودش را بدستگیره آویزان کرد، عمر هم از اینکار خنده‌اش میگرفت عمر اجازه میداد کوتتا به همه چیزها بغیر از جانماز که احترام خاصی برایش قائل بودند، دست بزند، بالاخره آخر شب ها هم بچه را میرد پیش مادرش، مادرش هم آنرا طاق‌باز در تخت‌خواب میخواباند و برایش لالائی میخواند:

بچه خندان من،

که بنام جدت نامیده شده‌ای

ای شکارچی پهلوان،

که یک روز بدان خواهی رسید و

برای بدرت افتخار کسب خواهی نمود.

ولی من ترا مانند پهلوانی بزرگ بخاطر خواهم آورد.

یکی از آداب و رسوم قدیمی این است که وقتی زنی مشغول بچه‌داری است شوهرش زن دیگری میگرفت، ولی چون عمر اقدام‌باینکار نکرده بود بینتارا بیش از پیش خوشحال کرده بود. بینتا به کوتتا کمک کرد تا در سیزدهماهگی بتواند بخوبی راه برود.

عمر از اینکه چنین سری داشت بخود می‌بالید و بینتا هم از این موضوع خوشحال بود.

فصل سوم

نهمه از فصل باران گذشت، فصل قبل را مردم استراحت کرده بودند، و از غذاهای خشک و آماده استفاده کرده بودند. در فصل گرما، مقدار زیادی از مزارع و مخازن آب خشکیده و جانوران وحشی بچنگلهای دور نمت رفته بودند.

روزهای گرسنگی چقدر زود فرا رسیده بود، پنج یز و دو گاو نر بیش از دفعه قبل ذبح شده بود، بیشتر مردم دعا و ثنا میکردند که پروردگار دهکده را از گرسنگی نجات دهد. بالاخره در آسمان گرم و سوزان دهکده ابرها نمایان شدند و روشنائی نفرت آور به بادهای تند و تیز مبدل شد. بارانهای تند و ریز دوباره شروع شد و کشاورزان مشغول کشت شدند. زنها هم بجای رفتن بمزارع برنج لباسهای محلی میپوشیدند و با شوهرانشان بکشاورزی میپرداختند.

در این موقع زنان سرود مذهبی اجدانشان را میخواندند تا کاس کاسها و بادام زمینیها و سایر محصولات رشد بیشتری بکنند، و در فواصل معین باپاهای برهنه اشان سوراخی در خاک میکنند و دانه در آن میگذاشتند و آنرا باخاک میپوشاندند.

مادر بزرگها و پیر زنها هم از بچه ها نگهداری میکردند. دختران و پسران هم مانند حیوانات لخت و برهنه باین طرف و آنطرف میدویدند و دور دهکده دنبال هم میکردند، قایم موشک بازی میکردند.

اما وقتی یکی از پیرزنها شروع میکرد بقرصه گفتن تمام بچهها ساکت میشدند و سراپا گوش میشدند. مادر بزرگ یاسیا عقیده داشت نیوبوتوی پیر و دوست داشتنی با آن صورت پرچین و چروک و دندانهای سیاهر، بهتر از همه داستان میگوید.

نیوبوتو بچهها را خیلی دوست میداشت و میگفت بچهها بگذارید

ریشه‌ها

برایتان یک داستان تعریف کنم. «خواهش میکنم» بچه‌ها درحالی که سراپا گوش بودند او چنین تعریف میکرد. «در زمانی، در دهکده پسری زندگی میکرد، روزی درحالی‌که کنار رودخانه‌ای مشغول قدم‌زدن بود تصاحی را دید که در طوری گیر کرده،

تصاح فریاد برآورد، «کمک‌کنین».

پسرك جواب داد «تو مرا میکشی».

«نه!» تصاح گفت «بیا نزدیکتر».

وقتی که پسرك نزدیک‌تر رفت، تصاح با دهان بزرگش او را گرفت،

پسرك فریاد برآورد این است رسم خوبی؟

تصاح گفت «این راه و رسم جهان است».

پسرك آنرا باور نکرد و تصاح قبول کرد که او را نخورد تا

سه جاندار نظرشان را در باره راه و رسم جهان و زندگی بگویند، اولین

جاندار الاغ پیری بود، وقتی عاقبت خوبی و زندگی بوله‌از او پرسیدند

جواب داد، حالا که پیر و ناتوان شده‌ام و نمیتوانم کار بکنم، اربابم مرا

بیرون رانده تا طعمه پلنگ بشوم».

جاندار بعدی اسب پیری بود که او هم همین عقیده

جاندار خرگوش فربه‌ای بود، وقتی آخر و عاقبت خوبی

او پرسیدند، خرگوش گفت «قبل از اینکه من بتوانم قضاوت

جریان کار را از اول ببینم، بعد قضاوت کنم، تصاح خرگوش

را باز کرد که چیزی بگوید که پسرك سالم از دهانش بیرون

رودخانه پرید.

خرگوش از پسرك پرسید «آیا گوشت تصاح دوست داری؟» پسرك

گفت بلی.

«پسدر و مادرت چی؟» او دوباره گفت بلی. پس این تصاح مال

توست.

پسرك بده رفته و با اهالی دهکده برگشت که تصاح را صید کنند،

اما همراه آنها سگی تازی بود که دنبال خرگوش کرد و او را نگرفت و

گشت، در اینجا نیو بوتو اضافه کرد پس تصاح راست میگفت سزای خوبی

همیشه بدی است. بچه‌ها تشکر و قدر دانی کردند، دوباره مشغول بازی

شدند.

فصل چهارم

حالا هر روز صبح تقریباً مختصر رگباری میبارید. کوتا با همبازهایش با شور و هیجان بیرون آمده و بقوس و قرح قشنگی که مثل طاقی هلالی شکل بطرف زمین کشیده شده بود اشاره میکردند.

«مال منه»، «مال منه». اما همراه با رگبار حشرات موذی که خیلی زود نیش میدادند، دهکده هجوم میآوردند که باعث میشد چپه ها فوری پخانهها برگردند.

چند شبی بخت سر هم باران سیلابی جاری شد و مزارع را به باتلاق و دهکدهها به گودالهای گلی تبدیل ساخت.

با این وجود مردم هر روز صبح قبل از صرف صبحانه بسجده کوچک جفور رفته و پیشگاه خداوند دعا میکردند که باز هم باران بیارند، چون زندگی و بقا بستگی بآب کافی داشت.

در کلبه پنمور و تاریک با سوزاندن شاخههای خشک و کودههای حیوانی مقدار حرارت و گرمائی ایجاد شده بود، نیوبوتوی پیر خطاب به کوتا و بچهها خاطراتش را چنین تعریف میکرد، روزگساری بود که باران باندازه کافی نمیبارید، بالاخره دو روز پشت سر هم باران بارید و بدمهم آفتاب سوزانی شد. مردم مرتب بدرگاه خداوند دعا میکردند و هر روز سه تا بز و یک گاو نر قربانی میکردند باوجود این روئیدنیها و گیاهان پژمرده و خشک میشدند. برکه های جنگلی خشک شده و پرندسها و حیوانات جنگلی که از تشنگی مریض شده بودند سرچاه دهکده آمدند. بیشتر مردم مریض شده بودند، مثل اینکه روح شیطان بدهکده جفور نزدیک شده بود آنها تیکه وضع مالی بهتری داشتند بدعا کردن، و قربانی کردن ادامه دادند، اما مثل اینکه خداوند از دهکده جفور روی برگردانده بود. بعضیها مریض شدند و بعضیها هم مردند و بعضی هم بدطاعت دیگه رفتند تا کار کنند و شکمشون راسیر کنند. در چنین اوضاع و احوالی

ریشه‌ها

بود که خداوند کارا با کوتا کینت را بدهکده فلاکت بار جفور فرستاد. کارا با کوتا که وضع مردم را چنین دید زمین زانو زده و بدون اینکه با کسی حرفی بزند یا چیزی بخورد و یا بخوابد مدت پنج شبانه روز بدرگاه خداوند دعا کرد.

غروب روز پنجم بود که باران شدیدی مثل سیل شروع بیاریدن کرد و دهکده جفور را نجات داد. وقتی داستان نیو بو تو تمام شد بچه‌ها با احترام به کوتا که نوه چنین شخص برجسته‌ای بود نگاه کردند.

شبه‌ها مرتب باران می‌بارید، بطوریکه وقتی که کوتا و بقیه بچه‌ها میخواستند از دهکده عبور کنند تا زانو تو گل و لای فرو می‌رفتند، مزارع برنج را سیلاب فرا گرفته بود، مردم هر روز بزها و گاوهای قیمتی را در راه خداوند قربانی میکردند، پشت‌بامها را تعمیر ولکه‌گیری کرده و زیر دیوارهاییکه در حال فرو ریختن بود شمع می‌زدند و دعا میکردند که ذخیره برنج و کاس کاشون تا وقت خرمن و برداشت محصول دوام بیاورد.

باران زندگی بخش گیاهان را سبز و خرم کرده بود، همه‌جا پرندگان میخواندند، درختها پر از شکوفه و غنچه شده، زمینها از گلبرگ گلها فرش شده بود، اما علیرغم این همه نعمت و پرآین طبیعت مریمی و بیماری میان مردم جفور ادامه داشت. زیرا همه این محصولات هنوز کال بودند و برای خوردن مناسب نبودند.

تخیره غذایی جفور تقریباً تمام شده بود، چندتائی گوسفند و بز و جوجه باقی‌مانده بودند که مجبور بودند بخاطر اینکه لشلان از بین نرود از آنها نگهداری کنند. بنابراین مواقعیکه هوا آفتابی بود تا غروب آفتاب برگهای درختان و ریشه گیاهان را برای تغذیه جمع میکردند. مثل سابق اگر مردان به جنگل میرفتند که حیوانات وحشی را شکار کنند، قدرت اینکه لاشه شکار را بدهکده بکشند نداشتند. عرف و رسم دهکده خوردن میمون و بوزینه را منع کرده بود و از طرفی به تخم مرغ هائیکه مرضها روش خوابیده بودند حق نداشتند دست بزنند و یا از ملیونها قورباغه‌ایکه سمی بنظر میرسیدند تغذیه کنند. همچون مسلمانان پارسا آنها ترجیح میدادند که بپزند تا از گوشت خوک‌های وحشی بخورند.

سالها درناهای پرند در نوک شاخه‌های بلند لانه کرده بودند و قتیکه جوجه‌هایشان سر از تخم بیرون می‌آوردند، درناها از رودخانه برایشان

ماهی میگرفتند و بآنها میدادند.

مادر بزرگها و بچهها منتظر چنین لحظه‌ای بودند و زیر این درختان رفته سر و صدا میکردند و بطرف لانه‌ها چوب و سنگ پرتاب میکردند، اغلب این سروصداهای گیج‌کننده بود که جوجه درنا دهانش را باز میکرد و ماهی از دهانش رها شده و از لابلای شاخه‌ها یزمین میافتاد. درگیری و تزاعی بین بچه‌ها در میکرفت، خانواده‌ایکه پیروز میشد نهار و شام مطبوعی درست میکرد ضمناً آگه یکی از سنگهائیکه بچه‌ها بی‌الا پرتاب میکردند اتفاقی به جوجه درنا میخورد باعث میشد که جوجه مجروح شده و بزمین بیفتد که البته آن شب خانواده برنده سوپ درنای هم میخوردند.

هر مرد هنگام غروب آفتاب به کلبه‌اش بر میگشت و با خودش آنچه را که پیدا کرده بود می‌آورد. شاید آن یموش صحرائی، شاید مقدار زیادی کرم بود که با آن سوپ درست میکردند و برای اینکه طعمش عوض شود فلفل و ادویه هم بآن اضافه میکردند. اما این غذا بدون اینکه خاصیت غذایی داشته باشد فقط شکم‌وزن را پر میکرد و بهمین دلیل بود که مردم جفور از بین میرفتند.

فصل پنجم

حالا اغلب اوقات صدای گریه و شیون زنی در تمام دهکده شنیده میشود.

خوش بحال اطفال که تاتی تاتی میکردند و معنی این حرکات را درک نمیکردند.

اما کوتتا باندازه کافی بزرگ شده بود و میدانست که این گریه و زاری مربوط به کسی است که عزیزش را از دست داده.

مرض و بیماری سبب شده بود که ساق پای بعضی از بزرگ‌ترها تاول بزند و ورم کند. در بعضی‌ها هم از تب و لرز و عرق تنیدی که حاکی از سرماخوردگی سخت بود ظاهر شده بود.

قسمت کوچکی از بازو یا ساق پای بچه‌ها باد کرده و سرعت بزرگ و دردناک میشد و بعد هم قسمت باد کرده میترکید و پر از چرک و بدبو متعفن میشد بطوریکه مگس‌ها دورش جمع شده و زوز میکردند.

زخم پای کوتتا سبب شد هنگامیکه او میخواست بدود زمین بخورد.

با پیشانی شکسته فریاد میکشید و گریه میخورد همبازیهایش و را از زمین بلند کردند و چون بی‌نتا و عمر مادر و پدر کوتتا برای زراعت رفته بودند

بچه‌ها ناگزیر کوتتا را بمنزل مادر بزرگش بردند. مادر بزرگ یاسیا خیلی ضعیف بنظر میرسید صورت سیاهش لاغر و کشیده شده بود، تا کوتتا را دید

از تخت‌خوابش بیرون پرید، محکم او را در آغوش گرفت و شروع کرد بپاک کردن خونهای پیشانی نوه‌اش، به بچه‌ها هم دستور داد تا بروند و چند

تا مورچه درشت بیارند، وقتی آنها برگشتند مادر بزرگ یاسیا محکم دولبه شکافته شده زخم را بهم فشرد و بعد مورچه‌ها روی زخم گذاشت

بطوریکه هر مورچه با عصبانیت نیشش را از هر دو سمت در بریدگی فرو کرد و همین باعث میشد که تقریباً شکاف بخیه شود، بعد بچه‌ها رو مرخص

کرد و کوتتا را هم پهلوش خواباند، در این موقع به کتابهاییکه تسوی

طاقچه بالای سرش بود اشاره‌ای کرد و آهسته و آرام شروع به صحبت کردن نمود.

درباره پدرزرگش چیزهایی به‌کوتاه گفت، در سرزمین بومی موریتانی، کاریباکوتاکینت سی و پنج‌ساله بود که استاد مارابوت^۱ با او لقب روحانی و مجتهد داد. خانواده پدرزرگش پشت در پشت مقدس‌زاده بودند و اصل و نسبشان به‌اولدعالی^۲ برمیگشت.

کاریباکوتاکینت که میخواست مقام روحانیت را کسب کند به‌تنهایی ماهها به‌سرزمینهایی مثل کیلا^۳، دجه^۴، کینگابا^۵، تمبکتو^۶ رفته و در برابر مردان روحانی و مقدس و پرهیزکار متواضعانه بچاک افتاده و خواهش و تمنا کرده بود که برای موفقیتش دعا کنند. بعد هم خداوند این روحانی جوان را بسوی جنوب فرستاده و سرانجام در زامبیا اولین بار او در دهکده پاکالی‌نودیک^۷ توقف کرد.

در مدت کوتاهی مردم این دهکده فهمیدند که این روحانی مقدس مورد لطف و عنایت خاص خداوند است. جارچی‌ها و طبیل‌زن‌ها همه‌جا این خبر را پخش کردند.

خیلی زود دعوات اطراف سعی کردند که او را تطمیع کنند و با او پیشنهادهایی دادند مثل بهترین دخترها برای همسری، بردگان برای نوکری، گله و رعه بز و غیره. اما او ترجیح داد به‌دهکده جفرونگ^۸ آمده تنها باین خاطر که این خواست خداوند بود و از طرفی هم مردم جفرونگ^۸ جز اینکه از موعظه‌اش تشکر کنند چیز دیگری نداشتند که با او هدیه کنند. در اینجا بود که او شنید مردم جفور بخاطر کمی باران بیمار و در حال مرگند. سرانجام او به‌جفور آمد، پنج‌شنبه روز دعا کرد تا خداوند باران بزرگی را فرو فرستاد و دهکده را نجات بخشید. پادشاه باران^۹ حکمران این قسمت از سرزمین زامبیا هم که از این عمل پدر بزرگت باخبر شده بود شخصاً دختر باکره‌ای را برای روحانی جوان انتخاب کرد اسم او

1 - Marabaut.

2 - Old Mali.

3 - Keyla.

4 - Djeela.

5 - Kangeba

6 - Timbaktu.

7 - Pakali N, Ding.

8 - Jiffarong.

9 - Barra.

سارنج^{۱۰} بود. کریبا کوتتا کینت از سارنج صاحب دو فرزند شد که آنها را جانه^{۱۱} و سانوم^{۱۲} نام گذاشت.

مادر بزرگ یاسیا روی تشکش نشت و در حالیکه چشمه‌اش میدرخشید گفت بعد از آن بود که او مرا دید، در آن موقع من پانزده سال داشتم و مشغول رقص زوربا بودم، در حالیکه خنده‌جانانه‌ای کرد بطوریکه آرواره‌هایش پیدا شد، نگاهی به کوتتا کرد و گفت حالا دیگه او احتیاجی نداشت که شاه همسر دومش را انتخاب کند. در شکم من بود که پدرت عمر بوجود آمد. آن شب کوتتا مدت‌ها بیدار ماند و بآنچه که مادر بزرگش گفته بود فکر میکرد. بعد غلطی زد و چشمه‌اش را بست و در حالیکه هنوز در این اندیشه بود کم‌کم بخواب فرو رفت...

10 - Sireng.
11 - Jannah,
12 - Saloum.

فصل ششم

قبل از شروع برف و بوران، بینتا که از کار روزانه برگشته بود، کوتتا را فرستاد آب بیاورد تا با آن برای مادر بزرگ یاسیا سوپ درست کند،

کوتتا بنظرش رسید که شکم مادرش خیلی بزرگ و جلو آمده، یکی دوشب بود که عمر پسرک را بکلبه اش میبرد تا دور از کلبه مادرش بخوابد،

سرانجام بینتا پسر دیگری بدنیا آورد، کوتتا هم وسیله پدرش از این موضوع باخبر شد. حالا کوتتا هفت‌شنبه روز بود که در کلبه پدرش میخوابید، دیگر کسی باو اعتنائی نداشت. فکر کرد که هیچکس او را دوست ندارد. روز هشتم در مراسم نامگذاری برادرش که لامین نامیده شد شرکت کرد.

چند روز طول کشید تا حال بینتا خوب شود، و بالاخره توانست دوباره برای عمر و کوتتا غذا درست کند، حالا دیگه بینتا بیشتر اوقات روزها را در کلبه مادر بزرگ یاسیا بسر میبرد کوتتا هم از نگرانی عمر و بینتا متوجه شد که مادر بزرگش سخت مریض و بیمار است، یک روز که با همبازبهایش مشغول بازی بود، صدای مهمه آشنائی بگوشش رسید بعد صدای شیون و زاری سایر زنان را شنید که بطرف کلبه مادر بزرگش میرفتند، هیچکس به کوتتا اعتنائی نداشت، بینتا و نیوبوتو و دو نفر دیگر وارد کلبه مادر بزرگ یاسیا شدند، کوتتا زد زیر گریه، مردان جوان کنده درختی را که در وسط آن سوراخی داشت و شکل تابوت بود جلوی کلبه گذاشتند و زنان هم جسد را که با پارچه سفیدی پیچیده شده بود در آن گذاشتند، بعد مردان جوان جسد را حمل کردند، عمر و کوتتا، همراه

با بیتتا و لامین کوچک که در بطنش بود پشت سر جنازه و سپس بقیه مردم، همگی به‌خارج دهکده که زیاد هم دور نبود رفتند تا جنازه را دفن کنند. سپس جد را در گودالی گذاشته و رویش خاک ریختند و سنگهایی گذاشتند که تمام سوراخها را بپوشاند، زندهای پیر تا آخر شب بسوگواری نشستند. بعد از آن کوتتا روزهای سخت و پرمشقتی را گذراند.

یک روز عمر او را بکلبه‌اش برد و باو چنین نصیحت کرد:
 «مردم هر دهکده را میتوان به دسته تقسیم کرد، اول آنهاییکه تو میترانی ببینی، رام میروند، میخورند، و میخوانند و کار میکنند، دوم مردگان که مادر بزرگ یاسیا با آنها ملحق شده در این موقع کوتتا پرسید پس دسته سوم چه کسانی هستند، عمر جواب داد. آنهاییکه منتظرند تا متولد شوند.

فصل هفتم

باران بند آمده بود، آسمان روشن و آبی‌رنگ را هوای تازه و مفرحی فرا گرفته بود. صبح زود زنان مشغول خرمن کاس کاس بودند، بعضی از زنها هم مشغول جمع‌آوری ترب‌ها بودند و عده‌ای هم بوته‌های خوراکی را میچیدند، کم‌کم زندگی رنگ و بوی تازه‌ای بخود میگرفت. مردها با حرارت و پشتکار بیشتری بزمزارع میرفتند. دوباره بعد از آن فصل قحطی و گرسنگی در دهکده جنب وجوشی بچشم میخورد، حالا بچه‌ها خوب تغذیه میشدند، روزها را بشادی و بازی سرگرم بودند، کوتاه رسیتافاسیلا^۱ که یکی از دوستان صمیمی‌اش بود و در نزدیکی کلبه مادرش زندگی میکرد، خاکها را روی موربانه‌های کوچولو میریختند و دوست داشتند ببینند چطوری از زیر خاک بیرون می‌آیند. گاهی هم دنبال سنجاب‌ها میکردند. بعضی از بچه‌ها صدای شیر و پلنگ و فیل و خوک درمی‌آوردند و بزرگترها هم سعی میکردند کاری بکار بچه‌ها نداشته باشند. با اینکه بچه‌ها سخت سرگرم بازی بودند، هیچوقت احترام به بزرگترها را که مادرانشان بآنها یاد داده بودند فراموش نمیکردند، مؤدیانه بآنها نگاه میکردند و میگفتند کربا^۲ (آیا سلامتی؟) بزرگترها هم جواب میدادند «کرادرونک»^۳، (فقط سلامتی) بی‌نتا به‌تریت کوتاه خیلی علاقمند بود، و همه حرکات و اعمالش را زیر نظر داشت، سرغذا اگر به‌چیز دیگری نگاه میکرد از مادرش توسری و کتک میخورد، اگر بعد از بازی دست و صورتش را نمی‌شست، بی‌نتا با کیسه و صابون چنان می‌شستش که گوئی می‌خواهد پوستش را بکند و اگر وسط حرف پدر و مادرش یا بزرگترها

1 - Sitafa, Silla.

2 - Kerabe.

3 - Keraderong.

میپسید سیلی محکمی میخورد فکر گفتن چیزی جز حرف راست برای کوتتا غیرممکن بود، از آنجائیکه هیچ دلیلی برای دروغگویی نداشت هرگز دروغ نمیگفت..

در مواقعیکه بین دوستانش نزاعی در میگرفت و بچه‌ها بهم حرفهای رکیک میزدند و یا همدیگر را پنجه میکشیدند، در این جور مواقع کوتتا، همانطور که مادرش بهش یاد داده بود بکناری میرفت، اما با همه اینها اغلب شبها از مادرش کتک میخورد.

فصل هشتم

با اینکه کوتا و همبازیهایش در آخر هر روز از بازی خسته و کوفته میشدند، معذالك دنبال هم میکردند و از درختان بالا میرفتند و میگفتند «این درخت فردا بزرگتر میشود».

مردان زودتر شام میخوردند تا بتوانند هنگام ظاهر شدن ماه طبل بزنند، اما وقتیکه بهنگام ماه گرفتگی، مردم بهمسجد رفته و از خداوند تقاضای بخشش میکردند. چون ماه گرفتگی معنی ناخوشایندی داشت. بعد از دعا مردان با خانواده‌هایشان پیش مؤذن دهکده که نزدیک آتشی نشسته بود میرفتند. مؤذن هم طبلش را که از پوست بز درست شده بود گرم میکرد، پوستی که در یکطرف آن کلماتی بهریمی نوشته شده بود روی یک درخت نزدیک مؤذن دهکده آویخته شده بود، مؤذن با عصای چوبی گره‌های که در دست داشت بطلب میزد و از جادوگرها میخواست که بدهکده جفور آمده تا روح شیطان را از آنجا دور کنند.

مردم که جرئت نگاه کردن بماء را نداشتند با عجله بهخانه‌هایشان برمیگشتند و برخسواها میرفتند اما در فواصلی از نیمهشب صدای طبلهای دهکده‌های اطراف را می‌شنیدند که آنها هم جادوگران را برای دفع روح شیطان بدشان دعوت میکنند، روز بعد همرو هم سن و سالهای او مجبور بودند برای نگهداری مزارع در مقابل پرندگان و میمونهای گرسنه باهم کمک کنند.

زنان و مادر بزرگها از بچه‌ها مواظبت میکردند، کوتا و همن و سالهای هم مشغول بازی بودند و بآنها گفته شده بود اگر غریبه‌ای وارد دهکده شد مردم ده را خیر کنند. آن روز هیچ‌کس نیامد. روز بعد آنها متوجه شدند که پیرمردی بچه‌های را روی سر کوشش گذاشته و بطرف ده نزدیک میشود، بچه‌ها فریاد زنان بدر دهکده دویدند، نیوبوتوی پیر لنگ‌لنگ‌زنان بهطرف طبل رفته و مردان را بهطرف دهکده

ریشه‌ها

فرا خواند تا قبل از اینکه غیب‌گو بده وارد شود آنها در دهکده باشند. در حالیکه مردم دور او جمع شده بودند او بطرف درختی رفت و بته‌اش را با دقت روی زمین گذاشت و از توی آن مثنی خاک و یک‌مار کوچک و یک استخوان آرواره کفتار و یک دندان میمون و یک استخوان پلیکان و چند تا پای پرنده و ریشه‌های گیاهان مختلف را بیرون آورد. و با عصانیت بمردم اشاره کرد که محوطه را وسیع‌تر کنند. همینکه مردم عقب‌تر رفتند او شروع کرد به تکان خوردن روی زمین، کم‌کم صورتش از حال طبیعی خارج شده و از شکل و ریخت افتاد، چشمانش از حدقه درآمد و وحشتناک شده بود. عصایش را روی زمین و چیزهاییکه دور و برش گذاشته بود میزد وقتی عصایش به آنها میخورد مثل اینکه برق آسمان بهش اصابت کرده باشد روی زمین میافتاد.

مردم دهکده به هیجان آمده بودند ولی مثل اینکه کم‌کم جان‌گیرد از زمین بلند شد، در آن موقع روح شیطان از دهکده جفور دور شده بود، مردم جفور با اینکه خسته شده بودند، نفس راحتی کشیدند و بطرف کلبه‌هایشان برآه افتاده و برای جادوگر هدایایی آوردند. بعد جادوگر همراه با هدایا و بته‌های راهی دهکده بندی شد و دعای او بود که دوباره دهکده جفورا نجات بخشید.

فصل نهم

دوازده ماه گذشت، بارانهای طولانی تمام شده بود، و فصل حافرت شروع شده بود. مردم از دهی بده دیگر میرفتند، مسافرینی که بدهکده جفوز میآمدند بچه‌ها را مجبور میکرد تا از روی کنجکاوی مواظبتشان باشند، و اگر احساس خطر میکردند جلوتر دویده و بزرگترها را بجزر میکردند. طبق آداب و رسویشان از هر دهکده يك خانواده مأمور میزبانی از مسافرینی میشد که بدهکده میآمدند و تا زمانیکه میهمان در ده میماند بدون پرداخت پولی از او پذیرائی میکردند حالا روزها بچه‌ها بعد از صرف صبحانه از پره‌های بزرگتر دهکده قرآن میآموختند و بانیهای چوبی و با مرکبی از آب پرتقال و پودر سیاه درست شده بود می‌نوشتند. بعد از اتمام درس، بچه‌ها بزها را بندچرا میبردند. با آنکه کوتا ر دوستانش سعی میکردند که خودشان را بی‌علاقه نشان بدهند ولی به لباسهای بچه‌های بزرگتر حسد میبردند. چون هنوز آنها لخت و برهنه راه میرفتند. کوتا و دوستانش حس میکردند که دیگه بزرگ شده‌اند و نباید لخت و برهنه راه بروند. حالا دیگه عمر کوتا را صبح زود بیدار میکرد و برای نگهداری از محصولات همراه خودش بکشتزار میرد. عمر بیلی به کوتا داد تا با آن خوکها و میمونهاییکه برای ربودن بادامهای زمینی بمزارع میآمدند برانند کوتا همچنین یاد گرفته بود که با سوت زدن مرغهای هوایی را که روی کشتزارها به پرواز درمیآمدند فراری بدهد و از مزارع مواظبت کند. شش روز بعد وقت خرمن کوبی رسید کشاورزان بعد از نماز صبحگاهی باطلبهایشان بسوی مزارع میرفتند و با صدای طبل کار خرمن کوبی را شروع میکردند.

از صبح کوتا و همسالاش کار میکردند و عرق میریختند. هنگام ظهر زنها هلله‌کنان بمزارع میآمدند کوزه‌های آب را از سرشان پائین گذاشته و بسته غذا را روی زمین میگذاشتند و مردان مشغول خوردن

آنها میشدند بعد استراحتی میکردند، در طول روز مزرعه پر از دسته‌های خرمن شده بود و در پایان کار مردان بسوی جویهای آب رفته و لخت شده و آب‌تنی میکردند و بعد راهی دهکده میشدند. به کلبه‌ها که نزدیکتر میشدند بوی گوشت سرخ‌شده بمشام میرسید و از آشپزخانه‌ها دم و دودی بهوا میرفت.

آن شب بعد از صرف شام کوتتا متوجه شد که مادرش چندشبی است که مشغول دوخت و دوز است، صبح روز بعد وقتیکه میخواست بیفش را بردارد و سر کار برود مادرش نگاهی باو کرد و گفت «چرا لباست را نمی‌پوشی».

کوتتا هیجان زده شد، درحالی‌که سعی میکرد خودش را خون‌سرد نشان بدهد لباسش را از جارختی برداشت و پوشید و با ذوق و شوق از خانه بیرون آمد دوستانش هم از خانه‌هاشون بیرون آمده بودند و آنها هم لباس پوشیده بودند، آنها کم‌کم بزرگ شده بودند و داشتند مرد میشدند تمیایست دیگر لخت و برهنه باشند.

فصل دهم

کوتتا، با اینکه ذره‌ای از کارش غافل نشده و مرتب کار کرده بود، اما ذره‌ای هم خسته و کوفته بنظر نمی‌رسید، لذا پشت کلبه مادرش پرسه میزد و میگشت، مطمئن بود که اهالی دهکده جفور او را با لباس دیده‌اند.

بخاطر اینکه بزرگتر شده بود بی‌تأ اجازه میداد که شبها بیشتر بیدار بماند، اما بعد از اینکه بی‌تتا لامین کوچولو را میخواست، می‌آمد سراغ کوتتا و بهش میگفت که بره و بخوابد و ضمناً هم فراموش نکند که لباسهایش را به‌جاریختی آویزان کند.

کوتتا عمداً اخم و تخمی کرده، خواست که برختنخواستش بره مادرش صدایش زد و گفت «صبح پدرت میخواست ترا ببیند». کوتتا که علتش را میدانست، چشمی گفت و برختنخواست رفت.

صبح روز بعد کوتتا آنقدر گرفته و غمگین بود که دیگه آثار شادی و خوشی در چهره‌اش دیده نمیشد تا اینکه لامین کوچولوی لخت و ماهوت‌بالک‌کن را بطرفش پرت کرد، کوتتا خواست تلافی کند که مادرش چشم غم‌خیز رفت و او را منصرف کرد.

بعد از صرف صبحانه کوتتا منتظر بود که مادرش چیزی بهش بگوید، کمی صبر کرد و این‌ها و اون‌ها کرد وقتی چیزی شنید با می‌میلی ازخانه خارج شده و بطرف کلبه پدرش برآه افتاد، با دستهایی بهم گره شده جلوی در کلبه پدرش ایستاد، وقتی عمر بیرون او آمد نیزه کوچکی به‌پدرش داد در حالیکه کوتتا به‌نیزه خیره شده بود و نمیدانست چی بگه پدرش گفت «این وسیله‌ایست که با آن شکار میکنی مواظب باش اشتباه نکنی و چیزی را اشتباهی شکار نکنی».

کوتتا که لکنت زبان پیدا کرده بود گفت «چشم پدر».

ریشه‌ها

عمر ادامه داد که حالا دیگه تو بزرگ شده‌ای و بایستی با تومانی^۱ به کله‌چرونی بری.

تومانی و بچه‌های بزرگتر بتو یاد میدن که چکار بکنی، حرفهاشونو خوب گوش کن، «فردا صبح هم بمدرسه خواهی رفت».

عمر بکلیه‌اش برگشت و کوتا هم به‌آغل بزها رفت، در آنجا، دوستانش ستیانا وسایر بچه‌ها داشتند بانیزه‌هایشان بازی میکردند.

پسرهای بزرگتر در آغل‌هارو باز کردند و بزها هم بی‌مع‌کنسان خارج شدند.

چون تومانی فرزند یکی از دوستان صمیمی عمر و بیتتا بود بنابراین کوتا سعی کرد خودشو باون نزدیک کند، اما تومانی و دوستانش بزهایی را که از سرو کول هم بالامیرفتند و یا از گله خارج شده بودند منظم میکردند.

کوتا نمیدانست که بزها چقدر تند راه میروند، او هرگز خیلی از ده دور نشده بود اما حالا مجبور بود بنقاط دور دست و بهمراتمی که یک‌سمتش بمزارع و سمت دیگرش جنگل بود برود. پسرهای بزرگ‌تر بزها را دسته دسته در قسمتی از مراتع رها کردند، در این موقع هم سگ گله در اطراف آنها میگشت و یا نزدیکشان دراز کشیده بود.

بالاخره تومانی تصمیم گرفت بازدن یک سوقلمه کوتنارا متوجه کند، تومانی که رفتارش باکوچکترها خیلی وحشیانه بود، از کوتا پرسید «آیا میدولی یه‌بز چقدر میارزه؟».

قبل از اینکه کوتا حرفی بزنه، تومانی گفت خب اگر بزی فرار کند پدرت متوجه خواهد شد، با آب و تاب دنباله حرفهایش را گرفت و در حالیکه بچنگل اشاره میکرد گفت اگه بچه‌ها از بزها غفلت بکنند وبگذارند بزی از گله جدا بشه، شیرها و پلنگهائی که تو جنگل هستند اونو پساره میکنند «اما اگر پسر ی نزدیکشون باشه، براشون خوردنی‌تر و با مزه‌تره؟» بعد تومانی اضافه کرد بغیر از شیر و پلنگ یهنوع حیون دیگر باسم توبوب^۲ وجود داره که بدهکده حمله‌کرده و آدم با خودش بهنقاط دور دست میرد و بعد هم میخورد، در این پنج‌سالی که من چوپونی میکنم نه‌تا از بچه‌های دهکده جنور و خیلی‌ها را هم از دهکده‌های مجاور باخودش

1 - Toumani.

2 - Toubob.

برده بنابراین شما تو دهکده هم از خطر مصون نیستید.
هنگام ظهر تومانی نهاری رو که مادرش برای او و کوتتا بسته بندی کرده بود خوردند، بعد از صرف نهار بعضی از بچه‌ها زیر درختان دراز کشیدند و بعضی هم مشغول شکار پرندگان شدند. وقتی کوتتا و همبازیهایش از بزها مواظبت میکردند، پسرهای بزرگتر با سرو صدا بزهایی را که میخواستند شیطنت کنند ساکت میکردند، وقتی که کوتتا دنبال بزها نمیرفت با عصبانیت به جنگلی که برای خوردن او کمین کرده بود نگاه میکرد.

بعد از ظهر که از چرا برمیگشتند، تومانی بد کوتتا گفت «میخواهی برات هیزم جمع کنم؟»

حالا کوتتا بخاطر میآورد که بارها گله‌چرانهایی را دیده که هنگام مراجعت مقداری هیزم برای گرم شدن با خودشان میآوردند، درحالیکه بچه‌ها از طرفی مواظب بزها بودند و از طرفی هم جنگل را زیر نظر داشتند، شاخه‌ها و هیزم‌های خشک را جمع و دسته میکردند کوتتا مقداری هیزم را دسته کرد مقداری هم تومانی بهش اضافه کرد بعد کوتتا بسته هیزم‌ها را روسرش گذاشت و با گله عازم دهکده شد. همینکه وارد دهکده شدند بزرگترها داد و فریاد میکردند و تظاهر میکردند که وظیفه‌اشان را به نحو احسن انجام داده‌اند.

کوتتا بسته هیزمی را که سالم بمحوطه دهکده رسانده بود دم در خانه بریمای زمی معلم دهکده که فردا تعلیم و تربیت در آنجا شروع میشد گذاشت.

بعد از خوردن صبحانه چوپانهای نوپا با غرور قلم و مداد و جوهری برداشتند و بسوی محوطه درس و مشق رهپار شدند. معلمشان مثل حیوان رفتار میکرد با یک چوب میان آنها راه میرفت و سرشان داد میزد، و میگفت اگر کسی سر کلاس بدون اجازه حرف بزند و یا دیر سر کلاس بیاید میفرستمش پیش والدینش.

شما حالا دیگه بچه‌نستند و دارای مسئولیتید، پس سعی کنید کارها تونو بنحو احسن انجام بدین، با چنین دیسپلینی او گفت که بعد از ظهر چند آیه قرآن خواهید خواند که انتظار دارم آنها را حفظ کنید.
وقتی شاگردهای بزرگتر وارد کلاس درس شدند، معلم از شاگردهای جدیدش عنرخواست آنها خیلی هیجان زده و ناراحت بودند، چون امتحان قرآن داشتند و بایستی آنرا از حفظ میخواندند و بعرری هم

ریشه‌ها

مینوشتند و کسیکه قبول میشد، نتیجه‌اش این بود که وارد مرحله دیگری از زندگی خواهد شد.

کوئتا و دوستاش اولین دفعه‌ای بود که گله‌ها را در صفوف منظمی به‌چرا میبردند، هر بار که در مراتع راه میرفتند برای نظم گله‌سروصدائی از خودشان درمیآوردند هر دفعه که کوئتا برای رفع خستگی می‌نشست، به‌تغییر و تحولاتیکه در زندگیش رخ خواهد داد فکر میکرد، فکر میکرد: کارهای دیگری هست که باید انجام بدهد، جاهای دیگری هست که باید برود تا رموز زندگی را بهتر و بیشتر یاد بگیرد.

فصل یازدهم

فصل خرمن کاس کاس و بادام زمینی تمام شده بود، نوبت دروی برنج شد، اینکار مخصوص زنها بود، نه تنها مردها بزنهاشون کمک نمیکردند حتی پسر بچه‌هایی مثل سیتافا^۱ و کوتا هم بمادرهاشون کمک نمیکردند. بینتا و جانکی توری^۲ و دیگر زنان از سفیده صبح در شالیزارهای برنج کار میکردند و ساقه‌هاییکه رسیده و طلایی رنگ شده بود درو کرده و بسته‌بندی میکردند تا اینکه فصل خرمن کویی فرا برسه. حتی بعد از برداشت برنج بازهم زنها بیکار نمی‌نشستند، و در پنجه‌ینی به‌شوهرهاشون کمک میکردند.

همه مشتاقانه و بیصبرانه در انتظار جشن خرمن کویی که هفت روز دیگه شروع میشد بودند، زنها عجله داشتند که هرچه زودتر برای خانوادشان لباس بدوزند، حالا کوتا مجبور بود بعد از ظهرها توخونه، مونده و از برادر کوچکش لامین مواظبت کند تا بینتا بتواند پنبه‌ها را برسد، دمبادیبا^۳ هم با دست و پای ضعیف و سحرانگیزش مشغول بافتن پارچه بود، بعد که دوخت و دوز لباسها تمام شد زنها آنها را برنگهای مختلف، قرمز و سبز و آبی و زرد در میآوردند، بعد جلوی آفتاب پهن میکردند تا خشک بشود، در این موقع هم مردها فعالیت و کوشش میکردند که قبل از فرا رسیدن جشن خرمن و لیز فصل گرمای طاقت فرسای تابستان حصارهای شکسته، کلبه‌های آسیب دیده از باران را تعمیر و مرمت کنند، زوج‌هایی که وقت ازدواجشان شده بود ترجیح میدادند برای خودشان کلبه درست کنند، کوتا و همبازیهایش هم گل درست میکردند که مردها دیوار کلبه‌ها را تعمیر کنند. بعد از اینکه درسطلی که از چاه آب میکشیدند

1 - Sitsafa.

2 - Jankey Touray.

3 - Demba, Dibba.

ریشه‌ها

کمی گل ولای پیدا شد یکی از مردان داخل چاه شد و دید ماهی کوچکی که برای خوردن حشرات آنجا گذاشته بودند مرده، بنابراین تصمیم گرفتند چاه دیگری حفر کنند.

هیچکس باندازه مادر بزرگها مشغله نداشت. آنها تا نیمه‌های شب کار میکردند و مشغول تهیه و تدارک وسایل مورد نیاز دخترهای دم‌بخت از قبیل گلوجه، کماج و موهای بافته و کلاه گیس بودند.

نیوبوتوی پیر همراه با کلاه گیس‌هایش که خوب بافته شده بودند، از صبح تا عصر جلوی کاپاش می‌نشست و کلاه گیس میبافت. و بمردهائیکه از کنارش رد میشدند نگاهی میکرد و آهی میکشید و میگفت نگاه کن اسم خودشو مرد گذاشته، در دوره ما مردها مرد بودند، مردها هم سعی میکردند که از دست زخم زبون ولیچارها و متلک‌هاش فرارکنند، بعد از ظهر که میشد نیوبوتو خوابش میبرد و غابرین هم از صدای خروخروش میخندیدند.

دخترهای بزرگتر با درهاشون کماش می‌کردند، ریشه‌های طبی گیاهان را جمع میکردند دانه‌های ادویه را بومیدانند و تو آفتاب پهن میکردند تا خشک بشود. ضمناً لباسها را که از پارچه‌ها و لباسهای چرمی درست شده بود یا صابونهای قرمز رنگی که مادرهاشون از مواد قلیائی و شیر خرمای درست کرده بودند روی تختسنگها می‌شستند.

مردها کارهای اصلیشون را تمام کرده بودند، چند روزی دیگر بهجشن در دهات زامبیا نمانده بود. در همه‌جای جفور صدای موزیک شنیده میشد.

موزیک زنها بیست و چهار ساعته با آلات و ادوات محلی مشغول نواختن موسیقی بودند و مردم هم دورشان جمع میشدند و دست میزدند. گاهی اوقات دویا سه تا از مردهای جوان در حالیکه زنجیر واردست‌هایشان را بهم گره کرده بودند بروش آفریقائی‌ها دور دهکده میگشتند. بعضی‌ها هم با صبر و حوصله روی قطعه‌های کوچک و بزرگ چوب اشکال مختلفی را می‌کنند. کوتتا و دوستانش دوست داشتند کار گله‌چرونی را رها کنند و به حیوانات و اشکال عجیب و غریبی که استادان کنده‌کار درست میکردند نگاه کنند. بینتا و بقیه زنها هر روز عادت داشتند که سر چاه رفته و آب خنکی نوشیده و قدری صحبت کنند ولی حالا خیلی کارها مونده بود که هنوز انجام نداده بودند مثل تموم کردن لباسها، خونه‌تکانی کلبه‌ها، خشک کردن غذاء، ذبح کردن بزها و قرمه کردن آنها و بالآخر از

همه زنها میخواستند خودشانرا به بهترین نحو برای جشن بیآرایند.
 کوتتا متوجه شد که بعضی از دخترها لباسونو سیاه کرده‌اند.
 بینتا و دخترهائیکه بیش از دوازدهسال داشتند شبها مادهای سیاه‌رنگ
 از برگ درختان درست میکردند و بعد بدنشانرا با آن سیاه میکردند، وقتی
 کوتتا از مادرش پرسید چرا اینکارها را میکنی.
 مادرش گفت «برو بی کارت».
 بنابراین کوتتا از پدرش پرسید.
 «پدرش گفت هر قدر بدن زنی سیاه‌تر باشد قشنگ‌تره».
 کوتتا گفت آخه چرا؟
 عسر جواب داد بالاخره روزی می‌فهمی.

فصل دوازدهم

سپیده دم کوتتا مشغول شیطنت و بازی بود، دوستاش هم در میان درختان بزرگ و تنومند بازی میکردند صدای طبل و هلهله و شادی همه جا شنیده میشد، اهالی دهکده مشغول رقص و شادمانی بودند نیوبوتوی پیر، آنقدر خوب میرقصید و بدنش را تکان میداد که کوتتا باورش نمیشد.

مردها ماسکهای عجیب و غریبی به صورتهاشان زده بودند، کوتتا در میان افرادی که ماسک زده بودند آلی مامو را شناخت، او بدور خودش میگشت و میرقصید.

صدای طبل و موزیک چنان در روح و جسم کوتتا اثر گذاشته بود که بی اختیار شروع برقص و پایکوبی کرد اهالی دهکده تمام مدت روز را رقصیدند و شادی کردند.

دومین روز جشن اهالی دهکده با افتخار و غرور، در جلوی آفتاب پشت سرهم زنجیروار در حرکت بودند و کف میزدند و هلهله میکشیدند و آواز میخواندند. و بخارج دهکده میرفتند.

زنها هم از قبل در آشپزخانه‌های منزلشان غذاهای خوشمزه‌ای پخته بودند و به کسی که از جلوی کلبه‌اشان رد میشد تعارفی میکردند. کوتتا و دوستاش هم ظرفهایشانرا از گوشت و برنج پر کرده و میخوردند، دختر های جوان هم زنبیلهایشانرا پراز میوه کرده و بمهمانها تعارف میکردند. تجار و پیشه‌ورها هم از دهکده‌ای بدهکده دیگر میرفتند و مال التجاره‌شان را در معرض فروش میگذاشتند. آنها باخودشان تنباکو، لباس، شراب، و خیلی چیزهای دیگه میآوردند و با علل و خوراکیهای دیگه مبادله میکردند.

هر روز صبح اهالی دهکده با صدای موزیک از خواب بیدار میشدند، ارکستر های مختلف از دهی بدهی دیگر میرفتند افراد دهکده‌ها هم

ریشه‌ها

برایشان دست میزدند و ابراز احساسات میکردند آنها مدتی را در دهکده ساز و ضرب میزدند و دوباره بطرف دهکده دیگری میرفتند. افسانه‌گوها و نقالان هم بدهکده‌ها میآمدند و افسانه میگفتند و نقالی میکردند.

وقتی افسانه‌گوها وارد دهکده‌ای میشدند اهالی دهکده ساکت شده و بداستانهای آنها که در باره شاهان و خداوند بزرگ بود گوش میدادند، نقالان هم با صدای بلند اشعاری درباره گانا و دیگر شهرهای آفریقا میخواندند، بعضی‌ها هم مخفیانه با آنها پول میدادند و بکلیه‌هایشان میردند تا پرایشان نقالی کنند.

بعد نوبت کشتی میشد. از هر دهکده بهترین کشتی‌گیرها بدهکده دیگر میرفت، ابتدا طبلها شروع بنواختن میکرد، تیم‌های رقیب روبروی هم میایستادند و مردم هم دورشان حلقه میزدند. بعد طبل‌زن‌ها کشتی‌گیرها را بکشتی دعوت میکردند.

پیروزی از آن کسی بود که طرف مقابلش را بزمین میزد و طلبها هم اسم برنده را اعلام میکردند.

آن روز کشتی‌گیران جنور پیروز شدند، مردم گاوفری جلوی پای کشتی‌گیرها کشتند و بعد آنرا سرخ کرده و بکشتی‌گیران دادند، تماشاچیان با آنها تبریک گفتند و دختران باکره بدور بازوان آنها زنگوله‌های کوچکی بستند بعد محل کشتی را برای جشن و پایکوبی آماده کردند و شروع برقص و پایکوبی نمودند، کشتی‌گیرها هم از میان دخترها همراهِ آینده خود را انتخاب کردند.

فصل سیزدهم

در آخرین روز جشن کوتتا از خواب بیدار شد و در حالیکه بدنش از ترس میلرزید لباسهایش را پوشید و براه افتاد، چند مرد را دید که بمورتهاشون ماسک زده و داشتند وارد کلبه‌ای میشدند.

کوتتا با دوستانش آمدند که ببینند قضیه چیست، مردان نقابدار پسران جوان را اسیر کرده و میخواستند برای بردگی به خارج دهکده ببرند. کوتتا شنیده بود وقتی پسرها بزرگ شوند برای تربیت مردانگی آنها را اسیر کرده و برای بردگی به دهکده دیگر میبرند. در حالیکه کوتتا و دوستانش از این حادثه چهار ترس و وحشت شده بودند آنچه را که شنیده بودند برای هم تعریف کردند، یکی میگفت دوازده ماه تمام پایستی تربیت بردگی ببینند تا بمرد تبدیل شوند، کوتتا میگفت شنیده‌ام آنها را خیلی کتک میزنند و دیگری میگفت آنها را بجنگل میفرستند تا حیوانات وحشی را شکار کنند.

بچه‌ها که از این تعریف‌ها سراپای وجودشانرا ترس گرفته بود، سعی کردند دیگر حرفی در این باره نزنند.

کوتتا و دوستانش در چرانیدن نرها مهارت زیادی کسب کرده بودند و قتیکه صبحها بمچراگاه میرفتند گرمها و حشرات گله‌ها را اذیت میکردند و آنها را رم میدادند، پسرها مجبور بودند بدنبال آنها رفته و آنها را برگردانند. و قتیکه آفتاب گرمتر میشد گله می‌ایستاد و مشغول چرا میشد، بچه‌ها هم فرصتی داشتند تا با تیر و کمانی که پدرانشان با آنها داده بودند حیوانات را شکار کنند. هر روز بگرمی هوا افزوده میشد، پرندگان بجاهای خنک تری رفته بودند ولی کوتتا و دوستانش اصلا گرما را حس نمیکردند، و سرگرم بازی و شیطنت‌های بچگی بودند.

کوتتا شبی در خواب دیده بود که قهرمان شده لذا هر وقت بزی از گله جدا میشد بدنبالش میرفت و او را برمیکرداند، کوتتا در خواب دیده

بود ببر درنده‌ای در جنگل زندگی میکند که هیچکس قادر به کشتن او نیست. ببر هر روز بدهکده حمله‌ور میشد و عده‌ای را میکشت و حیوانات اهلی را میدرید، کوتتا یکه و تنها با خوردن مقداری عمل خود را سیر و پر قدرت کرده و بجنگل میرفت تا او را از پای درآورد. او یاد گرفته بود که چطور رد پای حیوانات را دنبال کند و آنرا پیدا بکند.

بالاخره ببر را در میان بوته‌ها پیدا کرده، به! چه حیوان عظیم‌الجثه‌ای، کمانش را بسوی او گرفت و تیری بطرف او رها کرد که زخمی‌ساخت و همین باعث شد که حیوان وحشی‌تر شود، همینکه او میفرید کوتتا دومین تیرش را رها کرد و او را درجا کشت، چنان بخودش مفرور شده بود که حد نداشت چون بهترین شکارچیان هم جرئت چنین کاری را نداشتند، وقتی وارد دهکده شد همه برایش دست میزدند در همین گیر و دار از خواب پرید و متوجه شد که یکی از بزها از گله دور شده بدنبال آن دوید و بگله برگرداندش. و از اینکه دیگر چنین خوابی ندید خوشحال بنظر نمیرسید.

فصل چهاردهم

از زمانیکه هوا گرم شده بود پنج ماه میگذشت، گرمای هوا بقدری بود که مردم حتی بیشتر از مواقعی که در مزارع کار میکردند عرق میریختند.

پوست پای بچه‌هائیکه گله‌ها را بچرا میبردند از گرمای هوا و گرد و خاکها خشک شده و ترکیده بود. بعضی‌ها هم پاهایشان از خشکی خون‌آلود شده بود، دیگر بچه‌ها آن شور و حال قبل را نداشتند. وقتی گله‌ها را بچرا میبردند دیگه دنبال شکار و بازی نمیرفتند، می‌نشستند و حرف میزدند برعکس شبها هوا خیلی سرد میشد، بنظر میرسید هیزم‌هائیکه بچه‌ها با خودشان بدهکده آورده‌اند. کافی نیست شبها هیزم‌ها را در دستهای جداگانه آتش میزدند، مردهای هم‌سن و سال، زنها و پیرزنها، دخترها هر کدام دور دسته‌ای آتش حلقه میزدند. کونتا و دوستانش هم برای خودشان آتشی درست کرده و دورش حلقه زده بودند و از طرفی به‌قصه‌هائیکه مادر بزرگها میگفتند گوش میکردند، چون هنوز قصه‌ها برایشان جالب و شنیدنی بود.

بزرگترها درباره آب و هوا حرف میزدند بعضی میگفتند درجه حرارت هوا زیاد است و بعضی میگفتند بدتر از اینرا هم دیدماند که حتی تلفاتی هم داشته، مثل اینکه بزرگترها همیشه خاطرات بدی از آب و هوا و گرمی و سردی آن داشتند.

هوا کم‌کم بدتر میشد شبها بقدری سرد میشد که حتی در زیر پتوها مثل یید می‌لرزیدند و برعکس روزها بقدری گرم بود که عرق از همه جای بدنشان سرازیر بود، باد خشک و سوزانی شروع بوزیدن کرد و درست مدت دو هفته شب و روز میوزید، شدت باد بقدری بود که پایداری و استقامت را از همه قطع کرده بود، همه از این وضع عصبانی بودند، از فرط ناراحتی بچه‌ها را بیشتر تنبیه میکردند، و سرشان داد و فریاد میکشیدند،

زن و شوهر های جوان، مثل عمر و بینتا باهم دعوا میکردند و جنجالی
براه میانداختند و کاسه و بشقاب و کوزه‌هایی بود که بطرف هم پرت
میکردند و صدای شکستنشان همه را متوجه میکرد.

بعد از دو ماه یکمرتبه بادهای سوزان از حرکت ایستادند، هوا صاف
و ملایم شد و دعوها و جنجالها پایان رسید، زنان با شوهرهایشان آشتی
کردند و مادر زنها و مادر شوهرها هدایایی برای آشتی‌کنان یکدیگر
بردند.

کوتتا متوجه شد که گله‌ها کمتر علف میخورند و از شدت گرما
لاغر شده‌اند، شاید هم بدلیل پیری بزها بود، کوتتا شش ماه متوالی را
با دوستاش هر روز بچرا رفته و برگشته بود اما حالا چند روزی بود
که از هم جدا شده بودند و هر کدام با گله خودشان بچرا میرفتند. اهالی
دهکده هم محصولاتشان را نرو میکردند.

کوتتا در حالیکه عرق پیشانی‌اش را پاک میکرد مردم دهکده‌اش
می‌اندیشید که دائماً با سختی زندگی میکنند، راجع به روزهای گرم و
شبهای سرد و نیز اینکه یکمرتبه چنان بارانی میبارد که پیاده‌روها راهم
آب فرا میگیرد و مردم مجبورند از قایق‌های کوچک برای رفت و آمد
استفاده کنند می‌اندیشید، آنها هم بافتاب نیاز داشتند و هم بیاران ولی
آنها هم بارانشان بیش از حد بود و هم آفتابشان بیش از حد بود.

کوتتا میدانست که بزودی فصل گرسنگی و بدبختی شروع خواهد
شد، عده‌ای مثل مادر بزرگ یاسیا خواهند مرد.

فصل خرمن کوبی و جشن آن مسرت‌بخش و خوشایند بود، اما این
روزها زیاد طولانی نبودند چون بزودی فصل گرما فرا میرسد. بطاطر
می‌آورد که هروقت از چرا برمیگشت از مادرش کتک مفصلی میخورد.
داستانهای مادر بزرگها را بیاد می‌آورد که میگفتند پدران و نیاکان ما
با چه مشکلاتی دست‌بگریبان بوده‌اند.

هر روز بعد از ظهر نماز گران بعداً میپرداختند، که باران بیارد،
یکمرتبه باد میوزید که نشانه باران بود، مردم به پایکوبی و رقص میپرداختند،
مقدار زیادی خاکستر درست میکردند که روز بعد باد خاکسترها را روی
زمینها پخش کند تا گندمها بهتر و بارورتر شوند.
حالا کوتتا هفتمین سال زندگیش را میگذراند.

فصل پانزدهم

دو فصل گذشت و دوباره بیتتا حامله شده بود و اخلاقی هم بدتر شده بود بچه‌ها را کتک میزد. کوتتا خوشحال بود که چند ساعتی را که مشغول گله‌چرانی است در منزل نیست چون هر وقت به کلبه می‌آمد کتک مفصلی از مادرش می‌خورد.

یک روز که کوتتا از چرا برگشت، دید که لامین در حال گریه کردن است، از مادرش پرسید که میتواند لامین را برای پادوئی با خودش ببرد، «مادرش گفت آره». همینکه دوتائی به پشت کلبه رسیدند از فرط ناراحتی زدند زیر گریه.

حالا دیگه لامین چشمش بدر بود که کی برادر بزرگترش از راه برسد و او را با خود ببرد.

کوتتا اینکار را بخاطر خودش نمیکرد بلکه میخواست مادرش کمتر حرص و جوش بخورد و از طرفی هم آنها از کتک خوردن راحت‌شوند. دوستانش هم برادرهای کوچکشان را با خودشان می‌آوردند، باهم بازی میکردند. بزرگترها خودشان را در میان درختان مخفی میکردند و کوچکترها هم بدنبال آنها میگشتند خلاصه بازی با کوچکترها برای کوتتا و دوستانش سرگرمی و تفریحی شده بود.

کوتتا علاقه زیادی به برادرش داشت، همه‌چیز را برایش توضیح میداد، مثلاً گل‌های پنبه را باو نشان میداد و برایش تشریح میکرد که پنبه چطور درست میشود و یا زنبور عسلی را میگرفت و میگفت چطور شیره گلها را می‌مکند و سپس عمل درست میکنند.

لامین سئوالات زیادی میکرد و کوتتا هم با حوصله با آنها جواب میداد.

هر وقت که کوتتا از چرا برمیگشت برادرش را میدید که درانتظار اوست، لامین درست حالات و حرکات کوتتا را تقلید میکرد و کوتتا هم

ریشه‌ها

از اینکه کسی از او تقلید میکند افتخار میکرد. یکروز که لامین از درخت کوچکی بزمین افتاد کوتتا باو یاد داد که چطور از درخت پائین بیاید، فنون کشتی، سوت‌زدن، چیدن برگها برای درست کردن چای، بیرون کردن ملخها از کلبه چیزهاییکه کوتتا بذرادر کوچک آموخت. بعضی اوقات که لامین چیزهای جزئی و کوچک را یاد نمیگرفت کوتتا او را میزد ولی فوراً پشیمان میشد، بطوریکه برای مدتی لباسهای را تن لامین میکرد.

حالا او احساس میکرد که بزرگ شده اما از اینکه عمر و مردهای هم سن و سال او با آنها مثل بچه‌ها رفتار میکردند سخت ناراحت بود. کوتتا و دوستانش از اینکه دخترها در ۱۴ سالگی ازدواج میکردند و مردها در سی‌سالگی ناراحت بودند، کوتتا هر جا که میرفت لامین را باخودش میبرد، مثل اینکه پدر و پسر باشند. کوتتا احساس مسئولیت و بزرگتری میکرد و لامین مرتب از او سؤال میکرد. مثلاً «دنیا چقدر است؟»

کوتتا جواب داد. هیچکس نتوانسته همه جا برود و هیچکس هم نمیداند که سرو ته دنیا کجاست.

لامین پرسید «از آقا معلم چی یاد میگیری؟»
کوتتا چند آیه قرآن را خواند و گفت تکرار کن، همانطور که کوتتا انتظار داشت لامین اشتباهی چیزی گفت، بعد لامین پرسید: «چرا کسی بمغذ آسیب نمیرساند؟» کوتتا جواب داد. برای اینکه روح اجدادمان در جفنها حلول میکند. مادر بزرگ یاسیا را مثال زد و گفت «آن زمان را تو بخاطر نمیآوری چون در آنموقع تو یک بچه بودی.»

«اسم آن پرنده چیست؟»

باز است.

«چی میخورد؟»

موش و سایر پرندگان را.

بعضی اوقات لامین سئوالاتی میکرد که کوتتا راجع به آنها اطلاعی نداشت مثلاً «آیا خورشید آتش است؟»

چرا پدر با ما در یک کلبه نمی‌خوابد، در اینگونه مواقع کوتتا مثل پدرش که سئوالات او را بی‌جواب میگذاشت او هم ساکت میشد و به لامین جوابی نمیداد.

در مواقعی که کوتاه جواب سوالی را نمیداده، لامین موضوع را عوض میکرد و سوال دیگری را پیش میکشید.
کوتتا سعی میکرد جواب سوالاتی را که نمیدانست از پدر و مادرش بپرسد.

فصل شانزدهم

روزی لامین از کوتتا پرسید، «بردگان کیستند؟»
 کوتتا ساکت ماند و در حالیکه قدم میزد بفکر فرو رفت چه چیزی
 لامین را برانگیخته که چنین سؤالی نموده. او میدانست که «توبابه‌ها»
 آنها را باسارت میبرند برده خواهند بود و در حقیقت معنی اصلی بردگی
 را نمیدانست.

سعی کرد جواب این سؤال را بهر نحو که شده از پدرش بیسرد.
 روز بعد که عمر قصد داشت از کلبه خارج شده تا برای روشن کردن
 اجاق بینتا هیزم بیاورد کوتتا هم اجازه گرفت که با او برود، در راه
 سکوتی برقرار بود ولی وقتی بدرختی رسیدند، یکمرتبه کوتتا از عمر
 پرسید «پدر بردگی چیست؟» عمر برای چند لحظه‌ای حرفی نزد و بعد
 گفت «سادگی نمیتوان بین بردگان و آدمهای معمولی فرقی گذاشت.»
 بردگان از زندگی فقیرانه‌تری برخوردارند، منازلشان از چوب
 ارزان‌تری ساخته شده، «ولی جلوی برده نباید راجع به بردگی حرفی زد».
 کوتتا با اینکه دلیل اینکار را نمیدانست ولی تظاهر کرد که علتش
 را میداند.

عمر قدری هیزم کند و کوتتا هم مقداری میوه چید و بسوی کلبه
 برآه افتادند، در راه دوباره کوتتا پرسید «چرا بعضی از مردم برده‌اند
 و بعضی نیستند؟»

عمر جواب داد «بردگان انواع مختلفی دارند، عمر نام عده‌ای برده
 را که مال در خودشان بود برد و گفت عده‌ای مادر زاد برده‌اند، عده‌ای
 از گرسنگی بدهکده‌ای پناه میبرند و بعنوان برده کار میکنند تا شکشان
 را سیر کنند، عده‌ای هم در جنگ شکست میخورند و خود را تسلیم میکنند
 و باسارت و بردگی درمی‌آیند. تمام بردگان قابل احترامند، اجدادمان هم
 قوانین را بنفع آنها وضع کرده‌اند و توضیح داد که صاحبانشان بایستی

ایشان غذا، لباس، و منزل تهیه کند، زن یا شوهرشان بدهند. ولی عده‌ای از بردگان مستحق تنبیه و سرزنش هستند، آن‌عده کسانی هستند که مرتکب قتل و یا دزدی و کارهای دیگر شده‌اند. کوتتا پرسید «آیا بردگان همیشه بوده‌اند؟»

نه. بیشتر بردگان با دادن نیمی از سهم مزرعه‌اشان میتوانند خود را از قید بردگی آزاد کنند، عده‌ای با ازدواج کردن با فرزندان اربابانشان آزاد میشوند، همین‌طور که میرفتند ادامه داد، بعضی بردگان دنباله‌روی صاحبانشان هستند و مردم مشهوری میشوند. ساندیتا^۱ یکی از آنها بود، کوتتا گفت داستان قهزمانی‌های او را از مادر بزرگ‌ها زیاد شنیده. عمر از اینکه موضوع را خوب به‌پیش فهمانده لبخندی زد و بخاطرش رسید که خود وقتی هم سن و سال کوتتا بود چیزهای زیادی از ساندیتا شنیده بود و حالا از پیشش پرسید «مادر ساندیتا چه کسی بود؟» کوتتا مغرورانه جواب داد «سوگلن»^۲.

عمر سپس درباره حکمرانانی که افراد قوی را بعنوان برده اسیر کرده و به‌سپاهیان خود می‌افزودند صحبت کرد و ادامه داد چون سوگلن از صاحبش تنفر داشت پنهانی فرار کرد. بردگان را خرید و فروش نمیکنند، مگر اینکه خودش راضی باشد و یا اینکه مرتکب خلافی شده باشد «مادر بزرگ نیوبوتو هم برده‌است». کوتتا همینکه این حرفها را شنید میوه‌ای را که در دستش بود یکمرتبه خورد و اصلاً باورش نمیشد که آن پیر زن برده باشد. روز بعد که از چرا برگشت و گله را در آغل جای داد دست لاهین را گرفت بسوی کلبه نیوبوتو براه افتاد پیرزن آنها را برد توی کلبه‌اش، با چای از آنها پذیرائی کرد و شروع کرد به‌احوال‌پرسی: «پاپا و ماما چطورند؟»

کوتتا جواب داد «خیلی خوبند، متشکرم که جوای حال آنها هستید». «حال شما چطور است مادر بزرگ؟» پیر زن جواب داد «خوبم» بعد کوتتا پرسید: «مادر بزرگ نیوبوتو چرا شما برده‌اید؟» نیوبوتو لحظه‌ای سکوت کرد و سپس گفت:

1 - Sundita.
2 - Sogolon.

در دهکده‌ام که فاصله‌اش با اینجا خیلی زیاد است، در زمانی که جوان بودم، شبی ناگهان شعله آتش سقف کلبه ما را خراب کرد. هراسان بیرون دویدیم، منکه شوهرم دریکی از جنگلهای محلی کشته شده بود مجبور بودم دوتا بچه‌ام را که یکی دختر و دیگری پسر بود بزرگ کنم، در این موقع که دود شعله‌های آتش دهکده را سیاه کرده بود عده‌ای سفیدپوست مسلح بما حمله کردند، آنها فقط جوانها و افرادی را که بدرد بخور بودند همراه بردند و بقیه را که پیر و یا بچه بودند دوتا بچه‌های خود مرا کشتند.

لامین و کوتا از شدت ترس و ناراحتی دستهایشان را بهم میمالند و نیوبوتو هم همچنان حرف میزد و ادامه داد بعد آنها اسیران را پشت سرهم ردیف کردند و با ضربات شلاق آنها را مجبور میکردند که تندتر راه بروند، کسانی که نمی‌توانستند خوب و تند راه بروند در جنگل رهایشان میکردند تا طعمه حیوانات وحشی بشوند.

بهر دهکده‌ای که میرسیدند آنها را با آتش میکشیدند و عده‌ای را اسیر کرده و بقیه را می‌کشتند. کم‌کم بد دهکده جفور نزدیک میشدیم در بین راه عده‌ای از گرسنگی مردند و عده‌ای را هم بقیعت یک کیسه ذرت فروختند، و بهمین علت است که مرا نیوبوتو مینامند، کوتا میدانست که این اسم بمعنی ذرت است.

نیوبوتو اضافه کرد، صاحب و ارباب من خیلی زود مرد و از آن زمان تا بحال من در اینجا زندگی میکنم. آن زمان پدرت خیلی کوچک بود. کوتا حالا به نیوبوتوی پیر علاقه بیشتری پیدا کرد و بخاطر جای از او تشکر کردند و بکلبه‌اشان برگشتند.

روز بعد لامین سئوالی داشت که از کوتا پرسد.

«آیا دهکده‌مان تا بحال آتش گرفته؟»

کوتا پاسخ داد که ندیده و نمشنیده‌ام. «آیا تا بحال سفیدپوستی به اینجا آمده؟»

البته که نه و من اصلا هیچکدامشان را ندیده‌ام. و ادامه داد پدر درباره تو بابا که با کشتی‌اش در رودخانه بوده و برادرش او را دیده چیزهایی گفته. اخیراً هم تو بابا چند مرد و زن را از دهکده دزدیده‌اند. این خبر بوسیله طبل زنها با اطلاع همه اهالی رسیده است.

روزی کوتا با بزهایش در مرتع و زیر درخت مورد علاقه‌اش نشسته

نوعی حیوان که آمده‌ها را با خود میبرد و بعد میخورد. 1 - Toubob.

بود، که متوجه شد ده‌ها میمونی که بالای سرش بودند ساکت نشسته و متوجه تو بایی بودند که از آنجا عبور میکرد، کوتاه هم بلافاصله از آنجا فرار کرد ولی دلش میخواست که آنجا میایستاد و او را میدید.

بعد از ظهر که کوتاه بدهکده آمد موضوع تو باب را با آنها گفت، هر کسی درباره آن چیزی گفت و بالاخره کوتاه در فرصت مناسبی از پدرش پرسید «پاپا می‌توانی بگوئی چطور شما و برادرت تو باب را در رودخانه دیدید؟» پدرش لبخندی زد ولی جوابی نداد. چند روز بعد عمر با پسرهایش برای کندن هیزم به‌خارج از دهکده رفت. عمر برای پسرانش تعریف کرد.

بعد از اینکه برادران بزرگم جان و سالوم دهکده جفور را ترک کردند، به‌نقاط بسیار دور سفر کردند و فقط وقتی اولین فرزند من دنیا آمد به‌جفور آمدند و تا پایان مراسم نامگذاری در جفور ماندند، در این زمان هم عده‌ای از اهالی دهکده ناپدید شده بودند، بهمین علت برادرانم از من خواستند که همراهان بروم تا ببینم تو باب‌ها چه میکنند، سه روز دنبال آنها گشتم تا بالاخره روزی در رودخانه در حالیکه سوار کشتی بزرگی بودند پیدایشان کردیم و به‌تفقیشان پرداختیم به‌جزیره‌ای رسیدند که در آنجا قلعه‌ای بود، عده‌ای از سیاهپوستان هم بصورت برده با آنها خدمت میکردند رفتار تو باب‌ها با سیاهپوستان زیاد خوب نبود آنها را کتک میزدند، بالاخره روزی شاه باراً باین قلعه حمله کرد و آنها و کشتی‌شان را از بین برد.

حالا سیاهپوستان شاه شخصاً بردگانی را که مرتکب خطا میشوند، برای فروش نزد تو باب‌ها میبرند.

عمر نگاهی به‌پسرانش کرد و آهسته گفت «شما از حالا به‌بعد بایستی مواظب خود باشید که دزدیده نشوید». سعی کنید تنها به‌جائی نروید، اگر دیدید دودی از دهکده دیگر برخاسته بدانید که تو باب که تو باب رفته، وقتی آنها راه میروند بوته‌ها را میکنند و بوی پدشان که مانند مرغ خیس شده میباشد بجای میماند، هر جا آنها را دیدید ساکت باشید و سعی کنید خودتان را پنهان کنید. آنها بسیار ظالم و ستمگر هستند، آنها زندانیها را به‌زنجیر میکشند و روی ساحل میکشند سراهایشان را می‌تراشند تا برق بزنند و نیز روی پشت‌هایشان را با آهن‌های گداخته علامت گذاری میکنند. بعضی از بردگان که از خود دفاع میکردند آنها را برودخانه می‌انداختند که پر از ماهیهای آدمخوار بود و لحظه‌ای به‌مدخون

روی آب را میگرفت. لامین و کوتتا از شنیدن این حرفها بهتسرس و وحشت افتاده بودند.

عمر ادامه داد روزی من و بیلتا برایتان خروسی سفیدرنگ کشتیم
«آیا میدانید معنی اینکار چه بود؟»

کوتتا جواب داد بلی، وقتی کسی گم شود خروسی سفید را میکشند و دور آن جمع میشوند و دعا میخوانند اگر خروس سفید روی سینه‌اش جان بدهد امیدی هست که گم شده پیدا خواهد شد ولی اگر به‌پشت‌جان بدهد، همه مردم ناامید خواهند شد و گریه واری میکنند.

فصل هفدهم

لامین از حرفهائیکه پدرش درباره آدمهای سفید پوستی که سیاهان را برای بردگی اسیر میکردند و با خود میبردند. آنقدر ترسیده بود که چندین بار کوتتا را از خواب پراند.

روز بعد وقتی کوتتا از کار گلدچرانی فارغ شد، سعی کرد افکار برادرش را عوض کند. بنا براین چیزهائی درباره عموهایش گفت:

برادرهای پدرمان عمو جان و عمو سالوم که پسران کاریبا، کوتتا- کینتاند، از مادری دیگر با اسم سارنج متولد شدند. سارنج همسر اول پدر بزرگ بود، قبل از اینکه بابا بزرگ با مادر بزرگ یاسیا ازدواج کند، سارنج مرد - کوتتا با چوبهائیکه روی زمین میگذاشت میخواست مطلب را بهتر حالی لامین بکند، ولی همچنان گیج و سرگردان بود.

عموها اصلا ازدواج نکرده اند، آخه آنها بمسافرت خیلی علاقه دارند، بابا تعریف میکند که آنها همچا بسرزمینهای شنی وریگزارهای گرم و سوزان، جائیکه هرگز باران نمیبارد و نیز به جنگلهائیکه درختان خیلی انبوه دارند و شب و روزش همچنان تاریک و سیاه است رفته اند. به جائیکه قد مردمش از لامین بلندتر نبود و مثل لامین لخت و برهنه میگشتند. و نیز بسرزمینهائیکه قد مردمش شش برابر مردهای جنوره رفته اند.

هوام گرم بود و اهالی دهکده هم بیرون از کلبه ها در سایه درختان نشستند بودند. صدای طبلها از راهی دور بگوش میرسید، لامین و کوتتا بدقت گوش دادند تا بنهند طبلها چه میگویند.

لامین تشخیص داد که طبلها، پدرش عمر را صدا میزنند، میگویند پنج روز سفر در پرتو نور خورشید، بطرف دهکده جدیدیکه جان و سالوم ساخته بودند.

طبلها که از صدا افتادند، لامین سئوالات زیادی داشت. آیا آنها عموهای ما هستند؟ جایشان کجاست؟ آیا پدر بانجا خواهد

رفت؟

در این موقع هم کوتاه با سرعت بطرف کلیه طبل زن دهکده میرفت، تمام مردم در آنجا جمع شده بودند، عمر با بیبتا که شکمش پرآمده و بزرگ شده بود آمدند.

عمر شروع کرد با طبل زن صحبت کردن، هدیه‌ای باو داد. طبل زن زن هم نزدیک آتش ایستاده بود و پوست طبلش را حرارت میداد تا برای زن آماده شود، بعد طبل زن شروع بناواختن کرد و عمر گفت بخواست خداوند بدهکده جدیدی که برادرانش ساخته‌اند خواهد رفت. اهالی دهکده ده جدید را که بوسیله برادرهای عمر ساخته شده بود باو تبریک گفتند.

چند روز بعد کوتاه باین می‌اندیشید آیا ممکنه پدر مرا هم با خود ببرد؟

سکوت پیش از جد کوتاه، همه دوستانش، حتی سیتافا را هم متوجه کرده بود، خیلی بداخلاق شده بود.

سه روز قبل از اینکه عمر عازم سفر شود، کوتاه نومیدانه به‌چرا میرفت که دبد پدرش از کلیه بیبتا خارج میشود. کمی صبر کرد تا پدرش از کلیه بیبتا دور شود. بعد بزهایش را رها کرده در حالیکه رنگ در صورتش نبود و نفس بند آمده پرید جلوی پدرش، آنقدر دستپاچه بود که نمیدانست چه‌بگوید، عمر کمی به‌پرش نگاه کرد، بعد اضافه کرد الساعه بمادرت گفتم.

چندتا نایه‌ای طول کشید تا کوتاه منظور پدرش را درک کرد، از خوشحالی پرید تو بغل پدرش بعد هم در حالیکه از خوشحالی بالا و پائین می‌پرید با بزهایش روانه چرا شد.

در مرتع برای دوستان گل‌چروتنش قضیه را تعریف کرد، اما آنها آنقدر حسادت کردند که بدون معطلی از کنارش دور شدند.

بعد از ظهر که کوتاه خوشحال و سرحال به کلیه مادرش رفت، بیبتا بدون معطلی و بدون اینکه حرفی بزند کوتاه را زیر مشت و لگد گرفت، و غرغرکنان میگفت راضی نیست که او با پدرش سفر کند.

روز بعد کوتاه با عجله کلیه مادرش را ترک کرد، کارهای زیادی داشت که مبیایست انجام بدهد قبل از هر چیز بدیدن نیوبوتوی پیسر رفت. نیوبوتو او را بدرون کلبه‌اش برد، طبق معمول هر وقت کوتاه بدیدن نیوبوتو میرفت، دوتائی برای مدتی ساکت می‌نشستند گرچه کوتاه خیلی

جوان و نیوبوتو خیلی پیر بود اما هر دو احساس میکردند که بهم خیلی نزدیک هستند.

هر کدام ساکت بافکار مخصوص خودش می‌اندیشید.

سرانجام نیوبوتو سکوت را شکست و گفت:

من برات چیزی دارم، بعد بطرف کیه چرمی که روی دیوار آویزان بود رفت و طلسمی را از آن بیرون آورد و گفت وقتی پدرت میخواست تربیت مخصوص مردانگی را ببیند پدر بزرگت این طلسم را بمن داد. کوتتا با علاقه بطلمس افون‌کننده نگاه میکرد و نیوبوتو هم خاصیت این طلسم را تعریف کرد.

صبح روز بعد عمر بعد از نماز صبحگاهی از مسجد بطرف کلبه بینتا رفت، بینتا هم داشت بقیچه سفر را می‌بست، کوتتا بنا دوستش سینافا بدقت آنچه را که باید انجام دهد مروری کرد. ابتدا عمر بعد کوتتا دو قدم بهارج از کلبه رفتند، سپس ایستادند و برگشتند و تعظیمی کردند و گرد و خاک پاهایشانرا پاک کردند و آنها را در کیه شکار جای دادند. بینتا هم بدر کلبه آمده بود درحالیکه لامین را بهشکم جلو آمده‌اش فشار میداد با نگاهی اشک‌آلود مسافرین را بدرقه میکرد.

حالا امشب اولین شبی بود که کوتتا شب را بیرون از دهکده‌اش و دور از کلبه مادرش بسر میبرد.

عمر بدون توجه بهعقبش تند و سریع بطرف جنگل پیش میرفت، کوتتا هم با بقیچه‌ایکه روسرش بود دنبال پدرش میرفت.

فصل هجدهم

کوتتا سعی میکرد در دو قدمی پدرش قدم بردارد. در طول راه کوتتا خوکها را میدید که بزیر بوته‌ها میرفتند، کبک‌ها پرواز میکردند، خرگوشها هم خودشانرا پنهان میکردند، اما کوتتا بدون توجه باین چیزها همچنان دنبال پدرش میرفت. ماهیچه‌های زیر زانوانش کمی درد گرفته بود و صورتش خیس عرق شده بود. بعد از مدتی آنها بسدرخت‌های کوچک دهکده‌ای نزدیک شدند. کمی بعد بچه‌های لخت و برهنه دهکده را دید که دست تکان میدهند و هورا میکنند. بچه‌ها ازاینکه میدیدند پسری باین جوانی با پدرش در حال سفر است تعجب کرده بودند و در حالیکه بالا و پائین میپردیدند میگفتند «کجا میروید؟» «پسرتنه؟» دهکده‌ات کجاست؟ کوتتا که خیلی خسته بود حالا دیگه خودشرا خیلی مهم و بزرگ حساب میکرد.

نزدیک دهکده راه بدو قسمت میشد. یکی بدهکده و دیگری ازمجاور آن میگذشت. کوتتا و عمر راهی را انتخاب کردند که از مجاور دهکده میگذشت.

آنها همچنان براهشان ادامه دادند، کم کم هوا تاریک میشد و ساق پای کوتتا هم بدجوری صدمه دیده بود وبقچه‌ایکه روی سرش بود خیلی سنگینی میکرد.

عمر ناگهان کنار گودال آبی ایستاد، روی پاهایش خم شد تا از رودخانه آب بخورد، کوتتا هم خیلی تشنه‌اش بود خواست کمی آب بخورد، روی پاهاش زانو زد و چون قدش نرسید مجبور شد روی شکم دراز کشیده بطوریکه توانست آب بخورد.

اندکی بعد، اولین باری بود که پدرش پس از ترك جفور حریف میزد، کمی آب بخورد، قدری صبرکن، بعد دوباره بخورد، گفته‌های پدرش را هوبه‌مو انجام داد. بعد کنار رودخانه نشست، فکری از مغزش گذشت

و کم کم پنجهاب رفت، از خواب که بیدار شد پدرش را ندید، اما بقچه‌اش را نزدیک درختی دید، خیالش راحت شد که پدرش همین دور و اطراف است.

درد زخم پایش کمی بهتر شده بود، زانو زد که دوباره آبی بخورد، در آب صورت سیاه و کشیده با چشمانی بزرگ و دهانی تقریباً گشاد را دید از خودش خنده‌اش گرفت، وقتی سرش را از آب بلند کرد عمر را بالای سرش دید، فوراً از جایش پرید در سایه درختان سکوتی برقرار بود، هیچکدام حرفی نمی‌زدند، درحالی‌که میمونها جیغ می‌زدند، طوطیان بالای سرشان پرواز می‌کردند.

از توی بقچه قدری نان برداشتند و با چهارتا کبکی که عمر شکار کرده و سرخ نموده بود صبحانه را خوردند، در این موقع هم کوتاه فکر میکرد باید پدرش نشان بدهد که چطوری شکار میکند و آشپزی میکند. حالا دیگر هوا خیلی گرم نبود، خورشید فقط از سه‌چهارم آسمان گذشته بود، بقچه‌را روی سرش گذاشت و براه افتادند. از دور صدای طبل‌ها را که حاکی از ناپدید شدن، نزدیدن افراد بود شنیده میشد، دود غلیظی از دهکده بلند شده بود، از کنار دهکده که گذشتند کوتاه دید که نیمی از درختها سوخته، کلبه‌های گلی خالی از سکنه شده. مردم خارج از خانه‌هایشان اجتماع کرده بودند، بیشترشان پیر و بیمار و مفلوک بودند، پیر مردها درباره اینکه مردهای آدمخور چطور دهکده حمله کرده و جوانان را از بین برده سخن می‌گفتند، تمام محصولاتشان از بین رفته بود و چیزی برای خوردن نداشتند، یکی از پیر مردها میگفت بدون جوانها، از بین خواهیم رفت عمر بدقت بحرفهای آنها گوش میداد و میگفت پدر بزرگان عزیز، دهکده برادرهای من تا اینجا چهار روز فاصله دارد شما ها میتوانید بآن دهکده بیایید آنها مقدم شما را گرامی خواهند داشت. اما پیر مردها با افسوس سری تکان میدادند و میگفتند هیچ‌جا آب شیرین دهکده و هیچ‌جا سایه قشنگ درختان ما را ندارد. از هیچ آشپزخانه‌ای بوی مطبوع غذای زنان ما بمشام نخواهد رسید.

پیر مردها از اینکه نمی‌توانستند از مهمانان‌شان پذیرائی کنند هذر میخواستند.

عمر باغذاهاییکه در بقچه‌اش بود، با اهالی دهکده شام خوردند. کوتاه روی علفها دراز کشید و آنچه که شنیده بود فکر میکرد.

فصل نوزدهم

سپیده صبح زده بود و کوتا از خواب بیدار شد، پهلوی تشکش پیر زن عجیب و غریبی را دید که با صدای بلند میپرسید، غذاهائی را که دو ماه پیش برای او فرستاده چیکار کرده.

عمر که پشت سر کوتا ایستاده بود با ملایمت گفت:

«ما آرزو داریم که شما را مادر بزرگ خطاب کنیم».

وقتی آنها دست و صورتشانرا شستند و خودشانرا برای خوردن صبحانه آماده کردند، کوتا پیر زنی از دهکده خودشانرا بیاد آورد که بدقت بصورت اشخاص نگاه میکرد و میگفت فردا دخترم خواهد آمد! همه میدانستند که دخترش سالها پیش ناپدید شده ولی هر کس این حرفها را می شنید با آرامی میگفت «بلی» مادر بزرگ «فردا».

قبل از اینکه خورشید غروب کند، آنها مردی را دیدند که بطرفشان میآید. سلامی کردند و لبخندی زدند، پیر مرد تردیگر شد و معلوم بود که میخواهد چیزی بگوید در حالیکه براهی که آمده بود اشاره میکرد گفت:

شما ممکنه آدم خواری را ببینید، آدم خوار مرا دید و از من تقاضا کرد که در پیدا کردن رودخانه کمکش کنم، منم باو گفتم محل رودخانه دورتر از جائی است که از آنجا سرچشمه میگیرد.

عمر پرسید «آیا قصد نداشت بتو آسیبی برساند؟»

پیر مرد جواب داد «خیر». رفتارش خیلی دوستانه بود، اما وقتی گربه باموش بازی میکند سرانجام او را میگیرد.
عمر گفت «صحیح است».

کوتا قصد داشت از پدرش درباره این آدمخوار که بدنبال رودخانه میگشته و باسان کاری نداشته سئوالاتی بکند که پدرش از پیر مرد خدا حافظی کرد و طبق معمول بدون اینکه به کوتا توجهی داشته باشد

همچنان براهش ادامه داد.

روز بعد آنها با دسته‌ای از شیرها برخورد کردند - يك شیر نر، يك ماده شیر قشنگ، دو تا بچه شیر در جاده بودند.

کوتتا میدانست که شیرها حیوانات خطرناکی هستند که بزها را میگیرند و پاره پاره میکنند، عمر قدمهایش را آهسته تر کرد و بدون اینکه چشم از شیرها بردارد در حالیکه يك دستش روی کمانش و دست دیگرش روی تیز بود گفت:

این حیوانات در این روزها نه‌شکار میکنند و نه چیزی میخورند. نفس در سینه کوتتا حبس شده بود و همچنان براهشان ادامه میدادند. سومین روز مسافرت تمام اعضاء بدن کوتتا بشدت درد گرفته بود. وقتیکه از کنار خار های بیابان رد میشدند، چندتائی خار بیابش فرو رفت و از شدت درد لب‌هایش را گاز گرفت و سعی کرد خودش را کنترل کند. بعد از آن، آنها نهاری خوردند و استراحتی کردند و دوباره براهشان ادامه دادند.

روی زخمهای کوتتا را خاک پوشانده بود، دور و اطراف زخمها متورم و زشت شده بود، شب را در محلی توقف کردند و پدرش زخمهای کوتتا را معالجه کرد بطوریکه صبح کوتتا احساس میکرد درد زخمهای کمی تسکین یافته.

روز بعد که براهشان ادامه میدادند خیال کوتتا راحت بود که در مسیر راهشان دیگه از خار و خاشاک خبری نیست. آنها به درختان انبوه و گیاهان پرگل رسیدند. میمونها جیغ میزدند، پرندگان رنگارنگ در آسمان پرواز میکردند.

کم کم عمر و کوتتا بدهکده بعدی نزدیک میشدند، بچه‌های دهکده که از دور مواظب آنها بودند فریاد میزدند مامبو جامبو! مامبو جامبو و رفتند جلوی در دهکده عمر و کوتتا دیدند عده‌ای جمع شده‌اند و مرد نقابداری که دامن پوشیده بود و با چوبدستی‌اش محکم بپن بدن زنی که چند زن دیگه او را نگهداشته بودند میزد تماشا میکنند.

هر وقت که چوبدستی بالا میرفت زنها جیغ میکشیدند.

کوتتا قبلا در این باره با دوستانش بحث کرده بود و میدانست اگر زنی با شوهرش جر و بحث کند و او را ناراحت نماید، مرد بدهکده دیگری رفته و يك مامبو جامبو را اجیر کرده و باخود میآورد تا زن را تنبیه کند و همین باعث میشد که زنان دهکده برای مدتی رفتارشان خوبتر شود.

دهکده‌ای نزدیک شدند اما کسی را ندیدند، باستثنای صدای میمونها و پرندگان هیچ صدائی شنیده نمیشد.

کوتتا فکر کرد «آیا برده گیر یا اینجا آمده‌اند؟». تا اینکه بچه‌های دهکده دیگری را دیدند، بچه‌ها در حالیکه باین دهکده خاموش اشاره میکردند، میگفتند رئیس این دهکده رفتارش و کردارش خوب نبود و بهمین علت چند وقت پیش در یک شب که او خوابیده بود، مردم دهکده یواشکی با مال و منالشان رفتند نزد اقوام و آشنایانشان که در دهکده‌های دیگر زندگی میکردند.

بنابراین رئیس دهکده را تنها گذاشتند. حالا رئیس دهکده نزد یکایک آنها رفته و قول داده اگر آنها برگردند رفتار و کردارش را عوض خواهد کرد.

وقتی کوتتا مشغول خوردن بادام زمینی بود، عمر رفت نزد طبل‌زن دهکده و از او خواست که بوسیله صدای طبلها پیغامش را برای برادرهایش بفرستد.

پیغام چنین بود، فردا بعد از ظهر، منتظر من باشید، مسافری که دنبال من است پسر من می‌باشد.
کوتتا همیشه آرزو داشت که اسمش را وسیله صدای طبلها بشنود و حالا آرزویش برآورده شد.

صدای طبلها خبر از ورود عمر و پسرش میدادند.
نوجوانها با اشتیاق نزد عمر آمده و از او میخواستند بسؤالشان جواب بدهد. اولین سؤال چنین بود.

«اسم دهکده شما چیست؟» «مقصدتان کجاست؟»

عمر باین سؤال و سؤالهای دیگر به تفصیل جواب داد.
وقتیکه آنها از این دهکده دور میشدند، اهالی دهکده تصور میکردند مرد جوانی را دیده‌اند که بیشتر عمرش را با پدرش در راههای دور و دراز زامبیا در سفر بوده است

فصل بیستم

آنها مجبور بودند که تند تر راه بروند تا به مقصدشان قبل از طلوع آفتاب برسند. با آنکه عرق می‌ریختند و بدنشان درد می‌کرد، کوتا حس می‌کرد قدرتش بیشتر شده و می‌تواند مقدار بیشتری از چوب را روی پشتش حمل بکند. و طبلها که خبر رسیدن اشراف و بزرگان دهکده‌های اطراف را می‌رساند شاهزاده‌ها و شاه برا در راه بودند. کوتا خیلی تعجب کرده بود که عموهای معروفی دارد و در عرض چند ساعت گذشته کوتا خیلی فعالیت می‌کرد. بالاخره خورشید غروب کرد و کوتا از يك دهکده نزدیک دید که حلقه‌های دود از آن خارج می‌شود و تشخیص داد که آن دود برای راندن پشه‌ها است و معنی‌اش آن بود که آنها میهمانهای مهمی را سرگرم می‌کنند و بزودی صدای طبلها را شنید که بصدادرآمدند. در میان سبزه‌ها مردی را دید که وارد می‌شد. عمرو با دست اشاره کرد که طبلها به‌صدا درآیند.

با‌های کوتا می‌لرزید و صدای طبلها بیشتر می‌شد و عده‌ای شروع به رقص کردند و صدای آواز به‌گوش می‌رسید و همینکه میهمانها را دیدند همه به‌طرف دروازه دویدند و جلو کوتا، عمر بود که بطرف در می‌دوید و کوتا هم بسته‌ای را که روی سرش بود به‌زمین انداخت و به‌طرف دروازه دوید. پدرش با آن دونفر دید و بازدید کردند. برادرزاده‌مان است.

آندو مرد کوتا را هم در آغوش گرفتند و همه آندو را به‌طرف دهکده راهنمایی کردند و جمعیت به‌آندو خوش‌آمد گفتند و کوتا همه حواسش به‌آندو بود. متوجه هیكلشان شد که از پدرش کوتاهتر هستند ولی اندام قوی تری دارند.

عموی بزرگترش که جانها نام داشت چشماش بنظر می‌رسید که

می‌تواند اشیاء را از راه‌های دور بخوبی ببینند و حرکاتشان بتندی حیوانات بود و صحبتشان تندتر از صحبت پدرشان بنظر می‌رسید و آنها شروع کردند به صحبت راجع به دهکده و بیستا. بالاخره سالوم دستش را به سر کوتتا زد و گفت: از موقع تولدت تا بحال با همدیگر نبودیم و حالا چند سال داری کوتتا؟ و او مؤدبانه جواب داد. هشت سال آقا. و عموش گفت که حال حاضر است برای تربیت بردگی که به یک مرد تبدیل بشود.

در دور تا دور دهکده شاخه‌های نوک‌تیزی بود که دهکده را حفاظت می‌کردند و هیچ انسان و حیوانی نمی‌توانست از آنها رد بشود اما کوتتا این چیزها را توجه نمی‌کرد و متوجه افرادی که همس او بودند نبود. صدای میمونها و طوطی به گوشش نمی‌رسید تا اینکه عموهایش آنها را برای دیدار دهکده بردند. سالوم گفت هر دمی برای خودش یک حیاط دارد و زنان غذاهای خشک شده را روی دودکش می‌گذارند که دود، برنج و کاس کاس را از حشرات دور بکنند.

کوتتا متوجه اطراف و سرو صداها بود و برایش تعجب آور بود که آن قبیله بزبان دیگری صحبت می‌کردند. او وقت به اندازه کافی گذرانده بود تا چند قبیله را به خوبی بشناسد. مردم قبیله فولاس دارای صورتی نازکتر و موی بلندتر و لبهایی نازکتر می‌بودند و رنگ بدنشان خیلی سیاه بود. کوتتا تمام افراد قبیله‌های مختلف را می‌شناخت ولی مردم دیگری بودند که او نمی‌توانست تشخیص بدهد. در آن میان عمرو را به افراد مهم از جاهای مختلف معرفی کردند و کوتتا از آنکه عموش با زبانهای مختلف با مردم صحبت می‌کند متعجب می‌شد و از اینکه از حالا به بعد می‌توانست پدر و عموهایش را هر جا که هستند پیدا کند خوشحال بود. کوتتا بزودی خود را میان موسیقی‌دانان یافت و غده‌ای که مشغول رقص بودند و سپس مشغول خوردن ملخ و گوشت گاو و بادامهای سرخ شده شدند.

آنها را زنان روی میز چیده بودند و هر کس بخواهد از آنها میل نماید، ولی به نظر کوتتا به خوشمزگی غذاهای جشن خرمن‌کوبی خوششان نبود. کوتتا که گوشهایش را خوب باز کرده بود، صدای زنانی را می‌شنید که راجع به آنها صحبت می‌کردند و راجع به عموهایش می‌گفتند که آنها باید دست از مسافرت بردارند و مقیم بشوند و دارای زن و بچه بشوند. یکی دیگر از زنان گفت تنها اشکال این است که زنان بسیاری هستند که

می‌خواهند با آنها ازدواج بکنند. تقریباً شب بود که کوتاه احساس خستگی کرد و بالاخره پسرهای همسش را دید که به او نزدیک می‌شوند. آنها تمام زیادی داشتند به کوتاه بگویند که تمام فامیل ما از دوستان عموهایت هستند و دلیل آنکه ما از دهکده خودمان خارج شده بودیم آن بود که ما از زندگی خودمان راضی نبودیم یکی از بچه‌ها گفت: پدر بزرگ من جای کافی برای فامیل و بچه‌هایش نداشت که با هم زندگی بکنند و یکی دیگر گفت مزرعه ما برنجهای خوبی بیار نمی‌آورد. کوتاه شنید که عموش به دوستاش می‌گفت یکجای خوبی پیدا کرده است که بدر زندگی می‌خورد و باقی دوستان عموهایش را دید که مشغول رسیدگی به گله و مرغها و حیوانات هستند و بعضی‌ها هم مشغول عبادت بودند.

بزودی هوا تاریک شد. و کوتاه آتشی را دید که به وسیله دوستان جدیدش روشن می‌شوند. و چون موقع جشن بود قرار شد همه باهم دور آتشی بشینند.

مؤذن دعایی برای جمعیت کرد و سپس خانه و سالوم داخل دایره شدند و مشغول گفتن حوادث و مسافرتهاشان شدند. درمیان حلقه مردم همه نوع افرادی دیده می‌شد و یکی از آنها که حدود صد سال داشت آماده بود تمام تجربیاتش را برای مردم بگوید. کوتاه پیش پدرش دوید و به موقع برای دعا رسید. و چند دقیقه بعد صدای طبلها را شنید. و رقص شعله‌های آتش را می‌دید که بصورت مردم سایه افکننده بود. بالاخره یکی از پیرترین مردم به سخن درآمد و گفت: صدها سال پیش وتا آنجا که بخاطر من می‌رسد صحبت از آبهایی بوده که در کوههای پراز طلای آفریقا وجود داشته است در واقع کوهی از طلا وجود نداشت بلکه ذراتی از طلا در رودخانه‌های شمال گنیا پیدا شده بود و برای همین بود که تو باب‌ها به آنجا آمده بودند ولی نمی‌دانستند که آن طلاها از کجا آمده. و اگر یک تو باب چیزی می‌دانست بزودی همه آنها درمی‌یافتند. سپس خانه شروع به صحبت کردن کرد و گفت که نمک ارزش طلا را داشت او و سالوم شخصاً دیده بودند که طلا و نمک به وزنه‌های مساوی میان مردم تعویض می‌شد. نمکها در زیر شنها پیدا می‌شدند و بعضی از آنها پس از خشک شدن تبدیل به نمک می‌شدند. آن پیر مرد گفت در یک موقعی شهری از نمک وجود داشت که تمام خانه‌ها و مساجدش از سنگهای نمک درست شده بودند. یکی از زنان پیر که بنظر کوتاه شکل نیابوتوی پیر بود بصدا درآمد و گفت: راجع به آن حیوانهایی که در پشتشان کوهان دارند صحبت بکنید

و در حالیکه مردم در کنار آتش نشسته و امیده بودند سالوم گفت: آن حیوانات که شتر نامیده می‌شوند در شترارها زندگی می‌کنند و راهشان را از طریق آفتاب و ستارگان و وزش باد درمی‌یابند. جانه و من سهامه شتر سواری کرده‌ایم.

سالوم ادامه داد و گفت که ما یکبار در کاروانی که دوازده هزار شتر داشت بودیم در واقع همه ما باهم مسافرت می‌کردیم که بتوانیم در مقابل راهزان از خود دفاع بکنیم.

وقتی که سالوم در حال صحبت کردن بود کوتتا متوجه جانه شد که يك تکه بزرگی از چرم را لوله می‌کرد. کوتتا و دیگران متوجه انگشتان جانه بودند که چیزی می‌کشید. و او گفت این نقشه آفریقا است و سپس مخزنهای آنها را نشان داد که در مغرب بودند و بعد کویسر را نشان داد که چند برابر زامبیا بود و در طرف جنوب غربی نقشه قرار داشت. در طرف شمالی سواحل آفریقا بود که توپاب کشتی های خود را لنگر می‌انداختند و انگشتان جانه شهرهایی را نشان می‌داد که توپابها در آنجا مستقر شده بودند و گفت اکنون که ما اینجا نشسته‌ایم مردان بسیاری بسته های سنگینی از پوستها، خرماها، پنبه‌ها، مس‌ها، سنگهای گران قیمت و بسیاری چیزهای دیگر را به کشتی های توپاب می‌برند. فکر کوتتا معشوش شده بود که خودش هم روزی به اینجور مکانها خواهد رفت و در این موقع طلبها به‌صدا درآمد و دسته‌هایی از قبیله‌های مختلف که کوتتا و عمرو هم جزو آنها بودند بطرف دروازه دهکنده رفتند کوتتا متوجه مرد پیری شد که ریشه‌های سفیدی داشت و مردان و زنان و بچه‌ها که بسته‌های سنگینی را که روی سرشان بود حمل می‌کردند. و صداهای همراه آنها بود. وقتی که آنمرد پیر و مقدس وارد شد همه آنها را دعا کرد و بهشان

گفت که از زمین بلند شوند و سپس با جانه و سالوم صحبت کرد و عمرو به‌وسیله آنها معرفی شد. و عمرو اشاره به کوتتا کرد و گفت این اولین پسر من است که بنام پدر بزرگش نامیده شده و کوتتا شنید که آنمرد چیزهایی بزبان عربی به او گفت و کوتتا بغیر از چند اسمی چیزی نفهمید. و سپس انگشتان آنمرد را روی سرش احساس کرد که بسبکی پرهاى پروانه بودند. سپس کوتتا به طرف سایر همسالانش دوید و مشغول بازی شد و آنمرد شروع به صحبت کردن با مردم شد. کوتتا و دوستانش به‌صفت‌های زنان و بچه‌ها و شاگردان و بردگانی که تازه وارد شده بودند نگاه می‌کردند. زنها و بچه‌ها بزودی داخل کلبه‌ها شدند و دانش آموزان بسته

های خود را به زمین گذاشتند و کتابهایشان را باز کردند و شروع به قرائت برای افرادی که در اطراف آنها ایستاده بودند مشغول شدند. کوتا متوجه برده ها شد که داخل دهکده نشدند و پیش گله ها نشسته اند. آنها اولین بردگانی بودند که کوتا دیده بود که از بقیه مردم جدا می‌نشینند.

آنمرد پیر و مقدس در میان مردم راه می‌رفت و مردمان بزرگ دهکده در جلوی زانو می‌زدند و سعی می‌کردند که عبادی او را لمس بکنند بعضی‌ها از او درخواست می‌کردند که به دهکده هاشان رسیدگی بکند و بعضی‌ها راجع به دین و قانون اسلام می‌پرسیدند و بعضی دیگر برای نامگذاری بچه‌هایشان از او راهنمایی می‌خواستند. و مردمان دهکده‌هایی که بدون معلم بودند خواستند که به بچه‌هایشان درس آموخته شود. آن دانش‌آموزان حالا مشغول فروختن تکه‌هایی از پوست شدند و مردم از آن مرد مقدس تقاضا کردند که روی آن پوستها چیزی برایشان بنویسد، سپس به فکر کوتا رسید که آن مرد مقدس مانند پدر بزرگش می‌بایستی باشد که روزی مردم جفور را از گرسنگی با دعاهایش نجات داد. و مادر بزرگ یاسیا و نیابوتوی پیر برایش تعریف کرده بودند. اما حالا بود که کوتا در واقع می‌فهمید که بزرگی پدر بزرگش و اسلام چیست. و کوتا ایستاد تا آن مرد مقدس روی پوست بزی که همراه داشت علامتی بگذارد و قصد داشت آن پوست را به دهکده‌اش ببرد و به نیابوتو نشان بدهد و از او بخواهد آنرا برای روزی نگهدارد که بروی بازوان پسری که در آینده صاحب خواهد شد بینند.

فصل بیست و یکم

دوستان کوتا، که راجع به مسافرت رفتن کوتا و اینکه خودشان نرفته‌اند حسودی میکردند و تصمیم گرفتند نسبت به او سرد و بی‌علاقه باشند. و همین کار را هم موقعیکه کوتا به دهکده رسید عملی کردند، بدون آنکه در نظر بگیرند که آیا کوتسا از این عملشان ناراحت و دل شکسته، میشود. دوستانش طوری رفتار میکردند که گوئی او اصلاً جایی نرفته و راجع به هیچ موضوعی بحث نمیکردند. حتی نزدیک‌ترین دوستانش هم سیٹافا نسبت باو سردتر بود. کوتا بقدری ناراحت شده بود که حتی بدنیا آمدن یکی از برادرانش را که سادو نام داشت بکلی فراموش کرده بود. یکروز ظهر موقعیکه بزها مشغول چرا بودند، کوتا تصمیم گرفت نسبت به نامهربانی دوستانش رسیدگی بکند و موقعیکه همه آنها جداگانه جایی نشسته بودند و نهار میخوردند، رفت و میان آنها نشست و گفت «دلم میخواست که شماها هم میتوانستید با من بیائید» و بدون آنکه صحبتش را قطع کند راجع به مسافرتش صحبت کرد. او شروع کرد و گفت که چه راه پیمائی طولانی بود که تمام ماهیچه‌های بدنش درد گرفته بود، و ترس و وحشتی که از شیرهای سر راه باو دست داده بود. و راجع به مردمان مختلف که در دهکده‌های سر راه با آنها برخورد کرده توضیح داد، در این میان یکی از پسرها پرید که برود بزهایی را که پراکنده شده بودند جمع‌آوری کند و دوباره آمد و پیش کوتا نشست و همانطور که در ضمن تعریفش نوبت به داخل شدن دهکده عموهایش شد وقت آن رسید که بزها را به دهکده برگرداند. در صبح روز بعد که بچه‌ها عجله داشتند درشان زود تمام شود، بای صبری سر درشان حاضر شدند و بلافاصله دور کوتا را گرفتند و شروع کرد به گفتن داستانهائی که عموهایش برای او تعریف

رشه‌ها

کرده بودند و دوستانش سخت در توجه و گوش دادن به حرفهای کوتتا بودند که ناگهان سکوت در میان گله‌ها شکست و صدای سگ و بویع بزها را شنیدند.

آنها ببری را دیدند که دارد بالای سبزه‌ها میبرد و درحالی که يك بز از دهانش آویزان بود، سعی میکرد سگی را با لگد براند و باقی سگها پارس‌کنان بعقب و جلو میرفتند. ببر میخواست فرار کند و صدای سگها و بزها فضا را پر کرده بود، و بچه‌ها وحشت‌زده همانطور ایستاده بودند. سپس پسرها دادزنان بدنبال بزهای فراری شدند، ولی کوتتا که بز پدرش را دید که کشته شده بطرف سگها و ببر دوید سیتافا فریاد برآورد «نرو، کوتتا، نرو» و ببر که متوجه سرو صدای بچه‌ها شد چند قدمی بعقب گذاشت و سپس با پارس سگها بطرف جنگل فرار کرد. ببر فرار کرد، و منظره رقت‌آور آن بز که زبانش آویزان و چشمانش فرو رفته و شکمش دریده شده و بچه‌بزی که در شکمش بود مرده بود حال کوتتا را مغشوش کرده بود، و سگی هم که زخمی شده بود بکناری افتاده بود.

کوتتا که گریه‌اش گرفته بود متوجه پسرهای دیگر شد که باو نگاه میکردند، آن سگ زخمی را بردند و تنها سیتافا بود که دست دور کمر کوتتا زد و اورا بلند کرد.

کوتتا نمیدانست به پدرش چه بگوید، بسیتافا گفت «میتوانی مواظب بزهایم باشی؟» «من باید آن بز دریده شده را پیش پدرم ببرم».

سیتافا رفت و با دو تا از پسرهای دیگر صحبت کرد و آنها مشغول بردن آن سگ زخمی شدند و کوتتا بسیتافا هم اشاره کرد که با دیگران برود و خود مشغول بریدن و قطعه‌قطعه کردن آن بز شد و بالاخره توانست آنرا بلند کند و باخودش ببرد، کوتتا که با خودش عهد کرده بود که نگذارد بز دیگری را از دست بدهد، ایندفعه بزی را از دست داد که بچه‌ای هم در شکمش بود. دلش میخواست که اینها را در خواب میدید و حقیقت نداشت ولی در واقع آن بز را روی پشتش گذاشته بود و راه میرفت. برای خودش آرزوی مرگ کرده، ولی میدانست که آن برخلاف راه و روش اجدادش است و از خدا طلب مغفرت کرد و لحظه‌ای هم ایستاد و از طرفی که آفتاب طلوع کرده بود مشغول عبادت شد.

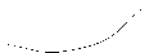
پسرهای دیگر مشغول جمع کردن گله شدند که بروند، یکی سگی را که زخمی شده بود میبرد و سگهای دیگر هم می‌شنیدند و راه میرفتند، سیتافا که متوجه شد کوتتا دارد به آنها نگاه میکند خواست بطرف او برود

که کوتتا بهش اشاره کرد که نیا و براحت ادامه بده. هر قدمی که برمیداشت بنظر کوتتا میآمد که به اواخر لحظات زندگی نزدیکتر میشود و در فکر جدائی از برادرش لامین و مادرش و نیابوتوی پیر و دهکده بود و از همه بدتر نمیدانست که به پدرش چه بگوید. او یکمرتبه ایستاد و نمیتوانست نفس بکشد و بمجاهه خیره شده بود که پدرش بطرف او میآمد و پرسید «حالت خوبست» و کوتتا زبانش بندآمده بود بسختی گفت «بله پدر» عمرو که لباس خونی کوتتا را لمس میکرد تا متوجه شود که خون پدرش نیست.

عمرو که آن بزرا روی سبزه‌ها گذاشت و به پدرش گفت «بشین» و کوتتا در حالی که میلزید نشست و پدرش هم در کنار او نشست، و پدرش گفت «من باید چیزی بهت بگویم که تمام مردان مرتکب اشتباه میشوند، منم وقتی بسن و سال تو بودم یکی از بزهایم طعمه شیری شد» و در حالی که با چشمانش کوتتا را متوجه خودش میکرد گفت «هیچوقت بطرف حیوان خطرناکی ندو، آیا میشنوی؟» و کوتتا هم گفت «بله پدر» عمرو که آن بز را برداشت بطرف سبزه‌ها انداخت و گفت «فقط میخواستم همینها را بهت بگویم» و سپس راه افتاد و کوتتا هم بدنبالش و بیشتر از همه چیز نسبت به علاقهای که به پدرش در این لحظه پیدا کرده بسوی فکر میکرد.

* * *

فصل بیست و دوم

کوئتا بدھالگی رسید و پسر های کوچکتر که حدود پنجسال داشتند روزی دوبار بمدرسه میرفتند. وقتی که روز فارغالتحصیلی فرارسید همه پسر ها در محوطهٔ مدرسه جمع شدند. مؤذن دهکده مشغول به دعا گردید و سپس معلم ایستاد و به شاگردانش نگاه میکرد و میخواست سؤالاتی بکند کوئتا اولین نفری بود که مورد سؤالات معلم قرار گرفت.

او پرسید «کوئتا کینت، حرفهٔ پدرانت چه بود؟»

«صدها سال پیش در زمین مالی^۱ مردان آهنگر بودند و زنانشان رسیدگی میکردند».

معلم يك سؤال ریاضی کرد و آن این بود که «اگر يك میمون هفت زن داشته باشد، و هر زن هفت بچه داشته باشد، و هر بچه برای هفت روز هفت بادام بخورد، بنا براین هر میمون برای تهیه بادامهای بچهها چندتسا بادام میبایستی از مزارع بنزدد؟» و بچهها مشغول محاسبه شدند و اول کسی که جواب درست را گفت سیتافا سیلا بود، و همه با صدای بلند تشویقش کردند و احسن گفتند. و بعد نوبت آن شد که بچهها اسمانشان را بمعربی بنویسند. و معلم مدرسه بیشتر چیزهایی را که به آنها یاد داده بود پرسید، ولی برای بچه صحبت کردن مشکلتر از نوشتن يك متن بود، برای آنها فهمیدن صدای طلبها خیلی آسانتر از نوشتن و خواندن بود و حالا همه یکی یکی معرفی شدند و بالاخره «کوئتا کینتا» و همه چشمها باو دوخته شد و کوئتا احساس غرور میکرد نام اجداد و پدر بزرگان و مادر بزرگه، یاسیا را بیاد آورد و سپس سوره‌ای از آخر قرآن را خواند و همه تشویقش کردند بینتا و همه مادران کاسه‌های پر از غذا را جلو آوردند و با انواع خوراکی‌هایی که تهیه کرده بودند به جشن لطف و شادی بیشتری داد. جشن

فارغ التحصیلی پایان یافت.

صبح روز بعد عمرو منتظر کوتتا بود که بیاید گله را برای چرا ببرد و درحالی که دست دویچه یکی دختر و دیگری پسر بچه‌ای را در دست داشت به کوتتا گفت «ایندو شاگردان جدیدت هستند» و قبل از اینکه کوتتا از پدرش تشکر بکند، عمرو از او دور شد و بعد از چند لحظه کوتتا از شادی داد برآورد و بچه‌ها دویدند و به بقیه پیوستند، و همگی برای چرا به صحرا رفتند. قبل از اینکه آن ماه بی پایان برسد عمرو و بینتا از کسانی بودند که سومین بزرگ از دست می‌دادند، آنها یک بزرگ معلم مدرسه به عنوان تشکر و پاداش دادند و کسانیکه قدرت مالی کافی نداشتند محصولی که در مدت یکماه بدست آورده بودند به معلم دادند، که همگی هدایا قابل قبول بودند.

ماه‌ها گذشت، تا اینکه کوتتا و همسالانش به پسرهای کوچکتر و همسن لامین طریقه چرانیدن بزها را یاد دادند، کوتتا و همسالانش منتظر رسیدن جشن خرمن کوبی بودند، که به بردن آنها برای تربیت بیشتر به خارج از دهکده خاتمه می‌یافت. کوتتا و سایرین گرچه سعی میکردند این دوران تربیت خارج از دهکده را بیاد بیاورند ولی منتظر آن بودند که از گوشه و کنار چیزهایی راجع به آن اطلاع حاصل کنند. از بزرگترها شنیده میشد که رئیس این گروه را بزرگان انتخاب شده دهکده تشکیل خواهند داد. قبل از فصل خرمن کوبی بود که مادران اندازه بدن آنها را میگرفتند، تا برایشان لباس بدوزند، کوتتا سعی میکرد آن موقعی که افراد ماسک‌دار با حرکاتی وحشیانه پسرها را باخود میبردند. فصل درو کردن زود فرا رسید و به استقبال روزهای خسته کننده پراز کار رفت و تا اینکه جشن فرا رسید، کوتتا از فرط خستگی و ناراحتی نمیتوانست مانند سایرین لذت ببرد و برقصد، او در کناری میرفت و تنها می‌نشست و در کنار جوی آبی سنگ می‌پراند.

یکشب قبل از آنکه جشن تمام شود، کوتتا در کلبه بینتا بود که داشت برای خودش پادام و برنج پنهان میکرد که ناگهان پدرش با یک تور سفید داخل شد و او را بسر کوتتا انداخت و روی یک صندلی نشاننش. کوتتا هم که از ترس میلرزید بدون حرکت آنجا نشست چون اگر تکان می‌خورد از روی صندلی می‌افتاد، او درسیاهی مطلقی گیر کرده بود با خودش فکر میکرد که آیا پدرش هم ترسیده که او را پنهان کرده. کلبه خیلی ساکت بود، کوتتا چشمانش را بسته بود و سعی میکرد

فصل بیست و دوم

۷۹

حتی صدای کوچکی را هم بشنود، احساس میکرد که مادرش دارد تکان میخورد و صدای برادرانش لایین و یا سادو^۱ را هم نمیشنید، او خجالت میکشید که اگر آن کیسه را از روی سرش برمیداشتند، همه متوجه لرزش یا ترس آمیخته‌اش می‌شدند، و یا اینکه چرا با همسالش نیست. او فکر میکرد که نباید از دوران تربیت خارج از دهکده فرار کند، زیرا شنیده بود که این نوع افراد را برای همیشه یک بچه خواهند خواند، و در زندگی اصلاً موفق نخواهند شد، حتی پدران و مادرانش هم از او دوری میکنند و هیچوقت موفق به ازدواج نخواهند شد. کوتا که از این موضوعها ناراحت شده بود متوجه شد که کسی ندارد او را میبرد، بعد از فاصله‌ای صدای طبلها را شنید و سپس صدای مؤذن را که مشغول عبادت نیمه شب بود. دیگر صدای موزیک ایستاده بود، کوتا میدانست که مردم جشن را پایان رسانده‌اند و همگی بطرف مسجد میروند.

کوتا میدانست که همگی مشغول عبادت هستند، همه چیز ساکت بود و صدائی بگوش نمیرسید، او منتظر سروصدائی بود و ساکت نشسته بود که در خواب عمیقی فرو رفت و در زیر آن پوشش احساس گرمی میکرد تا آنکه با صدای طبل از خواب بیدار گشت. او به تازگی آن پوشش عادت کرده بود ولی صداهای بامدادی بگوش آشنا بود، صدای رفت و آمد مردم، بانگ خروس سحری، عبادت مردم و صدای پیارس سگان، یا یکمرتبه یاد دوستاش افتاد که در چه حالی باید باشند، آیا آنها هم مثل خودش شب را به صبح رسانیده‌اند. وقتیکه صدای موزیک دوباره شروع شد، صدای مردم را شنید که بیشتر و بیشتر میشد، ناگهان متوجه شد که صدای بطرف کلبه دارند می‌آیند و بطرف او آمدند و دو دستش را بشدت بلند کرده و کتک و لگدی بود که به بدتش کوفته میشد و او را بطرفی میبردند اندکی بعد متوجه شد که دستان نرمی او را گرفته حلس زد که باید برده‌ای باشد که پدرش برای او اجیر کرده که بطرف نقطه تعیین شده می‌رفتند.

صدای مردم را می‌شنید که وقتی از میان آنها عبور میکرد میگفتند «فقط چهار سال، و شما مرد میشوید» کوتا میخواست بزد زیر گریه، احساس میکرد دوستاش هم همان حال را دارند. و بزودی صداهای ماهانگک طبلها را میشنید که گوئی در صفهای معینی شروع به راه افتاده‌اند و از درهای دهکده خارج میشوند، آرزو داشت که پیش پدر و مادرش

و برادرش لامین میماند که الان بیش از هر موقع برایشان دلتنگی میکرد. او چشمانش را محکم بست و اشکهایش را روی صورتش حس میکرد، مثل اینکه خودش هم از گریه کردن شرم داشت. او وقتیکه در کلبه بود و چون پدر و مادرش را حس کرده بود اما حالا که دور از آنها دارد بنقطه دیگری می‌رود، و اینکه میدانست دوستان دیگرش همراه او هستند کمتر احساس غریبی و ترس میکرد، ولی میدانست که این يك سنت قدیمی است که برای پدرش و حتی برای پسرش هم خواهد بود، که آنها بيك مرد تبدیل خواهند شد.

* * *

فصل بیست و سوم

عطر بوی نی‌های خیزرانیکه تازه روئیده بودند فضا را پر کرده بود، هر قدر جلوتر میرفتند یو قوی‌تر میشد، به‌حصاری رسیدند، وارد آن شدند، البته هنوز وارد در اصلی دهکده نشده بودند، ناگهان طبلها از صدا افتاد، راه‌پیمایان ایستادند، چند لحظه‌ای کوتاه و دیگران ساکت و آرام ایستادند، از هیچکس و هیچ‌جا صدائی در نی‌آمد، تنها صدائیکه شنیده میشد صدای جیغ و جیغ میمون‌ها و طوطیان بود.

اشعه آفتاب چشمان کوتاه را ناراحت کرده بود.

سیلاباردلی^۱ هم با آن صورت پرچین و چروکش روبروی آنها ایستاده بود، تمام بچه‌ها او و خانواده‌اش را بخوبی می‌شناختند، اما سیلاباردلی طوری رفتار میکرد که گوئی هیچکدام از آنها را قبلاً ندیده و نمی‌شناسد، در دو طرف بچه‌ها دو مرد جوان علی‌سیس^۲ و سورتورا^۳ ایستاده بودند. کوتاه آنها را بخوبی می‌شناخت سورو دوست صمیمی عمرو بود.

بچه‌ها که تعدادشان در حدود بیست و سه نفر بود، کف دستهایشان را روی سینه‌هایشان گذاشته و طبق آداب و رسوم خودشان سلامی کردند و این کلمه را گفتند «پیس»^۴.

کینتاگو^۵ و ماونیش نیز جواب بچه‌ها را دادند.

کینتاگو با صدای بلندی بچه‌های دهکده جفور را صدا زد، و گفت، اگر قرار باشد که مردانگی بیاموزید، بنا براین بایستی ترستان بریزد، چون آدم ترسو فرد ضعیفی است و فرد ضعیف برای خود و خانواده‌اش، دهکده‌اش، قبیله‌اش، خطرناک است. بعد چنان با تمییر یا آنها نگرست و

1 - Sila-Bardly.

2 - Ali Sise.

3 - Sour Tura.

4 - Peace.

5 - Kintago.

رشه‌ها

برگشت و رفت. بعد که او رفت، معاونینش جلو آمدند و درحالی‌که با مشت و چوب ولگد بچگان بچه‌ها افتاده و مثل گله آنها را منظم کرده و به کلبه های کوچک گلی بردند. در کلبه‌ها سرو صدا و ازدحامی بود، کوتتا و دوستانش آنقدر ترسیده بودند که جرئت اینکه سرشان را بلند کنند و بهم نگاه کنند نداشتند.

چند دقیقه‌ای گذشت، وقتی مطمئن شدند که از فحش و دشنام و کتک خبری نیست دزدانه بهم نگرستند، کوتتا نگاهی دزدانه بدوستانش کرد، آرزو میکرد که سیتافا هم با او در یک کلبه باشد از بچه‌هایی که با او در یک کلبه بودند، برادر یا پوی از همه آشناتر بود کوتتا در این فکر بود که احتمالاً به آنها هیچ استراحتی نخواهند داد، شاید آنها بما غذا هم ندهند در این موقع شکمش از گرسنگی شروع بسر و صدا کرد.

درست بعد از غروب آفتاب معاونین کینتتاگو وارد کلبه شدند، در حالیکه چوبدستی‌هایشانرا تکان میدادند، و بسر و گردن بچه‌ها میزدند، دستور میدادند که بچه‌ها خارج شوند بچه‌ها هم جیغ و شیون کنان از کلبه‌ها خارج شده و بصف ایستادند، هر بچه‌ای دست بچه جلویی را گرفته بود. کینتتاگو گفت امشب بچنگل خواهیم رفت.

دستور راه‌پیمائی داده شد، صف بلند و طولانی بچه‌ها شروع به حرکت کرد. بچه‌ها مرتب کتک می‌خورند.

در این موقع هم یکی از معاونین بکوتتا گفت که شما مثل گاو میش راه میری یکی از بچه‌ها که کتک خورده بود فریادی کشید.
معاونین فریاد زدند «کی بود؟». از کسی صدائی درنیامد.

ساق پای کوتتا صدمه دیده بود. و از طرفی شکمش از شدت گرسنگی ضف میرفت سرانجام به چشمه‌ای نزدیک شدند، دستور داده شد که توقف کنند، مهتاب همه جا را روشن کرده بود، بچه‌ها بسر چشمه زانو زدند تا آب بخورند، لحظه‌ای بعد دستور داده شد که از بچه‌هایتان مقداری نان و گوشت بردارید و بخورید.

درپای بچه‌ها تاول‌های بزرگی زده بود، اما با خوردن غذا و آب دیگه از درد چیزی حس نمی‌کردند.

در زیر نور مهتاب بچه‌ها بهم نگاه میکردند و خیلی هم خسته و کوفته بنظر میرسیدند، کوتتا نگاهی طولانی بسیتافا کرد اما هیچکدام جرئت

نداشتند که حرفی بزنند و بمدت شش روز راه پیمائی کردند، ششمین روز راه پیمائی گرچه هوا تاریکتر بود دیگه بچه‌ها نیازی نداشتند که دست همدیگر را بگیرند.

هفتمین شب کیتتاگو اولین درس را شروع کرد. او نشان داد که چطور از ستارگان برای راهنمایی در جنگلهای انبوه استفاده کنند که گم نشوند. نیمهٔ ماه بود که بچه‌ها یاد گرفتند که چطور ستارگان را راهنما قرار دهند.

هنگامیکه کیتتاگو مطمئن شد که بچه‌ها راه پیمائی و طرز استفاده از ستارگان را بخوبی آموخته‌اند، بچه‌ها را بدجائی دورتر از جوگیو برد، جائیکه آنها پناهگاههایی ساختند تا درسهای زیادتری یاد بگیرند. دومین درسی که بچه‌ها یاد گرفتند طرز شکار حیوانات وحشی و پیدا کردن رد پای آنها بود.

کیتتاگو داستانی دربارهٔ شکارچی احمقی که خودش شکار شده بود بیان کرد، چون او تازه کار و ناوارد بود سروصدای زیادی کرد و باین طرف و آن طرف تیراندازی کرد تمام حیوانات یواشکی بدون اینکه او بفهمد باو نزدیک شدند و بعد هم او را شکار کردند. بچه‌ها احساس میکردند وقتی صدای حیوانات و پرندگان را تقلید میکنند مثل آن شکارچی بی‌هنر و ناوارد هستند.

صدای سوت و آوازی شبیه پرندگان هوا را فرا گرفته بود، اما هیچ پرنده یا حیوانی نزدیک نیامد، بعد بآنها گفته شد که آهسته مخفی شوند، کیتتاگو و همکارانش از خودشان صدائی شبیه پرندگان و حیوانات نرآوردند، بعد پرندگان و حیوانات از لانه‌هایشان بیرون آمدند تا ببینند چه کسی آنها را صدا میزند.

کم‌کم بچه‌ها یاد گرفتند که چطور صدای پرندگان و حیوانات را تقلید کنند، یکی از بعد از ظهرها که بچه‌ها صدای پرندگان را تقلید میکردند، ناگهان يك دسته بسیار بزرگ از پرندگان روی بومه‌ها نشستند، یکی از بچه‌ها زد زیر خنده. نفس در سینه بچه‌ها حبس شده بود چون میدانستند که دوباره ولنگاری و بی‌چاک و دهنی آن بچه کاری دستشان خواهد داد و همگی تنبیه خواهند شد.

کیتتاگو بطرف آن پسر رفت و عبوسانه گفت: آن پرنده را زنده برای من بیاور نفس در سینه کوتاه و دوستانش حبس شده بود، که آن پسر دولاشد و بطرف بومه‌ها خزید هر کدام از پرندگان بطرفی گریختند.

ریشه‌ها

پسر با شدت و حرارت آنها را دنبال کرد و خیلی زود از نظرها ناپدید شد. همگی بوحشت افتاده بودند، صبح روز چهارم که بچه‌ها از خواب بلند شده بودند، دیدند که یک نفر بدهکده نزدیک میشود، لحظه‌ای بعد صدای طلبها پیغامی را میداد، او بود، آنها بیرون رفتند تا او را ببینند، خص و خص‌کنان و نفس‌زنان، لاغر و کثیف در حالیکه لبخند ضعیفی بر لب داشت و پرندۀ را در دست داشت با آنها نزدیک شد، در این موقع هم کیتتاگو از کلبه‌اش بیرون آمد، گرچه با آن پسر صحبت میکرد ولی معلوم بود که منظورش همه بچه‌ها هستند همانطور که شما گفته شد این مسئله چیزی را شما آموخت. آنکه دهانتان را ببندید این چیزهایی است که انسان را مرد میسازد.

پرندۀ بزرگ را سرعت سرخ کرده و همگی خوردند بغیر از آن پسر، چون او بقدری خسته بود که نتوانست بیدار بماند و زود بخواب رفت. باو اجازه دادند که یک شبانه روز بخوابد.

هومین ماه تربیت مخصوص، پسرها مهارت صحیبه پیدا کرده بودند، که خودشانرا مثل دهکده‌اشان در جنگل زنده نگهدارند. هر تکه گوشتی که میخوردند از چیزی بود که با تیر و کمان شکار کرده بودند و یا با تله گرفته بودند. حیوانات را خیلی سریع‌تر از قبل پوست میکشیدند، درسهای با ارزشی یاد گرفته بودند که حتی پیش‌بینی هم نشده بود.

روزی وقتیکه بچه‌ها استراحت کرده بودند، تیری از کمان یکی از بچه‌ها بهوا پرتاب شده و به‌لانه زنبور های عسل اصابت کرد. سیل زنبورهای خشن وفاراحت بطرف پائین سرازیر شد. دومرغه اشتباه یکی از پسرها آنها را بدرد سر انداخت، هیچکدام نتوانستند از دست نیش زنبورها فرار کنند.

کیتتاگو که این صحنه را دید، گفت نباید تیری بدون هدف رها شود و دستور داد محل‌های گریخته شده را ماساژ دانه و رویش مقداری صمغ درخت ببالند تا خوب شود. وگفت امشب شما روش مخصوص شکار زنبور عسل را یاد خواهید گرفت، هنگام شب زیر لانه زنبورها رفتند و یکی از معاونین کیتتاگو آتشی برافروخت، معاون دیگر هم مقداری بوته در آن ریخت بود غلیظی بطرف هوا رفت، بزودی هزاران زنبور مرده از درخت پائین افتاد، بعد تکه‌های بزرگ عسل بود که آنها را آب کردند و موم‌هایش را جدا کردند.

مرتب بمعلومات و تجربه پسرها افزوده میشد اما هنوز کیتتاگو

راضی بنظر نمرسید، خواسته‌ها و دیسپلین او بقدری دقیق بود که پسرها همیشه در حالتی از ترس و وحشت بسر میبردند. اگر یکی از بچه‌ها خطا میکرد همگی تنبیه میشدند. همچنین آنها میدانستند اگر باهم دعوا کنند بخاطر آن نیز تنبیه خواهند شد. بچه‌ها دریافتند که آسایش آنها بستگی به همه‌اشان دارد همانطور که آسایش و رفاه قبیله نیز روزی بستگی بآنها خواهد داشت.

بچه‌ها زبان اسرارآمیزی که بزرگترها بکار میبردند یاد گرفتند. زبانی که زنها و بچه‌ها چیزی از آن نمی‌فهمیدند. کوتتا زمانی را بخاطر می‌آورد که پدرش چیزی بمرد دیگری گفته بود و او از آن چیزی نفهمیده بود و جرئت هم نکرده بود سؤال کند.

هر روز که میگذاشت بچه‌ها سنگی در کاسه‌ای میانداختند تا معلوم شود چند روز است که از دهکده‌اشان دور شده‌اند.

سومین روزی که سنگ در کاسه انداخته بودند، ناگهان متوجه شدند بیست و پنج الی سی مرد آنجا آمده‌اند، وقتی پدرها، عموها و برادرهای بزرگتر خود را شناختند آهی کشیدند. کوتتا از جایش پرید، باورش نمیشد که بعد از سه ماه عمرو را دیده باشد گوئی دمتی نامرئی به پشتش خورد و اشک شادی در چشماش حلقه زد.

یکی از پسرها جلو دوید و پدرش را صدا زد که یکی از معاونین کینتاگو اورا با چوبدستی کتکی زد و با خشونت باو گفت که جلوی احساساتش را بگیرد.

سپس کینتاگو دستور داد که پسرها روی شکمشان بخوابند، و مهمانان از روی آنها رد شوند و با چوبهای خرمن کویی آنها را بزنند، بچه‌ها چنان رنج و عذابی میکشیدند که هیچ چیز نمی‌فهمیدند. کینتاگو سپس دستور داد که پسرها بلند شده و راه بروند و برقصند و سوت بکشند و دعا بخوانند، پسرها هم دعائی را که یاد گرفته بودند خواندند و مهمانها هم در کمال سکوت بآنها نگاه میکردند. هنگام خواب یکی از معاونین کینتاگو به کوتتا گفت «تو دارای برادری جدید شده‌ای و اسم آنها مادی است.»

کوتتا فکر کرد که حالا چهار نفر شده‌اند، چهار برادر، چهار پسر برای پدر و مادرش، او فکر کرد در تاریخ خانواده کینت چه خواهد شد.

رشها

۸۶

وقتی گفته شود که صدها نفر از این خانواده بدنیا خواهند آمد، کوتاه چیزهای زیادی یاد گرفته بود. که آنها را به لامین و لامین هم به ساد و او هم به سادی خواهد آموخت و بالاخره روزیکه او بسن و سال عمر برسد دارای فرزندانی خواهد شد که آموخته‌هایش را به آنها بیاموزد.

* * *

فصل بیست و چهارم

روزی کینتاگو در اجتماع پسرها گفت «شما دیگر بچه نیستید و مرد شده‌اید».

این اولین باری بود که کینتاگو کلمهٔ مرد را بکار میبرد. دومین مرحلهٔ آموزش درس شجاعت و جنگ آوری بود. نیمیٔ ماه بعد کوتا و دوستانش آموختند که چطور بجنگند. فنون جنگ را درجاده‌های پر از گرد و خاک آموخته بودند.

کینتاگو گفت: مردان ما زمانی می‌جنگند که دیگران حالت جنگ داشته باشند. کاملاً دشمنان را محاصره نکنید، بگذارید بعضی‌ها فرار کنند، زیرا اگر دشمن ناامید شود با حرارت بیشتری خواهد جنگید.

به‌پسرها گفته شد بعد از ظهر نبردی خواهند داشت، با آنها گفته شد در زمان جنگ هیچ یک از طرفین دعوا نباید به‌پیشه‌وران و صنعتگران آسیب برساند چون اگر پیشه‌وری ناراحت شود موجب عدم رضایت‌خداوند خواهد شد.

طبق دستور معاوین کینتاگو، کوتا و بقیه پسرها نیزه‌های نوک‌تیزی درست کردند، و هدفهای بسیار کوچکی را نشانه گرفتند، اگر هدف را از فاصله بیست و پنج متری مورد اصابت قرار میدادند، تشویق و تحسین میشدند. بچه‌ها پیاده به‌جنگل رفتند، و از برگ درختانی مخصوص که جوشاندند زهری تهیه کردند و نوک نیزه‌هایشان را با آن آغشتند، حالا زخمی که از این نیزه‌ها بوجود می‌آمد زخم کشنده و مهلك بود.

بعد از پایان آموزش نظامی، کینتاگو چیزهایی دربارهٔ مردان جنگجو گفت: «زمانی ارتش ژنرال ساندیتا فرزند سوکلن، نیروی پادشاه سومرو را شکست داد. پادشاه جنایتکار که پوست انسان را می‌پوشید، و

رشته‌ها

دیوار های کاخی را با جمجمه دشمنانش تزئین شده، بعد از اینکه فهمید لشکریان هزاران زخمی و مرده بجای گذاشته‌اند از ترس فرار کرد. در اینجا کینتاگو لبخندی زده اولین باری بود که بچه‌ها خنده او را میدیدند، و بعد اضافه کرد، طلبه‌های هر دهکده خبیر از پیشرفت و پیروزی تیراندازان دادند، غنائم جنگی و اسرا را بشهر آوردند، در شهرها مردم شادی میکردند و زندانیان را اذیت و آزار مینمودند. سرانجام ژنرال ساندیاتا با تودهٔ عظیم مردم ملاقات کرد، رؤسای قبایل و دهکده‌ها را دعوت کرد و بعد از شکست دشمن صلح و آرامش را بنا داد. صلحی که صدها سال بعد از آن دوام آورد.

ماه بعد تعلیم و تربیت و فنون کشتی شروع شد. طلبه‌ها به جوجیو رفتند و خبر از ورود مهمانان جدید دادند. بچه‌ها بیشتر از این خوشحال بودند که آورندهٔ پیامها قهرمانان کشتی جفور بودند که آمده بودند تا درس تازه‌ای بآنها بدهند.

بعد از ظهر روز بعد، صدای طلبه‌ها زودتر از حد انتظار ورود آنها را خبر داد. شادی پسرها اندکی نپائید. چون کشتی‌گیرها پسرها را گرفتند و محکم بزمین کوبیدند امپراطوری بنین^۲ بوجود آمد که بر تمام شاهان قدرتمند حکومت میکرد.

در اینجا اومکتی کرد، اما گانا ثروتمندترین حکومت سیاه نبود بلکه ثروتمندترین آنها مالایا بود. مالایا هم مثل سایر کشورها، مزارع، صنعتگران، پیشه‌وران، رنگرزان، دباغان، و بافندگانی داشت، بیشتر ثروت مالایا از صدور نمک و طلا و مس بدست می‌آمد، عرض و طول مالایا چهار ماه فاصله داشت و بزرگترین شهرش تیمبکتو^۳ مرکز تعلیم و تربیت آفریقا بود، بچه‌ها درباره وقایعی که شنیده بودند فکر میکردند.

روز بعد شنیده شد که یکی از افراد مورو بزودی از چادر آنها بازدید خواهند کرد. «مورو یکی از بزرگترین معلمین زامبیاست». که در واقع تعدادشان بسیار کم است و شغل آنها تدریس و آموزش معلمین است.

کینتاگو دستور داد تمام دهکده جوجیو را بخاطر این دیدار آب و جارو و تمیز کنند.

2 - Benin.

3 - Timbuktu.

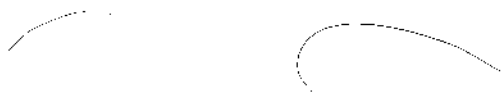

صبح روز بعد که مورو آمد پنج نفر از شاگردانش همراهش بود. هر کدام مقداری کتاب همراه داشتند، کوتا میدانست که این کتابها گنجینه‌های عربی، خمه خطی موسی است. وقتی پیر مرد وارد دهکده شد، کوتا و دوستانش، کیتتاگو و معاونینش جلوی آنها زانو زدند. مورو شروع کرد بدعا کردن، آنها هم زمین را سجده کردند و بعد برخاستند و با حالتی احترام آمیز دورش حلقه زدند.

مورو کتابی را باز کرد و شروع بخواندن نمود - ابتدا از قرآن، بعد از تورات موسی، زبور داود، انجیل عیسی. همین‌طور که کتابها را باز میکرد و می‌ست صورتش را روی آنها میگذاشت و میگفت «آمین». وقتی خواندن تمام شد، پیر مرد کتابها را کناری گذاشت، از عظمت و بزرگی عیسی صحبت کرد که کتابش ترد می‌حیان بعنوان کتاب مقدس معروف است.

از آدم و حوا، از یوسف و برادرانش، از موسی، از داود، از سلیمان و از بزرگترین مردان معاصر تاریخ مثل اسکندر کبیر صحبت کرد. آتشب قبل از اینکه مورو آنها را ترك کند، درباره نماز پنجگانه حرفهایی زد. دستور داد وقتی بمساجد می‌روید چه اعمالی را بجای آورید، و بعد همراه با شاگردانش دهکده را ترك کرد در حالیکه چنین میگفت: نسلی می‌رود و نسل دیگری می‌آید اما آنکه همچنان پایدار باقی است خداوند است.

بعد از اینکه آنها رفتند کوتا همچنان بیدار ماند و در مورد آنچه که شنیده بود فکر میکرد. گذشته را با حال، حال را با آینده، مردگان را با زندگان و نیز با آنهائیکه هنوز بدنیا نیامده‌اند، خودش را با خانواده‌اش، دوستانش، دهکده‌اش، قبیله‌اش، آفریقا، دنیای انسانها را با دنیای حیوانات مقایسه میکرد شاید فکر میکرد که دانستن این مسائل علامت مردی است.

فصل بیست و پنجم

روزیکه اشعه خورشید خیر از ظهر میداد یکی از معاونین کینتاگو دستور داد که بچه‌ها بصف بایستند، بچه‌ها هم طبق معمول خیلی سریع این کار را کردند. کوتتا شدیداً احساس ترس میکرد. کینتاگو دستور داد تا بچه‌ها آلت‌هایشان را بیرون بیاورند، آنها مردد بودند و باور نمی‌کردند یا نمیخواستند که باور کنند.

او فریادی زد آنها خجالت‌زده دستورش را اطاعت کردند، سرشان را بزیر انداخته بودند و او هم بالنگی که بدورش پیچیده بود جلو می‌آمد. معاونهای کینتاگو پارچه سبزی را که آغشته به مواد گیاهی بود بدور آلت بچه‌ها بستند. کینتاگو گفت بزودی آلت‌های شما بی‌حس خواهد شد. سپس دستور داد به کلبه‌هایتان برگردید، بچه‌ها خجل و شرم‌نده از آنچه که بعداً اتفاق افتاد تا بعد از ظهر ساکت ماندند. بعد از ظهر دوباره دستور داده شد که بیرون بیایند.

به‌محل رفتند که پدرها و عموها و برادرهایشان در آنجا جمع شده بودند، عمر هم در میان آنها بود، کوتتا وانمود کرد که پدرش را ندیده است، آنها با هم بیچ و بیچ می‌کردند که این کار («خطنه کردن») بایستی انجام شود، همانطور که برای ما انجام شده و همانطور که پدران ما را خطنه کردند، داشت شب میشد که ناگهان صدای طبلها را شنیدند که آنها را به‌خارج جوجیو دعوت میکرد. پسرها با شتاب به‌پشت جوجیو رفتند. یکی از معاونهای کینتاگو یکی از بچه‌ها را صدا کرد. بعد او را به‌پشت‌نی‌های خیزران بردند، کوتتا نمیدانست چه‌اتفاقی می‌افتد اما لحظه‌ای بعد آن پسر با کهنه‌خونی که در وسط پاهایش پیچیده شده بود ظاهر شد. کمی بعد یکی دیگر از بچه‌ها را صدا زدند و سرانجام نوبت کوتتا شد.

«کوتتا کینتا!»

کوتتا تبدیل به‌سنگ شده بود، اما لحظه‌ای بعد بخودش آمد و رفت

میان نیزار.

در آنجا چهار مرد بود، یکی دستور داد به پشت بخوابد، او هم چنین کرد و پاهایش همچنان میلرزید، سپس مرد دیگری وارد شد و محکم او را گرفتند و کوتتا احساس کرد که چیزی بریده شده، اما این کار بدتر از آن چیزی بود که او انتظارش را داشت، بعد او را پانسمان کردند، یکی از معاونها کمک کرد که خارج شود حالا بچه‌ها ناتوان و رنجور کنار هم نشسته بودند و جرئت هم نمیکردند که بهم نگاه کنند.

بعد از چند روز که آلت پرها بهبود یافت، هلهله و شادی در دهکده جوجیو براف افزاده بود. کینتاگو و معاونها بآنها مرد خطاب میکردند، کوتتا و دوستانش هم از این کلمه شادمان بودند و لذت‌میردند. بزودی چهارمین ماه فرا رسید، طبق دستور کینتاگو پرها دوتا دوتا یا سه‌تاسه‌تا جوجیو را بطرف جفور ترک کردند. آنها بایستی یواشکی بانبار آذوقه مادرشان میرفتند و کاس‌کاس و گوشت خشک شده میدزدیدند و به‌جوجیو می‌آوردند.

کینتاگو درباره پرستش خداوند که وظیفه هر فردی است سخن گفت. بآنها گفت هر فردی برای خودش دارای شخصیت است و بایستی همه بهم احترام بگذارند، وقتی به‌روستا برگشتید از شما انتظار دارند که از دهکده مواظبت کنید. در مزرعه مواظب محصولات باشید، همچنین بایستی مراقب باشید که مادرهایتان موقع آشپزی پاکیزه و تمیز باشند، و اگر دیدید که حشره یا چیز کثیفی در غذا وجود دارد او را تنبیه کنید. پرها میدانستند وقتی به‌سنین بالاتر یعنی ۱۵ الی ۱۹ سالگی برسند کارهای مهمتری بآنها محول خواهند کرد و از بیست به‌بالا کارهای معامله‌گری و داد و ستد را انجام خواهند داد.

کوتتا غالباً پدرش عمر را میدید که پهلوی مشاورین و ریش‌سفیدان نشسته و آرزو میکرد که پدرش بتواند روزی رهبری و هدایت مردم را به‌عهده بگیرد.

بالاخره لحظه‌ای که منتظرش بودند، فرا رسید، معاونهای کینتاگو دستور دادند بعد از سرف غذا پرها بصف بایستند، کوتتا چشمه‌ایش باطراف میگشت که کینتاگو را پیدا کند، بالاخره موفق هم شد، او در جلوی دهکده ایستاده بود بعد بطرف پرها آمد و گفت «مردان جفور، به‌دهکده‌اتان برگردید».

برای لحظه‌ای آنها آرام گرفتند، سپس هلهله‌کنان و شادی‌کنان

دور کینتاگو و معاونهایش حلقه زدند لحظه‌های ناراحت کننده گذشته و نیز هیجان حال حاضر آنها را بفکر فرو برده بود، زیرا روزی چنان تنبیه میشدند که از آمدن به جوجیو دلخور بودند و حالا از اینکه مجبور بودند جوجیو را ترک کنند بی‌نهایت ناراحت بودند. سرانجام درحالی‌که هورا میکشیدند، بطرف روستای جفور بره افتادند.

فصل بیست و ششم

«هی، هی!» زنان با خوشحالی داد و فریاد میزدند و بانشاط و شادمانی میرقصیدند و میخندیدند، حالا کوتتا و درستانش پانزده ساله شده بودند و داشتند از دهکده جوجیو برمیگشتند، مردان تازه نفس با آرامی گام برمیداشتند و احساس غرور میکردند کوتتا متوجه شد که مادرش بینتا بطرف او میآید بینتا درحالیکه اشک میریخت دستهایش را بدور گردن کوتتا حلقه کرد و او را درآغوش گرفت، کوتتا که نمیخواست رفتاری بیجگانه داشته باشد سعی میکرد جلوی احساساتش را بگیرد، پسر کوچولوئی را دید و با خوشحالی فریاد زد، برادرم «مآدی» اینه. بعد او را بسوی آسمان بلند کرد و سپس همراه مادرش بطرف دهکده جفور برآه افتادند. در بین راه، بچه‌های کوچولو با بدن لغت و برهنه‌شان درحالیکه چشمهایشان باندازه دهانشان گشاد و باز شده بود دنبال آنها میآمدند، همچنین او می‌شنید که زن‌ها میگفتند که چقدر قوی هیکل و تنومند شده ولی کوتتا بی‌روی خودش نمی‌آورد. ازاینکه پدرش عمر و برادرش لامین باستقبالش نیامده بودند خیلی تعجب کرد، فکر کرد شاید برای چرا بصحرا رفته‌اند وقتی وارد کلبه شد پسر کوچکی جلو آمد و سلام کرد، کوتتا باورش نمیشد که لامین کوچولو باین بزرگی شده باشد پیادش آمد که وقتی او بچه کوچکی بود برادرش را اذیت میکرد ولی حالا دیگر بزرگ شده و چهارساله بود، میتوانست خوب حرف بزند و برای خودش آدمی شده بود، بچه‌ای را که در بطنش بود به مادرش داد و پسرک چهارساله را بغل زد ابراز شادی و شادمانی نمود. سپس او را بزمین گذاشت. دلش میخواست با مادرش خیلی حرف بزند و بهش بگوید در این مدت که او را ندیده چقدر دلش برایش تنگ شده اما زبانش قاصر از بیان آن بوده و بلاطه لغتی هم برای گفتن و بیان احساساتش نمییافت بالاخره پرسید «پدرم کجاست؟». بینتا گفت رفته تا برای تو کلبه‌ای درست کند، کوتتا هیجان زده بطرف مخیلی

دوید که پر از نی و نیزار بود.

میدانست که پدرش آنجاست، چون فیلا باو گفته بود که برای درست کردن کلبه بایستی مقدار زیادی نی جمع کرد و بعد با آن کلبه ساخت. پدرش بمحض دیدن کوتتا بطرفش دوید و همچون دو مرد باهم دست دادند و یکدیگر را بر آغوش کشیدند. لحظه‌ای هر دو ساکت شدند و بعد، بطرف محلی که قرار بود کلبه کوتتا را در آنجا بنا کنند براه افتادند، در طول راه خیلی حرفها داشتند که با هم زنند، بیشتر راه را عمر صحبت میکرد، کوتتا مردد بود که از کجا و چطور حرفهایش را شروع کند عمر گفت دیوارهای گلی کلبه احتیاج به تعمیر دارند کوتتا مایل بود خودش دیوارها و تعمیرات کلبه را انجام دهد ولی چون عمر اینکار را شروع کرده بود، میخواست که خودش هم آنرا تمام کند، لذا کوتتا راتنها گذاشت و بطرف نیزارها سرازیر شد.

بعد از ظهر کوتتا به تمام دهکده سرکشی کرد و به تمام محلها نسیکه میشناخت مثل مدرسه، خانه دوستان و آشنایان سری زد. دوست داشت هر چه زودتر لامین را ببیند بعد بدر کلبه نیبوتوی پیر رفت، او را صدا زد «مادر بزرگ، جواب داد کیه، بعد وارد کلبه شد، کلبه تقریباً تارک بود، کمی طول کشید تا او را در تاریکی پیدا کرد، نیبوتو با نخهای مشغول درست کردن و بافتن سطلی بود، و صدا زد توئی دکوتتا» کوتتا گفت آره مادر بزرگ خوشحالم که میبینمت، نیبوتو در حالیکه همچنان مشغول بافتن بود گفت، چطوری، مادرت چطوره، ولی کوتتا انتظار داشت مادر بزرگ بیشتر از اینها با او خوش و بش کنه ولی مثل اینکه او اصلاً جائی نرفته و دوری چند ساله هم اصلاً باعث نشده بود که دلش تنگ شود و از ناچاری گفت مادر بزرگ در این مدت که از شما دور بودم مرتب بفکرتان بودم مادر بزرگ فقط لبخند خشکی زد. کوتتا هم عذرخواهی کرد. آزوده و متعجب از این همه بی محلی آنجا را ترک کرد داشت راه میرفت که از دور صدای گله بزها و پارس کردن سگها را شنید، بچه‌ها از گله چراش بر میگشتند میدانست که لامین هم در میان آنهاست. خوب نگاه کرد تا لورا پیدا کند ولی لامین زودتر متوجه کوتتا شد، از خوشحالی بسویش دوید، هر دو خنده کنان بطرف هم دویدند و بهم سلامی کردند، از چشمان لامین غرور و افتخار میآید کوتتا هم سعی میکرد جلوی احساساتش را بگیرد چون حالا دیگر او برای خودش مردی بود و بایستی رفتار و حرکاتش مردانه داشته باشد. لامین گفت «دوتا بز تو بزرگ و آبتن شده‌اند. بزودی

صاحب چهار یا پنج بزخواهی شد البته اگر یکی از آنها دوقلو بزاد، کوتتا گفت، خبر خوبی بمن دادی رفتارش خیلی خشک و عادی بود، حالا نوبت لامین بود که متحیر شود، با ناراحتی رفت تا گله‌ها را به آغل ببرد. کوتتا بکلبه برگشت، مادرش نیز در انتظار او بود، بمحض دیدن او گفت اگر وقت کردی بیا تا اندازه‌هایت را بگیرم و برات لباس بدوزم، مادرش وسائل لازم زندگی مثل تشک، ظروف و چیزهای دیگه باو داد تا بکلبه جدیدش برود کوتتا در کلبه‌اش مشغول استراحت شد ولی فکر و خیال لحظه‌ای راحتش نمیگذاشت آنقدر بیدار ماند تا خروسهای سحری بانگ، برآوردند و صدای مؤذن هم شنیده میشد که اذان میگفت، زود لباسهایش را پوشید و جانمازش را برداشت و بطرف مسجد براه افتاد اولین باری بود که بمسجد میرفت سعی میکرد حرکات بزرگترها را تقلید کند، بعد از نماز راهی کلبه مادرش شد بیستتا هم صبحانه‌ای بدکوتتا داد حالا وقت آن بود که به بررسی آنچه مادرش میپزد پردازد و ببیند آیا او نظافت را رعایت میکند یا خیر؟ سرچاه آب رفت تا ببیند آب تمیز و بهداشتی است و بعد هم رفت بداخل دهکده سعی میکرد رفتارش همچنان که آموخته بود مردانه باشد و هیچگونه استثنائی هم بین زن‌ها قائل نشود...

فصل بیست و هفتم

دهکده جفوز وسعت کمی داشت، نوجوانهاییکه از سفر برگشته بودند درهمجا دیده میشدند و آنها همه جای دهکده از دیوارهای گلی کلبه‌ها گرفته تا مسجد و مدرسه خلاصه تمام ده را مورد بازدید قرار دادند جاهائی که احتیاج به تعمیر و مرمت داشت توسط آنها و بانظارشان مورد مرمت و تعمیر قرار میگرفت، بعد آنها شروع به کشت و زرع نمودند، عده‌ای برای خود و خانواده‌شان، عده‌ای برای تجارت، در آن زمان داد و ستد رونق و رواج خوبی داشت مثلاً مردی شش تا بز میداد و یک گاو میگرفت. یا مقداری محصول میداد و پارچه میگرفت.

مردهای جوان کم‌کم بامور تجارت پرداخته و از نزدیک باین امر نیز آشنائی پیدا میکردند. درآمد کوتاهی کوتاه رشد زیادی کرده بود خیلی زود در تجارت ماهر و استاد شده بود، کوتاه بوسائل خانگی علاقه زیادی داشت، کلبه‌اش از ظرف و ظروف و آلات و وسایل مورد نیاز پر بود. از آنجائی که به سحر و جادو اعتقاد زیادی داشت در کلبه‌اش مقدار زیادی مهره آویزان کرده و معتقد بود که این مهره‌ها شیطان را از کلبه‌اش دور می‌کند، مقدار زیادی عطر خریده بود و قبل از خواب بدنش را به این مایع خوشبو مطر میساخت، همیشه از کلبه‌اش بوی خوش بشام میرسید تمام اینها را با فروش محصولات کشاورزی بدست آورده بود، وضع مالیش خیلی خوب و بالا گرفته بود، حالا دیگر فکر ازدواج لحظه‌ای از یادش نمیرفت، دخترهای ده هم بیکار ننشسته، مرتب سر راه او و دوستانش سبز میشدند. برای اینکه طنزای و دلبری بکنند بخودشان زیورآلات زنانه می‌آویختند و با نگاه و حرکات مخصوصی دل از این جوانهای مجرد میبردند، بطوریکه گاهی اوقات چنان رفتاری می‌کردند که کوتاه و دوستانش را غرق در شهوت و احساس می‌کردند. برای اولین مرتبه کوتاه شبی در خواب دید که جشن خرمن‌کویی است و دختری زیبا و با اندامی کشیده و چهره‌ای معصوم

ریشه‌ها

و لطیف و بدنی نرم در برابرش ایستاد، به محض دیدن کوتتا روسریش را عمداً بر زمین انداخت و از او خواست که آن را باو بدهد، کوتتا که منتظر چنین حرفی بود فوراً بطرف زمین خم شد تا روسری را بردارد، در این موقع دختر بطرف کلبه‌اش فرار کرد، کوتتا که از این دختر خیلی خوشش آمد، بود از پدرش عمر خواست تا ترتیب ازدواجش را بدهد. عمر میگفت آیا او پشتکارش زیاد است؟ آیا در تزئین خانه مهارت دارد؟ آیا می‌تواند خوب پخت و پز کند؟ آیا باگروه و دست نخورده است؟ بلی‌جواب تمام این سئوالات مثبت بود، بالاخره قرار شد که جشن عروسی برقرار شود، جشنی پر شکوه و جلال شروع شد، نوازندگان مشغول نواختن شدند، غذاهای متنوع و میوه‌های رنگارنگ و فراوان تهیه شد، شادی و سرور و رقص و پایکوبی همه را بسر وجد و شور و حال درآورده بود، بعد عروس و داماد را بکلبه داماد بردند، دختر طناز و زیباروی وارد کلبه داماد شد، روی تخت نشست، کوتتا ابتدا برایش آوازی عاشقانه خواند، و شروع به تعریف و تحسین از قد و قواره عروس کرد به به عجب گردن کشیده و زیبایی داری بعد آنها به رختخوا برفتند و بهم چسبیدند و چنان یکدیگر را غرق در بوسه و عشقبازی کردند که مدتی طول کشید تا عمل زناشویی و سیر شدن از هم تمام شود، در این نهایت شادی و خوشی یکبارہ کوتتا از خواب بیدار شد، بی‌حال و هراسان به دوروبرش نگاه کرد، اما تمام اینها رویائی بیش نبود رویائی خوش و شیرین که به تمام جوانهای بالغ دست میدهد، بعد دوباره کم‌کم بخواب فرو رفت.

فصل بیست و هشتم

حالا کوتتا همه اهل ده را بخوبی میشناخت، روزی درحالی که داشت نهارش را میخورد باخود گفت، با اینکه هر روز بیشتر مردم را می بینم و یا آنها در تماس هستم ولی با این حال تنهاستم و احساس تنهایی می کنم، آیا او یتیم بود؟ یا اینکه بی مادر، یا اینکه برادری نداشت که با او مثل برادرهای دیگرش رفتار کند، آیا هیچ دوست و آشنائی نداشت که ساعاتی را با آنها بگفتگو بنشیند. با اینکه صاحب مزرعه و گله و مرغ و گوسفند بود و کلبه اش از نظر وسایل زندگی پروریمان بود، با این حال احساس تنهایی می کرد، پدرش عمر سرگرم کار خودش بود دیگر توجهی نداشت که کوتتا چه میکند، مادرش بیلتا، هم سرگرم فرزندهای دیگری بود، لامین هم که گوئی کوتتا را فراموش کرده مشغول چوپانی و گلچرونی بود و سادوهم کارهای او را تقلید میکرد، راستی چرا چنین شده بود، خوب حالا دیگر کوتتا بزرگ شده بود و بایستی به چیزهای دیگری غیر از افکار و اعمال بچگانه فکر کند یا شاید کارها آنقدر سخت بود که او نمیخواست احساس کند که بزرگ شده و دیگر بچه نیست آنها همه کاره ده بودند، ظاهرا تمام کارها به آنها محول شده بود ولی در واقع تمام مسئولیتها را بزرگترها بعهده داشته، فقط بخاطر اینکه این مردهای نوجوان احساس غرور و بزرگی کنند امور ده را از نظر ظاهری به آنها محول کرده بودند، سروکله زدن با بچه های کوچکتر نیز به آنها مربوط می شد، ولی هیچکدام از اینها کوتتا را راضی و خوشحال نمی کرد، آرزو آنقدر کسل و غمگین بود که حدی برایش نمی توان متصور بود، بی اختیار در ده قدم میزد ناگهان به کلبه ای رسید که مادر بزرگی داشت برای بچه های کوچولو قصه میگفت، کمی دورتر از آنها روی علفها نشست و گوشه اش را تیز کرده تا ببیند مادر بزرگ چه میگوید، قصه گو چنان با شور و هیجان قصه میگفت که گوئی چهار هزار

نفر از سربازان شاه کاسون^۱ در يك جنگ شرکت کرده‌اند، برادرهاش مادی و سادو نیز در میان سایر بچه‌ها دیده می‌شدند بی‌اختیار بیاد کودکی خودش افتاد. روزگاری که هیچ چیز نمی‌فهمید و هیچ غمی هم نداشت بیاد دوران خوش گذشته بود که دوباره غمی پنهانی وجودش را فرا گرفت، شروع بقدم‌زدن کرد کمی بالاتر عده‌ای را دید که دور آتش جمع شده مشغول قرائت قرآن هستند کمی دورتر از آنها زنها را دید که کنار آتش نشسته و مشغول کارهای بافتنی و صحبت بودند، کمی آن‌طرف‌تر نیز چندتا مرد دور آتش حلقه زده و مشغول گفتگو بودند، تصمیم گرفت قاطی این مردها شود در این موقع هم یکی از مردها پرسید میتوانید بگوئید تاکنون چندتا از مردهای ما توسط سفیدپوست‌ها دزدیده شده‌اند؟ سکوتی طولانی برقرار شد و بعد مؤذن ده گفت شکر خدا این روزها کمتر سفیدپوست‌ها سیاهها را میدزدند، یکی گفت شاید به این علت که تعداد کم شده دیگری که قیافای اعتراض آمیز گرفته بود گفته‌های همه را رد کرد و گفت من صدای طبها را که حکایت از آدم‌ربانی می‌کنند خوب گوش میکنم تاکنون شاید در حدود پنجاه تاشصت نفر دزدیده شده‌اند تازه این مربوط بما و دهات اطراف ماست و از جاهای دیگر هم خبری ندارم. رئیس قبیله گفت: چرا آنهایی را که وسیله توبابها مورد حمله قرار میگیرند و کشته میشوند بحساب نمی‌آوریم، دیگری گفت این گناه خودماست چون به تنهایی کاری از دست آنها ساخته نیست مگر اینکه عده‌ای از افراد ما یا قبایل دیگر به آنها کمک کنند و یا راه و جاه را به آنها نشان بدهند. دیگری گفت این افراد در برابر پولی که از توبابها دریافت می‌کنند دست به چنین کارهای زشت و ناپسندی میزنند. کم‌کم شعله‌های آتش داشت تمام میشد و روی زمین فقط مثنی خاکستر باقیمانده بود. مردان دهکده هم یواش یواش بطرف کلبه‌هاشون براه افتادند کوچکترها ماندند تا باقیمانده آتش را خاموش کنند و برای آخرین مرتبه هم خارج و داخل دهکده را بازدید کنند، کوتتا درحالی که برای دوستانش دست تکان میداد پشت حصارهای دهکده رفت و در میان بوته‌ها روی سکوی بلندی ایستاد در پرتو نور ماه تا دور دست را نگاه کرد. هیچ جنبنده‌ای دیده نمیشد، فقط وزش باد علفها را تکان میداد، در اینجا از آنچه که شنیده بود بفکری عمیق فرو رفت راستی او را هم خواهند دزدید و به بردگی خواهند برد، ولسی هرگز او به این مسئله نیندیشیده بود.

فصل بیست و نهم

کوتتا تشخیص داد که رفتار مادرش خیلی عوض شده، این حالت را بیشتر از رفتار و حرکات او فهمیده بود، از اینکه کوتتا لباسی را که مادرش برایش دوخته بود نمی پوشید بیلتا احساس حسادت میکرد، یک روز صبح که بیلتا داشت صبحانه کوتتا را می آورد چشمش به لباس کوتتا افتاد و دید لباسی که او برایش دوخته نبوشیده سینی صبحانه از دستش افتاد و قیافه ای خشمگین بخودش گرفت. کوتتا هم از اینکه مادرش آزرده خاطر شده بود خیلی ناراحت شد، بیلتا زیاد درزندگی داخلی کوتتا دخالت میکرد مرتب کلبه او را جستجو میکرد تا ببیند چه چیزی اضافه شده، حالا دیگر بیلتا پیش از حد و اندازه غرولند میکرد، روزی کوتتا هدیه ای را که از بیوه زنی گرفته بود، جلوی کلبه اش آویزان کرد گرچه این کار او عمدی بود ولی قصد داشت بمادرش بفهماند که دیگر او بچه نیست و باید خودش مستقلا در زندگیش تصمیم بگیرد و بهمین خاطر تصمیم گرفت هر موقع که بیلتا برایش غذا می آورد او را نگاه نکند و با هم حرف نزنند، دلش میخواست کسی دیگری برایش غذا درست می کرد، او میدانست بیوه زنی که با او دوست شده و هدیه اش را هم جلوی کلبه اش آویزان کرده بخوبی از عهده این کار برمی آید لذا تصمیم قطعی خودش را گرفت که اگر مادرش رفتاری بدتر از این داشته باشد از آن بیوه زن بخواد که کارهایش را برایش انجام بدهد یکروز صبح که کوتتا از پاسداری و نگهبانی شب برمیگشت سه مرد را دید که از دهکده دیگری به آنجا می آمدند. نزدیک شد و سلامی کرد، آنها از دهکده باراً که فاصله اش تا جفور یک شبانه روز بوده برای کشف طلا آمده بودند — زبان همدیگر را بسختی می فهمیدند البته این امری طبیعی است چون هر دهکده و هر شهری برای خودش لهجه و لغات بخصوصی دارد، کوتتا از اینکه آنها خیلی بی تکلف و مهربان بودند خوشش آمد و دعوت کرد که مهمانش باشند،

ولی آنها با تشکر از این دعوت گفتند که بایستی بسفرشان ادامه بدهند و یکی از آنها گفت اگر مایل باشی میتوانی با ما بیایی، کوتتا حتی در خواب هم نمیدید که کسی چنین دعوتی ازش بکند، گفت نه متشکرم میبایست به مزرعه و کارهای دیگرم برسم ولی آنها از او خواستند چنانچه تصمیمش عوض شد به آنها ملحق شود، یکی از آنها با چوب نقشه‌ای روی زمین کشید و گفت طبق اطلاعاتی که بدست آورده‌ایم در نزدیکیهای دهکده شما معدن طلا وجود دارد.

سپس کوتتا آن سه نفر را تا نزدیک جاده همراهی کرد و بعد هم خداحافظی کرد و آهسته آهسته بطرف کلبه‌اش برآه افتاد، سرانجام وقتی بکلبه رسید روی تختخوابش دراز کشید فکر طلا و کشف معدن آن لحظه‌ای از خاطرش دور نمیشد، فکر میکرد اگر کسی پیدا شود و در غیاب از بکارهایش رسیدگی کند، به چه ثروت عظیمی دست خواهد یافت. بعد فکر دیگری بنظرش رسید، چطورره که لامین را هم با خودم به این مسافرت ببرم خوب اول بایستی از پدر اجازه بگیرم شاید او بگوید نه تازه آن سه نفر چی میگویند، و از طرفی رابطه او با لامین زیاد خوب نبود و مثل سابق با هم صمیمی نبودند، شاید به این خاطر که حالا او مرد شده بود و دیگر نمی‌توانست رفتاری بیجگانه داشته باشد. بهر حال کوتتا به این نتیجه رسید که اگر لامین را با خودش ببرد این مسئله سبب خواهد شد تا دوستی گذشته‌اشان دوباره برقرار شود. لذا با عزمی راسخ پیش پدرش رفت البته کوتتا میدانست که نباید این موضوع را بطور مستقیم به پدرش بگوید، و شروع کرد به تعریف و تحسین کردن از لامین، آره اون پسر خوبی، از گله‌ها خوب مواظبت و نگهداری میکند و ... پدرش تصدیق کرد و کوتتا ادامه داد قصد دارد برای کشف معدن طلا عازم سفر شود و لامین را هم می‌خواهد با خودش ببرد.

سکوتی طولانی برقرار شد، قبل از اینکه پدرش حرفی بزند، کوتتا خم شد و با چوب دایره‌ای روی زمین کشید و محل‌هایی که گمان میرفت معدن طلا باشد روی نقشه علامت‌گذاری کرد بعد به بررسی جاده‌هایی که باید از آنجا عبور کنند پرداخت.

راه‌هایی را نشان داد و گفت اگر از این محلها برویم گرچه سفرمان طولانی‌تر میشود ولی مطمئن‌تر و امن‌تر خواهد بود. در اینجا عمر به حرف آمد و روی نقشه محلی را نشان داد و گفت در اینجا دهکده‌ایست و چند نفری هستند که زبان ما را بلد میباشند شماها می‌توانید از آنها هم برای نقشه‌ها و هدف‌هایتان کمک بگیرید.

در اینجا عمر گفت که درباره این مطلب بایستی با بینتا هم صحبت کند، لذا دوتائی بطرف کلبه بینتا براه افتادند، طولی نکشید که به آنجا رسیدند، خیلی راست و پوست کنده مطلب را با او درمیان گذاشتند و لسی بینتا مثل جرقه‌ای از جاش پرید و داد و فریاد و جیغ و شیون برآوردند و آنقدر گولی بازی در آورد که همه همسایه‌ها جمع شدند تا ببینند قضیه چیست. دختری رفت سراغ لامین و او را از ماجرا خبر کرد، لامین بیچاره هم که از همجا بی‌خبر بود فوراً بدهکده آمد تا ببیند چه اتفاقی افتاده اما خدا آنروز را نیاورد چنان‌کنک مفصلی از مادرش محورد که اصلاً سابقه نداشت، گریان و نالان رفت پیش کونتتا.

کونتتا که از این وضع ناراحت شده بود لامین را به آغوش گرفت و راجع بمسافرت با او صحبت کرد و قرار گذاشتند که صبح روز بعد، پس از نماز حرکت کنند از طرفی کونتتا می‌شنید که بینتا بهر کس که میرسد، با حالتی عصبی و خشمگین می‌گوید که من فقط دوفرزند - سادو و مادی - را دارم، آنها دیگه بچه‌های من نیستند در این گیرودار هم کونتتا چندتا از رفقایش را دید و درباره کارهایش و نگهداری از مزرعه‌اش با آنها صحبت کرد.

سرانجام صبح روز بعد عازم سفر شدند.

فصل سی ام

بعد از نماز صبح، دعا کرد که سفرشان بی خطر، بی بلا و با برکت باشد، مرغهایی را که شکار کرده بود بکوله پشتی اش بست و بحرکت درآمدند، لامین با اینکه پشت سر او حرکت میکرد سعی داشت باری را که روی سرش بود محکم نگهدارد و از طرفی پای پای کوتتا برود، کوتتا سعی میکرد راه و رسم سفر را به لامین بیاموزد.

از جلوی اولین دهکده که رد شدند بچه های هم سال لامین به دنبال آنها میدویدند ولی لامین اصلا محلی به آنها نمیگذاشت و کوتتا هم تو خودش بود و طبلی را مجسم میکرد که ساخته و پرداخته خود اوست، طبلی که از پوست بز و تنه محکم درختان درست کرده بود در این موقع سروصدائی از دور شنیده شد، طنین صدا رادنبال کردند و دیدند چند نفر دارند تنه درختی را که بریده اند حمل می کنند، از جلوی این چند نفر رد شدند و خداقوتی هم گفتند و دستی برایشان تکان دادند آنها هم بهمین ترتیب جواب دادند.

کم کم ظهر میشد وقت آن رسیده بود که استراحتی بکنند و نهاری بخورند، لذا در کنار جوی آبی ایستادند و بارها را روی زمین گذاشتند، کوتتا قبل از هر چیز وضو گرفت شروع کرد به نماز خواندن، لامین هم که از فرط خستگی عطش شدیدی کرده بود و شروع به آب خوردن و دست و صورت شستن نمود بعد روی زمین دراز کشید و آنقدر خسته بود که خیلی زود خوابش برد، بعد از اینکه نماز کوتتا تمام شد لامین را از خواب بیدار کرد و شروع کردند بخوردن نهار، بعد از صرف نهار استراحت کوتاهی کردند و دوباره برای افتادند، در طول راه چند پیرزن و دختر و پسر را دیدند که مشغول صید خرچنگ بودند، در همین موقع هم مرغی از بالای سر کوتتا رد میشد که کوتتا با رها کردن تیری شکارش کرد و همراه با ذرتهاییکه قبلا چیده بودند غذای خوشمزه ای درست کردند، بالاخره غروب فرارسید و روشنائی جایش را با تاریکی عوض

کرد، از دور هم صدای مؤنن شنیده میشد که مشغول اذان گفتن بسوز. بالاخره بعد از مدتی راه پیمائی در محلی ایستادند، شامی خوردند و باسراحت پرداختند صبح روز بعد قبل از طلوع آفتاب دوباره براه افتادند بدهکده‌ای رسیدند که مردها داشتند از نماز صبحگاهی برمیگشتند. مقداری که دورتر شدند پیرمردی را دیدند که مشغول شمارش صدف است بدون هیچگونه معطلی از کنارش رد شدند ولی پیرمرد آنها را صدا زد و گفت اگر ممکن است من راهم با خودتان ببرید و پس خود را معرفی کرد که اهل دهکده کوتا کوندا میباشد که زیر سلطه ولی است بعد پرسید شما اهل کجائید، کوتا گفت اهل جفور...

بعد مقداری از آذوقه‌اشان را به پیرمرد دادند و براه افتادند، در راه پیرمرد پرسید «آیا شماها برادرید؟»
کوتا جواب داد بلی.

پیرمرد دو عدد از صدفهایش را بآنها داد و برایشان از خداوند طلب خیر و برکت نمود، درطول راه کوتا بدون اینکه به پشت سر خود نگاه کند شروع کرد به حرف زدن، اما در همین اثنا لامین فریادی کشید، کوتا برگشت که ببیند قضیه چیست، لامین اشاره بدرختی کرد که ببری در بالای آن کمین کرده بود از اینکه کوتا این ببر را ندیده بود عصبانی بود و بی‌اختیار یاد ببری افتاد که بزگله‌اش را دریده بود. بعد پیادش آمد که یکی از معلمهایش گفته بود شکارچی خوب کسی است که بو را از راه دور احساس کند و از لابلای درختان بتواند هر چیزی را ببیند و خطر را احساس کند، البته بیره هم در این چند لحظه از نظر ناپدید شد، کوتا با آن هیجان و التهاب روحی که داشت مجدداً به راهش ادامه داد کم کم وارد جنگلها شدند، درختان پر از میوه‌های رنگارنگ بودند ظهر شده بود. ایستادند و ناهاری خوردند و استراحتی کردند و کوتا هم نمازش را خواند. و دوباره براه افتادند. بالاخره به محلی که آن سه نفر گفته بودند رسیدند، در همین موقع هم آن سه نفر را دیدند. خوشحال و شادمان دانه‌های طلاهایی را که پیدا کرده بودند به کوتا نشان دادند و قرار شد روز بعد دسته جمعی باین کار ادامه بدهند روز بعد کاسه‌ای را زیر آب میگردند و گلهای آنرا خالی میگردند و دانه‌های طلا را که باندازه يك ارزن و یا يك گندم بود از آنها جدا میکردند، مقدار زیادی طلا جمع کردند و آن

سه نفر تمهیم گرفتند طبق نقشه‌ای که داشتند بدهکده‌ای دیگر رفته و عاجهائی را که در زمین مدفون شده بود کشف نمایند، کوتتا که احساس هیجان و شور و حال میکرد بخاطر برادر کوچکش لامین پیشنهاد آنها را رد کرد و بعدهم با گرمی زیاد از هم خداحافظی کردند و در دو جهت مخالف، براه افتادند و دو برادر بسوی جفور رهپار شدند گرچه پای لامین در طول راه مجروح شده بود! اما حمل شش کوزه طلا باعث شده بود که چیزی حس نکند.

همچنان روزها راه میرفتند و شبها استراحت میکردند تا سرانجام بده خودشان رسیدند، اهالی دهکده، زنها، بچه‌ها باستقبالشان آمدند مژده کشف طلا همه را خوشحال و شادمان کرده بود. بینتا با اشتیاق باستقبال فرزندان آمد، از اینکه بچه‌ها مسافرتشان را با موفقیت بانجام رسانده بودند احساس غرور و مباهات میکردند بینتا دیگر گذشته‌ها و اختلافی را که با کوتتا داشت فراموش کرده بود و جای آن روابط سرد و بی‌روح را روابطی گرم و صمیمانه فرا گرفته بود. افراد خانواده روابطی چنان صمیمی پیدا کردند که تا آن روز سابقه نداشت، برادرها، پدر و مادر، دیگر از هم فراری نبودند، زمانی که بینتا گرفتار بود، کوتتا با اشتیاق به کمکش میشتافت و بچه‌ها را با خود از کلبه میبرد تا بینتا بتواند بکارهایش برسد کوتتا دلی میخواست که میتواندست خودش هم خانواده‌ای نظیر آنها داشته باشد ولی او هنوز جوان بود و سالها وقت داشت تا خانواده‌ای تشکیل بدهد.

فصل سی و یکم

در جلسات رسمی که همه ماهه تشکیل می‌شد، به‌پسرهای جوان هم اجازه شرکت داده میشد و شرکت کنندگان بر حسب سن و سالشان داول بزرگترها، پشت سر آنها نوجوانها و در پشت آنها زنهای می‌نشستند. زنهای کمتر در این جلسات شرکت میکردند، تنها زمانی که درگیر مسئله‌ای خانوادگی میشدند باین جلسات می‌آمدند.

جلسه آن روز خیلی شلوغ بود، جمعیت انبوهی آمده بودند، اما وقتیکه بزرگترین فرد جلسه چند ضربه بطبل زد همگی ساکت شدند، در این جلسات ابتدا مسائل و مشکلات بزرگترها مطرح میشد بعد يك جلسه مشورتی تشکیل میدادند و در مورد آن تصمیم میگرفتند.

در اولین جلسه کوتاه شاهد مسائل مختلفی بود، مثلا مردیکه چیزی را بباره و امانت گرفته، و حالا شکسته و یا گم کرده بود، شورا دستور میداد که قرض گیرنده یا بایستی عوضش را تهیه کند و یا پولش را بدهد. بعضی‌ها ادعا میکردند، که برایشان جادو جنبل میشود، مثلا زنی از اینکه مادر شوهرش گیاهی جادویی را یواشکی در آشپزخانه او پنهان کرده تا باعث شود غذاهای او بدطعم و بد مزه شود شکایت داشت بیوه‌زنی ادعا میکرد که پیرمردی که از او خواستگاری کرده چون جواب رد شنید، باریختن پوند در سر راهش باعث دردسر و ناراحتیش شده. در این موقع دستور داده میشد با نواختن طبل جادوگرها را احضار کنند تا این جادوها را باطل کنند.

به‌بدهکاران دستور داده میشد که بدهی خود را بپردازند، حتی اگر لازم بود مال و دارائیشان را بفروشند و قرض خود را بدهند. چنانچه اگر مال و دارائی نداشتند مجبور بودند بصورت رعیت مدتی برای طلبکار کار کنند تا قرضشان تمام شود. گاهی اوقات بین ارباب و رعیت مشاجراتی درمیگرفت و گاهی هم هیچگونه اختلافی نبود و می‌آمدند که اجازه بگیرند

تا رعیت بتواند با خانواده ارباب ازدواج کند. که البته پس از بررسی‌های لازم اجازه ازدواج صادر میشد. البته گاهی اتفاق می‌افتاد که آنها مجبور بودند برای رسیدگی بیشتر تا جلسه بعدی صبر کنند در این موقع هم از همه خواسته میشد تا هرگونه اطلاعاتی درباره ایندو خانواده دارند در اختیار بزرگتر دهکده بگذارند، اطلاعاتیکه بزرگتر دهکده میخواست این چنین بود، آیا خوب تربیت شده‌اند؟ آیا آنها ایجاد ناراحتی برای کسی کرده‌اند؟ آیا آنها اعمال خلاف از شان سرزده؟ آیا بدون رحم و شفقت به بزها آزار رسانده‌اند؟ اگر جواب این سئوالات مثبت بود تقاضای ازدواج رد میشد روزی با ازدواج جوانی موافقت شد، اما بلافاصله یک نفر شاکي، شکایت کرد که این مرد جوان، یکدفعه سید او را دزدیده و چون کوچک و بچه‌سال بود ازش شکایتی نشد، چون اگر شکایتی میشد طبق قانون دست راستش قطع میشد، در این موقع جوان که شاکي پیدا کرده بود از شدت خجلت و شرمساری اشک از دیدگانش سرازیر شد و دختری هم که میخواست با او ازدواج کند از فرط ناراحتی جیغی کشید و بعد از آن هم کسی آن جوان را ندید.

بعد از اینکه کورتا چندین بار در این جلسات شرکت کرد متوجه شد بیشتر مشکلات بزرگترها مربوط به افرادی است که دو یا سه و یا چهار زن گرفته‌اند.

مثلاً اگر وضع مالی زن بد بود و شوهرش نیز خطائی کرده بود باو دستور داده میشد که ثروتش را بزنش به بخشد، تا جائیکه زن بگوید کافی است. اما اگر شوهر خطاکار فقیر و بی‌چیز بود ناگزیر بود مدتی برای زنش رعیتی و بردگی کند و اگر از دستورش سرپیچی میکرد دستور داد: میشد تا چهل ضربه شلاقش بزنند که البته این اصول بر اساس موازین اخلاقی و قانونی اسلام بود.

بعضی از مردها ادعا میکردند که زنهاشان با آنها احترام نمی‌گذارند و بسوقع لزوم هم با آنها هم‌خوابگی و عشقبازی نمیکنند که البته در این قبیل موارد طلاق‌نامه صادر میشد اگر زنی ادعا میکرد که شوهرش نیز نمیتواند اعمال زناشوئی را بجا آورد سه نفر بعنوان شهود انتخاب میشدند، یکی از نزدیکان زن و یکی از نزدیکان مرد و دیگری ازین بزرگترهای دهکده، وقتی راتعیین میکردند که زن و مرد برخواست خواب بروند، اگر دو نفر از سه نفر رأی میداد که حق با زن است باو اجازه میدادند تا طلاق بگیرد. ولی اگر رأی بنفع مرد بود هرگونه اختیاری را باو میدادند.

سپس مسائل مربوط بدو جوانیکه کمی بزرگتر از کوتتا بودند ونیز دو بیوه زنهای آنها مطرح شد با اینکه سال قبل با تقاضای طلاق آنها موافقت شده بود، حالا آمده بودند که دوباره ازدواج کنند، جلسه مشورتی برای رسیدگی بدرخواست آنها تشکیل شد وتقاضایشان مورد قبول قرار گرفت. دوباره ضربه‌ای به لبه طبل زده شد وزنها هم که مهمه کرده بودند ساکت شدند، نفر بعدی را صدا کردند تا مشککش را مطرح کند «جانکه جالون» زنی در حدود پانزده ساله بود، با اینکه هنوز ازدواج نکرده بود حامله شده بود و بچه‌ای بدنیا آورده بود که قیافه عجیب و غریب با موهای عجیبی داشت.

زن درحالیکه چشمانش پر از اشک بود از رئیس شورا پرسید چه بایستی بکند؟ قرار شد تا جلسه بعدی موضوع مورد ارزیابی قرار گیرد کوتتا که از این جلسه ناراضی و ناخشنود بود منتظر شد تا همه رفتند. افکار زیادی بمغزش رسیده بود، که بیستتا عصرانه‌اش را آورد بدون اینکه حرفی بمادرش بزند عصرانه‌اش را خورد وبعدهم تیر و کمانش را برداشت و همراه سگش رفت تا از ده پاسداری کند، چون آنشب نوبت او بود که از دهکده مواظبت کند...

فصل سی و دوم

آنشب مهتاب بهمه جا سایه انداخته بود و به بوته‌های بادام زمینی منظره قشنگی داده بود، کوتتا از پله‌های چوبی برج دیده‌بانی بالا رفت و روی سکوی نشست، و اسلحه‌اش را کنارش گذاشت و آنچه که باعث شده بود دعوای دونفر از دوستاش درشورا مطرح شود فکر میکرد چون دوستانش گفته بودند که قصد دارند تا دعوایشان را درشورا مطرح کنند و کسی هم حرفشان را باور نداشت، اما حالا اینکار انجام شده بود و او هم سعی کرد آنچه را که اتفاق افتاده در مغزش تصویر کند، هم سالهاش باو گفته بودند زنها زیر پیراهن چه میپوشند موقع عروسی و ازدواج پدرها بایستی تضمین کنند که دخترشان باکره است و بهمین خاطر هم شیر بهاء خیلی خوبی به پدر عروس میدادند. بعد در مورد اینکه زنها هر ماه رگل وقاعده میشوند و نیز شب زفاف و اینکه چطور صبح بعد از زفاف صادر شوهر و مادرزن بکلمه عروس و داماد رفته تا پارچه سفیدی را که عروس و داماد بهنگام زفاف در دختخواهشان گذاشته و بیخون پارگی بکارت آغشته شده در سبیدی گذاشته و برای اثبات اینکه دخترشان باکره است نزد آلی مامو طبلزن دهکنده ببرند، طبلزن هم باطراف دهکنده میرفت و میگفت خداوند این ازدواج را قرین مرکت و سعادت نماید ولی اگر پارچه سفید خونی نمیشد، تازه داماد همراه با دوشهود (مادر شوهر و مادرزن کلبه را ترک میکرد و با عصبانیت فریاد میزد من ترا طلاق دادم سه مرتبه با صدائی بلند حرفش را تکرار میکرد تا همه بشنوند اما بیوم مردها و بیوه‌زنها دیگر یک‌چنین درگیری‌هایی نداشتند، کار آنها فقط هم‌بستر شدن و هم‌خوابگی باهم بود. کوتتا فکر کرد چطور جانه م‌باکم بیوه باو نگاه میکرد.

وقتی جلوه شور را ترک میکرد بدون اینکه خودش بشوهد آلتش را که راست شده بود فشار میداد و مجبور بود سر آلتش را برگرداند چون

بنظر میرسید که دارد خواسته و نیاز بیوه‌زن را برآورده می‌سازد حقیقتاً او نمی‌خواست خودش را به بیوه‌زن بچسباند، راستی حالا او مرد شده بود حق داشت که با بیوه‌ها رابطه داشته باشد چون اینکار را بزرگترها منع نمی‌کردند بعد فکرش متوجه دخترهایی شد که هنگام مراجعتش از شکار با لایمین دیده بود تعدادشان در حدود ده نفر میشد، همه زیبا، سیاه با لباسهای تنگ و گردن‌بندهای رنگارنگ و سینه‌های برجسته و موهای بافته رفتار عجیبی داشتند، وقتی از کنار آنها می‌گذشت متوجه شد که رفتار آنها طوری است که قصد دارند او را متوجه خودشان بکنند، فکر کرد زنها چه موجودات عجیبی هستند. دخترهای ده‌گانه جفور اصلاً با توجهی نداشتند، شاید باین خاطر که او هنوز کوچک بود و شاید باین خاطر که آنها میدانستند مردهای بالای بیست و پنج‌سال حق ازدواج دارند تا چه رسد باور که فقط هفده سال داشت. اگر کسی با سن و سال او تمایلی نشان میداد، مسخره‌اش میکردند. دختران جفور اگر بمردی دل می‌بستند فقط بخاطر ازدواج با او بود، چرا مردها ازدواج میکنند؟ در حالیکه میتوانند رفیق‌های داشته باشند تا برایشان غذا بپزد، با هم همبستر شوند. شاید بخاطر اینکه ازدواج باعث میشد که آنها دارای فرزند شوند که البته این بسیار خوب است. زیرا مجبورند که تجارب خود، تجاربیکه از سفر و از دنیا و از نامالامات زندگی، از مردم و خیلی چیزهای دیگر کسب کرده‌اند نفرزندان خود بیاموزند.

عموهایش با اینکه من‌تر از پدرش بودند هنوز ازدواج نکرده بودند و بیشتر مردها با این سن و سال زن دومی هم گرفته بودند. آیا عمر قصد داشت که زن دیگری بگیرد؟ کونتا آنقدر هیجان زده شده بود که یک مرتبه راست ایستاد، مادرش چه خواهد گفت؟ خوب لااقل بینتا بمنوا زن ارشد وهوو بتواند وظایفش را بزن دوم بگیرد و مطمئن باشد که کارها را انجام خواهد داد. برای همبستر شدن با عمر هم نوبت خواهند گذاشت، آیا این اشکالی بین دو زن ایجاد نخواهد کرد؟ و یا همیشه بین آنها جار و جنجال براه خواهد افتاد. در زیر نور مهتاب شکم قهوه‌ای رنگش سگش میدرخشید، او میدانست که سگها فقط چرت می‌زنند اما گوشها و دعاغان کوچکترین صدا یا بوئی را حس میکند و با پارس کردن و دنبال کردن طعمه خطر را دفع خواهند کرد.

حالا دیگر کونتا لبه سکوی دیده‌بانی نشسته بود و بمرزعه تماشامیکرد.

در حقیقت تنها علائم حیات آدمکھائی بودند که فولانی^۱ چوپان برای ترساندن حیوانات در مزرعه گذاشته بود فولانی زبان گله را خوب میدانست، عمر گفته بود هر وقت فولانی از گاو و گوسفند شیر میدوشد مقداری هم از گردن آنها خون میگیرد و آنرا با شیر مخلوط کرده و میخورد واقعا که چه آدمهای عجیب و غریبی پیدا میشوند.

طرف یکماهی که کوتتا با برادرش لامین از شکار برگشته بود، برای رفتن به یک سفر بقراری میکرد. کوتتا میدانست که بعد از خرمن کاس و کاس و بادام زمینی هم سن و سالهاش بسفر خواهند رفت ولی کوتتا قصد داشت که به مالی سرزمین اجدادش برود جائیکه صدها سال پیش طایفه کینته در آنجا بوجود آمد، میدانست که اجدادش آهنگر بودند و هم آنها بودند که با آهن وسایل و ادوات جنگی میساختند و بعد هم عدهای از آنها به موریتانی سرزمینی که پدر بزرگش در آنجا متولد شد مهاجرت کردند.

کوتتا با معلم دهکده درباره مطمئنترین راه به مالی صحبت کرد، معلم دهکده نقشه‌ای روی زمین کشید و انگشتش را روی آن گذاشت و گفت از اینجا حرکت میکنی ابتدا بسرزمینی با اسم ساموایسلند^۲ میرسی بعد از آن برو دخانه‌ای خواهی رسید که در کنار آن جنگلهای انبوه با درختان سربلک کشیده و تنومند قرار دارد دوسه روز بعد که از این سرزمین بگذری از مرزهای زامبیا خارج شده و بسرزمین فولادو و سپس بسنگال میرسی بعد اسم چند تا از همکارانش را که در سنگال بودند باو داد و گفت به آنجا که رسیدی آنها بتو راهنمایی خواهند کرد که چگونه به مالی بروی.

کوتتا چند لحظه‌ای در تاریکی نشست و بخودش خندید، در مورد وقایعی که این سفر به همراه داشت خیلی فکر کرد، البته او بایستی قبلا در مورد آن با عمر صحبت میکرد و از طرفی هم میدانست که او مخالفتی نخواهد کرد، در حقیقت عمر خوشحال هم میشد. کوتتا نمیدانست از مالی برای مادرش چه سوغات بیاورد. خوب بد نبود که یه توپ پارچه برایش بیاورد. چون عمر و عموهایش گفته بودند که زنهای مالی پارچه‌های زربفت قشنگی میبافند.

حالا دیگر نزدیک صبح شده بود، کوتتا میدید که فلونی مشغول آماده کردن صبحانه است. اسلحه‌اش را برداشت و عازم خانه شد.

فصل سی و سوم

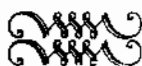

عطر دلنشین گل‌های وحشی فضا و نیز دماغ کوتا را پر کرده بود، موقمی که، اشمه تابناک خورشید تازه سر از مشرق بیرون آورده بود، بازها بالای سرش بدنبال شکار به پرواز درآمده بودند، قورباغه‌ها درنهری که از کنار مزارع میگنشت سرو صدا میکردند دسته‌ای از کلاغهای سیاه زمین مزارع را پوشانده و سیاه کرده بودند، گاوها میغریبندند و همین صدا باعث میشد تا کلاغها را فراری بدهند، نفس عمیقی کشید، هنوز نفس دوم رانکشید بود که بوی خوش مشک بشامش رسید، فرار ناگهانی خوکه‌های وحشی او را بیاد زمان بچگی‌اش انداخت، بیادش آمد که صدای آنها را تقلید میکرد و اذیت و آزارشان مینمود، اما دیگر او بزرگ شده بود و یاد گرفته بود که بایستی به تمام مخلوقات خالق بزرگ بدیده احترام نگاه کند.

وقتی از لابلائی انبوه درختان بابون میگنشت مرغهای ماهی‌خوار، درناها، پلیکانها از جایشان بلند میشدند، مثل همیشه هر وقت او نیازی را احساس میکرد مدتی در کنار درختان بابون میایستاد و به تماشای مرغهای ماهی‌خوار که با آن بالهای سفید و قشنگشان در سطح آب بال و پر میزدند مشغول میشد، گاهی اوقات هم ماهی مورد علاقه مادرش بینتا را صید میکرد تا مادرش با آن غذای خوشمزه‌ای برایش درست کند. کمی دورتر از رودخانه کوتا راهش را بطرف درختان باستانی و کهن کرنا تغییر داد. سرانجام به پیشه‌ای رسید که اطرافش را درختان سربلک کشیده پوشانده بود وقتی وارد بیشه شد شیئی سرعت از پهلویش گذشت، خیلی زود متوجه شد، آن شیئی خرگوشی است که سگش دارد تعقیبش میکند، ظاهراً سگ قصد بازی با خرگوش را داشت چون پارس میکرد و دنبالش میدوید کمی بعد هر دو از نظر او دور شدند، کوتا میدانست که بالاخره سگش بعد از آنکه از تعقیب خسته شد بر میگردد، کم کم بدرختان کنار بیشه

تردیک میشد علفها همچون مخملی نرم و لطیف زیرپایش لگد میشدند، هوا هم سرد و مرطوب بود متوجه شد که خورشید دیگر در آسمان نیست، اسلحه و تیرش را بگردن درختی آویخت باین طرف و آنطرف قدم میزد و گاهی هم خم میشد و تنه درختی را امتحان میکرد در این اثنا صدای شکسته شدن شاخه درختی بگوشش رسید. احتمالا سگش بر میگشت اما هیچ سگی شاخه درخت را نمی شکند، طولی نکشید که شیئی سفید رنگ که همچون گلوله تویی بود به پشتش خورد بمحض برگشتن توبایی را دید. توباب پرید جلو و شکم کوتتا را گرفت همچون تنه درختی از زمین بلند کرد و روی دوشش گذاشت، مغز کوتتا از شدت ناراحتی سوت میکشید، با چنگک و دندان قصد داشت خودش را خلاص کند اما چیزی شبیه چماق محکم به پشتش خورد، که آه از نهادش برآمد هنوز عکس العملی نشان نداده بود که لگدی محکم برانویش خورد، سرش از شدت درد داشت میترکید بی اختیار بزمین افتاد و از زور درد به خودش می پیچید و می فرید و هیچ چیز بنظرش تیسره و تاز می آمدند، حالا مجبور بود بر علیه مرگ و زندگی بیچنگند افراد خانواده اش، **هم! پینتا! لامین! سوادیو! مادی!** کسانی بودند که در برابر دیدگانش رژه می رفتند.

فصل سی و چهارم

کوتتا حس میکرد دیوانه شده، لخت و برهنه بزنجیر کشیده شده بود و او را درمیان دو مرد ونیز درجائیکه پر از بخار وبوی تعفن و سرو صدا و جنجال و گرد و غبار بود قرار داده بودند حالت تهوع واستفراغ بهش دست داده بود، تمام بدنش حالت تشنج داشت و آن قسمت از بدنش که با آهن گداخته سوخته بود بشدت درد میکرد از شدت عصبانیت با حالتی بزنجیر هائیکه بدست و پایش بسته بودند لگد میزد و بکسی که او را بزنجیر کشیده بود فحش و ناسزا میداد.

درد وضعف شدیدی سراپای وجودش را فرا گرفته بود بمحض اینکه حرکتی کرد سرش محکم بدرختی که توبابها او را به آن بسته بودند خورد و آه و ناله شدیدی کرد معده خالیش از شدت درد مالش میرفت. مایع ترش مزه ای از گوشه های دهانش بیرون آمده بود و آرزوی مرگ میکرد. بخودش گفت نباید کنترلش را از دست بدهد، دوباره سعی کرد قدرت و سازش را حفظ کند. بعد از مدتی احساس کرد که دوباره میتواند حرکت کند، خیلی آهسته با دقت زنجیرهای دست و پایش را بررسی کرد و بنظرش رسید که پای چپش بدست مردی بسته شده و چند نفر هم در روی آن نشسته اند، چوبی زا که برش خورده بود بیاد آورد. خودش را بطرف بالا کشید، بطوریکه توانست با آرامی حرکت کند. مثل پلنگی به دام افتاده بود. سپس زمانی را بیاد آورد که در دهکده جوجیو در تاریکی نشسته و بغض گلویش را فشرده بود، اما اوعلیه آن جنگیده بود، کوتتا بوقایمی که در اطرافش جریان داشت فکر میکرد در تاریکی متوجه عده ای شد که پهلو به پهلو هم نشسته بودند، با اینکه گوشهایش بسختی صدمه دیده بود ولی با این حال بعضی از صداها را بخوبی می شنید بدقت گوش داد آنها با زبانهای مختلفی صحبت میکردند فلونی فریاد میزد خداوند در بهشت، بمن کمک خواهد کرد اما آنها بیشتر با لهجه ای صحبت میکردند که

کوتنا چیزی از آنرا نمی‌فهمید ولی با این حال میدانست که این لهجه‌ها مربوط به سرزمین‌های دور از زامبیاست. دوباره مایعی ترش‌مزه از دهانش جاری شد. از خودش پرسید گناش چه بوده که اینطور مجازاتش میکنند؟ بگذشته فکر کرد یادش آمد روزیکه بجنگل میرفت تا تنه درختی را برای بدنه طبش بیاورد نمازش را خوانده بود. گرچه نمی‌توانست روی زانوهایش بنشیند و حتی نمی‌دانست مشرق کجاست. همانجائی که بود چشمهایش را بست و دعا کرد تا خداوند از سر تقصیراتش بگذرد و او را به بخشد.

از زمانیکه دستگیر شده بود غذائی نخورده بود، سعی میکرد بخاطر بیاورد که چطور درجنگل به اسارت افتاده.

در پشت سرش دو مرد سیاه و در جلوش دو تا توپاب با لباسهای عجیب و غریب و با موهای بلند و رنگهای مختلف بچشم میخورد، چشمهایش را بهم زد و سرش را تکان داد، خیس عرق شده بود، قلبش شدت میزد با اینکه دلش نمیخواست بخوابد ولی خوابش برده، شب بعد به محلی رسیدند و او را به حصار چوبی بستند، گرچه هوا تاریک بود ولی صورت رنگ پریده توپاب را بخوبی تشخیص میداد، یکی از توپابها تکه گوشتی را بطرف او گرفت که کمی از آنرا بخورد. اما کوتنا سرش را برگرداند و آرواره‌هایش را بهم فشرد توپاب که عصبانی شده بود، گلوی او را فشار داد تا دهانش را باز کند ولی کوتنا با سرسختی هرچه تمامتر نگذاشت باز شود، توپاب که از این سرسختی خیلی خشمگین شده بود، او را محکم به حصار زد و از کنارش دور شد، سیده دم او را به تنه درخت دیگری بستند، چند نفر دیگر هم دستگیر شده بودند، شش تا مرد، سه تا دختر و دو تا بچه، توپابها بدقت از همه اسیران مواظبت میکردند. کوتنا بی‌اختیار سعی کرد زنجیر را پاره کند اما مردیکه در پائین پای او بود لگد محکمی باو زد و گفت بی‌حرکت. بعد که او رفت متوجه شد که بکلی برهنه‌اش کرده‌اند، سرش را تراشیده و بدنش را با روغنی قرمز رنگ چرب کرده‌اند. بعد از چند روز دو تا توپاب دیگر آمدند و اسیران را از تنه درختان باز کردند. و فریاد زدند بلند شو. و وصف بایستید، عضلات بدن کوتنا از شدت ترس و عصبانیت میلرزید. یکی از توپابها کوتاه قد و سفیدموی و دیگری تنومند با موهای سفید و جای چاقویی عمیقاً در پیشانی نمایان بود. همه توپابها باین دو نفر تعظیمی کردند، مرد سفید موی به همه نگاهی کرد و به کوتنا دستور داد تا جاو باید یکی هم از پشت کوتنا را بزمین خواباند. اندامرد سفیدموی

دهان کونتا را بازکرد و دندانهایش را معاینه کرد بعد چشم وشکم وآلت خلاصه همهجای او را معاینه کرد کونتا میخواست بزور از جایش بلند شود. که جلوی اینکارش را گرفتند. معاینه که تمام شد او را بکناری انداختند ونوبت نفر بعدی شد تمام اسپران را بدقت معاینه میکردند بعد هم نوبت دخترها شد.

بی شرمها دخترها را جلوی چشم مردها معاینه میکردند، حتی بی جاهائی که نباید دست بزنند دست زدند ومورد معاینه قرار دادند.

مرد سفیدموی با مردیکه جای چاقو در صورتش بود، مسافتی را رفتند وخیلی خلاصه وآهسته حرفی زدند ویا انگشت بمچهار تا از مردها که اسیر شده بودند و کونتا هم یکی از آنها بود ونیز دوتا از دخترها اشاره ای کرد و بعد هم چیزی روکاغذ نوشت که توبابها علیرغم میل باطنی اشان قبول کردند.

بعد آهنی را که روی آتشی گذاخته کرده بودند برداشتند ومحکم روی شانههای کونتا گذاشتند، همین بلا را بسر بقیه زندانیها نیز آوردند. سپس روغن قرمز رنگی را روی محلی که بصورت والاله درآمده بود مالیدند ودوباره آنها را بزنجیر کشیدند وبصف کردند. در پشت وشانه کونتا علامت ال ال ال وL وL بخوبی دیده میشد. سپس آنها را بدو قسمت کردند وبحرکت درآمدند خون از سروصورت کونتا جاری بود، لحظه ای دست از تلاش برنمیداشت سعی میکرد خونی را که از صورتش جاری شده پاک کند.

توبابها نقاطی را در روی کتابی علامت گذاری کردند و از محلی تنگ و باریک زندانیها را عبور دادند. وقتی توبابها میلههای آهنی را در شعلههای زرد رنگ آتش فرو میبردند حال کونتا بهم میخورده ولسی این دفعه جهت شعلههای آتش عوض شد ومعنی آن هم این بود که توبابها زندانیان را بجای دیگری انتقال خواهند داد.

فصل سی و پنجم

.....

تنها صدائیکه کوتنا شنید صدای چفت کردن دریچه‌های کشتی بود و نمیدانست کی شب میشود و کی روز، با شنیدن تیک و تیک چفت شدن دریچه‌ها سایه چهار توباب را دید، آنها به طبقه پائین می‌آمدند و تغار چوبی غذا را حمل میکردند، کوتنا ترجیح میداد از گرسنگی بمیرد و معده خالی‌اش شدت درد بگیرد ولی از غذای آنها چیزی نخورد، شبها توبابها اسیران جدید را بر سره کشتی می‌آوردند و آنها را به تیرهای چوبی می‌بستند در قفسی محبوس میکردند.

روزی پس از اینکه توبابها بزندانیان غذا دادند، کوتنا صدای گنگی راشنید، دقت کرد تا ببیند صدا از کجاست و متوجه شد که صدا از بالا پائین می‌آید، زندانیهای دیگر هم این صدا را شنیدند، اما ناگهان صدا قطع شد بنظر میرسید عده‌ای در بالای سر آنها در حال حرکتند، خوب که گوش کرد، صدای عجیبی شنید، روی تیری که بآن بسته شده بود غلطی زد، احساس کرد سینه‌اش بسختی متورم و بدنش سرد و بی‌حس شده.

بنظرش میرسید تمام خونهای بدنش بمغزش آمده‌اند حال وحشتناکی داشت با شدت هرچه تمامتر به تخته‌ایکه روی آن قرار گرفته فشار آورد و سرش رامحکم به آن الوار چوبی کوبید و فریاد بلندی کشید بطوریکه عده‌ای دورش جمع شدند و سپس باخدای خود چنین گفت: «خدایا هر روز حداقل پنج مرتبه نماز میخوانم و ترا ستایش میکنم پس بمن کمک کن، تا نجات یابم». او میدانست که دیگر آفریقا، وطن عزیزش رانخواهد دید، بخوبی میدانست اگر کوچکترین اشتباهی بکند شانه‌هایش، رانهایش در بین الوارها و تخته چوبهائیکه زندانیان بآن زنجیر شده‌اند خورد و خمیر خواهد. فریاد بلندی کشید، سرش از شدت درد دنگ دنگ صدا میکرد و حس درونی‌اش باو میگفت «توباب رابکش». این سیاهان خائن را که به توبابها کمک میکنند از بین ببر!

ریشه‌ها

در این حالت بود که چهار توپاب دوباره با ظرف غذا وارد شدند، فوراً بیاد حرف یکی از معلمین خود افتاد، جنگجویان و شکاربان بایستی قوی باشند و خود را قوی سازند. گرسنگی موجب تحلیل قوای جسمانی و روحانی است، قدرت و نیرو را از بین میبرد و بنابراین این دفعه ذرت‌های آب پر شده را که بنظر میرسید با روغن پخته‌اند خورد، آنقدر غذا خورد تا ظرف خالی شد و شکمش باد کرد صدای قهقهه توپاب‌ها شنیده میشد، آنها یکی از سیاهان را دست‌انداخته بودند و اذیت میکردند.

کوتتا میدانست که سیاهان خائنی که حالا در خدمت توپاب‌های اجنبی بودند و به آنها کمک میکردند زمانی زندانی و اسیری بیش نبوده‌اند، یکباره صدای هیاهو و ازدحامی بگوش رسید، صدای ناراحت‌کننده مردی که فریاد میزد آیا فکر میکنید من یک توپاب هستم؟ صدائی غمگین و افرده، اندکی بعد صدا قطع شد، سرکوتتا از شدت درد زق و زق میکرد و قلبش بشدت میزد، لحظه‌ای بعد سکوتی در قسمت بالا و پائین کشتی را فراگرفت.

صدای شلاق‌های توپاب‌ها تنها صدائی بود که بگوش میرسید، معلوم بود که شخصی را دارند شکنجه میدهند و کتک میزنند و بعد متوجه شد که جسد مردی توسط توپاب‌ها حمل میشود. کوتتا سرکی کشید و مرده را دید، توپاب‌ها فحش و دشنام میدادند و مرده را نمست بدمت میبردند. و بعد صدای مردیکه کتک خورده بود بگوش میرسید، صدا از فولاه^۱ مرده مقدس بود و میگفت در اینجا هم بایستی مثل دهکده امان باشیم، دردیکه فولاه داشت کمتر از درد کوتتا نبود. کوتتا از شدت خشم داشت منفجر میشد و وحشتی بیشتر از قبل داشت، درد تا مغز استخوان او رسیده بود، نیمی از بدنش بی‌حس و مرده بود.

اما نه بایستی زنده بماند، بایستی زنده بماند و انتقام بگیرد سعی کرد ساکت شده، آنطور که دردهایش نیز فروکش کنند، مغزش بخوبی کا میکرد، یا بایستی در اینجا کشته شود و یا بر توپاب‌ها غلبه کند و آنها را از بین ببرد.

فصل سی و ششم

پشه‌ها و شپش‌ها بدن اسیران را نیش می‌زدند و می‌گریزند بطوریکه بدنشان شروع بخارش می‌کند، شپش‌ها در قسمت‌هایی که پر از مو بود مثل زیر بغل، اطراف آلت لانه کرده بودند و زندانیان در این قسمت‌ها احساس عجیبی داشتند گویی از ناراحتی و خارش درآتش می‌سوزند. کوتاه هرجائی را که می‌خارید بشدت می‌خاراند، دیگر به فکر فرار نبود، قطرات اشک در چشمش خشکیده بودند، و بجای آن خشم عجیبی حس می‌کرد، دلش میخواست زنجیرهایش را گاز بگیرد و آنها را پاره کند.

بعد افکارش رابه نقطه‌ای معلوم متمرکز کرد. به صدای نفس افرادی که درد و طرفش بودند گوش میداد مدتها طول کشیده بود تا توانسته بود تشخیص بدهد کی خواب و کی بیدار است البته این حس بخصوصی بود بطوری که گوشهایش بجای چشمهایش کار میکردند.

برای کوتاه زمان مفهومی نداشت، بوی گند ادرار، استفراغ، و بوهای بد و متعفن از همهجا بمشام میرسید، در این موقع هشت تویاب وارد شدند. اینبار آنها غذاها را در ظرفی بشکل کج بیبل حمل می‌کردند و در کمال تعجب متوجه شد که این عده لخت و مادرزاد هستند بعد از اینکه غذا را پخش کردند فوراً آنها را ترك کردند و رفتند مدتی بعد بیست تویاب وارد شده و از زندانیها مواظبت می‌کردند، بنظرش رسید که شکمش بشدت درد می‌کند و تیر می‌کشد و بطور موقتی آنها زنجیری را که بیای راست او بسته بودند باز کردند ولی چرا اینکار را کردند، چه چیز وحشتناکی در شرف وقوع بود.

هر دو نفر را بزنجیری بسته بودند و آنها را از محلی بهمحل دیگر میبردند و شلاق میزدند بطوری که فریاد زندانیان بلند شده بود. چیزی شبیه چکش به چشم کوتاه خورد بطوری که از شدت درد بخود می‌پیچید آن دستش که آزاد بود جلوی چشمش گرفت تا آنرا ببوشاند. پاهای برهنه و مجروحش به او میگفتند دیگر یارای حرکت ندارند، کورمال کورمال بجلو

میرفت تا به‌عشره رسیدند، نفس عمیقی کشید، وقتی شلاق به‌پشت دوستش خورد آهی عمیق کشید.

روز بعد متوجه شد توپاب‌ها آلات و ادوات جنگی مثل خنجر، چوبه‌های فازی بلند، شلاق، تفنگ با خود حمل‌میکنند ناگهان چشمان کوتاه به‌منظره آبی افتاد که تا چشم کار می‌کرد آب بود، امواج کف‌آلود همچنان در حرکت بودند و بعد چشمش به‌اسکله‌ای افتاد متوجه شد که عده‌ای طنابها را به‌آن می‌بندند. بعد دوباره آنها را به‌زنجیرهای جدید بستند در این موقع فرصتی یافت تا شخصی را که با او بیک زنجیر بسته بودند نگاه کند. او تقریباً هم‌سن و سال پدرش عمر بود، رنگ پوست بدنش خیلی سیاه بود، پشت او هم خون‌آلود و جای داغ کلمه ال ال بخوبی دیده میشد هر دو بهم خیره نگاه میکردند کثافت از سر روی آنها بالا میرفت، بعد فرصتی یافتند تا بدیگر زندانیان نگاه‌یکند، همه اسیران لخت و برهنه بودند، از قیافه‌های آنها کوتاه حدس زد که بعضی‌ها روحانی مذهبی هستند، فولاد، فولاد، جولاً، سی‌رر^۳ و عده‌ای معلم و پیشور هم در میان آنها بچشم می‌خورد. آنها را بمحلی بردند که عده‌ای اسیر با سطل مشغول کشیدن آب از دریا بودند، بمحض اینکه قطرات شور آب بمحل‌های زخمی بدن زندانیان می‌خورد فریادشان به‌آسمان میرفت، بعد آنها را به‌عشره بردند، کوتاه متوجه شد که عده‌ای از توپابها مثل میمون‌بالا و پائین می‌پرند و طنابها را میکشند و بادبانهای سفید رنگ را جمع می‌کنند.

دسته‌ای از زندانیان مشغول سرود خواندن شدند، تعدادشان در حدود بیست تازن که سن آنها بین ۱۶ تا ۱۹ سال بود، چهار تا بچه، که همگی لخت و عریان بودند و زنجیر هم نداشتند کوتاه فوراً یکی از دخترها را شناخت، از وضع زنهای برهنه و از طرز حرکات و رفتاری که توپابها با آنها داشتند. اعصاب کوتاه خورد شده بود. دلش می‌خواست به‌رطریقی که شده با توپابها دعوا کند. توپابها اسیران را وادار کرده بودند که برقصند. مسن‌ترین زن اسیر ناگهان فریاد برآورد بلند شوید، بعد نگاهی غضب‌آلود به‌زن‌ها و بچه‌ها انداخت و دوباره تکرار کرد، بلند شوید، بلند شوید تا توپابها را بکشیم. دسته‌جمعی میرقصیدند و زیر لب چیزی زمزمه میکردند توپابها هر شب زن‌ها را به‌تاریکی می‌برند و مثل سنگ با آنها رفتار می‌کنند. باید توپابها را کشت، اندکی بعد مردها بجمع آنها پیوستند و همین‌کلمات را تکرار کردند توپابها از این کلمات چیزی نمی‌فهمیدند فقط دور آنها حلقه زده و

کف میزدند و شادی میکردند.

بعد ناگهان یکی از توبابها که خشمگین و عصبانی بود، تسوابها را کناری زد و بعد مردی سفید موی بوسط جمعیت آمد درحالی که زخم زندانیان را معاینه می کرد روغنی زرد رنگ به آنها میمالید. بقیه توبابها هم اینکار را کردند بوی بد این دارو حال کوتا را بهم زده بود بعد یکی از دخترها بطور وحشتناکی فریادی زد و بطرف نگهبانان یورش برد تا آمدند او را بگیرند او خودش را از روی زردها به پائین پرتاب کرد.

توبایی قوی هیکل شلاق بدست شروع کرد به تنبیه زندانیان و ناراحت از این بود که چرا زندانیان با فاصله از هم ایستاده اند که دختر بتواند فرار کند بعد آنها متوجه لباسها و امواج آب شدند که دختر را با خود میبرد لحظه ای او از نظرها محو شد، کوتا سرش گیج میرفت، بوی گند بدتر از همیشه بشام میرسید، آشوبی پیاپی شده بود، قلبش بشدت میزد زندانیان با هم نجسوا میکردند و سعی میکردند زبان هم را یاد بگیرند. سکوتی طولانی برقرار شد کوتا بی اختیار بیاد فلونی افتاد که با چه زحمتی از مزرعه اش مواظبت میکرد هر کس خاطره ای را بیان میکرد، دوباره سکوتی برقرار شد، بعد که آنها ساکت شدند متوجه عده دیگری از زندانیان شدند که از شدت درد آه و ناله میکردند. در این گیرودار توبابها با ظرفهای غذا وارد شدند، اولین بار بعد از مدتها اسارت آنها حس می کردند که تنها نیستند و در کنار هم زندگی می کنند و در غم یکدیگر شریکند.

فصل سی و هفتم

دفعه بعد که آنها را به مرشه آوردند، کوتتا بمردی که سمت چپ او بود، نگاهی انداخت قیافه اش از کوتتا بزرگتر مینمود و جای شلاق در تمام پدش دیده میشد چشماش حالتی از مبارزه جوئی و جنگجوئی داشت هر دو به هم خیره نگاه میکردند که ناگهان شلاقی بسمت آنها فرود آمد، شدت ضربه آنقدر زیاد بود که نمره ای از گلوی کوتتا به هوا بلند شد بی اختیار بطرف توباب حمله برد، توباب که بسیار عصبانی بودند مرتب با شلاق بر سر و روی او میزد و لگدی هم بپنده هایش زد.

لحظه ای بعد صدای طبلی را شنید که سیاهان را صدا می کرد تا برقصند، زنها میرقصیدند و آواز میخواندند، «توباب را بکشید»
وقتی که دوباره آنها را بسياه چالها بردند طبلش قلب کوتتا، به او می گفت توباب جنایتکار. هر چند روزی هشت نفر سفید پوست لخت و برهنه می آمدند و کتافتها را پاک می کردند و آنها می خوردند و زیر دست و پایشان کتافت می کردند بوی گند و تعفن شدیدی در فضا پراکنده بود، توبابها مجبور بودند هر چند روز یکبار هم که شده آنها را تمیز کنند.

دفعه بعد که به مرشه آمدند کوتتا متوجه شد مردی پایش بشدت مجروح شده و می لنگد، رئیس توبابها روغنی روی آن مالید، اما مؤثر واقع نشد بطوری که آن مرد در تاریکی سیاه چال بطور وحشتناکی داد و فریاد میکرد و دفعه بعد متوجه شد که پای مرد تپا و فاسد شده. مرد را روی عرشه نگاهداشته و بقیه زندانیان رفتند به سیاه چال چند روز بعد در حالی که زنها میرقصیدند به آواز گفتند که پای آن مرد قطع شده، یکی از زنها از او پرستاری میکرد و بعد از مدتی او مرد و جسدش را بکناری انداختند.

هر وقت توبابها از آنها دور میشدند صدای زمزمه زندانیان بگوش میرسید هر روز بهتر از روز پیش زبان هم را می فهمیدند و هر کلمه ای که گفته میشد بوسیله کسی که آنرا می فهمید برای دیگران ترجمه میشد، حالا

زندانیان زبانهای مختلفی را یاد گرفته بودند هرچند آنها از قبایل مختلف بودند ولی آنها هرگز به این مسئله فکر نمی‌کردند و احساس می‌کردند از يك قبیله و تژاد هستند.

هر روز سئوالات گوناگونی از این قبیل مطرح میشد، «به کجا میریم؟» «چند وقت است اینجا هستیم؟»، «آیا کسی از دهکده باراکوندا اینجا است؟» بعد صدائی شنیده شد بله من جابون سلاح.^۲

بعد یکی پرسید کسی از دهکده جفور اینجا است؟» بله کوتا کینت! همینطور سئوالات مطرح میشد. بعد سئوالاتی مطرح میشد که چطور میتوان توپابها را از بین برد، تعداد آنها چند نفر است. و ... زنها کسانی بودند که از همه بیشتر اطلاعات و اخبار را میدانستند، زنان در موقع رقص گفتند، تعداد توپابها در حدود سی نفر است، زیرا آنها موقعیتی داشتند که میتوانستند تعداد توپابها را بشمرند، البته تعداد توپابها در ابتدای سفر بیشتر بود اما پنج نفرشان مردند و آنها را در پارچه‌ای سفید رنگ گذاشتند و بعد که دعائی را از کتابی خواندند مرده را بدریا انداختند.

خبر مسرت‌بخشی رسید، اینکه آنها توانسته بودند با بقیه زندانیان که در قسمتهای زیرین بودند، تماس برقرار کنند، سکوتی برقرار شد و سئوالاتی مطرح شد تعداد کسانی که در قسمت‌های پائین هستند چند نفر میباشد؟ بصد جوابی دهان بدهان گشت تصور میکنم شش نفر.

وقتی خبر جدیدی نبود زندانیان درباره خانواده‌شان، دهکده‌شان، حرفه‌شان، زراعتشان و شکار صحبت میکردند. غالباً درباره نحوه کشتن سفیدپوستان با هم توافق نداشتند یکی میگفت بادآباد هرچه میخواهد بشود دغه بعد که بعرضه رفتیم به توپابها حمله میکنیم، دیگری معتقد بود که باید فرصت مناسبی پیدا کرد وقتی مسن‌ترین زندانیان باخشم فریاد زد و گوش کنید، این مباحثات قطع شد. پیرمرد چنین گفت گرچه ما از قبایل مختلف ایم ولی بخاطر میاورید از يك جنس و ملیت هستیم! بایستی یکسان فکر کنیم، همه گفته‌های او را تأیید کردند. چون این گفته‌ها از شخصی پر تجربه و پر قدرت و عاقل بود او دوباره صحبت کرد بایستی برای حمله رهبر داشته باشیم، نقشه داشته باشیم و بعد که به توپابها حمله کنیم بر آنها غلبه خواهیم کرد، همه‌های بلند شد و همه گفته‌های او را تأیید کردند.

یکی از زنها در موقع آواز گفت کسی در اینجا هست که جاسوسی

میکند زندانیان در این مورد بحث کردند و از اینکه ممکن است نقشه حمله آنها را به تو باها گفته باشند ناراحت بودند، کوتتا فریاد میزد چرا تاکنون این خائن را نشناختید سوهلن شدیدی بین افراد بوجود آمد. خیلی‌ها بودند که در خدمت بیگانگان مزدوری میکردند، بعضی‌ها برای سفیدپوستان قایق میساختند و در عوض طلا و عاج میگرفتند، عده‌ای به آنها کمک میکردند تا دهکده سیاهان را به آتش بکشند و مردم را اسیر کنند و بچه‌ها را اذیت کنند و بارسنگین روی سرشان بگذارند، همه را شلاق بزنند. در تاریکی شب کوتتا صدای پدرش بنظرش رسید که میگفت هرگز به تنهایی جامبی نروید. دلش گرفته و غمگین بود و نگران بود که شاید دیگر نتواند سخنان پدر را بشنود.

«همه چیز باراده و خواست خداوند است»

این سخنانی بود که پیر سخنان گفت و دهان بدهان گشت وقتی کوتتا این کلمات را برای بغل‌دستی خودش میگفت متوجه شد که او لحظه‌ای ساکت مانده فکر کرد کلمات را عوضی باو فهمانده اما طولی نکشید که آن مرد فریاد زد «اگر این اراده و خواست خداوند است. پس من اراده شیطان را ترجیح میدهم». در تاریکی چند نفر دیگر هم گفته‌های او را تأیید کردند و بحثی شروع شد، کوتتا بشدت میلرزید. سرنوشت دست خداوند است همانطور که زندگی را بما ارزانی داشته و خداوند تا دم مرگ هم مقتدر و پیر ارزش است. ولی او حس میکرد که آن یکرنگی و برابری که بین آنها وجود داشت خیلی کم شده است.

فصل سی و هشتم

زنها روی عرشه کشتی مشغول آواز خواندن بودند و ترمیمی دادند تا وسایلی مانند چاقو و چیزهای دیگر که میشد بجای اسلحه بکار برد نزدیده شود.

از نظر عقیده زندانیان بدو دسته تقسیم شده بودند، دسته‌ای معتقد بودند که بدون درنگ بایستی به توبابها حمله کرد رهبر این عده بوئوف بود، دسته دیگر معتقد بودند فرصتی مناسب باید پیدا کرد و بعد حمله نموده رهبری این گروه با فولاه بود که یکبار هم بخاطر اینکه سیاهی را که به توبابها کمک میکرد کشته بود کتک مفصلی خورده بود.

بعضی اوقات که مشاجره بین وئوف و فولاه شدت میگرفت الکلا دخالت میکرد بآنها دستور میداد تا ساکت باشند که میداد صدای آنها را توبابها بشنوند. کورتا حاضر بود تا سرحد مرگ بچنگد، او دیگر از مرگ هراسی نداشت، و از اینکه حس میکرد دیگر قادر نیست والدینش را ببیند خود را مرده مینداشت و میترسید بمیرد و نتواند توبایی را بکشد. مردم فولاه افرادی انتقامجو بودند، اگر کسی بآنها اذیت میرساند و یا فولاهی را میکشد و فرار میکرد فرزند او تا جنایتکار را پیدا نمیکرد و نمیگشت لحظه‌ای آسوده نمی‌نشست فولاه معتقد بود که بایستی احوال توبابها را مثل بازهای شکاری زیر نظر داشت و ظاهر سازی کرد تا توبابها متوجه نقشه آنها نشوند. هر کس بایستی وسیله جنگی‌اش را در دسترس قرار میداد تا بموقع لزوم از آن استفاده کند.

همین طرز فکری باعث شده بود که کورتا از خودش خوشش بیاید، زیرا او مدتی بود که میلی را زیر نظر گرفته و قصد داشت هنگام دریافت دستور حمله به توبابها آنها را تا دسته در شکم آنها فرو کند.

کینتا کو، در موقع تعلیم و تربیت به کورتا آموخته بود که شکارچیان بایستی از آنچه خداوند به حیوانات آموخته چیزهایی یاد بگیرند، زیرا

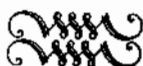
حیوانات فراگرفته بودند که چطور خودشان را از دید شکارچیان پنهان کنند تا آنها را نتوانند شکار کنند.

از اینکه توبابها آنها را شلاق میزدند و از این کار لذت میبردند کوتتا تنفر عجیبی نسبت به آنها داشت، بعضی از توبابها زنان را در تاریکی شب بگوشه میبردند و با آنها عشقبازی می‌کردند. آیا آنها زن ندارند؟ آیا دلیل اینکار این است که آنها عادت دارند مثل سگ دنبال زنها بیفتند؟ آیا آنها چیزی را نمی‌پرستیدند؟ آیا آنها خدائی نداشتند؟ این‌ها مسائلی بود که کوتتا مرتب به آن فکر می‌کرد. موشها هر روز بزرگتر و قوی‌تر می‌شدند، وقتی از روی پای کوتتا می‌گذشتند موی سیل‌شان او را غلظک میداد و شپش‌ها روی موهای صورت او لانه کرده بودند و مایمی را که از گوشه چشمهای او جریان داشت می‌مکیدند. او مرتب بدنش را می‌خاراند و با انگشت‌هایش شپش‌ها را میکشست، محل تجمع شپش زیر بغل، کنساره آلت و جاهای مودار بدن بود. برای آنها فرقی نمی‌کرد که بمیرند یا زنده بمانند ولی این امید که او باید زنده بماند، و سرزمینش، خانه‌اش، خانواده‌اش را بار دیگر ببیند لرزشی باندام کوتتا میانداخت، او فکر میکرد باید زنده بماند و حق توبابها را کف دستشان بگذارد. کوتتا و بقیه افراد قرار گذاشته بودند هر وقت که فولاد دستور حمله داد حمله کنند. کوتتا از یکی از زندانیان پرسید اگر همه توبابها را قتل و عام بکنیم چطور میتوانیم بمخانه و شهر خود برگردیم زندانی پاسخ داد، ما یکی از آنها را زنده نگه میداریم تا ما را بشهرمان ببرد.

کوتتا به‌ماهی‌هایی که از آب بالا می‌پریدند نگاه می‌کرد و متوجه شد که بعضی از پرندگان آنها را شکار می‌کنند، در همین موقع صدای فریادی شنید یکی از افراد قبیله فولاد به توبابی حمله کرده و کارد نوباب را از غلافش بیرون کشیده و او را کشته بود و بعد گلاویز با چند نفر دیگر شده و آنها را نیز با کارد کشت و به‌منفر پنجم که رسید یکی از توبابها از پشت با کاردش او را مجروح کرد و سرش را برید و از تنش جدا کرد. کوتتا به آن سر نگاه میکرد که چشمانش هنوز باز مانده بود و حالتی تمصب‌آمیز بخود گرفته بود. بعد توبابها مرده‌ها را در پارچه‌های سفید رنگ پیچیدند و به آب انداختند. و طولی نکشید که آنها را زیر رگبار شلاق گرفتند و دوباره با سیاه‌چال‌ها بردند. کوتتا این صحنه را هرگز فراموش نخواهد کرد. اندکی بعد با‌های تند شروع به وزیدن نمودند و کشتی را تکان میدادند، سوراخی در کشتی ایجاد شد، طولی نکشید که

تویابها به تعمیر کشتی پرداختند، آنقدر آب بداخل کشتی سرازیر شده بود که همگی آنها در آب می‌غلطیدند، صدای رئیس تویابها بگوش میرسید، او داد میزد و فحش و ناسزا میداد ولی کوتاه هنوز بدزدانی کشته‌شده فکر میکرد و برای او دعا میکرد.

فصل سی و نهم

سپیده دم، هوا آرام و مفرح شده بود، اما هنوز کشتی تکان میخورد، بعضی از مردانی که به پشت و عده‌ای به پهلو خوابیده بودند هیچگونه آثاری از حیات در آنها دیده نمی‌شد و عده‌ای هم از شدت درد ناله می‌کردند. کوتتا چشمش بزنی افتاد که لخت و عریان در گوشه‌ای افتاده خمیری زرد مایل به خاکستری به بدنش مالیده شده بود که بوی بد و متعفن می‌داد. کوتتا متوجه شد که رهبر فولاد هنوز زنده است، بدنش بسختی مجروح شده بود، عده‌ای دیگر در آنجا بودند که کوتتا آنها را تشناخت و حدس زد زندانیانی هستند که از طبقات پائین به آنجا آورده شده‌اند، فولاد گرفته بود. این مردان در هنگام حمله به توپاها انتقام مردگان را خواهند گرفت. کوتتا متوجه شد که صورت مردگان سیاه و کبود شده، صورت هم‌زنجیریش نیز کبود شده بود، و بمحض اینکه کوتتا دستش را دراز کرد تا صورت او را طوری قرار دهد که آنقدر خرخر نکند ناگهان متوجه شد که او هم از نفس افتاد حالش رو به وخامت رفت. گره‌ی خورشید باعث شد تا کوتتا احساس کند حالش کمی بهتر شده، بیابین نگاهی انداخت، و سوراخی که در آنجا بود خیره شد خونی که از پشت و شانه و بدن او جاری شده بود در آنجا جمع شده بود رئیس توپاها را دید که سطلی در دست دارد و از آنجا بوی قیر و سرکه خارج میشد و با دستمالی که در دست دارد به قسمت‌های خون‌آلود زخمی‌شدگان می‌مالد.

سرموز کوتتا در میان زخمی‌ها بود، قی و استفراغ، تب و درد فضای آنجا را انباشته بود. گردنش متورم شده بود و تمام بدنش از شدت درد می‌سوخت و خیس عرق شده بود. اما همینکه موشی از پهلویش گذشت او را گرفت و گلوش را چنان فشرده که آن را کشته، از اینکه هنوز قدرتی در بدنش بود تعجب کرد.

یکی دو روز بعد، رئیس توپاها به جایگاه خودش رفت. و دوائی

رشها

درست کرد و مجبور کرد کسانی که هنوز زنده هستند از آن بخورند و روغنی هم بمعمل زخمهایشان بمالند دیگر هیچگونه رابطه و ارتباطی بین زندانیانی که زنده مانده بودند وجود نداشت یکروز وقتی که کوتتا از خواب بیدار شد ترس و وحشتی سراپای وجودش را فرا گرفته بود بوی مرگ را در اطرافش حس می کرد. بعد او متوجه شد که دیگر صدای خرخر دوستش را نمی شنود، بازوی دوستش را گرفت و متوجه شد که آن سرد و سفت شده او و دوستش هر روز ساعتها با هم صحبت می کردند اما حالا او مرده و کوتتا را تنها گذاشته بود. وقتی تو بابها واژد شدند ذرت آب پز شده آوردند سپس او دید که یکی از آنها بدن دوستش را تکان داد بعد هم مقداری غذا برای او گذاشتند و رفتند.

بعد از مدتی دو تو باب آمدند زنجیرهای مرده را از کوتتا جدا کردند، جسد را کشیدند و بیرون بردند. کوتتا بنظرش میرسید که مرده مرتب فریاد میزند «تو باب را بکش». «تو باب را بکش».

دفعه بعد که کوتتا را روی عرشه آوردند، تو بابی را دید که او و دوستش را زده بود، مدتی ایندو بهم خیره نگاه کردند، و چشم از چشم هم برنمیداشتند گرچه حالت خشم و غضب در چشمان تو باب هویدا بود لکن این دفعه کوتتا را شلاق ترد بعد از کشت و کشتار آنروز طوفانی که بیاخواسته بود برای اولین باری بود که زنان را میدید. قلبش فرو ریخت از بیست نفر آنها فقط دوازده نفر باقیمانده بودند اما خوشبختانه بچه ها همه زنده بودند. حالا تو بابها گرچه کمتر زندانیان را شلاق میزدند. بنظر میرسید که آنها ترس و وحشتی از زندانیان دارند، و هر دفعه که آنها را روی عرشه می آوردند بدقت مواظبان هستند ولی او دیگر به فکر کشتن تو بابها نبود، زیرا قدرتی و رمقی در بدنش باقی نمانده بود و هر لحظه درد شدیدی احساس می کرد بطوری که تمام دروش از درد فشرده میشد و خون از آن جاری میشد چشمانش بسختی جایی را میدید. آخرین کلماتی که از دهانش خارج میشد اینها بودند «عمر - عمر دومین خلیفه، سومین بعد از محمد پیغمبر» روزها و شبها میگذشت هیچکدام از زندانیان قادر به راه رفتن نبودند و تو بابها هم مجبور بودند به آنها کمک کنند تا بتوانند به عرشه بیایند. تنها کوتتا و چند نفر دیگر قادر بودند بسختی خودشان را روی زمین بکشند و از پله ها بالا بروند. امید بزندگی و حیات کم شده بود، گذشته ها مرتب در نظر کوتتا تجدید میشدند. اوضاع و احوال بسیار رقت بار بود، بی چاره

زندانیان وضعی اسفناک و رقت‌بار داشتند، سفر داشت‌کم‌کم بی‌پایان میرسید، ولی آنها می‌دانستند آنچه در انتظارشان هست بدتر از تمام این شکنجه و بلاهائی است که تاکنون برشان آورده‌اند.

فصل چهارم

در تاریکی، مردهائی که زنجیر شده بودند از ترس حرفی نمی‌زدند. صدای برخورد بدنه کشتی با سخره‌ها و آب دریا و صدای پای توبابها که به این طرف و آنطرف می‌زوند بگوش میرسد. سیاهان شکر خدای را بجا آوردند، کوتتا به اطراف نگاه میکرد که رئیس توبابها داخل شد مقداری پودر زرد رنگ به پشت کوتتا مالید و چیزهای سیاه‌رنگی هم روی آن گذاشت و ماله‌ای روی آن کشید، بدن کوتتا بقدری دردناک شده بود که از شدت درد چشمهایش سیاهی رفت و روی زمین افتاد. به بقیه اسرا هم چیزی شبیه آنچه که به کوتتا مالیده بودند زدند بطوری که خون از بدنشان جاری شد.

توبابها فریادکنان جلو آمدند و با شادی و خنده بادبانها را پائین کشیدند از دور صداهائی شنیده میشد و کوتتا هم همینطور روی زمین دراز کشیده بود، اسیران که ترس و وحشت سراپای وجودشان را فرا گرفته بود، کشتی را به اسکله بستند دو نفر از توبابها که مستمالی سفید رنگ جلوی بینی‌اشان بسته بودند به آنها نزدیک شدند و با توبابهای دیگری که در کشتی بودند دست دادند، شادی و سرور و جنب‌وجوشی بین آنها بود، بعد بطرف اسیران رفتند و ثقل و زنجیرهایشان را باز کردند، بعد شروع کردند با شلاق به سروروی آنها زدن، شش تا از توبابها آنها را بگوشه‌ای بردند. در بیرون از کشتی سیاهان ایستاده بودند یکی از آنها درحالی که بغض‌گلویش را گرفته بود از خداوند برای آنها طلب مغفرت میکرد، بعد اسیران را سوارگاریهائی کردند که چندتا الاغ آن را حمل می‌کرد، کمی بعد به جاشی رسیدند که شبیه میدان تره‌بار بود سبزیجات و میوه‌های گوناگون در آنجا فراوان بچشم می‌خورد، از اینکه توبابها زن و فرزند داشتند باعث تعجب کوتتا شده بود، ولی توبابها بیشتر به زنهای سیاه‌پوستی

که برایشان بردگی می‌کردند علاقه داشتند در این موقع کوتاه متوجه شد دو نفر سیاهپوست بدنبال آنها می‌آیند، از اینکه در این سرزمین بیگانه چندان از هم‌شهری‌های خود را میدید خیلی خوشحال بود، دلش میخواست میتواند با آنها حرف بزند و احوالپرسی کند ولی دیری نپائید که متوجه شد آنها از نزدیک شدن به اسیران ترس دارند کوتاه و همراهانش را به جایی بردند که حصاری دور و اطرافش را پوشانده بود پاهایش سرد و بی‌حس شده بود، بعد آنها را بسلولهای تاریکی بردند و دوباره به زنجیر کشیدند بعد سیاهپوستی وارد هر کدام از این سلولها شد و مقداری غذا و یک قوطی آب جلوی هر زندانی گذاشت و سرعت بیرون رفت، عطش و تشنگی کوتاه آنقدر زیاد بود که بدون مطلق قوطی آب راسر کشید و هر دقیقه که میگذشت احساس مرگ و کشته شدن لحظه‌ای غافلشان نمی‌ساخت، هر وقت که توبایی وارد سلول زندان می‌شد، بدن زندانیان از ترس میلرزید، کوتاه به بوهای متعفن عادت کرده بود سلولهای کثیف، مدفوع زندانیان و بوی عرق بدنشان با اینکه قابل تحمل نبود ولی برای همه عادت شده بود. سکوت مرگباری همجا را فرا گرفته، در این هنگام توبایی وارد محوطه زندان شد و چندان اسیر را هم با خودش آورده بود، بیچاره‌ها گریه می‌کردند و از شدت درد بخودشان می‌پیچیدند طولی نکشید که آنها را هم به زنجیر کشید و چند شلاق هم تارشان کردند، کوتاه ساکت و مبهوت نشسته بود، یکمرتبه صدائی بگوشش رسید که خیلی شبیه صدای معلمش بود که به او می‌گفت عاقل کسی است که از حیوانات یاد بگیرد که چقدر بردبار و صبور باشد، حیوانی که به تله میافتد سعی دارد قبل از اینکه کشته شود فرار کند، آیا این درست بود؟

بفکرش رسید که او هم بایستی به جوری نقشه قرار طرح کند و از آنجا خلاص شود ولی اگر فرار میکرد فایده آن چه بود، کجا میتواند برود؟ نمیدانست در این سرزمین جنگل وجود دارد. چون خیلی خوب میتواند از ستاره‌ها کمک بگیرد و راه اصلی را پیدا کند، ولی افسوس که از این سرزمین بیگانه هیچگونه اطلاعی نداشت شب شده بود و کم‌کم داشت خوابش میبرد که مرد سیاهی وارد شد و آب و غذا برایشان آورد، غذا بوی بدی میداد و اصلاً قابل خوردن نبود، کوتاه میدانست اگر کمی از آنرا بخورد حتماً حال استفراغ و تهوع به او دست خواهد داد با ظرف نگاه کرد سکوت محض همجا را فرا گرفته زندانیان ساکت و بی‌حرکت نشسته و غرق در رؤیاهای دور و دراز بودند، خدا میداند در ذهنشان چه می‌گذشت

بعد بزندانیان تازه وارد لگامی کرد رنگ پوست بعضی از آنها مثل خودش سیاه نبود و قهوه‌ای مینمود، از مادر بزرگش شنیده بود که از راه پلمفید پوستها با سیاهان بچه‌هایی تولید میشوند که رنگ پوستشان قهوه‌ای است. گرسنگی حس و حال برایش نگذاشته بود، با این وضع هم که نمی‌توانست فرار کند، بنابراین مجبور بود بهر ترتیبی که شده غذای متعفن را بخورد، حدود چهار شبانه‌روز گذشت، هر روز سیاه‌پوستی می‌آمد و محوطه زندان را تمیز می‌کرد، دیگه صدای زنجای زندانی بگوشش نمیرسید، آه خطایا، آیا پلانی بر این بدبخت‌ها آمده که دیگر صدایشان بگوش نمیرسد.

فصل چهل و یکم

هفت روز بعد، دو نفر از توپابها بمحوطه زندان آمدند چند دست لباس سفید رنگ با خودشان آورده بودند، طرز پوشیدن آنها را بزندانیان آموختند صدای عده‌ای توپاب بگوش میرسید که می‌گفتند «سیصد و پنجاه» «چهارصد» «پنجم» «شش»!

بهبش نگاه کن مثل حیوان کار میکنند.

بعد دوتا توپاب که در یکدستان یک میله و در دست دیگرشان مقداری آهن و زنجیر بود وارد شدند، کوتتا جزو شش نفری بود که زنجیرشان را باز کردند و بمحوطه آوردند بعد شروع کردند با شلاق بمر و روی آنها کوفتن، صدای آه و ناله به آسمان میرفت بعد آنها را به بیرون زندان بردند، در بیرون زندان عده‌ای توپاب منتظر زندانیان بودند بمحض دیدن زندانیان یکی از آنها گفت عجب زندانی سرحال و سرزنده‌ایست و درحالی که به کوتتا اشاره می‌کرد میگفت جوان فعال و زرنگی است بعد توپابها دور کوتتا حلقه زدند و یکی از آنها دهان او را باز کرد و بدندانهایش نگاه کرد و دمتی بمسینه و بدنش کشید و بعد برایش قیمتی در حدود سیصد دلار تعیین کرد حالا دیگه قرار بود کوتتا را بفروشند یکی داد زد پانصد، دیگری ششصد، در این موقع نگهبان کوتتا فریاد زد آیا این جوان بیشتر از این نمی‌آورد که صدائی آمد هفتصد و پنجاه و، هشتصد، هشتصد و پنجاه بعد از آن سکوتی برقرار شد خلاصه او را به هشتصد و پنجاه دلار فروختند سیاهپوستی که نگهبان او بود پس از گرفتن وجه او را تحویل صاحبش داد، مردی که او را خریده بود یکی از سیاهان بود کوتتا با آهستگی گفت «برادر» از کشور من می‌آمی و ولی گوئی سیاه «ارباب کوتتا» چیزی نشنیده همچنان که زنجیر کوتتا را بدست داشت او را بدنبال خودش میکشید. بعد به اراه‌ای رسیدند مرد سیاه پوست کوتتا را داخل جعبه بزرگی گذاشت بعد جعبه را روی اراه گذاشت و حرکت نمود ساعتها راه رفتند

ریشه‌ها

و کوتا همچنان بی‌حرکت در جبهه نشسته بود، کم‌کم بغوش آمد، متوجه شد زنجیرهایی که دست و پایش را بمجسمه بسته‌اند خیلی کلفت نیست، فکر کرد اگر کمی بالا ببرد زنجیرش پاره خواهد شد، بعد متوجه شد که بجز از اربابش دوتا سیاهپوست دیگر هم درگاری نشسته‌اند همچنان که گاری بجلو میرفت کوتا عده‌ای که او را زنجیر کرده بودند خوب بانقّت نگاه کرد دوتا زن و بقیه مرد بودند، آوازی میخواندند که هیچکدام از لغتهایش برای کوتا مفهوم نبود، در پشت بدنشان جای ضربه‌های شلاق بخوبی دیده میشد، نظرش رسید که اینها بایستی از قبایل اطراف جنفور باشند. دو مرد سیاهپوستی که درگاری نشسته بودند مقداری نان و گوشت برداشتند و شروع کردند بخوردن، کمی از آن را هم بکوتا دادند. ولی کوتا از گرفتن آن خودداری کرد و همین باعث شد که سیاهپوستهای شکمو همه غذا را بخورند و برایشان ادامه بدهند در راه مزارع بسیاری را دید که کشاورزهای سیاهپوست روی آنها کار میکردند و در همین موقع هم گاری دیگری که توپایی در جلوش نشسته بود از پهلویش رد شد. در پشت گاری سه تا پسر بچه بودند و آنها را هم بزنجیر کشیده بودند و سر زنجیرها هم بدست چند نفر زن و مرد بود. از اینکه اینها مثل قبلی‌ها آواز نمی‌خواندند تعجب کرد ولی از غمی که از چهره‌اش نمایان بود، میشد حدس زد که خیلی شکنجه و آزار دیده‌اند و... بالاخره بمحطی رسیدند که گاری ایستاد.

دو نفر سیاهپوستی که در جلو نشسته بودند آمدند و جبهه کوتا را بلند کردند و روی زمین گذاشتند. کوتا با خودش حرف میزد «خدا یا چه اتفاقی خواهد افتاد آیا او را خواهند خورد؟» از شدت ترس مثل مرده ساکت و بی‌حرکت در جبهه دراز خوابیده و اصلا حرکتی نمی‌کرد.

فصل چهل و دوم

جبهه‌ای که کوتتا در آن زندانی شده بود کم کم بمنزلی نزدیک‌میشد. کوتتا احساس کرد که تعداد آنها هم کم کم زیاد می‌شود، یکی از آنها کنار آتشی که قبلاً نظیرش را در کشتی دیده بود قدم می‌زد، از دور توپایی نزدیک شد و با توپایی دیگر دست داد همه سیاهان هم ساکت و بی‌حرکت ایستاده بودند. آنها نگاهی بداخل جبهه‌ای که کوتتا در آن بود انداختند، و بعد هم رفتند کوتتا فکر میکرد حالا کمیاهان تنها هستند و از توپاها خبری نیست آیا او را رها خواهند ساخت؟ ولی آنها فقط به او نگاه میکردند و می‌خندیدند، آه اینها دیگه چه سیاهانی هستند، چرا برای توپاها کار می‌کنند؟ کجائی هستند؟ از کجا آمده‌اند؟ حتماً که اهل آفریقا نیستند بعد سیاهی که گاری را در طول راه هدایت کرده بود، قفل و زنجیر را از گاری باز کرد و جبهه‌ای که کوتتا در آن بود بر زمین گذاشت و بعد هم دستوراتا کوتتا از جایش بلند شود، سپس زنجیر را بمحلقاتی بست.

بعد هم دوتا قوطی که یکی از آنها آب بود و دیگری غذا جلوسوی کوتتا گذاشت غذا بوی مخصوصی داشت، با اینکه کوتتا گرسنه‌اش بسود و دهانش هم از گرسنگی آب افتاده بود ولی صورتش را بر گرداند، مرد سیاه جلو رفت و دستی بمقل و زنجیر او کشید سپس غرشی کرد و دستش را بطرف آب و غذا نشانه گرفت، بقیه سیاهها خندیدند کوتتا ساکت شد و انتظار داشت که زودتر وقت خواب فرا برسد.

خیلی دلش میخواست میتواند زنجیرها را پاره کند و از دست آنها فرار کند... که بی‌اختیار قوطی غذا را برداشت و شروع بخوردن نمود کمی بعد مرد سیاه با عجله و مشعل بدست بیرون آمد، همینکه چشمش بمقوطی‌ها خورد و دید که غذاها خورده شده اظهار رضایت کرد و لبخندی زد. کوتتا

قوطی آب را نوشید و با خودش فکر کرد که چرا خداوند به او پشت کرده، گناش چیست؟

چه خطائی از او سرزده گذشته را بخاطر آورد، همه این ناراحتی با يك سهل انگاری پیش آمد، بود اگر آنروز حواسش را جمع میکرد هرگز گرفتار و اسیر توبابها نمیشد صدای زوزه و پارس کردن سگها بگوش میرسید، موشی از کنارش رد شد، کمی آنطرفتر دید که گرفتار حیوانات دیگر شد و بعد هم صدای خرد شدن استخوانهای حیوان بیچاره را شنید و حیوان دیگری هم او را خورد.

کوتتا مرتب به این فکر بود که چگونه فرار کند، اگر فرار میکرد توبایی او را پیدا می کرد و بره و بنده خودش مینمود آتش را اصلاً نخوابید و مرتب فکر کرد کم کم سپیده صبح نمایان میشد، میخواست فریضه مذهبی اش را بجای آورد و نماز بخواند اما همینکه سرش را روی زمین گذاشت تعادلش را از دست داد و روی زمین افتاد در این موقع چهار مرد سیاه به او نزدیک شدند دو مرتبه او را داخل جبهه گذاشتند بطرف گاری بردند که اربابش روی آن به انتظار نشسته بود. بعد بسوی مقصدی نامعلوم برای افتادند. دلش میخواست میتواند آنها را بکشد و از مستشان خلاص شود، ولی نه، نیابستی فکرهای احمقانه برش بزند، تا بحال کلی شکنجه شده بود و کوچکترین خطائی باعث میشد که شدیداً مجازاتش کنند و یا حتی ممکن بود او را بکشند.

به مزارعی رسیدند که زارعین مثل کشاورزهای دهات خوششان، مشغول کشت و زرع بودند در بین راه هم کلبه‌هایی را میدید که سفید و دو طبقه بودند زن یکی از توبابها با موهای قرمز رنگش در مزرعه‌های مشغول کار بود، بچه‌ها داشتند بازی می کردند تا چشمشان بگاری افتاد، دنبال آن برای افتادند و با انگشت کوتتا را بهم نشان میدادند، کمی آنطرفتر دو سیاهپوست دو رگه را دید که پوستی قهوه‌ای رنگ و تیر و کمانی همسراه داشتند، هوا سرد شده بود یکی از سیاهها پتوئی روی او انداخت ولی او پتو را کناری زد. از اینکه سیاهان برای توبابها بردگی می کردند و باو که هم جنس آنها بود اذیت و آزار می رساندند سخت عصبانی بود. چرا هموطنان بهم خیانت میکنند و به بیگانگان خدمت می کنند چرا این احساس نوع دوستی و هموع پرستی در آنها کشته شده، چرا او را از سرزمینش دور کرده اند، چرا نمیگذارند او بکلبه و کاشانه خود برگردد.

اگر بر میگشت، اگر راه فراری پیدا میکرد برای همه تعریف میکرد

که این از خدا بیخبران چه بلانی بسر او و افرادی مثل او که اسپر توپابها میشوند میآورند دوباره جلوی يك کلبه ایستادند او را از جبهه بیرون آوردند، دیگه نتوانست طاقت بیاورد از شدت ناراحتی گلوی توپاب را فشرده حالا دیگه زور و قوتی بخصوص پیدا کرده بود، بعد آن دو نفر، سیاهپوست را هم بعقب راند و درحالی که سگها هارس میکردند بهطرف جنگل فرار کرد، و برای اولین بار پس از مدتها اسارت احساس آزادی می کرد.

فصل چهل و سوم

کوتتا در میان جنگل‌ها ترسان و هراسان بوتا‌های بلند را کناری میزد و از میان آنها عبور میکرد، کمی که جلوتر رفت متوجه شد که بمزرعه یکی از توپاها نزدیک میشود ناگزیر بجنگل برگشت، آنقدر خار بدستش فرو رفته بود که خون جاری شده بود، نور مهتاب روشنائی قشنگ و رؤیائی بمجنگل داده بود، بایستی از لحظه‌ها استفاده کند، باینکه ضلالت پاهایش بدست درد گرفته بود مصادک لحظه‌ای دست از فعالیت برنمیداشت مرتب به این طرف و آن طرف میرفت تا راهی پیدا کند و زودتر بشهر خودش برسد، همینطور که در جنگل راه میرفت بمحلی رسید که درختانش لغت و بدون بزرگ بودند، و از طرفی صدای دوسگ هم شنیده میشد. اگر بیابای درختان میرفت که جایش امن نبود و توپاها او را میدیدند مجبور نبود راهش را عوض کند و مسیری دیگر را انتخاب کند صدای سگها نزدیکتر میشد، تا اینکه صدای شلیک تیری بگوشش رسید، سگها به او نزدیک و حمله‌ور شدند، کوتتا تلاش میکرد بفرار ترنیمی که شده آنها را دور کند که ناگهان آندو مرد سیاهپوست که کوتتا از دستشان فرار کرده بودند ظاهر شدند همچنان که بهوا تیراندازی می‌کردند. بکوتتا نزدیک میشدند و به او فحش و ناسزا میگفتند اربابش توپاب دادی زد و سگها کوتتا را رها ساختند و بعد هم آن سیاهان که در یک دستشان شلاق و در دست دیگرشان میله، آهنی بود بطرف کوتتا آمدند ضرباتی محکم بسرو روی او زدند و بعد او را با خودشان کشاندند و بردند و هر وقت کوتتای بیچاره نمیتوانست راه بیاید ضربه‌ای محکم به پشتش میزدند، تا اینکه سرانجام به محلی رسیدند که چند الاغ را بعدرختی بسته بودند. حالا دست و پای کوتتا را محکم با طناب بستند و شروع کردن با شلاق زدن، آنقدر این ضربات دست و پای او را می‌آزد که ناله‌اش به آسمان میرفت، دیگر نفهمید که چی شده بی‌هوش شده بود، بعد هم که به‌هوش آمد بنظرش رسید که او را روی یکی از همان

الاغها انداخته و باخود میبرند. سرانجام بکلبه‌ای رسیدند و او را دراطاقی محبوس کردند و بدست و پایش قفل و زنجیر زدند که یکسر این زنجیرها را بدیوار اطاق بسته بودند، اطاق خیلی تاریک بود، چشم‌چشم را نمیدید، ناگهان دراطاق باز شد و یکی از سیاهها درحالی که فحش و ناسزا میداد پتوئی برای او آورد در همین موقع هم بوی کباب بمشام کوتتا رسید، او که خیلی گرسنه‌اش بود از این بو آب از دهانش جاری شد، خدا راشکر کمی از این غذای خوشمزه هم برای او آوردند ولی همینکه صورتش را نزدیک کبابها برد متوجه شد که گوشت خوک را کباب کرده‌اند از خوردن گوشت خوک نفرت داشت، با اینکه گرسنگی برایش تاب و توانی نگذاشته بود ولی ترجیح داد که آنرا نخورد، با خود فکر میکرد چرا اینها گوشت خوک میخورند، آیا این خلافی گفته‌های خداوند نیست، مگر نه اینکه گوشت خوک حرام است پس چرا آنها میخورند؟

خورشید کم‌کم طلوع میکرد نور کم‌رنگی از روزنه کوچکی داخل اطاق میشد. ساعتی بعد یکی از سیاهها دوباره برایش صبحانه آورد و همینکه دید غذای دیشب را نخورده با عصبانیت آنرا به صورت کوتتا مالید و رفت، بعد از رفتن او کوتتا درحالی که مقداری از صبحانه را در دهانش گذاشته بود به‌اربابش توباب و بهمه سیاههایی که برای او کار می‌کردند لعنت میفرستاد.

فصل چهل و چهارم

چهارشنبه‌روز گذشت، هر روز صدای آواز سیاهان از بیرون کلیه شنیده میشد خیلی دلش میخوشت که بداند تعداد آنها چند نفر است. بیاد حرفهای پیری افتاد که دو سفری که با لامین برای کشف طلا رفته بودند باو گفته بود «آفتاب ما را بیاد آفریقا میاندازد بیلد این سرزمین رؤیائی و افسانه‌ای» این حرفها هنگامی بخاطرش رسید که اشعه کوچکی از آفتاب بدرون اتاق تابیده بود.

با آنکه دست و پایش را با زنجیرهای کلفت و محکم بدیوار بسته بودند و شانس برای فرار نداشت سعی میکرد بهر طریقی که شده یکی از ایس زنجیرها را پاره کند، و بشهر و ده خودش برگردد و بهمه بگوید که هنوز زنده است، وقتی بخاطر آوردن از روزی که اسیر توپها شده چه بلاهائی برش آمده و چقدر زجر و شکنجه کشیده بی اختیار اشک در چشمانش حلقه زد ولی غرورش باو اجازه نمیداد که گریه کند. چون او مرد شده بود و گریه کار مردان نیست.

روز پنجم مرد سیاهی با قفل و زنجیرهایی که در دستش بود باطاق او وارد شد قفل و زنجیرها را به پای او بست و او را با خود به بیرون از اطاق آورد، کوتا ناگهان بهوا پرید ولی مرد سیاه محکم او را بزمین کوبید و باو فهماند که مواظب رفتار و حرکاتش باشد. وقتی به بیرون کلیه رسیدند نور خورشید چشمهایش را اذیت میکرد و چندین بار پلکهایش را بهم زد تا به نور عادت کرد در این موقع متوجه شد که صفی از سیاهان در جلوی کلیه ایستاده‌اند، چندتا زن که پارچه‌های سفید و قرمز برشان پیچیده بودند در بین آنها به چشم میخورد بنظرش رسید که اینها باید همان کسانی باشند که آوازشان را قبلا شنیده بود. بعد بطرف مزارع برافزادند، حدود ده کلیه سفید در آنجا بود سپس یکی از سیاهان به سینه کوتا مثنی

ریشهها

زده و گفت تو، تو، «تای» کوتا احساس کرد که دارد چیزی بزبان تو باب باو یاد میدهد ولی وقتی کوتا خیره به او نگاه میکرد که چیزی از حرفش نفهمیده، مرد سیاه دستی پمینه خودش زد و گفت من «سامسون» و سپس به کوتا اشاره کرد تو «تای» و بعد هم دستور داد مقداری آب بیاورند که کوتا خودش را بشوید. مثل اینکه دنیا را به او داده اند خیلی خوشحال بود، مدتها بود که حمام نکرده بود و چرك و کثیف شده بود با آب و صابون خودش را تمیز شست بعد هم باو لباس و کلاهی صورتی رنگ دادند که بپوشد. بعد او را بدرون کلبه بردند، زن سیاهی مشغول پخت و پز بود، مقداری غذا جلوی کوتا گذاشتند تا بخورد، بعد او راه کلبه دیگری بردند که مقداری چوب ذرت در آنجا انباشته شده بود، کوتا نمیدانست اینها چه مرد میخورند و از آنها برای چه کاری استفاده میکنند پس او را بکلبه دیگری بردند که پیرمردی روی صندلی عجیب و غریبی نشسته تکان نمی خورد بعد از آنها بهمزرعه رفتند، زنها و بچهها طفها و پوسته های ذرت را جمع میکردند و برای مردها می آوردند تا آنها را خرد کنند، مردان سیاه لخت بودند و بدنشان را با روغنی چرب کرده بودند، چشمهای کوتا بدنبال علائمی میگشت که روی بدن خودش هم بوده ولی بجز جای شلاق هیچ علامتی روی بدن آنها نبود در این موقع توپایی سواز بران شب با شلاقی که در دست داشت و به اینطرف و آنطرف میزد از دور نمایان شد و بعد هم مقداری علف ذرت جلوی کوتا ریخت و به کوتا اشاره کرد که آنها را دسته کنند و باو بدهند که اگر خوب کار کنند او را با شلاقی بخواهند. کوتا خم شد مقداری از علفهای ذرت را برداشت و دسته کرد و متوجه بود که همه سیاهان دارند به او نگاه می کنند، بعد دوباره اینکار را تکرار کرد، سوار اندکی بعد رفت و کوتا دید که او بهمجا شرمیکشد و اگر کسی خوب کار نکند با شلاقی شکنجه اش میدهد. بعد متوجه شد که در آن حوالی جانماینت که یک کاری هر روز دوبار محصولات ذرت را با خود میبرد سپس چشمش بهمنگلی افتاد که بعد از فرار در آن دستگیر شده بود و متوجه شد که انتهای ین جنگل باریک میشود و همین باعث دستگیری مجدد او شده بود همیشه به آزادی و آزادگی فکر میکرد و راههای فرار را مرتب زیر نظر میکرد و بررسی میکرد.

هنگام غروب دوباره سیاهان جمع شدند و در یک صف قرار گرفتند

فصل چهل و چهارم

۱۵۷

و آماده برگشتن به کلبه‌ها شدند در این موقع هم سوار شلاق بنمستمر رسید با زدن چند ضربه شلاق بسر و روی آنها صف را منظم و مرتب کرد بعد دستور داد تا حرکت کنند هر کدام به کلبه خودشان رفتند، کوتا اول نمازش را خواند و بعد با زبانی مخصوص شروع کرد با اجدادش صحبت کردن، دوتا پرکه در موقع کار پیدا کرده بود در بین انگشتانش گذاشته و دلش میخواست چندتا تخم مرغ داشت که بتواند با آنها چیزی درست کند تا روحش را تقویت کنند و نیز روح خاکی را که در آن راه می‌رود برکت بدهد و آن خاک حامل پیغامی از او برای خانواده‌اش، دهکده‌اش و همه آشنایانش باشد غم ورنجی عجیب احساس میکرد گلوله‌های اشک از شدت عصبانیت ضربهای بهزنجیری که بهایش بسته شده بود زد که آوازهایش بلند شد توپاها اسم جدیدی برایش انتخاب کرده بودند «تایی» عجب اسمی بلند شد توپاها اسم جدیدی برایش انتخاب کرده بودند «تایی» عجب اسمی! در این فکر فرو رفت که آیا هنوز پدرش او را فراموش نکرده و بیاد می‌آورد آیا مادرش هنوز منتظر است که او برگردد، دلش برای همه‌کس، برای شهرش، دهکده‌اش خیلی تنگ شده بود و احساس دلتنگی عجیبی میکرد اما کاری از دستش ساخته نبود.

همانطور که چشمهایش را بسته بود و باین افکار مشغول بود به‌خواهی عمیق فرو رفت.

فصل چهل و پنجم

هر روز که میگذشت قفل و زنجیرهایی که بدست و پایش بسته شده بود بیشتر اذیتش میکرد. فکر کرد برای رهایی از این وضع و فرار کردن از دست آنها مجبور است هر کاری که باو میگویند انجام دهد تمام حرکات و رفتارهای توبابها را زیر نظر داشت میدید هر روز صبح که توبابها از خواب بیدار میشوند پس از شستن دست و روی خود به آشپزخانه رفته و صبحانه میخورند، همه چیز را بجز گوشت خوک با دست میخورند، کوتا دنبال چیزی میگشت که بتواند به عنوان اسلحه از آن استفاده کند و چیزی جز قوطی‌های حلبی که برای خوردن غذا از آنها استفاده میکردند پیدا نمیکرد. اما یکروز صبح هنگامیکه داشت صبحانه میخورد چشمش برای اولین بار به جاقوئی خورد که زنی داشت با آن گوشتی رامیبرد. در این فکر بود که بایستی بهر ترتیبی شده این وسیله را بچنگ بیاورد که صدائی را شنید بطرف صدا که برگشت دید همه سیاهها بصف ایستاده‌اند، توبابها خوکی را شکار کرده و مشغول پوست کندن بودند.

و بعد هم شکمش را پار کرده و او را قطعه قطعه کردند.

کوتا بخوبی شاهد برکات و نظر لطف خداوند به این سرزمین بود، گرچه در این سرزمین به اندازه جفور آفتاب نمی‌تابید و بارندگی هم کمتر از آنجا بود ولی محصولش به اندازه کافی و حتی بیشتر از مصرف هم بود. هر روز ظهر مثل سربازها بصف می‌ایستادند و گاری که حامل غذا بود با آن زنی که آشپز مخصوص بود بکنار صفی که تشکیل شده بود می‌آمد، و مقداری غذا و نان و آب به کارگران میداد و آنها هم یا نشسته و یا ایستاده مشغول خوردن آن میشدند ولی کوتا قبل از خوردن غذا آنرا بومیکرد اگر گوشت خوک نداشت با اشتیاق میخورد ولی اگر گوشت خوک داشت آنرا بکناری میانداخت.

در آنجا همه نوع میوه یافت میشد، سیاهان هم مثل کوتا به لوبیای

سبز و هندوانه علاقه زیادی داشتند ولی اصلاً با دام‌زمینی و میگو در اینجا پیدا نیشد راستی چرا این عده سیاهپوست برای توپایها کار میکردند؟ آیا آنها هم اسیر بودند یا کسانی بودند که در این سرزمین بدنیا آمده و آفریقائی نیستند، و هنوز طعم و مزه کار کردن برای خودشان را نچشیده‌اند، برایش مهم نبود که چه مدت با آنها زندگی خواهد کرد فقط دلش میخواست هر چه زودتر ازیند آنها خلاص شود و فرار کند خیلی دلش میخواست بداند برآتهائی که با او درکشتی بودند چه آمده‌آیا آنها هم مثل او در مزرعه‌ای کارگری می‌کنند؟

از زبان توپایها چیزهائی یاد گرفته بود، مثل، خوک، لوییا، هندوانه، ماسا، او بر سر^۲ بخصوص لغت بله ماسا را که همه هر روز تقریباً میگفتند. ماسا ارباب کل بود و همه از او اطاعت و فرمانبرداری میکردند. ماسا زنی داشت که به گل علاقه زیادی داشت و هر روز بزرعه می‌آمد و مقداری گل می‌چید، برای خودش زندگی پر صفا و قشنگی درست کرده بود. توپایها لغات دیگری را هم تکراری بکار میبردند که کوتاه اصلاً آنها را نمی‌فهمید که یکی از این لغت‌ها کلمه سیاهپوست بود.

فصل چهل و هشتم

هنگامیکه دسته کردن علفهای ذرت تمام شد، کارهای دیگری بزرگانیان محول کردند مسئولیت کندن شاخ و برگ درختان و بعضی گیاهان بکوتتا محول شده بود، در اینجا میوه‌ای بود که شباهت زیادی بکدو داشت، کوتتا تو ده خودش قبلا چنین میوه‌ای را دیده بود و میدانست که زنها آنرا بدونیم میکنند و پس از خشک کردن بعنوان کاسه از آن استفاده میکنند.

بعد از اینکه کوتتا شاخ و برگهای اضافی را قطع کرد آنها را در گاری گذاشت و بساختمان بزرگی بنام بارانداز برسد در بیرون بارانداز سیاهان مشغول خورد کردن تنه درختان بودند، بعضی‌ها داشتند برگهای تنباکورا می‌چیدند و عده‌ای هم مشغول خشک کردن بعضی از محصولات بودند. آنها را روی پارچه‌ها پهن میکردند تا آفتاب بخورد و خشک بشود، بوی بدی بمشامش میرسید، فهمید که دارند خوکی را میکشند. و بعد متوجه شد که امعاء واحشاء خوک را روی زرده‌ها انداخته تا خشک شود خدا میدانست منظورشان از اینکار چه بود. بعد از اینکه کوتتا کار خرمن کوبی و قطع شاخ و برگها را تمام کرد کار دیگری باو دادند و قرار شد که درختهای بادام را تکان بدهند و عده‌ای هم آنها را جمع‌آوری کنند. کوتتا یکی از بادام‌ها را یواشکی زیر پیراهنش مخفی کرد، بعداً که آنرا خورد خیلی خوشش آمد. این کار هم تمام شد حالا نوبت تمعیر زرده‌ها بود زنها هم لباسها را می‌شستند، این روزها کمتر آنها را شلاق میزدند و شکنجه میدادند، وقتی شیپور تمام شدن کار نواخته میشد آوازی دسته‌جمعی میخواندند. و بعد روانه کلبه‌هایشان میشدند تا استراحت کنند.

هر روز بعد از کار روزانه کوتتا جلوی کلبه‌اش می‌نشست تا از شعله آتشی که برافروخته میشد گرم شود. فصل خرمن او را بی‌اختیار

ریشهها

بیاد جشن خرمن کویی ده خودش انداخت بیاد آنروزها که مردم باشور و هیجانی خودشانرا برای این جشن آماده میکردند و شبها در شلمه‌های آتش می‌نشستند و تا نیمه‌های شب از گوشه و کنار با هم حرف می‌زدند. مدتها بود که پس از اسارت صدای قشنگ طبلها را نشنیده بود. شاید توبابها صدای طبل را دوست نداشتند و یا شاید از شنیدن آن وحشت داشتند و یا اینکه میدانستند که صدای طبل ممکن است حرکت بخون را در رگهایشان سریع‌تر کند و یاخبری را از دهکده‌ای بدهکده دیگر انتشار دهد.

ولی سیاهانی که در اینجا بودند حرکات و رفتاری شبیه مردم آفریقا داشتند، زنها مثل زنهای آفریقائی موهایشانرا می‌بچه‌بندند و بالای سرشان جمع میکردند و روی آن پارچه‌های می‌بستند، مردهای اینجا هم مثل بعضی از آفریقائیان موهایشانرا کوتاه میکردند، بچه‌ها به بزرگترها احترام میگذاشتند، مادرها بچه‌ها را به پشتشان می‌بستند و مشغول کار میشدند. بهر حال آنچه را که در اینجا شاهد آن بود درست شبیه حرکات و رفتاری بود که از مردم آفریقا سرچشمه میگرفت.

زمانیکه ارباب ماسا در آنجا نبود آنها احساس آرامش بیشتری میکردند سیاه‌ها از اینکه دست و پای کوتاه با زنجیر بسته شده بود برایش دلسوزی میکردند.

شب‌ی از خواب پرید و بیدار نشست، در میان سیاهی شب، احساس کرد پند بزرگ پیش او آمده، و شروع کرد با کوتاه صحبت کردن، و خبر از دنیای خودش میداد تا آنشب هرگز چنین فرصتی برایش پیش نیامده بود که جلدش را ببیند و با او حرف بزند خیلی دلش میخواست مجزای میشد تا از آنجا خلاص میشد ولی همه اینها فقط رؤیا بودند و رؤیا... صبح روز بعد دریافت که سیاهان احساس واقعی را در خودشان نگه میدارند آنچه که عمل میکنند فقط ظاهری است و خواست قلبی آنها نیست. زیرا صورت خندان و چهره‌باش آنها حالتی تصنی بود و این را در برابر توبابها نشان میدادند و پشت سر آنها اخم میکردند. ابزار و وسایل را عمدتاً می‌شکستند و از بین میردند ولی تظاهر میکردند که این کارشان عمدی نیست. البته مورد شکنجه و اذیت قرار میگرفتند.

روزی کوتاه متوجه شد که سیاهان حرکاتی را انجام میدهند که توبابها چیزی از آن نمی‌فهمند و یا بزبانی صحبت میکنند که فقط خودشان متوجه میشوند.

در زمانیکه از توبابها ناراحت بودند دسته‌جمعی آوازی میخواندند که نشانه نفرت عمیق آنها از توبابها بود ولی کسی از قصد و منظور آنها متوجه نمیشد. درست مانند زمانی که عده‌ای اسیر در کشتی آواز میخواندند و با شعر و آواز به توبابها ناسزا میگفتند.

شها می‌شنید که سیاهان باهم رفت و آمد میکنند و بهمین خاطر سعی میکرد هرچه بیشتر اعتماد آنها را بخودش جلب کند. اکثر شبها سیاهان دور هم جمع میشدند بعضی‌ها تنباکو دود میکردند و باهم بحث و گفتگو میکردند، این جلسات هر روز عصر ادامه داشت بیشتر از همه زنی که آشنایی میکرد ناراحت بود و همیشه با شور و احساس حرف میزد و از طنین صدایش غم و اندوه بخوبی نمایان بود، آنقدر غمگین بود که هر موقع میرقصیدند، توبابها هم دست میزدند و هلهله و شادی میکردند.

بنظرشان رسید که دیگر رابطه‌ها مثل گذشته نیست، دیگر رفتار بدی با آنها ندارد، هر دو دسته اربابها و زندانیان برده شده بهم احتیاج داشتند بطوریکه کم‌کم کدورتها از بین میرفت و جای آن صمیمیت‌ها و دوستی‌ها نمایان میشد.

هنگام صحبت کردن گریه‌اش میافتاد و سپس بقیه ساکت میشدند و بعد یکی از آنها آوازی غمگین میخواند، با آنکه کونتا زبان آنها را بخوبی نمی‌فهمید ولی جسته‌گریخته کلماتی از آواز را می‌فهمید که معنی آن چنین بود، «هیچکس نمیداند که چه سختی‌ها دیده‌ام». و بعد هم صدای آشنای آن پیرمردیکه روی صندلی می‌نشست بگوش میرسید، پیرمرد دعائی را میخواند و کلمه را بیشتر از همه تکرار میکرد «آه لرده» یعنی ای رب‌النوع شاید او نام یکی از خدایان را بزبان می‌آورد.

هوا کم‌کم رو سردی میرفت، شبها خیلی سرد میشد و کوتا از سرما می‌لرزید برگ درختان زرد شده و بزمین می‌ریختند.

و در یکی از همین شبها ارباب‌ها و چند توباب دیگر و عده‌ای از سیاهان به بارانداز رفتند، غذائی خوردند، پیرمردی با آلت موسیقی‌اش که نخهائی از بالاتا پائین داشت شروع به نواختن کرد، سیاهان با شور و هیجان میرقصیدند.

فصل چهل و هفتم

کوتتا آنقدر تلاش و تقلا کرده بود که آب خونابه‌ای زرد رنگ روی محل زخمهایش دلمه بسته بود، بطوریکه ارباب او بر سر متوجه وضع بد او شد و دستور داد که سامون زنجیرهایش را باز کند. شب هنگام کوتتا از کلبه‌اش خارج شد و بطرف جنگل برآه افتاد ولی آنقدر فرفته بود که صدائی شنید، سامون بود که او را صدا میزد. تایی. تایی. آه که چه بدیاری از این موضوع سخت ناراحت شد و مثل کوهی از یخ شده و عرق سردی سراپای وجودش را فرا گرفته بود و زانوانش قدرت حرکت نداشت، سامون همچنان بطرف او میدوید وقتی باو رسید چند ضربه محکم به کوتتا زد و او را بزمین انداخت کوتتای بیچاره آنقدر ضعیف شده بود که قدرت حرکت کردن نداشت چه رسد باینکه از خودش دفاع کند.

بعد سامون او را محکم باطناب بست و بطرف کلبه‌اش برد و در راه مرتب باو فحش و ناسزا میداد نزدیک طلوع خورشید بود که بکلبه کوتتا رسیدند سامون او را بدرون کلبه‌اش انداخت و رفت، کوتتا بهر زحمتی بود طنابها را باز کرد و بعد که از شر طنابها خلاص شد بستایش خدای یگانه پرداخت ولی از اینکه برای دومین بار نقشه فرارش ناموفق بود خیلی ناراحت و کسل بود.

روزها پشت سر هم سیری میشد او سعی میکرد کارهایی را که پاو محول میکنند با دقت و سرعت هرچه بیشتر انجام بدهد چون میدید که سامون دنبال بهانه است تا بهر ترتیب که شده او را در برابر ارباب تنبیه کند. ایندو نفرت عجیبی نسبت بهم داشتند.

هر قدر او بیشتر کار میکرد و بیشتر عرق میریخت کمتر شلاق میخورد، راه و رمز کار کردن را خوب آموخته بود. يك روز بعد از ظهر از مقابل اجاقی میگذشت ناگهان چشمانش

بسیخی افتاد که او بر سر برای جابجا کردن هیزم‌ها از آن استفاده میکرد، اطرافش را نگاه کرد همینکه دید کسی متوجه او نیست آنرا بلند کرد و زیر لباسش پنهان کرد بعد که بکلبه‌اش رفت سیخ را زیر خاک‌های کثیف کلبه‌اش مخفی کرد و روی آن خاک ریخت سنگی هم روی آن گذاشت ولی اضطراب و نگرانی عجیبی داشت چون ممکن بود او بر سر متوجه شود که سیخ مفقود شده و دستور بد تا تمام کلبه‌ها را بازرسی کنند و

یکماه گذشت هوا بیش از اندازه سرد شده بود، ابرهای سیاه‌رنگ آسمان را پوشاند بودند، روزی متوجه شده که چیزهای سفید رنگی از آسمان بزمین می‌آیند تاکنون چنین چیزی را ندیده بود، بعداً فهمید که این دانه‌های کوچک سفید و قشنگ برف است رفت که این تکه‌های برف را امتحان کند، اما همینکه دستش با آنها میخورد آب میشد و طعم و بوئی هم نداشتند فقط مانند پارچه‌ای سفیدرنگ زمین را می‌پوشاندند.

بارش برف زیاد طولانی نبود روز بعد آفتاب قشنگی شد و برف‌ها را آب کرد، بطوریکه آب روی زمین‌ها جاری شد، وقت تعمیر نرده‌ها بود وقتی کوتنا با یکی از همراهانش به نرده‌ای رسید کمک کرد تا نرده‌ها را با سیم بپیچند در این موقع متوجه چاقوی بزرگی که روی زمین افتاده بود شد. با سیمی که در دستش بود محکم همراهش را زد اگر سامسون آنجا بود حتماً او را میکشت، بعد چاقو را برداشت و بطرف جنگل فرار کرد لحظه‌ای بعد شنید شخصی که همراهش بود دارد داد و فریاد میکند، مجبور شد که با سرعت بیشتری فرار کند تا بتواند خودش را در میان جنگل پنهان کند. تا آنجا که قدرت داشت دوید، کم‌کم هوا تاریک میشد و مجبور بود استراحت کند ولی متوجه شد که دوباره هوا شروع به باریدن میکند. دانه‌های برف بزمین میریزند، احساس میکرد مانند در این سرما کار درستی نیست بنابراین دوباره شروع براه رفتن کرد. راه زیادی نرفته بود که متوجه شد جای پایش روی برف‌ها میماند، میترسید که این علائم کاری دستش بدهند و آنها بتوانند رد پای او را پیدا کنند. ولی چاره‌ای نداشت همچنان براهش ادامه داد، اما طولی نکشید که صدای سگ‌ها او را متوجه خطر ساخت دریافت که دارند تعقیبش میکنند، چند لحظه بعد سگ‌ها رسیدند و با چاقویی که داشت شکم یکی از آنها را درید و چشم سگ دومی را کور نمود، صدای پای اسبها و شلیک چند گلوله را شنید همچنان که فرار میکرد یکی از گلوله‌ها به پایش اصابت کرد و لحظه بعد تیردیگری

فصل چهل و هفتم

۱۶۷

به‌همان پایش اصابت کرد دلش میخواست مثل يك مرد کشته شود، قدرت قرار نداشت و بی‌اختیار روی زمین افتاد ارباب او بریسر و چند سوار دیگر باو نزدیک شدند. او بریسر از اسب پائین آمد و در حالیکه فحش و ناسزا میداد دستور داد او را بدرختی به‌بندند. ضرب‌های شلای بود کسه به‌بدن نیم‌جان کوتتا میخورد ضربات شلاق آنقدر محکم بود که از بدن کوتتا خون سرازیر شده بود. بیچاره کوتتا بی‌حال و از هوش رفته بود، وقتی چشمهایش را باز کرد خودش را در کلبه دید، تمام دست و پایش به‌زنجیر کشیده شده و با هر حرکتی که میکرد آه و ناله‌اش با آسمان میرفت، زن آشپز داخل کلبه‌اش شد و مقداری غذا برایش برد. کوتتا آنقدر ناراحت و عصبانی بود که میخواست بصورت همه حتی این زن تف بیاندازد ولی بوضوح میدید که از چشمهای این زن مرحم و شفقت میبارد. روز بعد صدای هممه و شادی سیاهان را شنید که کلمه‌ای را با خوشحالی ادا میکردند و کریستمس ماسا، کوتتا تعجب کرد آنها چه چیزی را میخوانند جشن بگیرند. از خداوند تقاضا میکرد. که او را با جدادش ملحق کند ولی نه او بایستی از آنها انتقام بگیرد و تلافی اینهمه شکنجه‌ای که باو داده‌اند بر آورد؛ بالاخره بهبود خواهد یافت، یا خواهد مرد و یا دوباره فرار خواهد کرد.

فصل چهل و هشتم

بالاخره کوتتا تا اندازه‌ای حالش خوب شده و بهبودی نسبی یافته بود، از کلبه‌اش خارج شد هر دو پایش بزنجیر بسته شده بود. همه سیاهان از او دوری میکردند، همینکه او نزدیک کسی میرسید از او فرار میکرد گوئی حیوان وحشی و درنده را دیده باشند. تنها کسانی که از او فرار نمیکردند زن آشپز و مرد پیری بود که با او رفتاری عادی داشتند. سامون هیچجا دیده نمیشد، کوتتا نمیدانست چه بلائی برش آمده و از این بابت هم خوشحال بود، همه سیاهان مراقب او بودند گاهی اوقات هم ارباب اوبریر او را شلاق میزد و تنبیه مینمود.

سیاهان سیاست خوبی داشتند در جلوی اربابها با علاقه و حرارت زیادی کار میکردند اما بعضی اینکه آنها دور میشدند خیلی آهسته کار میکردند.

در مواقع تنهایی کوتتا با خودش حرف میزد و با خانواده‌اش صحبت میکرد. مثلاً بیدرش میگفت «دراین جا سیاهان مانند ما نیستند استخوانهایشان، خونشان دستها و پاهایشان مال خودشان نیست، آنها نفس میکشند و زندگی میکنند اما نه برای خودشان بلکه برای اربابانشان. از مال دنیا چیزی ندارند، حتی بچه‌ها و فرزندانشان نیز مال خودشان نیست آنها را غذا میدهند و بزرگ میکنند تا دیگران از وجودشان استفاده کنند».

بمادرش میگفت «مادر، زنهای اینجا روی موهایشان روسری می‌بندند، اما نمیدانند چطور آنها را گره بزنند. غذائیکه میپزند مختصر و بدون روغن و حتی گوشت است بیشتر آنها هم خوابه و رفیقۀ اربابان هستند، برای همین است که بیشتر بچه‌های اینجا دورگه هستند.» بعد با برادرانش لالین سوادبو و مآدی صحبت میکرد میگفت «عاقل ترین افراد دهکده، توانسته‌اند بگویند که این اربابها — توبابها — از وحشی‌ترین حیوانات

هم وحشی‌تر و درنده‌خوی‌ترند».

یکماه گذشت، یخ‌ها و برف‌ها شروع بآب شدن کردند، کم‌کم روی درختان جوانه‌ها ظاهر میشد و وقت شخم کردن زمین و کشت فرا میرسید. هرچه گرمای آفتاب بیشتر میشد نور امید در دل او بیشتر زنده میشد. برای اینکه کمتر شلاق بخورد مرتب کار میکرد. سعی میکرد حس اعتماد همه را بخود جلب کند چون سیاهان فقط وسیله و ابزار کار بودند و اربابها برای آنها ارزش دیگری قائل نبودند پس چه بهتر که باسیاهان دوستی میکرد و گرچه تمام رفتار و حرکاتش برخلاف میل باطنیش بود ولی مجبوراً تظاهر میکرد که همه را دوست دارد گرچه عملاً میدید هیچکس او را دوست ندارد ولی او با همه رفتاری دوستانه داشت.

یکی از محصولات این سرزمین پنبه بود، در مزارعی که پنبه کشت شده بود محصول خوبی بدست آمده بود، چندی بعد فصل چین پنبه‌ها شد، آنها را چینند و به انبار بردند، هرروز کوتتا گاریها را پر از پنبه میکرد تا از آنجا به انبار ببرند. همه بکار عادت کرده بودند صدای شیپور پایان کار تقریباً یکنواخت و عادی شده بود. درست چهار روز طول میکشید تا محصولات را از آنجا به‌شهر ببرند ازقیافه آنهاثیکه اینکارها را میکردند معلوم بودکه وضع این جاده چندان خوب و مناسب نیست چون وقتی از تخلیه بارها برمیگشتند قیافه‌اشان خسته و کوفته بنظر میرسید کوتتا میدانست که این گاری‌ها در شب حرکت میکنند و چراغی نیز با خودشان حمل میکنند بطوریکه این نور ضعیف خیلی زود در تاریکی شب محو میشد.

هرلحظه‌که میگنشت نقشه‌های فرار در مغزش طرح میشد. سعی میکرد که آنها باو شك نکنند فکر کرد هرطوری شده در لای برگهای بزرگ تنباکو پنهان بشود. با اینکه از بوی تنباکو نفرت داشت ولی مجبور بود اینکار را بکند تا بتواند از آنجا فرار کند. بنظرش رسید که این مطمئن‌ترین راه فرار است.

فصل چهل و نهم

عصر آنروز به کلبه‌هایشان میرفتند و کوتا با يك سنگ خرگوشی را شکار کرد و همانطور که قبلا در دوران آموزشی یاد گرفته بود آنرا قلمه‌مقطه کرد و گذاشت تا خشك بشود، مهمتر از اینها مهره‌هائی بود که درست کرده بود.

پرخروس برای اینکه روح بزرگ را جذب کند، موی اسب برای اینکه باو قدرت بدهد جناق مرغ برای اینکه موفقیت را باو نزدیک کند، با اینکه مرد مقدس باینها دعا نخوانده بود مهنذا از هیچی بهتر بود تمام شب را بیدار ماند مثل اینکه اصلا خسته نبود و مرتب نقشه ریخت، روز بعد کارش را بخوبی انجام داد و آخر روزهم طبق معمول بکلبه‌اش رفت او چاقو و خرگوش را دریاکتی گذاشت و مهره‌ها را بسدور بازویش بست و دعا میکرد که کارش با موفقیت همراه باشد در سیاهی شب بکنار جاده رفت و لابلای بوته‌ها پنهان شد و منتظر ماند.

مثل اینکه آنشب هیچ گاری از آنجا عبور نمیکرد تا اینکه بعنوان کمک‌راننده گاری در پشت گاری به‌نشیند ولی مجبور بود ریسك بکند و منتظر بماند. چند لحظه بعد شنید که گاری تزه‌يك میشود دوتا گاریچی در جلوی آن نشسته بودند، کوتا از ترس می‌لرزید.

او جای بلندی را انتخاب کرده بود که از آنجا روی گاری بپرد. بالاخره هم اینکار را کرد روی گاری پرید و بعد خودش را در میان برگهائیکه بسته بندی شده بود جای داد، بوی متعفن برگهای تنباکوزدیک بود حالش را بهم زدند، اما مجبور بود که همه این مصائب را تحمل کند، و مرتب فکر میکرد آیا این دفعه هم او را خواهند یافت؟

قیافه ارباب او برسر، ساسون، سگها مرتب جلوی چشم مجسم میشد، در آن دو دفعه‌ایکه فرار کرده بود چه بلاهائیکه بسرش آورده بودند. وقت آن بود که از گاری بیرون به‌پرد نزدیک طلوع خورشید

ریشه‌ها

تصمیم گرفت که نقشه‌اش را عملی سازد.

بالاخره از گاری بیرون پرید و بمیان جنگلی رفت و لحظه‌ای بعد به‌چشمه آبی رسید وقتی مطمئن شد که کسی در آن حوالی نیست کنار چشمه نشست تا قدری استراحت بکند، خوشحال بود از اینکه مسافت زیادی را از دهکده ارباب او بریسر دور شده حالا دیگر سگها مزاحم او نمیشدند و مجبور نبود بگوشه و کنار جنگل فرار کند.

آن روز را تا شب راه رفت، شب‌هنگام سرپناهی برای خودش درست کرد و بعد از خواندن نماز مشغول استراحت شد در طلوع صبح از خواب بیدار شد دوباره براهش ادامه داد. در راه چاقویش را تیز کرد تا بتواند علفهاییکه مزاحم حرکتش هستند قطع کند. صدای پای چند نفر بگوشش رسید سبر کرد تا آنها از او فاصله بگیرند. بعد هم صدای پارس چند سگ او را از حرکت بازداشت، اجباراً اندکی مسیرش را عوض کرد تا از دست سگها خلاصی شد. در طول راه مارهای زیادی را دیده بود و میدانست که این مارها خطرناک نیستند و تا کسی اذیتشان نکنند بکسی آزار نمیرسانند. روز بعد همانطور که میرفت بخودش گفت کجا میرود و مقصدش کجاست؟ قبلاً در نقشه دیده بود که رودخانه ایکه او را برسرزمین توبابها بردند در شرق قرار گرفته، بهمین دلیل بطرف مشرق حرکت کرد، خوب فرضاً که برودخانه برسد چطور میتواند به‌تنهایی قایق تهیه کند. بفکرش رسید که یکی از قهرمانان قبیله‌اش شخصی بود که هنگام فرار از دست توبابها بتوسط افراد دیگری که قصد فرار داشتند اجتماع کوچکی را تشکیل داده و بمبارزه پرداخته بودند.

دراین فکر بود که اوهم بایستی چنین بکند و شاید بتواند سیاهان دیگری مثل خودش را پیدا کند و با همکاری هم قایقی بدزدند و سپس.... صدای پارس سگها بگوشش میرسید. خیلی ناراحت شد. باورش نمیشد که سگها دارند او را دنبال میکنند. مدتی دوید ولی هیچ صدائی نیامد و سگی را هم ندید از فرط خستگی بخواب فرو رفت. وقتی بیدار شد هوا تاریک شده بود دوباره شروع براه‌پیمائی کرد اما هنوز مسافتی را نرفته بود که دوباره صدای عوعوی سگها به‌گوشش رسید، چند تا قطعه سنگ در دستش بود و آماده بود تا از خودش دفاع کند و طولی نکشید که سگها سررسیدند داشت از خودش دفاع میکرد که دو اسب سوار سررسیدند گلوله‌ای شلیک کردند، کوتا قبلاً آنها را ندیده بود، یکی از آنها از اسب پیاده شد و در دستش شلانی بزرگ و سیاه‌رنگی دیده میشد.

کوتتا با حالتی وحشتزده در حالیکه بآنها نگاه میکرد در برابرشان ایستاد سگها باو حمله‌ور بودند کوتتا هم از خود دفاع میکرد تا اینکه یکی از سوارکاران او را گرفت و دیگری هم هفت تیرش را بطرف او گرفت و بعد هم او را محکم بدرختی بستند ولی شلاقش نزدند در حالیکه میخندیدند، ضربه‌ای محکم به کوتتا زدند که پایش از کار افتاد و خون از آن جاری شد.

فصل پنجاه

تمام مدت روز را کوتاه بی‌هوش بود، عضلات صورتش بشدت درد میکرد همینکه فهمید زنده است، متوجه شد که تمام بدنش درد میکند، سعی میکرد آنچه را که اتفاق افتاده بخاطر بیاورد. چیزهایی بخاطرش رسید، ولی آنقدر ضعف و درد داشت که چشماش سیاهی رفت و دوباره بیهوش شد.

دفعه بعد که بیهوش آمد و چشماش را باز کرد چشمش به تارهای عنکبوتی که روی سقف کلبه‌اش بودند افتاد و سپس متوجه شد که سینه و دستها و زانوش را بزمین بسته‌اند. اما پای راست و سرش روی چیزی نرم قرار گرفته بود، چیزی شبیه شنل به تنش کرده بودند. بویی شبیه قیر بمشامش میرسید، درمراهی گذشته را بخاطر آورد ولی این یکی بدتر از همه بود زیرا با خدای خودش مشغول راز و نیاز بود که در کلبه باز شد و توبایی خشمگین وارد شد. پای کوتاه را بلند کرد و گوئی آنکه میخواست دوائی روی آن بگذارد عرق سردی از بدنش سرازیر شده بود، و بوی بدی فضا را گرفته بود، از شدت تب لبهایش میلرزید و طولی نکشید که دوباره آن زن سیاه‌پوست با چهرهای گشاده و مهربان درحالیکه سطل آبی در دستش بود وارد شد و اشاره کرد که مردی بلندقد بدیدار او خواهد آمد که دکتر است. سپس دستمال نمداری را روی پیشانی او گذاشت. کوتاه در حالیکه به‌چهره متبسم و بشاش آن زن نگاه میکرد و دید که زن چراغی برایش روشن کرد و بعد هم خارج شد ولی طولی نکشید که آن شعله روشن کم شد و در خاک فرو رفت و خاموش شد. آرزو میکرد سرباز میبود و وظیفه داشت که توبابها را بکشد با دستهایش تا میتواند سرهای آنها را از بدنشان جدا میکند، زود بیادش آمد که خودش در حال مرگ است.

دفعه بعد آن زن که اسمش بل^۱ بود دوسطل آبخوش برای او آورد. دوتا دستمال بزرگ نیز به‌مراه داشت و نشست و آنها را در آبخوش کرد و بعد چلانند و یکی از باهایش چنان از درد تیر کشید که مثل یک زن شیون کشید تو باب بزنی که پوستی سیاه و صورتی مهربان داشت اشاره کرد تا وارد کلبه شود گوئی کوتتا از قبل او را می‌شناخت، زن سیاه‌پوست در حالیکه سطل آبی بدست داشت داخل شد و سر کوتتا را بلند کرد و قدری آب باو داد و سپس زیر سرش را مرتب کرد. کوتتا آنقدر ضعف و درد داشت که قدرت انجام هیچ کاری را نداشت، تو باب چیزی بآن زن گفت و هر دو خارج شدند.

قبل از اینکه آنها کلبه را ترک کنند کوتتا بخواب عمیقی فرو رفت اصلاً نمیتوانست بخاطر بیاورد که کجاست، پای راستش از شدن درد میسوخت و نیمی از بدنش فلج شده و قدرت حرکت نداشت. در خیال با بیستا مادرش حرف میزد، بنظرش رسید که دسته‌ای از پرندگان دریالای سرش بیرواز درآمده‌اند. گنج و منگ بود مرتب فریاد میکشید و بی‌هوش میشد و از حال میرفت. آنها را روی سینه کوتتا و محل زخم او گذاشت و صبر کرد تا بدن کوتتا خوب گرم بشود.

گرچه کوتتا سعی میکرد عکس‌العملی نشان دهد ولی بل او را وادار میکرد تا دست از مقاومت بردارد لحظه‌ای بصورت کوتتا نگاه کرد و بعد دستمال‌ها را برداشت و خارج شد. تب کوتتا قطع شده بود کارهای پزشکی که این زن انجام میداد خیلی شبیه کارهای مادرش بود، همه‌اش بآن زن فکر میکرد. کارهای اسرارآمیز بود و داروهای نیش چیززی بود که در میان تو بابها پیدا نمیشد، راستی چرا تو بابها این زن را بل صدا میزدند. سعی میکرد صورت آن زن را با زنده‌اش مقایسه کند ولی چیزی بیادش نیامد. این زن و تو باب بلند قدی که دکتر آنجا بودند رفتاری محبت‌آمیز داشتند و آزاری باو نمیدادند. فقط سامسون بود که او را شدیداً کتک میزد و آزارش میداد مرد بلند قد روزی یکبار باندپیچهای زخم او را عوض میکرد و زن مهربان هم روزی سه مرتبه برایش غذا می‌آورد.

وقتیکه مرد بلند قد باند پیچ زخمهای دست او را باز کرد کوتتا

توانست پس از ساعتها تمرین دوباره دستهایش را تکان بدهد ولی پاهایش را اصلاً نمیتوانست تکان بدهد و از ناحیهٔ پاهم درد شدیدی میکشید. کوتنا کم کم به بله عادت کرده وقتی او وارد شد بازبان خودش چیزی بآن زن گفت اولین مرتبه‌ای بود که کوتنا با کسی اینطور با درشتی حرف میزد، در چهره آن زن بجای عصبانیت گرمی و مهربانی میدید. سه هفته در این کلبه بود، روزی مرد بلند قد آمد و باندهای پای او را باز کرد. کوتنا چشمش به خونابه‌هاییکه روی پایش بود افتاد، پاهایش بشدت درد میکرد و واقعاً مشکل بود این همه درد و رنج را تحمل کردن، چه استقامت و مقاومت عجیبی داشت، تحمل این همه درد تحسین‌انگیز بود، دو روز متوالی بل باندهای او را عوض کرد سومین روز آن مرد وارد شد و دوتا چوبدست آورده بود کوتنا میدانست که برای مردم علیل از چوبدست استفاده میکنند. تا راه بروند.

آنها طرز استفاده کردن از این چوبدستی‌ها را بکوتنا یاد دادند، ولی او از استفاده آنها امتناع میکرد، سپس آندو خارج شدند بعد که آنها رفتند سعی کرد که چند قدمی با آنها راه برود روز بعد که بل بکلبه او آمد چشمش به چوبدست‌ها افتاد و دید که از آنها استفاده شده، خیلی خوشحال شد، بالاخره کوتنا عادت کرد که از این چوبدستی‌ها استفاده کند و باینطرف و آنطرف برود.

فصل پنجاه و یکم

مزرعه این توپاها با مزارعی که قبلاً کوتتا دیده بود فرق کلی داشت. وقتی کوتتا پدر کلبه‌اش می‌آمد میدید که سیاهان آزادانه رفت و آمد میکنند. ساختمان سفید رنگی که در جلوی کلبه‌اش بود گلکاری شده. زندهای آشپز مشغول پخت و پز بودند ولی چیزی کوتتا را بفکر انداخته بود، بل دیگر درمیان آنها نبود. چند روز بعد بل را دید که از این ساختمان سفید رنگ خارج شد و بی‌آنکه توجهی بکوتتا داشته باشد از جلویی رد شد.

مردان مرتب بمباران‌ها میرفتند و زنها هم مشغول دوشیدن شیر بودند چه‌ها سلطهای آب را از چاه بیرون میکشیدند، و برای درست کردن آتش هیزم جمع میکردند و در اینجا زندگی مفهوم دیگری داشت. آنها معنی آزادی و آزادگی را نمیدانستند، زندگی را تنها در کنار کردن، خوردن و خوابیدن میدانستند و با آنچه داشتند قانع و راضی بودند هر روز کوتتا در خارج کلبه دراز میکشید و در حالیکه نیمی از بدنش بی‌جان و بی‌حرکت شده بود، میل بادامه زندگی را از او سلب کرده بود، ولی هنوز او بفکر فرار بود، مرده یا زنده بالاخره بایستی فرار کند. درست ۱۲ ماه بود که از دهکده‌اش جفور دور مانده بود.

با چوبدستهای زیر بطش راه میرفت و اعتمادی بر درمیکه در آنجا بودند نداشت.

شبها چشمش را با آسمان میدوخت و حس میکرد خیلی تنها و بی‌کسی شده. احساس میکرد که شدیداً نیاز به محبت دارد. روزی يك گاری با آنجا آمد، مردی با پوست قهوه‌ای رنگ در حالیکه سطلی در دست داشت از آن خارج شد، این مرد با آخرین کلبه آنجا رفت و داخل آن شد، کوتتا خیلی دلش میخواست که بداند قضیه چیست. روز بعد بطرف کلبه رفت وقتی نزدیک شد آن مرد پرسید «چه میخواهی» کوتتا از زبان او چیزی نفهمیده

بود، همانطور خیره باو نگاه کرد مرد بالهجه خودش گفت «تو سیاه پست آفریقائی میباشی، کوتتا ازگفتههای اوقفط کلمه سیاه را تشخیص داد آن مرد بطوری باتندخوئی با اوصحیت میکرد که کوتتا آزرده خاطر به کلبه اش برگشت، با خودش میگفت اگر زبان اینها را بلد بودم بآنها میگفتم «اگر من یک سیاهم، ولی مثل شماها قهوه‌ای رنگ نیستم». از آن روز بیعد متوجه شد که عده زیادی بآن کلبه رفت و آمد میکنند، طولی نکشید که آنمرد باکیسه‌ای که مشغول دوختن آن بود از کلبه خارج شد، آنمرد که متوجه کنجکاوی کوتتا شده بود او را با خود بسداخل کلبه برد، مرد گفت می‌بینم که رفتار و حرکات تو مانند دیوانه‌هاست شانس آوردی که تا حالا ترا نکشتند، قانون در اینجا حکم میکند اگر کسی را در حال فرار دیدید آزادید که او را بکشید، تمام قوانین در اینجا بر علیه سیاهان است، هیچ سیاهی حق حمل اسلحه ندارد مقررات باین صورت است اگر فرار کنی بیست ضربه شلاق، اگر به چشم سفید پوستی نگاه کنی ده ضربه شلاق، اگر دست بروی سفید پوستی بلند کنی سی ضربه شلاق، اگر دروغ بگوئی گوش ترا خواهند برید، و اگر سفیدی را بکشی بدارت خواهند زد. در اینجا سیاهان حق خواندن ندارند و مخالف باطل زدن هستند. آن مرد مرتب صحبت میکرد بی آنکه کوتتا چیزی از حرفهایش را بفهمد ولی این گفتگو برای کوتتا باعث دلگرمی بود آنها مثل دو دوست رفتار میکردند، در همین موقع هم پسرچه‌ای ظرفی از غذا آورد، کوتتا قصد داشت آنجا را ترک کند که آن مرد جلوی او را گرفت دیری نگذشت که عده‌ای وارد کلبه شدند در میان آنها بل تنها کسی بود که کوتتا بخوبی او را میشناخت. آنها زیر لب زمزمه‌ای کردند و بعد همگی شروع کردند بخندیدن.

بالاخره کوتتا به کلبه اش برگشت تمام شب را بیدار بود و فکر میکرد، حالا او دیگر تنها نبود، توانسته بود بجمع آنها بیبوند، ولی هیچگاه داش نمیخواست مانند آنها برده و اسیر باشد، و از آنها پیروی کند، روزی آنمرد بکوتتا گفت سفیدپوستان معتقدند که سیاهان فقط بایستی در علفها و مثل حیوانات زندگی کنند یکدیگر را بکشند و بخورند.

آنمرد لحظه‌ای صبر نکرد و منتظر عکس‌العمل کوتتا بود، ولی کوتتا همچنان باو نگاه میکرد و بامهره‌هایش بازی میکرد. دوباره آنمرد شروع کرد بحرف زدن خوب گوش کن، از اینجا هرگز نمیتوانی فرار کنی.

بایست حقایق را پذیرا شوی می‌شوی تابی!

کوتتا که چهره‌اش در هم رفته بود فریاد زد «کوتتا کنیت» نه تابی. مرد قهوه‌ای رنگ دوباره شروع بحرف‌زدن کرد، آفریقا را فراموش کن، گذشته را فراموش کن، اسم تو حالا تابی است همینطور که اسم من فیدلر^۱ است، فهمیدی فیدلر، کوتتا همچنان عصبانی بآن‌مرد نگاه میکرد، آن‌مرد درحالیکه عصبانی بود، از گوشه اطاق جعبه‌ای قهوه‌ای رنگ را برداشت و داخل آن یک آلت موسیقی بود، «ویولون» بعد آن مرد کلماتی را گفت و از کوتتا خواست تا آنها را تکرار کند، و بعد هم گفت خوشحالم که زیاد کند ذهن و بی‌هوش نیستی، هر روز کوتتا کلمات جدیدی یاد میگرفت و تا بالاخره توانست نست و پا شکسته مقاصد خود را بیان کند و بآن مرد گفت ترجیح میدهم از اینجا فرار کنم و در صورت دستگیر شدن هم مثل یک مرد کشته شوم، و آن مرد هم گفته‌های او را تصدیق کرد.

روزی پیرمرد باغبان را در کلبه^۲ آن مرد دید آنها مدتی را با هم حرف زدند پیر مرد میگفت من درباره تو چیزهایی از فیدلر شنیده‌ام، میدانم که تاکنون چهارمرتب دست بفرار زده‌ای، حالا هم می‌بینم چه بلایی بورت آورده‌اند. زمانیکه جوان بودم من هم دست‌کمی از تو نداشتم چندین مرتبه فرار کردم ولی هر دفعه دستگیر شدم تا اینکه بالاخره فهمیدم که فرار از اینجا غیرممکن است تاکنون هم نشنیده‌ام کسی توانسته باشد از دست تو بابها فرار کند.

فیدلر با کلماتی ساده‌تر بکوتتا فهماند که به‌نصایح پیرمرد گوش کند.

از روز بعد کوتتا به پیر مرد کمک کرد کارهایی را که پیرمرد میگفت خیلی خوب انجام میداد.

شبی بعد از صرف غذا، مردی یک جفت کفش برایش آورد، و از کوتتا خواست که آنها را پایش کند. گرچه کفش پای چپش زیاد راحت نبود ولی با کمی تمرین بآن عادت کرد.

در طول آن هفته راننده گاری که لوتر^۳ نام داشت با عجله داخل کلبه فیدلر شد و به کوتتا گفت که صاحب قبلی‌اش ماسا او را به ویلیام برادرش فروخته. گرچه کوتتا از اینکه دیگر مجبور نبود بآن مزرعه،

برگردد خوشحال بود ولی از اینکه برده و غلام باشد ناراحت بود. و فیدلر هم زیر لب میگفت ماسا ویلیام از همه اربابها بهتر و مهربانتر است.

فصل پنجاه و دوم

هر روز کوتتا پس از اینکه از کارش برمیگشت در روی خاکهای کف کلبه‌اش کلماتی را برمی‌نوشت لحظه‌ای بآن نگاه میکرد و بعد، آنرا پاک مینمود. هر شب پس از ادای نماز بطرف کلبه فیدلر میرفت و با او به گفتگو میپرداخت کوتتا عادت داشت هر ماه سنگی را کنار میگذاشت و از روی آنها میفهمید که چند ماه بمرش اضافه شده، در مزرعه قبلی دوازده سنگ و در این مزرعه شش سنگ کنار گذاشته بود که با شمارش اینها سنش به نوزده سال رسیده بود. دیگر فکر فرار در مفرش نبود، و اصلاً زندگی برایش معنی و مفهومی نداشت پیر مرد لحظه‌ای او را تنها نمیگذاشت و بیشتر کارهای سنگین را با او محمول میکرد روزهایی که کوتتا باغبانی میکرد بل می‌آمد و برای ماما و پلیم مقدار سبزی می‌چید و با خود میبرد بی‌آنکه توجهی به کوتتا داشته باشد، رفتار او درست برعکس زهانی بود که کوتتا در کلبه بستری بود زیرا او در آن موقع آتقدر به کوتتا محبت میکرد که هرگز کوتتا آنرا فراموش نکرده بود، اما حالا رفتار او عوض شده بود، بنظرش رسید شاید این دستور ماما است. بهتر دید که در این مورد با فیدلر صحبت کند، اما نمیدانست که چگونه منظورش را باو بگوید و از طرفی ترسید که گفتن این حرفها باعث خجالت او بشود.

روزی متوجه شد که پیرمرد برای باغبانی نیامده، متوجه شد که پیرمرد بایستی مریض شده باشد، ولی قبل از اینکه بدین پیرمرد برو، همچنان بکار باغبانی پرداخت منتظر بود که بل از راه برسد، همینطور هم شد بل آمد کوتتا نگاهی محبت‌آمیز باو کرد ولی بل نگاهی خشمگین باو انداخت و زنبیلیش را روی زمین گذاشت مشغول چین سبزی شد، در دهکده جنور مردها به‌زنها کمک میکردند بهمین خاطر کوتتا زنبیل پر از سبزی بل را برداشت و برایش تا دم کلبه برد، پس از اینکه بل بسدود

اینکه حرفی بزند زنبیل را از او گرفت و داخل منزل شد. حالا دیگر پیرمرد هرروز جهت باغبانی نمی‌آمد فقط روزهایی که سرحال و بیمار نبود سرکارش می‌آمد، کوتتا بخاطر آورد که پیرمردهای جفور هرگز کار نمی‌کردند و از پیری تنفر داشتند و در این سن و سال در کلبه‌هایشان میماندند.

از شمارش سنگها کوتتا بسن بیست و دو سالگی رسیده بود. روزی بل کوتتا را بداخل آشپزخانه برد، چیزهای زیادی آنجا بود که باعث تعجب کوتتا شده بود ولی او سعی کرد که خود را عادی نشان بدهد، در این موقع بل دستسی به‌شانه او زد و نانی که در وسط آن تکه گوشتی بود بکوتتا داد و گفت تاکنون ساندویچ دیده بودی؟ گازت نمی‌گیرد، زودباش آنرا بخور.

با گذشت زمان بل انس و علاقه‌ای به کوتتا پیدا کرده بود، و هرچه می‌پخت برای کوتتا هم می‌برد.

دست‌پخت بل خیلی خوشمزه بود، کوتتا برای تشکر از این همه محبت او کلمه‌ای پیدا نمی‌کرد و فقط با سر تحسین و تمجیدش می‌کرد. ماهها گذشت و پای کوتتا روز بروز بهبود مییافت و دست فیدلر هم روبه‌بهبودی میرفت بطوریکه او میتواند با نواختن ویولون سر اطرافیان را گرم کند.

فصل پنجاه و سوم

ماهها سرعت میگذشتند، فصل گرما رویایان بود، درو کردن محصولات شروع شده بود. همه سیاهان با شدت و فعالیت کار میکردند. کوتاه مشغول چیدن پنبه، بردن محصولات بنقاط مختلف بود، آنقدر سرگرم کار بود که حتی بعضی مواقع شام خوردن را فراموش میکرد، همه کاری انجام میداد غیر از غذا دادن به خوکها که از این کار خیلی تنفر داشت، در موقع خواب فقط کلاه و کفش هایش را درمیاورد. چند ساعتی را میخوابید و دوباره مشغول کار میشد. گاریهای پر از پنبه، دانههایی که ذرت شده بود، برگهای تنباکو را پهن کرده بودند تا خشک شود، خوکها را میکشتمند و قطعه قطعه میکردند و آویزان کرده تا خشک شوند، کارها را آنقدر با شور و هیجان انجام میدادند که حتی ماسا هم کار میکرد و این برای همه تعجب آور بود. انگشتان فیدلر خوب شده بود در مراسم جشن او آلت موسیقی اش را مینواخت و بقیه میرقصیدند. آنها در رقصیدن روشی مخصوص خود داشتند، زنها پاهایشان را روی زانوان مردها میگذاشتند و آنها هم بند کفشهای زنها را محکم میکردند بعد فیدلر دستور میداد «جایتان را عوض کنید»، بعد شروع به رقصهای تند میکردند، حرکاتشان خیلی شبیه پنبهچینی و یا بریدن چوب، درو کردن ذرت و غیره بود، جشنهای جفور فوراً در نظر کوتاه زننده شد، بخاطرش آمد در آن جشنها با چه شور و هیجانی میرقصید ولی حالا پاهایش مجروح بود و بایستی فقط يك تماشاچی باشد. در این شور و حال ماسا والرا وارد شد، هیجان و شادی مردم چند برابر شده بود، دختر جوانی چنان با گرمی و التهاب میرقصید که ماسا نیم دلار باو انعام داد و آنجا را ترك کرد، ولی آنها هنوز میرقصیدند و هلله میکشیدند و شادی میکردند.

1. Massa Waler

رشه‌ها

لحظه‌هایی بعد موقعی که کوتتا در کلبه‌اش استراحت میکرد، در کلبه‌اش بصدا در آمد او تعجب کرد تا بحال فقط دوبار در کلبه‌اش بصدا درآمده بود، «کیست.» جواب داده شد «سیاه این در را باز کن.»

وقتی کوتتا در را باز کرد فیدلر را دید که دهانش بوی الکل میدهد با هم شروع به حرف زدن کردند، «تو ماسا را دیدی چقدر از موزیکی که من می‌زدم خوشش آمده بود، اصلاً بفکرش نمیرسید که من باین قشنگی بزنم، راستی اسم ریچموند را شنیده‌ای او هم یک نوازنده است، ویولونی طلایی رنگ دارد و لباسهای گران قیمت می‌پوشد، او و عده‌ای نوازنده دیگر از کشورهای اروپائی می‌آیند تا به‌بچه‌های ماسا تعلیم نوازندگی بدهند.

روزها کم‌کم سرد میشدند، و مردم مشغول کارهای دیگری غیر از زراعت و کشاورزی شدند. آنها انواع میوه‌جات را با هم مخلوط میکردند و می‌جوشاندند و هم می‌زدند. اینکار را سه روز و چهارشب ادامه میدادند، و مایمی باسم براندی درست میکردند. زنها مشغول دوخت و دوز لحاف بودند، از پر مرغابی لحافی برای ماسا درست کردند. برای او لباس میدوختند و زندگی‌اش را مرتب میکردند.

هوا بسیار سرد شده بود، صحبت از «کریستس» بود، مشغول‌ترین کلبه‌ها شدند و رقص و پایکوبی میکردند، بهم هدیه میدادند. کوتتا که مسلمانی متعصب بود ترجیح داد در جشن و سرور آنها شرکت نداشته باشد. فیدلر که این موضوع را فهمیده بود، سعی کرد کاری بکار کوتتا نداشته باشد.

روزها سرعت سپری میشدند و فصل سرما رو پیاپی بود و دوباره فصل کار و کشت و زرع شروع شد. در دهکده جفور در این فصل بچه‌ها بزها را از آغل به مراتع می‌بردند و این وظیفه مخصوص بچه‌ها بود ولی در اینجا همچنین برعکس بود. پشم گوسفندان را از بدنشان می‌چیدند و به کارخانه‌ها می‌فرستادند تا از آنها پارچه درست کنند.

در ماه ژوئیه چند نفر سیاه‌پوست قصد سفر داشتند، لذا از واگون ماسا استفاده کردند، گرچه کوتتا هم میتواند با آنها هم‌سفر شود و راه فراری برایش بود ولی ترجیح داد همچنان در آنجا بماند، زیرا به‌تنهایی ممکن نبود فرار کند، و برای اینکه بتواند نقشه‌اش را عملی کند

1. Richmond

لازم بود چند نفر برده دیگر را دور خود جمع کرده و با خود متحد کند. گرچه امیدی نداشت که دوباره بتواند بوطن خودش برگردد ولی بآینده خوشبین بود، که روزی خانواده اش را خواهد دید و خودش هم تشکیل خانواده خواهد داد.

* * *

فصل پنجاه و چهارم

بزودی یکسال دیگر گذشت، کوتتا از سنگهایی که کنار گذاشته بود بسختی باورش میشد که بن بیستسالگی رسیده. هوا دوباره سرد شده بود و کریستس نیز فرا رسیده بود. احساس کرد شرکت او در این جشن از نظر خداوند مانعی ندارد، انواع میوهجات در آشپزخانه بل جمع شده بود، غذاهای متنوعی با گوشت حیوانات درست کرده بودند و روی میزها چیده بودند تصمیم گرفت از همه این غذاها کمی بهچشد، همه غذاها را بقیر از غذاهاییکه باگوشت خوك درست شده بود چشید، انواع واقسام مشروبات الکلی روی میزها بود. بچهها آتش بازی میکردند.

بالاخره روز کریستس فرا رسید، بردگان جلوی در کلبه ما جمع شدند مشغول آواز خواندن شدند، ما با پشت پنجره کلبه اش آمد نگاهای به بیرون انداخت، سپس با چند نفر دیگر از کلبه بیرون آمده و به بل گفت که فیدلر را صدا بزند. فیدلر همراه باوسيله موسیقی اش آمد. او میزد دیگران میرقصیدند، دوستی و صمیمیتی بین ارباب و بردگانش وجود داشت، کوتتا فکر میکرد ارباب که اینقدر مهربان است چرا آنها را آزاد نمیکند، شاید خود بردگان نمیخواستند که آزاد بشوند و فکر میکردند بایستی تحت الحمايه دیگران باشند.

ولی این ارباب با همه اربابهای دیگر فرق داشت. آیا بهتر از آنها بود؟ راه و روش زندگی را که برای بردگان انتخاب کرده بود قابل تحمل بود؟.

رفاقت کوتتا با فیدلر خیلی نزدیک و صمیمی بود. گرچه در مواقعی که فیدلر مست بود باو زیاد بی احترامی میکرد ولی همین دوستی سبب شده بود که کوتتا با دیگران هم آشنا شود و زیاد احساس تنهایی و غربت نکند. خیلی دلش میخواست از باطن فیدلر نیز مطلع بود، لذا دنبال فرصت مناسبی میگشت تا سئوالاتی از او بکند. روزی متوجه شد که

فیدلر خیلی گرفته است. ابتدا کمی با او صحبت کرد و بعد پرسید لوتر باطراف شهر میرود تا «مالیات» جمع کند. «مالیات چیست؟» فیدلر جواب داد هر خانواده‌ای بایستی از ثروتی که دارد مبلغی را بدولت و مالک سرزمینش بدهد که آنرا مالیات میگویند.

کوتتا از این جواب مختصر چیزی دستگیرش نشد، دوباره پرسید چرا این‌جا آمده‌ای؟ فیدلر پاسخ داد، همه را من می‌شناسم، و چیزهای زیادی میدانم: شبی به ویرجینیا آمدم تا نوازندگی کنم.

کوتتا پرسید ویرجینیا چیست؟

ویرجینیا ایالتی است که تو در آن زندگی میکنی، کوتتا پرسید ایالت چیست؟

آه که تو خیلی خنگی، سیزده استان درکشور هست. در جنوب کاتزاس در شمال پنسیلوانیا، وچندتا شهر دیگر وجود دارد، در شمال بردگی وجود ندارد. بعد فیدلر پرسید تو سرخ پوستان را دیده‌ای؟

کوتتا با شك و تردید جواب داد فقط چندتا. خوب این سرزمین قبلا مال آنها بود و میگویند شخصی با اسم کلمبوس اینجا را کشف کرد و بعد سفیدپوستان که سرخپوستان را وحشی صدا میکنند اینجا آمدند و سرخپوستان را از بین بردند. چرا شما این سفیدپوستان را بکشورتان راء دادید با آنها غذا و مسکن دادید ولی آنها بعوض شما را از سرزمینتان بیرون انداختند. چه چیزی باعث شده که حالا من باشما سیاهان در اینجا باشم، درباره آفریقا چیزی نمیدانم و آنجا هم نرفته‌ام، در حالی که به کوتتا خیره شده بود خاموش شد. بعد ناگهان پرخاشی به کوتتا کرد و کوتتا که از این دگرگونی شوکه شده بود بدون اینکه اعتراضی بکند از کله او خارج شد، بعد درباره آنچه که از فیدلر شنیده بود فکر کرد و از اینکه شناخت بهتری از فیدلر پیدا کرده و به کوتتا اعتماد کرده و چیزهایی درباره خودش و سرزمینش باو گفته بود خوشحال و راضی بود زیرا بعد از سه سال که در اینجا زندگی میکرد این اولین باری بود که حقایقی برایش روشن شده بود.

فصل پنجاه و پنجم

کوتتا چند روزی در باغ کار میکرد، دریافتن بود که راجع به فیدلر چیزهای کمی میدانسته و حالا چهره‌اش برای او کاملا شناخته شده بود، خیلی دلش میخواست که ماسک‌هایی را که در صورتهای باغبان پیر و بل وجود داشت بردارد و آنها را هم مانند فیدلر بشناسد. لذا سؤالاتی از پیر مرد کرد. پیر مرد میگفت ما ما مانند سایر اربابها نیست برخلاف آنها دوست ندارم که بردگانش را شلاق بزنند. عقیده دارد که کار آنها را به عهده خودشان بگذارد تا جاییکه قوانین را زیر پا نگذارند، ما ما از یکی از خانواده‌های پولدار انگلستان بود که باینجا آمده بود و صاحب زمین و ملک و آب شده بود. بعد شروع کردند سیاهان را باسارت گرفتن و برده نمودن. تعداد برده‌ها در سرزمینهای مختلف فرق میکند مثلا در ساحل رودخانه می‌سسی‌سی تعداد آنها زیاد است چون در آن جا بیشتر به کشت برنج میپردازند.

بعد کوتتا از باغبان پرسید: «چند سال دارید؟». باغبان باو نگاهی کسرد «بزرگتر و پیرتر از همه کسی». کوتتا گفت من شنیده‌ام که سرخ پوستان صداهای مخصوصی از خود در می‌آورند. پیر مرد لحظه‌ای ساکت شد سپس آوازی را زمزمه کرد و بعد تعریف کرد که این آواز را مادرش در زمانهای گذشته برایش میخوانده، او هم از مادرش که از آفریقا آمده بود آنرا یاد گرفته بود، آیا این کلمات بگوشه آشنا نیست؟ چرا. چرا.

باغبان نگاهی باطراف کرد و گفت حالا بایستی ساکت شوم، چون بعضی از این سیاهان اگر حرفهای ما را بشنوند به ارباب میگویند. آنها دوست ندارند که ما از آفریقا صحبت کنیم. کوتتا داشت میگفت که او اهل زامبیاست که بینی‌اشان بزرگتر، لبهایشان پهن‌تر، پوستشان سیاه‌تر از بقیه آفریقائیان است که باغبان گفت ساکت شو و ترجیح داد که موضوع

را عوض کند، او پرسید که «باغبان اهل کجاست». باغبان شروع کرد به گذشته‌ها صحبت کردن: «من روزگاری بسیار قوی بودم، آنقدر قوی که میتوانستم میله‌های آهنی را خم کنم ولی صاحبم آنقدر مرا کتک زد و کارهای سخت و مشکل بمن داد و شکنجه‌ام کرده بود که خیلی زود ناتوان شدم و حالا هم باین روز افتاده‌ام که بایستی تا آخر عمر با آن روزگار را سپری کنم.»

درحالی که به کوتتا نگاه میکرد ادامه داد «نمیدانم چرا این حرفها را بتو میزنم، آنطور هم که ماسا فکر میکند من بیمار و علیل نیستم، میتوانم در باغبانی بتو کمک کنم.» کوتتا از او تشکر کرد و باو اطمینان داد که خودش به کارها رسیدگی میکند و بعد هم از یکدیگر خداحافظی کردند، در راه برای باغبان اظهار تأسف میکرد و باخودش گفت چرا او را دلداری بیشتری نداده، چرا با سئوالاش پیرمرد بیچاره را آنقدر ناراحت کرده.

روز بعد کوتتا سعی کرد بل را هم بهحرف بکشد. لذا از او پرسید که چرا ازدواج نکرده است.

بل جواب داد روزی که من اینجا آمدم ماسا با زنی بسیار زیبا بنام پریسیلا ازدواج کرده بود، بعد که این زن حامله شد در موقع وضع حمل دچار ناراحتی زنانگی شد و خود و بچه‌اش هردو مردند. واقعه بسیار تلخی بود. از آن بعد ماسا هیچوقت آن مرد سابق نبود. از آن بعد او مهربان و دلرچیم شد و دوست داشت به بردگان نهایت محبت را بنماید. دیدی که چطور دستور داد تا دستهای فیدلر را معالجه کنند. از اینکه پای تو آسیب دیده، خیلی دلش بحال تو میسوزد، او تو را از شکارچیان برادرش خریداری کرد و آنها باو گفته بودند که تو میخواستی آنها را بکشی.

کوتتا حالا فهمید که سفیدها هم مانند سیاهان دارای احساس هستند و رحم و شفقت سرشان میشود.

گرچه این سفیدها بخاطر ظلم‌ها و ستمگری‌هاییکه میکردند قابل سرزنش بودند ولی از اینکه در بعضی مواقع هم دلسوزی میکردند این خودش جای تعجب و تحسین بود.

کوتتا دنبال فرصتی میگشت تا به بل چیزهایی بگوید. با اینکه

۱۹۴

فصل پنجاه و پنجم

اوقه‌وای رنگ بود و مانند سایر دخترهای دهکده کوتا، زیبا و قشنگ نبود ولی چهره‌اش بسیار دوست‌داشتنی بود. همینکه کوتا این حرفها را زد اما بل جوابی که داد این چنین بود «چه حرفهای احمقانه‌ای، آیا میدانی که سفیدپوستان شماها را دسته‌دسته با کشتی از آفریقا باینجا آورده‌اند؟

فصل پنجاه و ششم

در طول ماه بعد بل اصلاً با کوتتا صحبت نکرد، او حتی زنبیل سبزی راهم خودش حمل میکرد، ناگهان روزی با هیجان از در بیرون آمد و چنین گفت «در شمال ایالتی که بوستون نام دارد، مردمش بمست بهشورش زده‌اند، از دادن مالیات سرباز زده‌اند، همگی دور باغبان و فیدلر جمع شدند تا ببینند چه وقایعی بوقوع پیوسته. فیدلر گفت «حدود ده روز تمام طول میکشد تا تندترین اسبوارها بآنجا برسند» در همین موقع لوتر با واگنش رسید و گفت در بوستون مردم از پرداخت مالیاتهای سنگین بسته آمده‌اند و در حال شورش میباشند و گفته میشود یکی از سیاهان بنام کریسپاس^۱ کشته شده.

در طول این مدت لوتر مرتب با طرف‌امیرفت و خبرهای جدیدی می‌آورد ما هم مرتب با سفید پوستانی که از انگلستان آمده بودند صحبت میکرد و اخبار را بررسی میکردند. فیدلر میگفت «سفید پوستان زیاد کار نمیکنند، بیشتر اوقات در خانه‌هایشان میمانند، و نقشه‌ها را بررسی میکنند سیاهان از آنها حفاظت میکنند و جسته‌گریخته حرفهای آنها را می‌شنوند و یکدیگر را از وقایعی که در شرف وقوع است مطلع میکنند، لوتر میگفت در بعضی از شهرها تعداد سیاهان دوبرابر سفید پوستان است اگر چنانچه جنگی شروع شود حتماً پیروزی از آن سیاهان خواهد بود و بالاخره از بردگی خارج خواهند شد و آزادیشان را بدست خواهند آورد. آزادی. کلمه‌ای که کوتتا هفته‌ها بآن اندیشید. آیا ممکن است سیاهی آزاد بشود، و آزادانه هرکاری دلش خواست انجام دهد. ولی این امر غیر ممکن مینماید، زیرا سیاهان بوسیله سفید پوستان باسارت گرفته و برده میشوند.

کریستمس نزدیک میشد، عده‌ای از مهمانان ماسا رسیده بودند. سیاهی اجازه گرفته بود تا بتواند تبلیغات مذهبی در شهر بعمل آورد. برای اولین بار بود که چنین کاری انجام میشد. بل شروع به حرف زدن کرد و گفت دمن شنیدم که در فیلادلفیا جلسات مهمی است، این مطالب را بل از روی نوشته‌جاتی که بدمتش رسیده بود کسب کرده ولی نمیخواست اربابش چیزی از آن بداند، زیرا اگر او چیزی میدانست بلافاصله او را میفروخت.

در اوائل سال ۱۷۷۵ اخبار حاکی از آن بود که جلسات فیلادلفیا نتایج مثبتی نداشته، بعضی از سفیدپوستان در مواقع بحرانی به انگلستان مهاجرت کرده و در آنجا میگفتند «یا آزادی یا مرگ». این حرفها باعث خوشایند کوتتا شده بود ولی باورش نمیشد که سفیدپوستان چنین حرفهایی بزنند. در مدت یکماه، خبر از وقوع و شروع جنگ در بیشتر نقاط بود. صدها سرباز توسط سیاهان شورش کشته شدند. لوئر میگفت سربازان کتھای قرمز رنگ می‌پوشیدند که رنگ خونشان پیدا نشود و سیاهان بشدت مشغول جنگند.

همینکه لوئر از سفر باز میگشت همه میدویدند تا اخبار جدید را از او بشنوند. او میگفت که «ماساژر و واشنگتن» سیاهان را سرپرستی میکنند. در فیلادلفیا دسته‌ای برضد بردگی بپا خواسته و مخالفت خود را با برده و بردگی اعلام داشتند.

بل از سوراخ کلید، حرفهای ماسا را با مهمانانش می‌شنید و اخبار را به یانگیان میداد، امشب جنگ شروع میشود، قرار است حدود دویست هزار سیاهی که در اینجا هست علیه آنها شورش کنند.

اخبار روز بروز ناختر و مهتر میشد، بعد خبر رسید که لرد دانمور فرمانروای ویرجینیا هر سیاهی که برای ماهیگیری برود و از کشتی‌ها مواظبت کند آزاد خواهد شد.

و از طرفی بل خبر داد، ارباب ماسا بعدمهای سیاه مظنون شده و با مهمانانش قرار گذاشته‌اند بهر کس که شک بردند او را بدار آورند. کوتتا مشغول حلف دادن به اسبها بود که اندکی بعد خبر آوردند که هزاران سیاه از جنوب کارولینا و ویرجینیا به لرد دانمور پیوسته‌اند. روزی ماسایکی از سیاهان را صدا زد و گفت این اعلامیه را بهمعجا

پخش کن شما سیاهان سعی کنید خودتان را نابود نکنید. اگر مارا ترک کنید به نابودی خودتان کمک کرده‌اید».

در اخبارهای بعدی بل میخواند که اگر سیاهی دست به خرابکاری بزند کشته خواهد شد، لوتر خیر آورده بود که لرد دانمور کشتارها را خراب کرده، خانه‌ها را با آتش کشیده، در عرض دو ساعت شهری را بمباران کرده، عده زیادی از مردم را کشته و بردگان بواسطه نداشتن آذوقه در حال هلاکت میباشند.

در اوائل سال ۱۷۷۶ شنیدند کشتی‌هاییکه از انگلستان می‌آمدند همه غرق شده‌اند و نیز عده‌ای از سیاهان را برای جنگیدن اجیر کرده و بعنوان مزدور از آنها استفاده میکنند، این عده در جلوی سپاه حرکت میکنند. هر روز جنگ شدت بیشتری مییافت. سیاهی بنام بیلی فلورا پلی را در پشت سر سپاهی خراب کرده و سپاهیان انگلیسی را مجبور به عقب‌نشینی کرده بودند در سال ۱۷۷۸ خبر یافتند که فرانسویان نیز وارد جنگ شده‌اند، آنها قول دادند تا بردگان را آزاد نمایند. در تمام ایالات بجز دو ایالت جورجیا جنگ با شدت هر چه تمامتر ادامه داشت.

بل به همه گفت وقتی که ژرژ واشنگتن سپاهیان را در سال ۱۷۸۳ جمع کرد «ما گفتیم که جنگ تمام شده و در همه جا صلح و امنیت است» فیدلر جواب داد که هیچ امنیتی وجود نخواهد داشت برای اینکه سفیدپوستان دوست دارند آدم بکشند و در حالیکه همه نگاهی میکرد گفت «دوستان من توجه داشته باشید روزهای بدتری برای ما سیاهان وجود خواهد داشت.» کوتتا و باغبان که تنها مانده بودند با هتگی با هم حرف میزدند او گفت: از وقتی تو باینجا آمدی چیزهای زیادی را یاد گرفته و دیده‌ای، راستی چند سال است که باینجا آمده‌ای؟ کوتتا جواب این سؤال را نمیدانست. وقتی به کلبه‌اش برگشت تمام سنگهایی را که جمع کرده بود شمرده با تعجب فهمید که هفده سال است که باین سرزمین آمده باور نمیکرد که سی و چهار سال دارد، نمیدانست آیا با گذشت اینهمه سال هنوز هم يك آفریقائی است و یا يك سیاه آمریکائی. وقتی او را دزدیدند پدرش باین سن و سال بود ولی او هنوز نه خانواده‌ای داشت نه منزلی، نه مزرعه‌ای، هیچ چیز نداشت، دیدن آفریقا برایش رؤیا شده بود، آیا او هنوز خواب بود؟ و اگر خوابست بیدار خواهد شد؟

فصل پنجاه و هفتم

چند روز بعد خبر رسید که طوفانی در کشتزارها روی داده. بل خبر آورد که دختری توسط لوتر که راننده و اگن ارباب ماساست فرار کرده.

ماسا وقتی او را محاکمه کرد، او اقرار نمود که چنین نقشه‌ای توسط او انجام شده ماسا شروع کرد به تازیانه زدن که لوتر با گریه و زاری درخواست بخشش کرد.

ماسا در حالیکه مدتی به لوتر خیره شد لوتر اشک در چشماش جمع شده بود و بالاخره ارباب به حرف آمد و گفت «این مرد را زندانی کنید و او را در روز حراج بردگان بفروشید». و بعد بی‌اعتنا به لوتر بطرف منزلش رفت در حالیکه زمزمه بین مردم بپا خواسته بود که چه کسی جای لوتر را خواهد گرفت که بل میان جمع آمد و گفت ارباب می‌خواهد کوتتا را ببیند. کوتتا وحشت‌زده و متمجب بدنبال بل براه افتاد. اندکی بعد وارد سالن بزرگی شدند که کف آن برق میزد، کاغذ دیواری‌های رنگارنگ دیوارها را پوشانده بود بل تقالباب کرد، صدای ماسا از آنطرف شنیده میشد که گفت «بیاتو» کوتتا و بل وارد اطاق شدند. کوتتا دید که کف اطاق را قالی‌های نفیس پوشانده، کتابهای زیاد در کتابخانه ردیف شده و ماسا مشغول مطالعه کتاب بود و چراغی با حباب سبز رنگ روی کتاب را روشن میکرد ماسا سرش را بلند کرد و به کوتتا نگاه کرد و گفت «تایی» من بیک راننده احتیاج دارم تو باندازه کافی اینجا بوده‌ای و من معتقدم که برای اینکار بسیار مناسب می‌باشی. در حالیکه به چشمان کوتتا نگاه میکرد گفت «بل بمن گفته که تو مشروب نمیخوری، اینکارت را خیلی دوست دارم و همچنین روشی را که در زندگیت انتخاب کرده‌ای». وقتی ماسا خاموش و ساکت شد. کوتتا جواب داد «بله ماسا» سپس ماسا پرسید آیا میدانی چه بر سر لوتر آمد. کوتتا گفت «بلی».

ریشه‌ها

سپس ماسا نگاهی باو کرد و گفت «اگر شما هم بی‌عقل بودید ترا میفروختم». در حالیکه هر دو ساکت ایستاده بودند. ماسا کتابش را باز کرد و گفت «خیلی خوب از فردا مرا میبری. من به نیویورک خواهم رفت و راه را بتو نشان خواهم داد تا راه را یاد بگیری.» ماسا نگاهی به بن کرد و گفت لباسهای لازم را باو بده و به فیدلر بگو که جای تابی را از باغبانی عوض کند و به شخص دیگری مجول کند.

بل گفت «بلی» و با کوتتا خارج شدند.

بل لباسهای کوتتا را برایش آورد. فیدلر و باغبان پیر به کوتتا کمک کردند که لباسهایش را تنش کند. کت و شلوار قشنگی بود و به کوتتا خیلی میآمد ولی وقتی کراوات سیاه‌رنگ را بگردنش آویختند کوتتا فکر کرد که خیلی مضحک و بد منظر شده.

باغبان به کوتتا گفت «نیویورک جاده‌ای نیست که تو بخوای در طول آن رانندگی کنی. بلکه آنجا ساختمان بزرگ والراست.

فیدلر با خوشحالی و با کمی حسادت و وظائف کوتتا را شرح میداد گفت: تو حالا سیاه بخصوصی شده‌ای، هیچوقت فکرهای دیگر غیر از وظائف خودت بسرت نترند.

حالا کوتتا کمی خوشحال‌تر بنظر میرسید، بی‌اختیار عموهایش جان و سالم را بخاطر آورد که پیوسته در حال سفر بودند.

ماسا کوتتا را صدا زد تا او را به جاهائیکه مورد نظرش بود ببرد، پستی‌ها و بلندیها را بکوتتا نشان میداد تا او هم جاده‌ها را یاد بگیرد و هم بتواند اسبها را کنترل نماید. در بین راه زن یکی از کارگزارانش که حامله بود دو ماه زودتر از موعد مقرر وضع حمل کرده بود، با اینکه بسیار خسته بودند به کمک او شتافتند. آن زن را که اسمش آن بود آوردند و ماسا مشغول معالجه او شد. در طول راه هر جامی‌رضی را میدیدند معالجه میکردند. بعضی از مواقع کوتتا مجبور بود ساعتها منتظر بماند تا ارباب کار معالجه و درمانش تمام شود.

حالا تقریباً چند ماه بود که کوتتا رانندگی میکرد غذاهای مختلف و رنگارنگ باو میدادند و او هم آنچه را که دریافت میکرد میخورد. البته یواشکی گوشت خوکها را دور میانداخت.

پدر و مادر ماسا در مکانی بنام اینفیلد^۳ زندگی میکردند یکی از آشنه‌ها گفت که خانواده ماسا مدت صد و پنجاه سال است که در اینجا زندگی میکنند و هنوز هم پای کسی باینجا نرسیده.

ابتدا که اینجا را ساختند وسعتش بسیار کم بود ولی کم‌کم وسیع شد بطوریکه حالا تا کنار رودخانه وسعت پیدا کرده.

کوتتا متوجه شد هر جا که میرود هر آشنی کلیدهای مخصوصی دارد و در مخفی‌گاهها چیزهایی را مخفی کرده، روزی یکی از آشنه‌ها کوتتا را کناری کشید و با کلیدش یکی از این درها را باز کرد و کوتتا دید در آن اطاق ظروف نقره و شمشیرهای جواهرنشان و خیلی چیزهای قیمتی دیگر گذاشته‌اند، کوتتا از این همه اجناس پربها و قیمتی تعجب کرده بود، آن آشنی سپس به کوتتا گفت اینجا توسط سرهنگی ساخته شد، سرانجام هم همین‌جا مدفون شد. و در حالیکه قبر او را به کوتتا نشان میداد گفت «میخواهی بدانی روی قبر چی نوشته شده؟» و بعد شروع به خواندن آن کرد «به یاد جان‌والرمدی که پر سوم جان‌والرمدی کی^۴ که در سال ۱۶۳۵ به‌ویرجینیا آمده بود واهل نیو‌پورت‌پاگنال واقع در شهر باکینگهام‌شایر^۵ بود.

کوتتا متوجه شد عموهای ماسا در این ساختمان يك ونیم طبقه زندگی میکنند آن زن بقیه جاهای آن ساختمان را به کوتتا نشان داد، جاهائیکه بردگان زندگی میکردند. گورستان آنها، و

در صورت کوتتا خواند که خیلی افسرده و غمگین بنظر میرسد

3. Enfield 4. Mery Key 5. Newport Paganel
6. Buckingham shire

فصل پنجاه و هشتم

روزی بل از کوتتا پرسید، میدانی چرا ماسا اینقدر با برادرش خوب شده؟ چون من فکر میکردم آنها یکدیگر را دوست ندارند. کوتتا پاسخ داد که بنظر من ماسا آن دختر را خیلی دوست دارد. بل گفت «آن دختر تا یکماه دیگر یکساله میشود».

کوتتا متعجب بود از اینکه تویابها (سفیدپوستان) هم میتوانند انسانهای واقعی باشند. ماسا خیلی خوشحال بود، برادرش او را دعوت کرده بود که بدینش برود در حالیکه بل و کوتتا قدم میزدند. بل گفت هرگز تا این اندازه ماسا را خوشحال ندیده بودم.

یک روز بعد از ظهر وقتی که کوتتا ماسا را برای عیادت مرضی میبرد بدون توجه از پیچی گذشتند ماسا به کوتتا تذکر داد تا مواظب باشد اما کوتتا همچنان به محلی خیره شده بود، زن سیاهپوستی در کلبه اش مشغول شیر دادن به دو بچه یکی سیاه و دیگری سفید بود. بعداً این مسئله را با باغبان پیر در میان گذاشت باغبان گفت این امری بسیار اتفاقی است زیرا سفیدپوستان اجازه نمیدهند که بچه‌هایشان از پستان سیاهان تغذیه کنند.

کوتتا روابط بین سیاهان و سفیدها را بدقت زیر نظر داشت، حتی بچه‌های سفیدپوستان دوست داشتند بچه‌های سیاهان را کتک بزنند و اذیت کنند. در مدرسه بخاطر کند ذهنی سیاهان را تمسخر میکردند.... کوتتا به بل و فیدلر میگفت اگر صد سال هم با این تویابها زندگی کند هرگز آنها را نخواهد شناخت. بل موضوعی را عنوان کرده، دختر بچه سفیدپوستی از اینکه پدرش همبازی سیاهپوستش را فروخته مریض شده و دکترها گفته‌اند اگر همبازی او برنگردد وضع این دختر وخیم تر شده و حتی احتمال دارد که بمیرد.

فیدلر میگفت من دیده‌ام که بعضی از اربابها بردگان را بمدرسه میبرند و آنها را به کلاس میفرستند و بعد بین خودشان و آنها سابقه ترتیب

ریشه‌ها

میدهند تا ببینند کدامیک بیشتر چیز یاد گرفته‌اند، ولی سیاهانی که خواندن و نوشتن را یاد میگیرند توسط توپابها کشته میشوند.

هر روز کوتا با چنین مواردی روبرو میشد. ماساها با هم صحبت میکردند اگر تعداد بردگان زیادتر شوند مشکلات بیشتر خواهد شد، زیرا امکان دارد انقلابی بوقوع پیوندد.

ماسا گفت «در موقع جنگ نباید بگذاریم بردگان اسلحه حمل کنند و گرنه واقعه‌ایکه اخیراً در یکی از مزارع روی داد احتمال دارد در مزارع دیگر نیز پیش بیاید. در آن مزرعه بردگان شبها مزارع را آتش میزدند و در روز مخفی میشدند. و عقیده داشتند که میتوانند در مقابل سفید پوستان پیروز شوند. بعد ماسا اضافه کرد روزبروز به تعداد سیاهان اضافه میشود و این خطر بزرگی برای سفیدپوستان است.

حالا کوتا دو سال بود که رانندگی میکرد در این مدت چیزهای زیادی از ماساها شنیده بود. بعضی از حرفها خیلی شنیدنی بود، مثلاً اینکه آشپزها، خورده شیشه یا مدفوع در غذای سفیدپوستان میریزند. و یا اینکه سوزن بمریچه‌های سفیدپوست فرو میکنند تا آنها را از بین ببرند. روزی زن سیاهپوستی بخاطر اینکه بچه سفیدپوستی را کتک زده بود بسختی کتک خورده و از مترل بیرون رانده شده بود، بنظر کوتا زنان شجاع‌تر و بی‌باک‌تر از مردان بودند، شاید بخاطر اینکه آنها بیشتر از مردها رنج دیده بودند. و میخواستند انتقام مصیبت‌هایی را که دیده بودند بگیرند.

خبرهاییکه کوتا می‌شنید بنیاز هیجان انگیز بود، روزی شنید که در یکی از مزارع سیاهان قیام کرده و اربابها را کشته و عده‌ای از آنها را نیز شکنجه کرده‌اند. آنها بخاطر اینکه شناخته نشوند صورتهای خود را با ماسک پوشانده و با اسلحه به اربابها حمله میکردند، اخبار را بطور سری و مخفیانه بهم رد و بدل میکردند ولی هر گز این گروه آزادیخواه از کوتا برای مبارزه دعوت نکردند. گرچه کوتا طرفدار آنها بود و برایشان آرزوی موفقیت میکرد شاید آنها بخاطر اینکه کوتا يك پایش را از دست داده و زیاد نمیتواند پر ثمر باشد از او دعوت نمیکردند. هر روز انقلابی و جنگی در گوشه‌ای از مزارع شروع میشد. کوتا می‌دید که خود سفیدپوستان هم با هم سازش ندارند حتی جوانهای آنها هم با یکدیگر جنگ و مبارزه میکنند.

فصل پنجاه و نهم

کوتتا ارباب ماسا را بمرعه‌ای رساند، بعد هم از فرط خستگی در واگون خوابش برد. بعد با صدای شیپوری که سیاهان را از مزارع فرا میخواند بیدار شد. داشت چشمانش را می‌مالید که چهار سفیدپوست را دید که در میان بردگان راه می‌رفتند، هنوز باور نمی‌کرد که سفیدپوستان هم ممکن است برده شوند. یک زن و مرد و دو تاجچه همراه سیاهان بود. بعداً از زن آشپز سؤال کرد «آن زن گفت» «آنها به ارباب بدهکارند و چون نتوانسته‌اند بدهی خود را پرداخت نمایند مجبورند هفت سال برای ارباب کار کنند و بعد آزاد شوند.» کوتتا پرسید پس چرا بین بردگان زندگی میکنند؟

زن جواب داد. آنها کابینی مخصوص خود دارند ولی مجبورند مثل ما غذا بخورند و رفتاری که با آنها میشود درست مثل رفتاری است که با ما میشود.

کوتتا پرسید رفتارشان چطور است؟ زن پاسخ داد: آنها خوبند. کارشانرا خوب انجام میدهند و هیچ دردمری نیز درست نمیکنند. کوتتا بنظرش رسید که این سفیدپوستان بهتر از بقیه میباشند زیرا او عده‌ای از سفیدپوستان را دیده بود که در فقر زندگی میکردند، حتی غذاهای آلوده و کثیف میخوردند و در آشغالها می‌خوابیدند.

وقتی ماسا داشت سوار واگن میشد، کوتتا چند مرد را دید که شیشه‌های مشروب در دستشان هست و صدای خنده‌شان همجا را پر کرده، و حشیه‌ها در خیابانها اینطرف و آنطرف می‌رفتند، به‌زنها آسیب میرساندند و دعوای شروع شد. کوتتا فکر میکرد حتی حیوانات بهتر از آنها میباشند. بل به کوتتا گفت: سفیدپوستانی که فقیر هستند اگر زنشانرا تنبیه کنند و یا هم‌نوع خودشانرا از بین ببرند، مجبور به بردگی هستند آنهائیکه مجبور بفرار هستند همچون سیاهان شلاق میخورند و تنبیه میشوند.

کوتتا میخواست بداند آنها که پوستی یک رنگ دارند چرا یکدیگر را مجازات میکنند و باهم سازش ندارند، شاید اربابها انسانهای عقده‌ای بودند.

در اواخر تابستان ۱۷۸۶ کوتتا شنید که مردم از گوشه و کنار جمع شده و خبرهایی را میخوانند که حاکی از فرار چند برده میباش، وعده‌ای نیز به تعقیب آنها پرداخته که فراری‌ها را بازگردانند.

بل با دوستانش صحبت میکرد و میگفت شنیده‌است که در نواحی شمال در ایالاتی مثل ماساچوست بردگی لغو شده و یکی دیگر میگفت که ایالات تردیک آنجا هم همینطور.

کوتتا پرسید: دلفو شدن چه معنی میدهد؟
باغبان جواب داد یعنی آنکه یکی از این روزها ممکن است ما هم آزاد شویم.

فصل شصتم

کوتتا در مواقع بیکاری با فیدلر و باغبان و بل دور آتش می‌نشستند و صحبت میکردند و دیگر مثل گذشته‌ها باهم صمیمی نبودند و تا حدودی روابطشان سرد شده بود، مخصوصاً فیدلر از اینکه میدید کوتتا مرتب در حال سفر است و باطراف میرود قدری ناراحت بود و کوتتا هم متعجب بود که چرا او دیگر ویولون نمیزند و از بل علت آنرا سؤال میکرد بل در جواب میگفت داو هرشب یک دلار ونیم از سزیکه برای سفید پوستان میزند در می‌آورد و از طرفی ما سهم هفتاد و پنج سنت باو میدهد، دیگر لازم نیست که برای ما ساز بزند و چیزی هم گیرش نیاید.

شبی ارباب ما با کوتتا دستور داد او را بیک پارتی ببرد در آنجا فیدلر نوازندگی میکرد و با آهنگی مخصوص همه را برقص درآورده بود، بطوریکه سراز پا نمی‌شناختند آنقدر رقصیدند تا خسته شدند، بعد سر یک میز نشستند غذاهای رنگارنگ و مختلف بعد وفور چیده شده بود که باندازه یکسال خوراک سیاهان هم بیشتر بود خدمتگزاران مرتب رفت و آمد میکردند و از مهمانان پذیرائی میکردند، پس از صرف غذا یکی از خدمتکاران مقداری غذا برای کوتتا برد. کوتتا از اینکه سفیدپوستان زندگی پر زرق و برق و پر تجملی دارند تعجب کرده بود. ولی آیا با تمام این تشکیلات آنها یک انسان بتمام معنی بودند، آیا خوشبخت و بی‌نیاز بودند. ولی نه اساس زندگی آنها بر پایه دو روشی، ظلم و ستم بهم و بدیگران استوار شده، گرچه آنها متمدن و پیشرفته بودند ولی روابط و خصوصیات اخلاقی انسانی را فراموش کرده و از یاد برده بودند.

کوتتا با خود میگفت بهتر است در این باره و افکار و عقایدش با بل و باغبان صحبت کند. ولی فکر کرد شاید نتواند بخوبی منظورش را بآنها بفهماند و از اینها گاشته آنها تمام عمرشان را در اینجا گذرانده و برده بدنیا آمده‌اند و معنی آزادی و آزادگی و زندگی راحت را

نمی‌داند.

سماه بعد که ماسا به پارتی در اینفیلد دعوت شده بود طبق معمول با کوتتا عازم پارتی شدند در سر راه چند بیمار هم عیادت کرده تا بالاخره به محل پارتی رسیدند همینکه جلوی در ساختمان رسیدند نگهبانان جلو دویدند و ماسا را بداخل ساختمان راهنمایی کردند. بعد کوتتا صدای طبل شنید. بنظرش رسید که نوازنده آن بایستی آفریقائی باشد، بمحض اینکه ارباب داخل ساختمان شد. از واگون پیاده شده و در تاریکی بطرف صدای طبل دوید.

عده‌ای جمع شده و حلقه‌ای تشکیل داده بودند. در میان جمع آمد. پیرمردی با موهای خاکستری را دید که با دو تا استخوان روی طبل میزد. همینکه کوتتا داخل جمعیت شد. پیر مرد از نواختن دست کشید و همگی یکصدا گفتند «السلام وعلیکم» لغات و کلمات طوری تلفظ و ادا شد که گوئی هیچکدام از آفریقا خارج نشده‌اند. آنها همچنان لهجه آفریقائی خود را حفظ کرده بودند و بعد یکی از آنها گفت «ما تو را قبلا ندیده‌ایم، کوتتا جواب داد من راننده ارباب ماسا هستم. کمی خوش و بش کردند و بالاخره بی‌صبرانه شروع بنواختن موزیک نمودند، کوتتا میدانست که بیش از این نباید در آنجا بماند و بنابراین گفت که «من باید برگردم» و از آن نوازنده و بقیه خداحافظی کرد.

کوتتا در طول هفته مرتب در فکر آن نوازنده و افرادی که دورش جمع شده بودند بود.

آنها از قبیله خودش نبودند، حتی اسم آنها را هم نشنیده بود، همه خدمتگزار خدا بودند بنظرش رسیده که آنها بایستی از قبیله مندیکا باشند.

بهار سال ۱۷۸۸ فرا رسیده بود و گردش کارها همچنان یکنواخت بود، کوتتا از ارباب تقاضای اجازه‌نامه کرد تا بتواند هر جا بخواهد برود. ماسا علت این تقاضا را پرسید، کوتتا تا آمد شروع به جواب دادن بکنسد حرفش را خورد.

میخواست بگوید دختری در یکی از ایالات بنام لیزا او را دوست دارد او این اجازه‌نامه را برای دیدن او میخواست و از طرفی میدانست اگر ارباب متوجه این موضوع بشود در مورد آندختر تحقیقاتی خواهد کرد و چنانچه پدر و مادر دختر باخبر میشدند هرگز او به عشق خود نمیرسید. بنابراین تصمیم گرفت از این بابت بارها چیزی نگوید.

کوتتا خیلی دلش میخواست که میتواند به اینفیلد برود با آفریقائی—
 هائیکه آنتب دیده بود صحبت کند. بعد از بیست سال اسارت و بردگی
 توانسته بود عده‌ای را پیدا کند که شبیه خودش بودند و مثل خودش
 حرف میزدند و از یک دین و منهب پیروی میکردند.
 خلاصه آرزوی دیرینه‌اش برآورده شد و روزیکه ارباب قصد داشت
 از تیمی در اینفیلد بازدید کند، به‌مراهش رفت. هیجان و التهاب شدیدی
 باو دست داده بود چون هم آن گروه را میدید و هم موفق میشد تا لیزا را
 ببیند.

لیزا در آشنوخانه مشغول پخت و پز بود که کوتتا وارد شد و ابتدا
 کمی بهم خیره نگاه کردند و بعد یکدیگر را تنگ در آغوش کشیدند.
 لیزا باو گفت ارباب فهمیده که تو با آن گروه آفریقائی ملاقات کرده‌ای
 ولی هرگز بروی تو نیاورده و بعد هم گفت کمی صبر کن تا بسرات
 غذا بیارم، دوتا ساندویچ درست کرد و درحالیکه ساندویچها را باو میداد
 خودش را در آغوش کوتتا انداخت و گفت مادرم اهل آفریقاست، بعدها
 با پدرم ازدواج کرد و ثمره ازدواجشان بچه دورگه‌ای است که الان در
 بفل توست.

بعد باهم بدر کلبه آمدند با انگشت اشاره‌ای بچند کلبه کرد و گفت
 آنها را می‌بینی، کلبه سیاهان است امروز بعد از ظهر حوالی آنجا م‌ت‌ظر
 من باش تا ببینمت.

کوتتا کنجکاوانه بطرف کلبه‌ها رفت و در یکی از آنها ازاد جوابی
 شنید «کیست؟» کوتتا پاسخ داد «منم سلام علیکم». لحظه‌ای بعد در برویش
 باز شد.

فصل شصت و یکم

مردانیکه داخل کلبه بودند، با اینکه همه آفریقائی بودند، ولسی انتظار چنین ملاقاتی رانداشتند. پیرمردیکه نوازنده طبل بود، سندلی برای کوتتا گذاشت تاروی آن بنشیند، ولی کوتتا برسم قبایل خودش ترجیح داد روی زمین بنشیند. هردو پهلوی هم نشستند. پیرمرد شروع کرد بندرد دل، آری فرزندم من اهل زامبیا میباشم و مدتهاست که باینجا آمده‌ام، تاکنون در شش مزرعه بردگی کرده‌ام، انشاءاله که این آخریش باشد، اما درباره‌تو:

کوتتا گفت که من از قبیله مندیکا هستم و بعد شروع به تعریف کردن نمود از اینکه چگونه به اسارت سفیدپوستان درآمده و چه شکنجه‌ها و زجرها کشیده و چند بار قصد فرار داشته و دست آخر هم یکی از پاهایش را از دست داده مرد پیر گفته‌های کوتتا را با سرتحصین می‌کرد و بعد از او پرسید فرزندم چندسال داری؟

کوتتا جواب داد. سی و سه سال.

آنمرد گفت، سی و سه ساله بنظر نمی‌رسی، من خود شصت و شش سال دارم کوتتا برای اینکه گفته پیر را بی‌جواب نگذاشته باشد گفت شما هم باین سن و سال بنظر نمی‌رسی.

پیرمرد مرتب حرف میزد. حدود سی سال است که باینجا آمده‌ام، همانطور که در بچگی از مادر بزرگ‌ها داستانهای شنیده‌ای من هستم حالا برایت داستانی را تعریف می‌کنم: بخاطر دارم، در قبیله ما مردی بود که روی سندلی عاج می‌نشست یک نفر چتر روی سرش نگه میداشت و او با هیچکس حرف نمیزد. جبه‌ای همیشه روی زانوان این مرد نشسته بود، بعدها هم که بزرگ شد، شمشیر بزرگی را با خود حمل میکرد و برای مردم سخنرانی مینمود، در یکی از مسافرتهاش، دستگیر و اسیر شد و باین سرزمین آورده شد. بخاطر دارم که روی چتر آن مردیکه ازش

حرف زدم کلماتی این چنین نوشته شده بود، صبر داشته باش. میدانی شخصی که اسیر شد چه کسی بود؟ پله فرزندم آنشخص من بودم، منی که در ناز و نعمت بزرگ شدم و حالا هم برده و اسیرم.

کوتتا دریافت که او یکی از بزرگان قبیله‌ایست و دعایش برای گفتن حرف باز نمیشد ولی پیر مرد هنوز حرف میزد، اینطور که شنیده‌ام مردم قبیله تو همه اهل تجارت و زراعت هستند و منتظر شد که کوتتا چیزی بگوید.

بالاخره کوتتا به حرف آمد و گفت «شما درست شنیده‌ای، عوهای من همیشه در حال سفر هستند و من هم علاقه داشتم مثل آنها دائماً باطراف سفر کنم، و روزیکه قصد داشتم بفر حج بروم ناگهان اسیر این از خدا بی‌خبران شدم.

پیر مرد گفت سرزمین من به سرزمین طلا معروف است، زامبیا و سواحل گینه پر از معادن طلاست، کم کم ترم و دلهره‌ای بکوتتا دست‌عاده دلش شور میزد مبادا از باب ماسا برسد و او را داخل واگون ببیند.

ولی پیر مرد همچنان حرف میزد و چانه‌اش گرم شده بود، میدانم اگر صدای طبل نبود هرگز ما یکدیگر را پیدا نمی‌کردیم و از وجود هم با خبر نمیشدیم. کوتتا که دلشوره داشت بر اختیار از جایش بلند شد و با آن مرد گفت آرزو میکند میتواندست درخت منگو بکارد... پیر مرد در حالیکه گفته‌های او را تأیید میکرد اضافه کرد حالا حالاها تو خیلی وقت داری، باید ازدواج کنی، تشکیل خانه و خانواده بدی و همسرت از درختی که از آن نام بردی مواظبت بکند و ...

کوتتا در این موقع از کلبه خارج شد و از پیر مرد خدا حافظی کرد و در واگون منتظر از باب مانده درست نیم‌ساعت طول کشید تا ماسا رسید، در این مدت هم کوتتا به آنچه که اتفاق افتاده بود اندیشید و برای صحبت کردن با آن مرد خاطره‌ای بس خوش و دلانگیز بجای گذاشته بود.

فصل شصت و دوم

فیدلر از اینکه کوتتا تغییر روش داده بود کمی متعجب بوده علت آنرا از باغبان سؤال کرد باغبان درمانده بود که چه جوابی بدهد ناچار از بل پرسید آیا تو علتش را میدانی.

بل گفت درست نمیدانم، بنظرم مریض شده، رفتارش خیلی شبیه دیوانه‌هاست و حتی ارباب هم متوجه این تغییر حالت شده، حتی یک‌روز هم از کوتتا پرسید چرا رفتار عوض شده، کوتتا جواب داد که خودم هم نمیدانم.

بعد از ملاقاتش با آن پیرمرد وضع درونی‌اش بسیار تغییر کرده بوده تحملش خیلی کم شده بود. حتی خودش راهم فراموش کرده بود. بمنزله افکار گوناگونی خطور میکرد، راستی حقیقت دارد که من با فیدلر و باغبان و بل و بقیه سیاهان این‌جا آشنا هستم و آنها را هم خوب می‌شناسم، ولی خوشحالم که هنوز فاصله‌ام را با آنها حفظ نموده‌ام، زیرا آنها در مقایسه با آن پیرمرد آفریقائی قابل تحمل نبودند. مدت‌ها بود که نمازش ترک شده بود و حمد و ثنای بجای نیآورده بود. آیا دلیل آن جدا بودن از وطنش نبوده، آیا باین دلیل نبود که او بقدری باطرافیان‌ش نزدیک شده بود که خوی و عادت دیرینه‌اش را ترک کرده و سنت‌ها و عقایدش عوض شده، تنها کار خلافی که نکرده بود، خوردن گوشت خوک بود، زیرا در تمام طول اسارتش اصلا لب بگوشت خوک نزده بود. دروش منقلب و ملتعب بود، باید چیزی در دروش‌هفته باشد که حالا شمله‌ور شده بود، خون نیاکانش در رگهایش به‌غلیان آمده بود.

گذشته‌ها در خاطرش زنده شده بودند، کودکی‌اش را بیاد می‌آورد، زمانیکه میمون‌ها را اذیت میکرد، وقتیکه با دوستاش از چرابرمیگشتند زمانیکه برای تربیت مخصوص بنده دیگری رفته بود، خاطرات تلخ و شیرین

مرتب در برابرش رژه میرفتند.

بی‌اختیار یادتردیدترین دوستش سیتافاسیلا افتاد.

بخاطر اینکه توانسته بود قرآن را خوب یاد بگیرد معلمش بز چاق و چله‌ای باو جایزه داده بود. بنظرش رسید که پیرمردهای دهکده اکنون از دار دنیا رفته‌اند جوانها بزرگ شده و جای پیرها را گرفته‌اند قطرات اشک از گوشه چشماش سرازیر شده بود و فکرش در رؤیاهای خودش و به‌گنشته سیر میکرد و کم‌کم بخواب فرو رفت.

روزی راننده یکی از واگون‌ها خبر خوشی برای کوتتا آورد. و گفت در شمال آمریکا، گروهی بنام «اجتماع سیاهان» تشکیل شده‌اند و سیاهان را دسته دسته بافریقا میبرند. از شادی در پوست خودش نمی‌گنجید، با خودش فکر کرد باید حتماً فیدلر و بل و باغبان را بافریقا ببرم تا معنی زندگی و آزادی را بفهمند.

ماه بعد یکبال بمن کوتتا اضافه میشد، روزی از کنار باغبان گذشت با اینکه باس باو سلام کرد ولی باغبان بی‌اعتنا از کنارش گذشت، فیدلر را دید که تا چشمش باو افتاد راهش را عوض کرده، از این حرکات بی‌اندازه ناراحت شده بود. ساعتها در کلبه‌اش قدم زد و در این باره فکر کرد اما فکرش بجائی نرسید، روز بعد بی‌اختیار به کلبه فیدلر رفت و فیدلر گفت: «بین سیاه... من و باغبان و بل درباره تو باهم صحبت کرده‌ایم، اگر رفتارت را عوض نکنی، دیگر ترا تحمل نخواهیم کرد، آیا چیزیت هست؟ آیا مریض و ناخوشی؟»

بهرحال ما نمیدانیم باید رفتارت را عوض کنی در حالیکه به‌چشمان کوتتا نگاه میکرد اولتیماتوم داد اگر تغییری در تو نبینیم دیگر با تو صحبت نخواهیم کرد.

کوتتا همچنان سکوت کرده و باو خیره شده بود، بعد ناگهان لب گشود و درباره اجتماع سیاهان و چیزهاییکه شنیده بود حرفهایش زد و از فیدلر پرسید آیا موافقی که بآن گروه بپیوندیم، فیدلر که از این حرفها تعجب کرده بود گفت غیر ممکنه، اصلاً چنین چیزی غیر ممکنه ولی یه چیزی تازگیها درست شده و آنهم اینه که برای سیاهان مدرسه‌ای درست کرده‌اند و بآنها اجازه داده‌اند تا درآن به‌تحصیل بپردازند:

کوتتا از شنیدن این حرف خیلی خوشحال شد دلش میخواست فیدلر را در آغوش بگیرد. فیدلر مرتب حرف میزد ولی افکار کوتتا به‌جای دیگری متمرکز شده بود، دلش میخواست بآسمانها پرواز کند و این خبر

را بیهمه بدهد ناگهان متوجه شد که مدت‌هاست در کلبه فیدلر مانده و دیرش شده، بنابراین بلند شد و از او جداحافظی کرد و پسرکارش رفت، فیدلر از او خواست تا در مواقع بیکاری سری پاو بزنند.

فصل شصت و سوم

ماها قبل از آنکه کوتتا آن پیرمرد آفریقائی را ملاقات کند. فکر کرده بود اگر در جفور میبود تشکیل خانواده دانه و صاحب سمچهارتا بچه شده بود، ولی حالا فقط خواب آنرا میدید و در خواب جفت گیری میکرد و محترم میشد. بچند دلیل تن بازدواج نمیداد، اول آنکه بایستی با یک برده ازدواج میکرد، دوم آداب و رسوم ازدواج در اینجا با آنچه او میدانست و دیده بود فرق کلی داشت. در دهکده اش مردان بالای سی سال داماد میشدند و سن ازدواج برای دخترها هم از ۱۲ تا ۱۴ سالگی بود در صورتیکه در اینجا دخترهای بالای بیست و پنج سال هم شاید ازدواج نکنند.

ضمناً در اینجا عروس را آنقدر توالت میکردند و پودر و ماتیک بهش میمالیدند که قیافه اش کاملاً عوض میشد.

بیشتر دخترهای آنجا آشنز بودند و بسیار جوان و کم سن و سال و یکی از آنها هم با سم لیزا به کوتتا نظر داشت و اغلب اوقات باو فکر میکرد، کوتتا بعضی از شبها لیزا را در خواب میدید و ... ولی دلش نمیخواست که لیزا اصلاً چیزی از این موضوع بدانند.

فرضاً با لیزا ازدواج میکرد، خوب موانع زیادی سر راهش بود که باو اجازه چنین کاری را نمیداد. و تازه در اینجا زن و شوهر فقط اجازه داشتند اواخر هفته از شنبه عصر تا یکشنبه غروب باهم باشند و بقیه ایام هفته را دور از هم زندگی کنند ولی عقیده کوتتا کاملاً خلاف این آداب و رسوم بود، او دلش میخواست که زنش همیشه پیش او باشد قبلاً لیزا را دوست داشت و سعی میکرد هر روز بهر طریقی که شده او را ببیند. البته تنها به لیزا فکر نمیکرد بلکه کمی هم به بل علاقمنده بود گرچه بل بیشتر از چهل سال داشت و کمی احمق و بداخلاق بود و روز اولی که کوتتا را با آنجا آورده بودند همین بل بود که مرتب از او پرستاری

می‌کرد. حداقل روزی پنج مرتبه به کوتا سر میزد و دستمال داغ روی صورتش می‌گذاشت تا اینکه بیماریش کم کم بهبود یافته بود ولی آن‌همه محبت از بین رفته بود و دیگر به کوتا محل نمی‌گذاشت.

روزی درباره بل با باغبان و فیدلر صحبت کرد و پرسید بل اهل کجاست؟ فیدلر گفت اصلاً بی‌ادم نمی‌آید که بل درباره خودش چیزی بماند گفته باشد ولی تا آنجا که یادم هست دو سال پیش او هم همین سؤال را در مورد تو از ما کرده بود.

باغبان از کوتا پرسید چند وقت است که با زنی هم بستر شده‌ای، کوتا کمی فکر کرد و گفت حداقل بیست سال یعنی از وقتیکه باین سرزمین آمدم، باغبان که خیلی تعجب کرده بود گفت «بہتر است قبل از اینکه پیرتر شوی زنی برای خودت دست و پا کنی و...»

فیدلر گفت ممکنه کوتا پیر بشه اما او آنقدر قدرت دارد که جلوی نفس خودش را بگیرد.

کوتا که از این حرف سخت عصبانی شده بود گفت «راجع بمن ناراحت نباش.» فیدلر با طعنه جواب داد «فکر میکنی» تو زیاد هم با او نمیتوانی سر بکنی.»

فصل شصت و چهارم

کوتتا حال و حوصله صحبت کردن با کسی را نداشت، بهمین خاطر هم هر وقت ارباب را با واگون به گوشه و کنار آن سرزمین میبرد خودش را سرگرم تمیز کردن واگون میکرد تا با کسی حرف نزنند. ولی لحظه‌ای از فکر بل غافل نمیشد. بنظر او بعضی از عادات بل خوب و بعضی بسیار بد بود، مثلاً بل سیگار میکشید و موقع رقصیدن هم رعایت حجاب و پوشش خودش را نمیکرد که کوتتا هیچکدام را نمی‌پسندید. ولی از اینکه او رثوف بود و هر وقت کوتتا به کمک احتیاج پیدا میکرد باو کمک میکرد و بهمین دلیل هم کوتتا باو احترام خاصی میگذاشت. وقتی داشت داخل واگون را تمیز میکرد چشمش به قطعه چوبی افتاد و بنظرش رسید که بد نیست با آن یک هاون چوبی درست کند، بنابراین آنرا در گوشه‌ای مخفی کرد و بعد از اینکه ارباب را به‌خانه‌اش برگرداند قطعه چوب را بسا خودش به کلبه برد و چند روزی روی آن کار کرد تا توانست آنرا بشکلی که مورد نظرش بود دریاورد، درست بیست سال بود که نمت به‌چنین کارهایی ترمه بود، خودش از کاریکه کرده بود کاملاً راضی و خشنود بود. صبح روز بعد که بدر منزل ارباب میرفت هاون را هم همراه خودش برد، اما آن روز ارباب تصمیم گرفته بود که به‌جائی نرود بنابراین بدر کلبه بل‌رفته‌هاون را باو هدیه کرد، وقتی بل چشمش به‌هاون افتاد از تعجب‌شانخ درآورد، و بفکر فرو رفت که چطور کوتتا توانسته باین قشنگی آنرا بسازد، بی‌اختیار اشک شوق از دیدگانش سرازیر شد، شاید باین خاطر که اولین دفعه‌ای بود که از کسی هدیه میگرفت.

دو هفته از این موضوع گذشت تا اینکه بل کیکی درست کرد و قطعه‌ای از آنرا به‌کوتتا داد. کوتتا کیک را با خودش به کلبه‌اش برد و بعد از ظهر مجدداً به‌خانه ارباب رفت ولی فهمید ارباب جائی نمی‌رود، بنابراین از بل خواهش کرد که شب او را ببیند، بل با خونسردی و

بی‌تفاوتی از کنارش دور شد.

کوتتا از این همه بی‌تفاوتی متحیر شده بود، در کلبه‌اش ساعتها باین موضوع فکر کرد، بالاخره ساعتی که با بل قرار گذاشته بود فرساید رسید از کلبه خارج شد و بطرف کلبه او رفت، وقتی بکلبه بل رسید بسا عجله و شتابزدگی دو زد.

بدون اینکه ملاحظه شود دوبار شد، بل بیرون آمد شروع بقدم زدن نمود، کوتتا هم بدنایش رفت سکوتی کشنده بین آندو برقرار شده بود. بالاخره بل بهمرف آمد و گمت «ژرال واشنگتن بعنوان رئیس جمهوری انتخاب شده، کوتتا میخواست چیزی گفته باشد ولی نتوانست و ساکت ماند، لحظه‌ای بعد کوتتا سکوت را شکست و گمت «دیروز ارباب را ترد برادرش بردم، حس کرد که حرف‌احمقانه‌ای زده چون بل از آن بااطلاع بود. بل گمت «ارباب آن دختر کوچک را خیلی دوست دارد.» این حرف را قبلا هم از بل شنیده بود و دختر کوچولو را هم بخوبی می‌شناخت. بعد مجدداً سکوتی طولانی بین آندو برقرار شد.

پس بل گمت آیا میدانی چه کسی پایت را قطع کرده؟ بله این شکارچی‌ها بودند که باعث شدند تا پای تو قطع بشود، زیرا آنها فکر میکردند وقتی تو اسیر شدی و قصد داشتی با سنگ یکی از آنها را نابود کنی. پایت را مجروح کردند و ترا به ارباب فروختند، ارباب از خانواده انگلیسی است، لقب بیشتر افراد این خانواده سر است در بیشتر کلیساها هم اسم ماسا امندوال را زیاد شنیده میشود. ارباب هجده سال داشت که اینجا آمد. بعداً شنیدیم که چارلز دوم زمینهای بزرگی را پادشاه بخشید.

بعد ارباب با دختری با اسم مری‌کن ازدواج کرد و آن ساختمان را در اینفلید ساخت، بعد آنها صاحب فرزندان شدند و بعدها هم که آنها بزرگ شدند ارباب قسمتی از این سرزمین‌ها را بآنها بخشید و حالا آنها صاحب آب و ملک هستند.

کوتتا غرق در حرفهای بل شده بود و گذشت زمان را احساس نمیکرد. بل گمت که خیلی دیر شده و باید برگردیم، وقتی برمیگشتند حرفهای زیادی به کوتتا زد و کوتتا هم بدقت گوش میکرد وقتی بسر کلبه بل رسیدند، کوتتا بدون اینکه حرفی زده باشد از بل خداحافظی کرد و رفت.

فصل شصت و چهارم

۴۴۱

از آن ببعد کوتاه بیشتر اوقات به آشپزخانه میرفت و با بل ملاقات میکرد بل هم بدش نیامد که کوتاه در کنارش باشد و با او صحبت کند. در یکی از این ملاقاتها بل به کوتاه گفت ارباب وصیت کرده اموالش پس از او به آن دختر کوچولو (آن) برسد و بعد هم اضافه کرد چون ارباب دیگر ازدواج نخواهد کرد، ارثیه خوبی برای آن باقی خواهد گذاشت، راستی ارباب هم عقیده مرا دارد و من هم هرگز قصد شوهر کردن ندارم. تا کوتاه این حرف را شنید نزدیک بود چنگال از دستش بیفتد و از این حرف خیلی رنجید و اصلاً توقع نداشت که از بل چنین حرفی را بشنود. دو هفته با بل قهر کرد تا اینکه بل او را بشام دعوت کرد. کوتاه از این دعوت ذوق زده شد، فوراً به کلبه اش رفت و سر و تنش را شست و بعد از حمام کردن لباس هایش را پوشید و بی اختیار آوازی باین مضمون زیر لب زمزمه کرد دای دختر زیبا که گردنی کشیده و قامتی رعنا داری».

ولی بل نه زیبا بود و نه گردنی کشیده داشت و نه قامتی رعنا ولی این احساس کوتاه بود، البته بل هم همین احساس را نسبت به کوتاه داشت. بالاخره ساعت ملاقات فرارسید و باعجله بطرف کلبه بل پراه افتاد و در زد و داخل شد، بل اطاقهایش را بطرز زیبایی آراسته بود، در وسط اطاق میزی بود و در روی آن مقداری گل و دو شمعدان بود، بل به کوتاه تعارف کرد که بنشینند و بعد بل گفت هنوز وقت نکرده ام که بخاری را روشن کنم، کوتاه برای اینکه کاری کرده باشد فوراً بلند شد و با میله ای که سرش پنبه بود بخاری را روشن کرد و سر صحبت باز شد و از اینطرف و آنطرف حرفهایی زدند و هیچکدام جرئت نمیکردند آنچه را که در درون خود داشتند بیان کنند، طولی نکشید که بل مرغ سرخ کرده ای برای کوتاه آورد و میدانست که این غذای مورد علاقه اوست. بعد از شام کمی درباره ارباب صحبت کردند. بل گفت ارباب ثروت زیادی دارد بیشتر پولهایش را در بانک گذاشته و مقداری راهم پنهان کرده که من میدانم کجاست ارباب اخلاق بخصوصی دارد، اگر از یکی خوشش نیاید فوراً او را میفرودد همانطور که لوتر را فروخت. کوتاه با سر حرفهای او را تأیید و تصدیق میکرد. و بعد راجع به عکسی که در اطاقش بود حرف زد، و گفت این عکس عیسی مسیح است و هر کس دو جهان دارد و دوسر نوشت بهشت و دوزخ. بل آنقدر

با گرمی و محبت حرف میزد که کوتتا دلش میخواست میتواندست کار با ارزشی برای او انجام بدهد.

روزی که از مزرعه‌ای برمیگشت مقداری بوته چیدو بروش دهکده‌اش جاروئی برای بل درست کرد و باو هدیه نمود بل هم در عوض يك جفت جوراب پشمی باو هدیه کرد و گفت گرچه قرار بود این جورابها را کریستس بتو بدهم ولی برای آن موقع چیز دیگری برایت در نظر گرفته‌ام. وقتی شامشان را خوردند دو دلداه چشم در چشم هم دوخته بودند. که ناگهان بل دستش را دراز کرد و دستهای کوتتا را در دستش گرفت و بدمشع‌ها را خاموش کرد و او را بطرف تختخوابش برد.

لحظه‌ای در کنار تخت نشستند، پس از سالها این اولین باری بود که کوتتا زنی را در آغوش میکشید و لحظه‌ای بعد آنها روی تخت در یکدیگر فرو رفتند و...

فصل شصت و پنجم

بل به کوتا گفت «ماسا باورش نمیشه، بالاخره بعد از اینکه کمی فکر کرد گفت شما دونفر باید بفکر ازدواج باشید».

دوهفته گذشت و ماسا اصلا بروی کوتا نیاورد.

روزی بل باعجله پیش کوتا آمد و گفت «الان بهترین فرصت برای ازدواج است اگر موافق باشی با ارباب صحبت کنیم، فکر نمیکنم اواشکالی بگیرد».

بزودی همه سیاهان ازخبر ازدواج بل و کوتا با اطلاع شدند و به کوتا تبریک میگفتند ولی بل خجالت میکشید.

وقتی دختر کوچولو آن ازاین موضوع باخبر شد با خوشحالی و شیطنت بچهگانه‌ای بیرون دوید و داد میزد، بل میخواست ازدواج کند، بل میخواست ازدواج کند. کوتا خیلی خوشحال بنظر میرسید، زیرا ازدواج بهترین قسمت زندگی بعد از تولد به حساب می‌آید.

بل میدانست که کوتا مایل نیست جشن ازدواج درمنزل ارباب برقرار شود و ازاین رو ترتیبی دادند تا جشن درجلوی ساختمان انجام پذیرد.

قرار بود، روز یکشنبه قبل از کریستس جشن پیاشده همه برده‌ها جمع شده بودند. ارباب، آن دختر کوچولو پدر و مادرش همه حاضر بودند، کوتا خیلی خوشحال بود که آن پیرمرد از اینفیلد آمده بود قادر جشن او شرکت کند. یکی از زنها با اسم عمه‌ساک^۱ مجلس را گرم کرده بود، ازحاضرین میخواست تا برای این دو زوج خوشبخت دعاکنند، دعا کنند تا روح این دو از هم جدا نشود و صاحب بچه‌های سلامت و خوبی بشوند.

مجالس جشن و سرور ده‌کنه جنور بی‌اختیار درافکار کوتا مجسم

1. Aum Sukay

شد، آنچه در آنجا بود با این جشن تفاوت کلی داشت، صدای طلبها، همه را برقص و پایکوبی در می‌آورد ولی در اینجا همه چیز برعکس بود، در این افکار بود که عمساکى با صدای بلند گفت: آیا شما دوتا حاضرید به عقد و ازدواج یکدیگر نریبائید؟

بل که از خوشحالی سرازپا نمی‌شناخت گفت بلی حاضریم، بعد عمه ساکی رو کرد به کوتتا بل بازوان کوتتا را فشار میداد، بالاخره کوتتا به خود آمد و گفت بلی حاضریم بعد عمساکى ادامه داد «حالا شما وارد زندگی جدیدی شدید».

از قبل بل به کوتتا یاد داده بود که در موقع جشن چطور از روی بوتها بپرد، حالا نوبت آنها بود که از روی بوتها بپرند، هر دو اینکار را کردند، البته سعی میکردند پایشان به بوتها نخورد چون هرکس پایش به بوتها میخورد زودتر می‌مرد و زندگی‌اش زودتر پایان میگرفت بعد از آنها عمه ساکی از روی بوتها پرید، و گفت حالا که خداوند شماها را بهم رسانده بهم وفادار باشید. بعد هم رو کرد به ارباب و پرسید «آیا چیزی هست که شما بخواهید بگوئید؟» ارباب همینطور که جلو می‌آمد گفت کوتتا: زن خوبی نصیبش شده و بل هم شوهر خوبی گیر آورده و برای هر دوی شما آرزوی خوشبختی میکنم. سپس همگی شروع برقص و پایکوبی کردند و بعد عمساکى و دیگران که قبلا غذائی تهیه کرده بودند، همگی را بر سر میز غذا دعوت کردند.

فیدلر و یولون میزد، برده‌ها شام میخوردند و ارباب هم مقداری شراب به آنها داده بود که به جشن رونق بیشتری بخشیده بود، بغیر از کوتتا و پیرمرد همگی مشروب خوردند.

بل به هرکس میرسید میگفت ده سال است که چشمم دنبال اوست، خوشحالم که باو رسیدم مجلس تا پاسی از شب گذشت، بعد یکی یکی رفتند و آندو دلداه را تنها گذاشتند، سپس بل به کوتتا گفت «حالا گاوی را که خریده‌ای هر چه قدر میخواهی ازش شیر بدوش».

کوتتا دستی به بدن بل کشید، دریافت که بل بدن بسیار خوبی دارد و همان چیزی است که هر مردی از زنی انتظار دارد.

جای شلاق در پشت بل کاملاً دیده میشد، بل گفت این نشانی است که همیشه در پشت من خواهد بود، البته تو هم در پشت چنین نشانی و علامتی را داری این علامت درست از بیست سال پیش در بدن کوتتا مانده بود.

بل رختخواب گرم و نرمی داشت، کوتتا در کنار بل احساس آسایش

ولنت میکرد و هر روز بل لباسهای کوتتا را تمیز میکرد و کفش‌هایش را واکس میزد و جورابهایش را می‌شست زندگی جدید برای کوتتا خیلی سرگرم‌کننده بود، و افسوس می‌خورد چرا زودتر از اینها با بل ازدواج نکرده، تا از زندگی لذت بیشتری ببرد.

فصل شصت و ششم

عروس و داماد، بعد از ازدواجشان خیلی بهم نزدیک شده بودند، ولی کوتا احساس میکرد چیزهایی است که بل باو نمیگوید و آزش پنهان میکند.

ولی کوتا درست برعکس او بود، هر خبری در شهر می شنید فوراً به بل و فیدلر و باغبان میگفت و آنها را در جریان کارها قرار میداد، لذا تصمیم گرفت او هم خبرها را مخفی نگهدارد، دو هفته گذشت هر روز که بل از او خبری می پرسید، میگفت، چیز مهمی اتفاق نیفتاده و همچنین مثل گذشته است و بعد هم روزی با گوشه و کنایه گفت میدانم که تو خریداری که یکی از برده‌ها علم پزشکی و طبابت را از ارباب یاد گرفته و بهمین خاطر آزاد شده تا از برده‌های بیمار عیادت کند و آنها را معالجه نماید، بل گفت بله و بهمین دلیل ممکن است معروفتر از دیگران بشود، کوتا گفت پس چرا این موضوع را تاکنون بمن نگفته بودی!

بل با عصبانیت گفت این دیگه بخودم مربوط است.

دو هفته گذشت بین زن و شوهر سکوتی طولانی برقرار شده بود و هیچکس هم علت آنرا نمیدانست تا اینکه یک شب بل روزنامه‌ای را نزد کوتا آورد و گفت این روزنامه پر از خبرهای داغ و مهم است، و شروع بخواندن آن کرد، اینجا نوشته هر کس از برده‌ها مقداری مالیات بدهد میتواند برگه‌ای دریافت کند و آزادانه هر جا بخواهد برود. و بعد، سایر قسمتهای روزنامه را برای کوتا خواند، دیر وقت بود که آندو به بستر رفتند و اما قبل از اینکه وارد رختخواب بشوند بل رفت کاغذ و قلم آورد، و روی کاغذ نوشت «بل» بعد گفت این اسم من است و «ک - و - ن ت ا» این اسم تو است کوتا حس کرد که بل میخواهد باو نشان بدهد که سوادش خیلی زیاد است و... و مثل سفیدپوستان دارد باو فخر و غرور میفرشد خیلی ناراحت شد.

تصمیم گرفت که باو حالی کند که خودش هم دست کمی از او ندارد. بنابراین روزی مقداری خاکستر را روی لبه اجاق ریخت و با دستهای صاف کرد و بعد روی آن به‌عربی نوشت کوتتا، بل که از این کار حیرت‌کرده بود پرسید این چیست. کوتتا گفت اسم من است و بعد ادامه داد سالها صبح و عصر با دوستانم در دهکده به‌کسب علم و دانش مشغول بودم قرآن را بخوبی از حفظ میخواندم، بل همچنان ساکت بود و بحرفهای کوتتا گوش میداد، کوتتا چندتا از اسم‌های اشیائی را که در آنجا بود به‌عربی گفت و بل هم مرتب از او درباره گذشته‌اش سؤال میکرد حالا ایندو باهم بی‌حساب شده بودند و دیگر ناراحتی از هم نداشتند خلاصه پس از ساعتها حرف و گفت و شنود باهم برخت‌خواب رفتند و کوتتا احساس کرد پس از مدتی اکنون خیلی راحت شده و شب‌خوش و لذت‌بخشی را در کنار بل خواهد گذراند.

فصل شصت و هفتم

کوتاهنوز علاقه‌مند بود مثل گذشته‌ها دوستان قدیمی‌اش باغبان و فیدلر را ملاقات کند و با آنها از هر دری سخن بگوید، چون مدت‌ها باین کار عادت کرده بود ولی مدتی بود که گذشته‌ها تکرار نمیشدند، البته جای تعجب نبود، چون او بیشتر اوقات فراغت و زمان بیکاری‌اش را با بل میگذراند.

گرچه دوستان قدیمی یکدیگر را امیدیدند اما خیلی بی تفاوت از کنار هم می‌گذشتند و همین مسائل باعث میشد تا کوتا بیش از پیش به آغوش بل پناه ببرد.

شبهای سرد زمستان را گرچه در پای اجاق میگذراند ولی این شبهای هم سرد و بی‌روح بودند.

شب فیدلر گفت که این روزها سفیدپوستها خیلی سرگرم و مشغولند تا تعداد دیگری سیاهپوست را به آنجا بیاورند.

کوتا گفت از بل شنیدم که در مجله گزت نوشته شده در سرشماری که در ویرجینا کرده‌اند، تعداد سیاه‌پوستان خیلی بیشتر از سفیدپوستان بوده باغبان گفت شنیده‌ام که بیش از شصت هزار سیاه‌پوست در ویرجینا آزاد شده‌اند.

فیدلر خواست حرفی بزند که باغبان حرفش را قطع کرد و گفت بیشتر سیاهان در کناره رودخانه می‌سی‌سی‌پی جائیکه سرزمین حاصلخیزتر است که تا آلاباما ادامه دارد و در جنوب جورجیا که برنج روئیده میشود، بیشتر از جاهای دیگر هستند، در این سرزمین‌های حاصلخیز، همه‌نوع اشخاصی مثل وکیل و سیاستمداران بزرگ و تجار زندگی میکنند.

شنیدم که این روزها عده‌ای با آنجا رفته‌اند شاید برای تفریح، شاید برای روز شکرگزاری، شاید برای کریستمس، و بعد اضافه کرد آیامیدانید در اینجا مرتب از قانون و چیزهائی علیه بردگی و برده‌فروشی صحبت میشود

فیدلر حرفش را قطع کرد و گفت «آهان» این بیفایده است. تابحال خیلی از سفیدپوستها خواهان الغاء بردگی بوده‌اند، ده سال است که در اینجا قانون الغاء بردگی و برده فروشی تصویب شده ولی هنوز هم که هنوز برده‌گی و برده فروشی رواج دارد هر روز کشتی‌هایی است که تعدادی برده را برای فروش باین سرزمین می‌آورد. کوتتا گفت میدانید از راننده‌ها چی شنیده‌ام، آنها میگویند اربابها بمسافرت‌های طولانی میروند و بعد مثل شکارچیان عده‌ای برده را صید میکنند و باینجا می‌آورند و پول خوبی هم بدست می‌آورند، در غرب این سرزمین سرخ‌پوستان سکونت دارند، آنها دارای قوانین مخصوص بخود هستند تا بحال هم هنوز هیچکس جرئت نکرده بمرزمین آنها بدون اجازه پا بگذارد. بعد فیدلر گفت همه ماها را از این راه آبی باینجا آوردند کوتتا با افسوس سری تکان میداد: فیدلر همچنان دهانش گرم شده بود و مرتب حرف میزد، من شنیده‌ام که حدود هزار سیاهپوست متعلق به پسانت است، آنها پنبه‌میکارند، نیشکر میرویانند و از زبان این برده‌ها شنیدم که میگفتند کشتی‌های پوسانت سیاهان را از آفریقا باین سرزمین می‌آورند، آنقدر در راه با آنها گرسنگی وشکنجه میدهند که بعضی‌هاشون تا برسند باینجا تلف میشوند. و آن عده‌ای که سالم باینجا میرسند باقیمت خوبی فروخته میشوند. حرفهای آنها چنان کوتتا را سرگرم کرده بود که گذشت زمان را اصلا احساس نکرد ساعاتی بعد کم‌کم حرفها فروکش کرد و باعث شد که آنها بکلبه‌هایشان بروند. درحالیکه کوتتا غرق در هیجان بود، هر وقت که صحبت از برده‌گی و برده فروشی و آزادی میشد کوتتا لحظه‌ای از هیجان نمی‌ایستاد. سعی میکرد اطلاعات بیشتری کسب کند. شب هنگام بود که بکلبه رسید، طبق معمول بل کمک کرد تا کونتا لباسهایش را درآورد بعد هم شامش را حاضر کرد و بعد از شام دوتائی سرگرم صحبت شدند و از هر دری سخن گفتند، کوتتا بل را از آنچه شنیده بود مطلع کرد و بل هم گفت بالاخره حوادث نافع ما خواهد بود و روزی خواهد رسید تا ما از این فلاکت و ذلت نجات پیدا کنیم، اکنون وضع با گذشته خیلی فرق کرده، سیاهان بیش از پیش بمفهوم آزادی پی برده‌اند، همگی تلاش میکنند تا حقوق از دست رفته‌اشان را باز یابند بامید روزی که حقیقت پیروز شود.

فصل شصت و هشتم

روزگار پشت سرهم سپری میشد. وضع بل بطور غیرطبیعی بود و تغییر اخلاق دانه بود، یک شب که برختخواب رفتند، بعد از اینکه شمعه را خاموش نمودند، بل دست کوتنارا روی شمشک گذاشت، کوتنا احساس کرد که چیزی تکان میخورد، با خوشحالی بالا پرید. روز بعد که کوتنا مشغول رانندگی بود، همش به فکر بچه‌ای بود که انتظارش را میکشید بل را در نظر می‌آورد که نوزاد را روی پشتش بسته و در مزارع برنج مشغول کار است بخاطرش رسید که خودش اولین فرزند عمر و بنیتا بوده، میایستی مثل پدرش وظایف پدری را بعهده بگیرد و اگرچه بچه‌اش در سرزمین سفیدبوستان بدنیا می‌آید ولی لازم است که باو درس انسانیت را بیاموزد، اگر نوزاد پسر باشد، تمام وظایف تعلیم و تربیت او بعهده پدر است و اگر دختر بیشترین وظایف بعهده مادر می‌باشد.

حاملگی بل سب شد تا کوتنا بیش از پیش به آفریقا فکر کند و گاهی اتفاق می‌افتاد ساعتها روی مبل می‌نشست و در حالیکه غرق در افکار خودش بود با بل صحبت میکرد شبی که برختخواب رفتند کوتنا ناگهان متوجه شد که بل دستهایش را دور کمر او حلقه زده و خیلی ناراحت و عصبانی است. و میگوید «من درباره بچه نگران هستم، خواب دیده‌ام که چندتا قماربار سفید پوست بچه‌های سیاهان برده را معامله میکنند ولی کوتنا به بل اطمینان داد که ارباب ماسا چنین کاری نخواهد کرد و باو دلداری داد تا بخواب رفت.

خود کوتنا همچنان بیدار مانده بود و ساعتها فکر کرد، قماربازان سرمیز قمار روی بچه‌های سیاهان قمار میکنند و آنها را برد و باخت میکنند و از فروش آنها ثروتی کلان بهم میزنند. بچه‌ها را در شش ماهگی به دو بیست دلار میفروشند.

کوتنا دیده بود که دختران را با قیمت زیادی خرید و فروش

ریشه‌ها

میکنند و بجه‌ایکه این دخترها بوجود می‌آورند، اصلا معلوم نبود اصل ریش کیست و از کجاست اما خیلی خوشحال بود نوزادی که بل بدنیا می‌آورد سیاه‌پوست و دارای اصل و نسب است.

اوائل سپتامبر ۱۷۹۵ بود که شبی بل درد زیادی احساس کرد، سعی کرد تا آخرین دقیق دنبال ارباب نفرستد، زیرا ارباب قول داده بود باتفاق خواهر مندی بجه را بدنیا آورند بل از شدت درد دندانهایش را محکم بهم میفشرد و دستهایش همچنان در دست کوتتا بود.

صورتش پر از قطرات درشت عرق شده بود، بعد با کلماتی بریده بریده به کوتتا گفت وقتی شانزده سال داشتم دوتا بجه زائیدم یکی راموقع راه‌افتادن و دیگری را وقتی یکسالش بود... که درد بیشتر شد.

ناخنهای بل از شدت درد در رختخواب فرومیرفت فریادش با آسمان بلند شده بود، کوتتا فوراً از کلبه بیرون آمد و بطرف خواهر مندی دوید و او را صدا زد و سپس بطرف منزل ارباب رفت و ارباب گفت الساعه می‌آیم.

وقتی به کلبه‌اش برگشت خواهر مندی دستور داد تا او در خارج اطاق منتظر بماند. کوتتا میدانست وقتی بجه بدنیا بیاید او را فوراً می‌شویند تا بدنش پاکیزه و مطهر شود، لحظه‌ای بعد صدای بل آنچنان بلند شده بود که تا چند کلبه آنطرفتر شنیده میشدو در این هنگام کوتتا صدای دیگری شنید و از شدت خوشحالی به هوا پرید. سپس ارباب از اطاق بیرون آمد و گفت صبر کن تا خواهر مندی بجه را بشوید و سپس برو تو و دخترت را ببین.

بجه دختره! کوتتا در این فکر بود که خواهر مندی لبخند زنان از اطاق بیرون آید و کوتتا وارد اطاق شد. بل لای چشمهایش را باز کرد و سعی کرد لبخندی بزند، کوتتا دستهای او را در دستش گرفت و مرتب به بجه نگاه میکرد عجب بجه‌ای خون اجدادش در رگ و پوست او در جریان است.

حالا کوتتا مشغله دیگری داشت، انتخاب اسم برای فرزندش. باید اسمی برایش انتخاب میکرد تا اصالت آفریقائی داشته باشد.

از کلبه خارج شد و در کنار نرده‌ها شروع به قدم‌زدن نمود و در فکر دو دختری بود که بل بدنیا آورده بود، و آنها را در بچگی اربابش فروخته بود. نه کسی جرئت ندارد دختر مرا معامله کند، اصلا اجازه چنین کاری را به هیچکس نخواهم داد، وقتی بکلبه برگشت درباره اسم بجه با بل صحبت کرد، بل ناگهان عصبانی شد و به او توضیح داد ما فعلا نباید

درباره اسم بچه حرفی بزنیم ولی کوتتا گفت میدونی کد ما رسم داریم که طبق سنت آفریقائی خودمان پدراسم بچه را انتخاب کند. بل در جواب گفت «حالا متوجه شدم، شما آفریقائی ها آنقدر احمق هستید که همیشه در دسر درست میکنید، هیچکدام از رسم و رسوماتیکه میگوئی در اینجا برقرار نخواهد شد».

کوتتا که خیلی عصبانی بود با خشم از کلبه بیرون آمد، و در را بهم زد، و شروع بقدم زدن نمود، در طول راه خواهر مندی و عمصاکی را دید که ظرف آب گرمی را با خود حمل میکردند و آنها گفتند ما داریم پیش بل میرویم اما کوتتا توجهی به آنها نکرده و از کنارشان رد شد در دلش به همه کسانی که نسبت به آفریقائیان نظر بدی داشتند لعنت میفرستاد. چه افکار غلطی سفیدپوستان به سیاهان آموخته اند، مگر این سیاهان نمیدانند که اهل کجا هستند. مگر نمیدانند که آنها هم آفریقائی هستند پس چرا رسم و رسومات خود را فراموش کرده اند؟

صبح زود به اسطبل رفت تا اسبها را غذا بدهد، سپس با شپزخانه ارباب رفت و ارباب باو گفت که امروز جائی نمیروم.

بعد کوتتا عمه ساکی و خواهر مندی را دید که بدون اینکه باو محطی بگذارند از کنارش گذشتند.

تمام روز را گرسنه مانده بود، بالاخره چند تاسیب زمینی خام خورد تا شکمش را پر کرد، هوا که تاریک شد به کلبه اش برگشت وقتی وارد شد بل پرسید «آیا توهستی؟» کوتتا با صدائی بلند گفت بلی.

بعد از چند دقیقه ای که گذشت بل بدون اینکه وقت را تلف کند شروع به صحبت کرد و گفت: بین کوتتا چیزهایی درباره اربابها هست که من بهتر از تو میدانم. اگر تو ارباب را با این رسم و رسوم آفریقائی عصبانی کنی در حراج بعدی ارباب هر سه ما را خواهد فروخت. هر چه بل با کارهای کوتتا بیشتر مخالفت میکرد ولی کوتتا اصرار داشت که بروش خودش برای بچه اسم گذاری کند. تا بالاخره بل هم قانع شد. قرار شد به بچه شیر بدهند و پاسی از شب گذشته مراسم نامگذاری را بجای آورند. حدود نیمه شب بود که کوتتا نوزاد را با پتوئی که دورش پیچیده شده بود از کلبه خارج کرد آنقدر رفت تا فاصله اش با کلبه ها بسیار زیاد شد. سپس مانند اجداد و نیاکانش بچه را بادو دستش با آسمان بلند کرد و بعد سمعرتیه اسمی را در گوش او زمزمه کرد «اسم تو کیزی» است. اسم تو کیزی است اسم تو کیزی

است.

البته او مجبور بود آداب و رسوم قبیله‌اش را در اینجا تنهایی عمل کند خون کوتتا در رگ و پوست او جریان داشت، دوباره بچه‌ها با آسمان بلند کرد و بزبان قبیله‌اش گفت «نگاه کن به خالقی که از همه با عظمت‌تر است» و بعد بکنه برگشت، بل بچه را از کوتتا گرفت و در حالیکه سراز پانمی‌شناخت، او را خوب با زرسی کرد و وقتی مطمئن شد که چیزی از بچه کم نشده او را روی تخت گذاشت و بعد روی صندلی نشست و گفت:

«خوب چیست؟»

«چیست» یعنی چه.

«اسمی که به آفریقائی برای او انتخاب کردی.»

«کیزی»

کیزی! هیچکس تا بحال این اسم را نشنیده.

کوتتا توضیح داد که معنی این اسم یعنی «بمان» و برخلاف دو تا بچه قبلی که رفتند او برای تو باقی خواهد ماند. بل میدانست که اگر مخالفت کند کوتتا را دوباره عصبانی خواهد کرد، لذا هیچ چیز نگفت.

روز بعد که ارباب دانا بدیدن بچه آمد بل سعی کرد خود را طبیعی نشان دهد و حتی سعی کرد علی‌الظاهر پوزخندی هم بزند، بعد اسم بچه را برای ارباب گفت «منتظر عکس‌العملی از طرف ارباب بود و او عکس‌العملی از خود نشان نداد و فقط گفت که «اسمش غیر عادی است». بعد که رفت و سوار واگون شد کتاب انجیلش را در آورد و روی صفحه‌ای از کتاب با قلم نوشت «کیزی والر در ۱۲ سپتامبر ۱۷۹۵ متولد شد.»

فصل شصت و نهم

دوشیزه آن کوچولو میگفت «این بچه درست مثل يك عروسك سیاه است».

و بقدری ازدیدن بچه خوشحال بود که مرتب بالا و پائین می‌پرید و دست میزد و شیطنت میکرد و به بل میگفت «همیشه این بچه مال من باشه؟» بل میگفت «عزیزم این بچه حالا کوچولوست، و مال پدر و مادرش است، ولی وقتی بزرگ شد میتونی باهاش بازی کنی».

هر وقت کوتا به آشپزخانه میرفت دوشیزه آن را میدید که روی کالسه بچه خم شده و با او مشغول بازی است. و میگفت «سیاه کوچولو، تو چقدر قشنگی زودباش بزرگ شو» تا باهم بازی کنیم. کوتا از این موضوع خیلی خوشحال بود و اما از اینکه بل بیشتر به ارباب و کوچولو میرسید و مواظب آنها بود و خشک و ترشان میکرد راضی نبود. کوتا فکر میکرد اگر ارباب دوباره ازدواج کند، سرگرمی اش بیشتر خواهد شد و در نتیجه کمتر با کیزی بازی خواهد کرد و...

بل به کوتا میگفت دوشیزه آن به عموش خیلی نزدیک شده و او را خیلی دوست دارد ارباب باو غذا میدهد، او را روی زانوانش میخواباند و مثل بچه خودش با او محبت و مهربانی میکنند و اینطور که شنیده‌ام ارباب قصد دارد دوباره ازدواج کند روزی آن از ارباب پرسید «عمو ویلیام چرا ازدواج نمیکنی؟» ارباب که نمیدانست چه جوابی بدهد ساکت ماند. زنهای زیادی بودند که آرزو میکردند ارباب با آنها ازدواج کند زیرا هر وقت ارباب برای معاینه بیماری میرفت زنها دور او گون اوجم میشدند و با حیرت باو نگاه میکردند و از حال و احوالش جويا میشدند. ولی ارباب رفتاری خیلی عادی و خشک داشت.

کوتا از اینکه دوشیزه آن هر روز بیش از پیش به فرزند کوچولوش کیزی علاقمند میشد نگران بود زیرا سالها پیش از مادر بزرگها شنیده بود

دبالخره گریه‌ای که زیاد با موش بازی کند سرانجام او را خواهد خورد. تنها روزهایی برای کوتتا قابل تحمل بود که دوشیزه آن به کلبه‌اش نیامد تا با بچه او بازی بکند.

شبه آنها به بچه نگاه میکردند و با او کلی بازی میکردند و سعی میکردند راه رفتن را با او بیاموزند بطوریکه کوتتا دمتهای او را میگرفت سعی میکرد کیزی را وادار کند روی پاهایش راه برود و مرتب میگفت «کیزی بیا، کیزی بیا» بل میدانست که کوتتا دوشیزه آن را دوست ندارد و این بیشتر باین خاطر است که او با کیزی بازی میکند اما میترسید اگر ارباب از این موضوع باخبر شود آنها را اذیت بکند. بنابراین سعی میکرد کوتتا را قانع بکند که دوشیزه آن وقتی بزرگ شود مثل دیگر فرزندان اربابها نخواهد شد و به کیزی مثل برده نگاه نخواهد کرد. بعد سرگنشتی را برای کوتتا تعریف کرد. دختر سفیدپوستی با همبازی سیاه پوستش آنقدر بهم انس و الفت گرفته بودند که حد نداشت ولی بخاطر اینکه زن ارباب از این مسئله ناراحت بود. ارباب آن بچگی سیاه پوست و مادرش را فروخت ، ولی همین موضوع باعث شد تا بچه سفیدپوست از غم و غصه دوری از همبازیش مرخص شود و شدت بیماری او بحدی رسید که ارباب مجبور شد دوباره آنها را بخرد و تا بحال هم آندو دختر باهم هستند و هنوز هم ازدواج نکرده‌اند.

فصل هفتاد

از وقتیکه کیزی بدنیا آمده بود، کوتتا و فیدلر باهم صمیمی تر شد. و بیشتر صحبت میکردند و بیشتر دربارهٔ دریاچه بزرگی بنام هائی که بیش از سی و شش هزار فرانسوی و حدود نیم میلیون برده آنجا بودند بحث میکردند. بل شنیده بود که فرانسویان بسیار ثروتمند هستند و مثل شاهان زندگی میکنند و بچه‌هایشان را بمدرسه میفرستند.

دیگری میگفت در کنار این دریاچه مردمان دیگری آمده‌اند که سفید پوست نیستند و پدرانشان اهل اسپانیا و یونان هستند و اینها هم ثروت زیادی دارند. فیدلر میگفت اگر دربارهٔ اجتماعی که سفیدپوستان برای خود درست کرده‌اند بیشتر بدانید از وضع زندگی آنها بشدت خنده‌اتان خواهد گرفت. فرانسویان هیچگاه به برده‌ها اجازه نمیدهند که شبها از محل خود خارج شوند درد دل آنها خیل سی شنیدنی بود. کوتتا میگفت از مردم شهر ه شنیده‌ام که سیاهان چه شکنجه‌هایی میکنند و آنها سیاهان را برای اینکه بیشتر تنبیه کرده باشند بعضی اوقات زنده بگور میکنند، زنان باردار را به کار میکنند تا بچه‌اشان سقط شود، ناخنهای بردگان را می‌کشند، و خلاصه بدترین و سخت‌ترین شکنجه‌ها را بمسیاهان میدهند.

در تابستان سال ۱۷۹۱ گروه‌هایی از سیاهان انقلابات خون‌آلودی بپا کردند و شمال منطقه هائی را به آتش و خون کشیدند بطوریکه سفید پوستان از ترس فرار کردند و بعد که انقلاب فروکش کرد آنها هر سیاه پوستی را که گیر می‌آوردند شلاق میزدند و حتی پوستان را میکشند. کوتتا میگفت این اولین باری بود که سفیدپوستان اینقدر از سیاهان ترسیده بودند، ولی چرا جائیکه او زندگی میکرد تاکنون بردگانش انقلاب نکرده‌اند.

فیدلر گفت، در روزگار گذشته سیاهی از دست اربابش شدت شلاق

رشها

خورد و همین باعث شد که سیاه خشمگین و عصبانی شود و بطوریکه بسفیدپوست حمله کرد و قصد داشت او را از پای درآورد که سفیدپوست فرار کرد بعداً دوستان سفیدپوست آمدند و عده‌ای سیاه را کشتند.

مدتی بود که سفیدپوستان از سیاهان وحشت بخصوصی داشتند حتی ارباب هم از صدایش معلوم بود که از کوتتا میترسد، همه سیاهان بازرسی میشدند و اگر سیاهی قصد داشت از محلی به محل دیگر برود و کارت عبور نداشت شدت تنبیه میشد.

شبه‌ها خانواده سه‌نفری کوتتا دورهم جمع میشدند بل‌روزنامه‌میخواند و کوتتا هم از شهر خبرهائیکه داشت برای او بازگو میکرد و کییزی مشغول بازی بود.

روز خرمن‌کوبی فیدلر برای سفیدپوستان ویولون میزد و پول‌خوبی هم گیرش آمد از قیافه آنها بخوبی معلوم بود که انتظار انقلابی را از طرف برده‌ها دارند و از این نظر نگران بنظر میرسیدند.

روزی بل درباره مسیح و مسیحیت مطالبی را به کوتتا گفت، در کلیساها هرروز یکشنبه کیش‌ها برای مردم موعظه میکنند و میگویند که سیاهان هم مثل ما انسان هستند و آنها باید آزاد بشوند و آزادانه زندگی کنند همین تبلیغات باعث شده که بعضی از سفیدپوستان بردگان خود را آزاد کنند و بشمال بفرستند. بل مطلبی را درباره ضدبردگی از روزنامه‌ای خواند. که عده‌ای سفیدپوست مسیحی مذهب متدویست‌ها هستند که مخالف بردگی برده‌فروشی هستند، ارباب و برادرانش بشاخه دیگری از مسیحیت معتقد بودند.

کوتتا وقتی به حرفهای ارباب و دوستانش در واگون گوش داده بود فهمیده بود که بیشتر سفیدپوستان ثروتمند هستند، عده‌ای از آنها دکتر و وکیل بودند و میگفتند بیشتر این برده‌ها را از آفریقا باینجا آورده‌اند و چون اینها در جنگلها پرورش یافته و بین حیوانات زندگی کرده‌اند از کار و قوانین آن اطلاعی ندارند و باید با آنها آموخت تا چطور کار کنند و چطور قوانین را بکار ببرند و چنانچه کارشان مطابق میل ما باشد تشویق شوند. این حرفهایی بود که بیشتر اوقات کوتتا از زبان ارباب و بقیه سفید پوستان می‌شنید و با خود میگفت چرا وقتی پای این سفیدپوستان بر زمین آفریقا میرسد سیاهان اقدام به کشتن آنها نمیکند.

فصل هفتاد و یکم

گریه و زاری گفت «صبح موقع صبحانه باغبان را ندیدم و ظهر هم که بدر کلبه‌اش رفتم صدائی از آن‌جا نشنیدم، آیا تو میدانی او کجاست؟»
در یکی از روزهای ماه اوت عه‌ساکمی بدر کلبه فیدلر آمد و با
با هم بدر کلبه باغبان رفتند و بعد که وارد آن شدند با تعجب
دیدند که پیرمرد فوت کرده.

همه متأثر و ناراحت شده بودند، وقتی بل از ماجرا با اطلاع شد
بشدت گریست و فریاد میزد او برای من همچون پدری بود، هرگز اینجا
بدون او آن صفای گذشته را نخواهد داشت، غم و اندوه و ماتم سراپای
دوستان را فرا گرفته، سکوتی بین آنها برقرار شده بود و در این سکوت
بود که شامشان را خوردند.

بعد که خبر به ارباب رسید، ارباب هم خیلی متأثر شد و دستور داد
فردا نصف روز را بردگان تعطیل کنند.

هر کس درباره باغبان حرفی میزد، باغبان به کوتتا گفته بود در
جوانی که پیش ارباب آورده شدم، بسیار قوی و پر قدرت بودم، ولی
اسبی مرا زخمی کرد و از آن روز بیمد هر روز ضعیف‌تر و ناتوان‌تر شدم.
و تنها کاری که ارباب بمن محول کرد باغبانی بود، او ایلی که کوتتا با آنجا
آمده بود باو کمک میکرد، در بین سفیدپوستان رسم بر این بود که برده‌های
پیرا به قیمت بسیار ارزان بین سی تا بیست دلار میفروختند...

برده‌ها تا نزدیکی صبح دعا کردند و چند ساعت به سپیده‌دم بود که
رفتند به کلبه‌هایشان تا استراحت کنند، فیدلر هم لباسهای باغبان را در
چمدانی گذاشت تا قبل از اینکه کس دیگری از آنها استفاده کند سوزاند،
شوند.

لحظه‌ای بعد ارباب از متزلزل خارج شد و یک انجیل در دست داشت
در صف سیاهان مشغول قدم زدن شد تا اینکه همگی به قبرستان بردگان

رسیدند ، سیاهان مشغول خواندن آواز عمگینی شدند پس ارباب گفت «جوسف تو خدمتکار بسیارخوبی بودی امیداست خداوند روحت را آرامش بخشد». کوتتا از اینکه ارباب باغبان را جوسف صدا زد تعجب کرد و از خودش پرسید که اسم حقیقی اش چه بوده ، اصلا از کدام قبیله و اهل چه قسمتی از آفریقا است؟

پس او را بخاک سپردند ، خاکی که زمانی برای کشت بکار میبرد حالا روی خودش را میپوشاند و در دل خویش نگاهداریش میکرد . بعد که مراسم تدفین تمام شد ، کوتتا به جفور اندیشید، به زمانی که مادر بزرگ یاسیا فوت کرده بود، یادش آمد که چقدر برای مادر بزرگش گریه کرده بود ولی پدرش میگفت، کوتتا گریه نکن مادر بزرگت بافراد دیگر و بدنایای دیگری که بهتر از دنیای ماست ملحق شده، دنیای که مردمش بخداوند نزدیکترند. این فلسفه زندگی است که روزی عده‌ای فوت شوند و عده‌ای دیگر پابرصه وجود بگذارند.

خیلی دلت میخواست این موضوعات را به بل بگوید ولی میدانست که او چیزی از این عقاید نمی‌فهمد. و این چیزی بود که بعدها درباره اش بایستی چیزهایی به کیزی می‌آموخت سرزمینی که هرگز نخواهد دید.

فصل هفتاد و دوم

بعد از مردن باغبان ، غم و اندوه در چهره کوتتا بخوبی نمایان بود. آنقدر افسرده دل و ملول بود که روزی بل گفت ، بین کوتتا من میدانم که چه احساسی راجع به باغبان داری، اما حالا موقع اش هت که خودت را کم کم کنار بکشی و به خود و زندگیت فکر کنی ، هرچه دلت میخواهد. بکن ، اما یکشنبه آینده جشن تولد دخترت میباشد و تو نباید اینقدر غمگین باشی.

کوتتا جواب داد: من خوب میشوم، امیدوارم که درك کرده باشی که تاریخ تولد دخترم را فراموش نکرده ام .

پنج روز فرصت بود تا برای کیزی هدیه‌ای تهیه کند، قطعه چوبی را تراشید و بشکل عروسکی درآورد، خوب که آنرا صاف کرد، واکس براقی رویش مالید، درست مثل عروسکهائی شده بود که در دهکده خودش می‌ساختند قرار شد بل کیکی با دوشمع درست کند.

بل بلند شد که ناگهان صدای اریاب او را بخود آورد، گوش کرد «دوشیزه آن از پدر و مادرش خواسته که تمام آخر هفته را اینجا باشد، بمن گفته که تولد دخترت دوست، پس برای او کیکی درست کن و او خواسته که تنها در اطاقش تولد دخترت برگزار شود و ضمناً خواسته که شب را پیش او بماند، مطمئن باش که تشکی برایش پهلوی تخت او روی زمین بیندازی وقتی بل این خبر را بکوتتا داد، کوتتا مثل همیشه نه باو نگاه کرد و نه حرفی زد با عصبانیت از کلبه خارج شد و بیاد زنی افتاد که سر دخترش را محکم بدیوار می‌کوبید و میگفت « نمیخواهم این بلائی که بر من آمد، بر بچه‌ام هم بیاید».

کوتتا میخواست سر عروسك را بدیوار بکوبد که ناخود آگاه دستش را پائین آورد، نه او نمیتوانست، این کار را با دخترش بکنند.

خوب چطور است با زن و بچه‌اش فرار کند، ولی آیا این کار ممکن

ریشه‌ها

بود، او و زنی تقریباً پیرشده بودند، بچه‌اش هم تازه بزور راه میرفت به کلبه رسید، بل گفت میدانم چه احساسی داری، منم همان احساس تو را دارم ولی بهتر است کمی عاقل‌تر باشی، جلوی احساسات خودت را بگیری، طبق معمول کوتا حرفی نزد میدانست که مثل همیشه بایستی تابع ارباب باشد. آنها درست مثل حیواناتی بودند که هر مستوری اربابان میدادند بدون چون و چرا بایستی انجام دهند.

دو هفته از این موضوع گذشت، روزی کوتا وارد کلبه خود شد، بل طبق معمول با یک لیوان شیر سرد منتظر او بود، سپس شام خوشمزهای که بروش آفریقائی‌ها تهیه شده بود خوردند، بل خیلی مهربان‌تر و خون‌گرم‌تر از گذشته شده بود، کوتا احساس کرد که او میخواهد چیزی بگوید و بالاخره بل لب به سخن گشود، کوتا نمیدانم چطور موضوع را بگویم ارباب بمن گفت که به دوشیزه آن قول داده تا یک روز کیزی را نزد او بفرستد.

این دیگر غیر قابل تحمل بود، کوتا در حالیکه دست‌هایش را روی بازوان بل می‌کشید بلندشد و میخواست از کلبه خارج شود، آنها از کوتا خواسته‌اند که کیزی را مانند یک حیوان به صاحب تازه‌اش بدهد، کوتا چشم‌اش را بست در حالیکه بل هم روی صندلی نشسته بود تمام شب‌اییدار ماندند و گریه کردند.

روز بعد وقتی به خانه ارباب آمدند، دوشیزه آن بدون اینکه توجهی به کوتا بکند کیزی را گرفت و برد.

بعد کوتا ارباب را سوار کالسکه کرد و حدود بیست مایل از شهر خارج شدند بعد بمحلی رسیدند که ارباب برای عیادت بیماری رفت، کوتا ساعتها انتظار کشید و از ارباب خبری نشد، سرانجام یکی از سیاهان بطرف کوتا آمد و گفت ارباب مجبور است شب را پیش بیمار بگذراند.

کوتا یکه و تنها برگشت وقتی بدر منزل دوشیزه آن رسید تقاضا کرد تا کیزی را با خود ببرد ولی دوشیزه آن اصرار داشت که کیزی را پیش خود نگاهدارد بالاخره کوتا موفق شد کیزی را بگیرد، در راه فکر کرد این دومین دفعه‌ایست که با دخترش پس از آنشب نامگذاری تنهاست بچه را روی دو دست بلند کرد تا ببیند وزنش چقدر است، سپس او را در بغل گرفت و عروسکش را بدستش داد و شروع به خنده کرد و بطرف کلبه‌اش برافزاد.

هفته بعد مجدداً کوتا کیزی را نزد دوشیزه آن برد، در راه بخودش

اشاره میکرد و میگفت «پدر» و سپس اشاره به کیزی کرد و گفت اسم تو کیزی است. کیزی هم دست و پا شکسته حرفهای کوتتا را با الفاظی شیرین تکرار میکرد. کوتتا از اینکه بچه‌اش کلمات را خیلی قشنگ یاد میگیرد و تکرار میکند، خوشحال بود.

روزهای بعد کیزی چند لغتی را که پدرش زبان آفریقائی باو آموخته بود، در جلوی مادرش تکرار کرد، بل از این عمل ناراحت شد و سر کوتتا فریاد زد «تو اصلاً عقل نداری» چرا این کلمات را باو یاد دادی اگر ارباب بفهمد ما بددرس خواهیم افتاد. روزی یکی از رانندگان خبر آورد که در هاتی گروهی از سیاهان سپاهی تشکیل داده و نه تنها بر ضد فرانسویان می‌جنگند بلکه به سرزمینهای اطراف حمله‌ور شده‌اند. در این هنگام هم کیزی مریض شده و تب کرده بود، ارباب دستور داده بود تا دوشیزه آن دو هفته او را نیند.

دوشیزه آن عروسکی را که برای کیزی خریده بود به یکی از راننده‌هایش داد تا باو بدهد، بچه کوچک وقتی عروسک را گرفت از خوشحالی نمیدانست چکار بکند، کوتتا کمی حادت میکرد، ناگه بر بانباری رفت و عروسکی را که خودش از چوب برای کیزی درست کرده بود برداشت و باو داد ولی کیزی دوست داشت با عروسکی که دوشیزه آن برایش فرستاده بازی کند و همین باعث شد تا برای اولین مرتبه کوتتا از دست دخترش عصبانی بشود.

روزی دوشیزه آن به کلبه کوتتا آمد و داشت با کیزی بازی میکرد که چشمش به کاسه‌ای افتاد که پر از سنگ بود، از دیدن سنگها تعجب کرد، در همین موقع بل سر رسید و آنها از کلبه بیرون آمدند، روز بعد، ارباب با عصبانیت پرسید که دوشیزه آن از سنگهایی که در کلبه شما دیده حرفهایی بمن زده، این سنگها چیست؟ بل توضیح داد چون کوتتا شمارش ماهها را بلد نیست لذا در آخر هر ماه سنگی را در کاسه می‌اندازد و با جمع کردن این سنگها میدانند که چند سال دارد.

نه دقیقه بعد بل به آشپزخانه رفت کیزی را از روی زانوان پدرش برداشت، و گفت چند دفعه بتو گفتم دوشیزه آن را بکلبه ما نیاور می‌فهمی اگر تکرار بشه خفوات میکنم.

بعد کیزی را فرستاد که برخت خواب برود، در حالیکه سعی میکرد آرامش خودش را حفظ کند به کوتتا گفت که این سنگها در سرهای زیادی برای مادرست خواهد کرد و ارباب هرگز آنچه را که شنیده فراموش

نخواهد کرد.

بعضی از شبها که دوشیزه آن نزد عموش میماند ارباب ماسا دنبال بل میفرستاد تا بیاید و برای برادرزادهاش قصه بگوید ، بل همراه با کیزی برای دوشیزه آن قصه میگفت، کوتتا از اینکه دخترش قسمتی از عمرش را با سفیدپوستان و در ناز و نعمت سپری میکند خوشحال بود، چون درغیر این صورت او مجبور بود در مزارع کار کند.

فصل هفتاد و سوم

در هر ماه دوبار روزهای یکشنبه ماسا به کلیسائی در والرمیتینگ هاوس میرفت تا عبادت کند. فیدلر به کوتا گفته بود که نه فقط والری بلکه خانواده های مهم دیگر سفیدپوست در اطراف شهر متینگ هاوس خانه ها ساخته اند - و میدید که ثروتمندان و فقیران سفیدپوست با هم به کلیسا میروند، کشیش به آنها خیر مقدم میگوید هر دو گروه بهم سلام میکنند و کلاهشان را برای یکدیگر تکان میدهند ولی در موقع خوردن غذا جدا از یکدیگر می نشینند. راننده جان ماسا به کوتا میگفت که سفیدپوستان در موقع دعا و عبادت خوشحال تر بنظر میرسند، تا اینکه با هم غذا بخورند. هفته بعد بل به کوتا یادآوری کرد که موقع جلسه مستجمعی ماهیانه است که در آخر ژوئن شروع میشود، با اینکه میدانست کوتا این نوع اجتماعات را دوست ندارد، گفت فقط میخواستم یادآوری کرده باشم، که درباره اش کمی فکر بکنی، کوتا که قصد نداشت بخاطر شنیدن این موضوع دعوائی راه بیندازد گفت «بسیار خوب درباره اش فکر خواهم کرد».

روز بعد کوتا وقتی ماسا را به خانه اش بر میگردد، ماسا گفت فردا جائی نخواهم رفت، فردا بل و بقیه زنهارا با کالسه به جلسه میر. بعد که کوتا اسبها را در اسطبل بست مستقیماً سراغ بل رفت و دم در ایستاد و گفت «راه دیگری وجود نداشت که کیزی رامسیچی بکنی».

«چی؟»

«مسیحی یعنی او به کیش مسیحیت در بیاید».

«مسیحیت، این کیش و مذهب ارباب است نشما؟»

دیگر این کارها از توستر ترند و نمیخواهم دخترم با دوشیزه آن به کلیسا برود و در آنجا بنشیند و آوازی را که عیسویان میخوانند یاد بگیرد.

روز بعد در راه کوتا همچنان به جلو نگاه میکرد و اصلاً به پشت سرش

هیچ توجهی نداشت، حتی به‌خنده‌های بلند و شیطنت دخترش هم توجهی نداشت لحظه‌ای بعد زنها پچ وپچی کردند و بعد شروع کردند آوازی را دسته‌جمعی خواندن کوتاه آنقدر ناراحت بود و برای اینکه آنها راساکت کند، کالسه را بدست‌انداز میانداخت ولی ادامه انجام این کار هم ممکن نبود، در این فکر بود که احتیاجی نیست تا تویابها بجهاش را بدزدند، بلکه زن خودش میخواهد او را از دست بدهد.

همینطور کالسه‌ها از گوشه و کنار می‌آمدند. و باخوشحالی بهم سلام میکردند عده زیادی به آنجا آمده بودند و عده‌ای هم هنوز در راه بودند، لذا به‌موضوع اهمیت بیشتری داد، بل بازنهای دیگر خوش و بش میکرد و آنها یکبار تازم بهم رسیده بودند یکدیگر را در آغوش می‌کشیدند و می‌بوسیدند. کوتاه هرگز چنین جمعیت انبوهی از سیاهان را در سرزمین سفیدپوستان ندیده بود در حالیکه زنها زنبیلهای غذا را زیر درختان می‌گذاشتند مردان به‌وسط محوطه میرفتند بجز چهار پیرمرد بقیه مردها پهلو به پهلو می‌نشستند و پس از لحظه‌ای یکی از پیرمردان فریاد برآورد:

«فرزندان عیسی!»

برای کوتاه غیر قابل قبول بود، چون با گوشهای شنید و با چشمهای دید که زنها بطرف پیرمرد سرهایشان را برگرداندند و گفتند «بله لرد!» کوتاه که جله بزرگان جفور بخاطرش زنده شده بود متوجه شد که پیرمرد دوباره گفت «آیا همه شماها فرزندان عیسی هستید؟» بقیه جواب دادند «بله لرد».

بعد سه‌تا از پیرمردا آمدند جلوی این پیرمرد و یکی بعد از دیگری فریاد زدند «زمان فرا رسیده و شما همه بردگان خدا، خواهید بود» همه کسانی که در آن جمع بودند فریاد برآوردند «بله لرد!» پس خودتان را آماده کنید عیسی حاضر است: «چشم لرد!»

بعد پیرمردی که ریشه‌های خاکستری بود گفت روزی فرامیرسد که هیچ ارزیابی وجود نخواهد داشت، فقط فرزندان خدا باقی خواهند ماند سپس ناگهان بعضی از زنها بلند شدند و فریاد زدند «اوه عیسی!» «اوه عیسی» «اوه عیسی»، لحظه‌ای بعد تعداد بیشماری زن فریاد می‌زدند. بنظر کوتاه رسید که فیدلر گفته بود که چطور بردگان اجازه نداشتند در مرزعه دعا کنند و مجبور بودند به نقاط دور دست بروند و در پشت درختان در کاسه‌ای آهنی آنقدر که دلشان میخواست داد می‌زدند و عقیده داشتند که روح صدای آنها را باطراف میبرد، کوتاه در این افکار غوطه‌ور بود

که دید بل بطور خجالت آوری میرقصد و زنهای دیگر هم همینطور میرقصیدند نظرش رسید که این آداب و رسوم باعث میشود تا عقده‌های درونی آنها کاهش یابد.

یکی پس از دیگری بلند میشد و برای دیگران توضیح میداد: پشت درد داشتم تا اینکه بالرد صحبت کردم او بمن گفت بلند شو و بایست از آن پس دردم خوب شده و هیچ دردی ندارم. «عیسی را ندیدم تا اینکه اوروح مرانجات داد و حالا زندگیم را درمقابل هرکس بخاطر او از دست خواهم داد».

سپس یکی از پیرمردان مشغول خواندن دعا شد و بقیه از او پیروی کردند همچنان که دعا میخواندند، همگی بلند شدند و نزدیک رودخانه‌ای که آن سه پیرمرد در آنجا ایستاده بودند، رفتند و حالا برادران و خواهران وقت آن رسیده که هرکس گناهی مرتکب شده گناهانش را در این رودخانه جردن بشوید.

یکی از زنها فریاد زد «بلی» «حالا وقت آن است که آتش جهنم را با آب سرزمین مقدس بشوئیم».

تمام مردها بغیر از دوازده یا پاتزده نفر که نشسته بودند داخل آب پریدند. یکی از پیرمردها که قوی‌تر از دیگران بود بطرف دختر نوجوانی که در گوشه‌ای ایستاده بود رفت و گفت «آیا حاضری؟» دخترک سرش را تکان داد، سپس پیرمرد گفت «پس بیاجلو».

یکی از پیرمردها هر دو بازوی دخترک را گرفت و مقداری در آب بردش درحالی که یکی دیگر از پیرمردها دستش روی سر دخترک بود گفت «ای لرد اجازه بده این دختر با این آب مطهر شود». و سپس او را بزیر آب فرو بردند دخترک کمی دست و پا زد و بعد او را بالا کشیدند تا گهان کوتتا متوجه شد که بل دست کیزی را گرفته قصد دارد او هم همین کار را با کیزی بکند، بی‌اختیار بطرفش دوید و میخواست چیزی بگوید که یکی از پیرمردان گفت «عزیزانم، ما در اینجا جمع شده‌ایم تا بدیگران خیر مقدم بگوئیم، خواهر اسم این بچه چیست؟» بل جواب داد کیزی، مرد دستش را زیر سر کیزی گذاشت که ناگهان کوتتا فریاد زد «نه» آن مرد سرش را برگرداند ولی بل گفت که اوشوهر من است و آفریقائی است و از این مراسم چیزی نمیداند لطفاً شما ادا بدهید.

سپس آن مرد چشمانش را بست و گفت «لرد باین بچه خیر و برکت بدهد مقداری از آب مقدس را بمر اوزده، اسمش چیست خواهر»

«کیزی».

خداوند باو خیر وبرکت بدهد وشما هر دو را سالم بسرزمین موعود-

ببردا

چند قطره آب باچهره کیزی زد وگفت «آمین».

بل بچه را پیش کوتا برد.

کوتاگفت «چیزی نیست، فقط کمی خیس شده».

بل گفت پس از اینهمه دویدن بایستی گرسنه‌ات شده باشد من مرغ

سرخ کرده و تخم‌مرغ و کیک آورده‌ام که هر قدر هم بخوری سیر نمیشوی

سپس هر دو روی سبزه‌ها نشستند و مشغول خوردن غذا شدند.

فصل هفتاد و چهارم

شبى بل به كيزى گفت «تو حالا هفت ساله شده‌اى و بايد مواظب حرکات و رفتارت باشى و زمانى خواهد رسيد که در کارهاى خانه با من کمک کنى» از حالا بدان که پدرت دربارهٔ اين چيزها چه احساسى دارد، كيزى نگاهى به کوتتا کرد و گفت شما آنچه را که مادر گفت شنيديد؟ بل قبلا در اين باره با کوتتا صحبت کرده بود و او موافقت کرده بود که كيزى به مادرش کمک کند، زيرا بيشتر علاقمند بود که او سرگرم کارهاى منزل شود و کمتر با دوشيزه آن بازي کند. مادرش ميخواست كيزى را بکارهاى وادار کند که ماسا هم ببيند، و از طرفى در جفوز مادران به دخترانشان کارهاى ياد ميدادند تا وقتیکه شوهر میکنند ارزش بيشترى براى آنها قائل شوند.

چند روز بعد بل گزارش داد که كيزى ياد گرفته ظروف نقره‌اى را صيقل بدهد، کف اطاق را تميز کند، کارهاى چوبى را واکس بزند حتى جاى ارباب را مرتب کند.

وقتى او ديد دخترش ظرف سفيدى را که شب ارباب انداز در آن کرده بود خالى میکند بسيار خشمگين شد. فکر کرد آنچه که نبايد بسر كيزى بيايد، حالا دارعملى ميشود بل به كيزى ياد ميداد که «حالا بزرگ شدى، بايد کارهاى ماسا را طورى انجام دهى که او چيز ديگرى از تو نخواهد، کمتر براى سياهى چنين فرصتى پيش ميآيد که اربابش اينهمه باو محبت کند. حالا صبحها با من بيا و من تمام کارهاى را که بتو مربوط ميشود بتو ياد خواهم داد از آن بيعد بل چيزهاى زيادى به كيزى ياد داد، شبها هم كيزى کارهاى را که درروز انجام داده بود براى بل تعريف ميکرد.

مواقعى که دوشيزه آن بيدن كيزى ميآمد، او دست از کار ميكشيد و با دوشيزه آن مشغول بازي ميشد و قايم باشك بازي ميکردند

ریشه‌ها

و کلی سرگرم بودند بعضی وقتها آنقدر سروصدا راه می‌انداختند که بل مجبور میشد با آنها تذکر بدهد تا کمتر شیطنت بکنند حتی بعضی وقتها با حالتی اعتراض آمیز به دوشیزه آن میگفت «تو دیگه بزرگ شده‌ای و در حدود ده سال داری و بایستی رفتارت شایسته‌تر و مؤدب‌تر باشد» روزها که کوتا کیزی را به خانه ارباب میبرد در طول راه کلمات زیادی بزبان آفریقائی باو یاد میداد، کیزی هم که بچه با هوشی بود پس از چندبار تکرار آنها را بخوبی فرا میگرفت.

روزی کوتا دربارهٔ مادر بزرگ باسیا با کیزی صحبت کرد و چیزهاییکه از او بخاطر داشت برای فرزندش بازگو کرد، آره فرزندم، مادر بزرگ میگفت روزی آنقدر ملخ بدهکده حمله کرد که جلوی نور خورشید را کاملاً گرفتند و آسمان را سبز رنگ کردند تا اینکه باد شدیدی وزید و آنها را با خود بدریا برد و طعمه ماهی‌های دریا کرد کیزی با تعجب پرسید «آیا من مادر بزرگ دارم؟»

«تو دو تا مادر بزرگ داری، یکی مادر من و دیگری مادر مادرت.»

«پس چرا آنها پیش ما نیستند؟»

«چون آنها نمیدانند ما کجا هستیم، از او پرسید «آیا میدانی که ما کجا هستیم کیزی گفت «داخل کالسه».

«منظورم آنستکه کجا زندگی میکنیم.»

«منزل ما ساوالر.»

کیزی نقطه‌ای را نشان داد و از پدرش خواست تا چیزهای بیشتری باو بگوید کوتا حرفهایی دربارهٔ دهکده‌اش گفت و از اینکه چطور گرفتار تو بابها شده و چطور او را بزنجیر کشیدند و چقدر شکنجه دادند و برده و اسیرش نمودند چیزهایی گفت که کیزی را به حیرت واداشت. کیزی پرسید «آخه چرا ترا بزنجیر کشیدند، آیا کار بدی کرده بودی؟»

نه فرزندم، در آن روز که من دستگیر شدم به جنگل رفته بودم تا برای بدنهٔ طلبم چوبی درست کنم که آنها مرا دستگیر کردند و آن بلاها را بر سر آوردند.

«چند سال بود؟»

«هفده سال داشتم»

«آیا اسم پدر و مادرت را نپرسیدند تا از این وضع با خبرشان

بازند؟»

کوتتا نگاه معنی‌داری به کیزی کرد و گفت «آنها اگر پدر و مادرم را هم میدیدند اسیر و اجیر میکردند» در این موقع کیزی چیز تازه‌ای بپوش گفت «هیچ میدونی پدر که دوشیزه آن قصد دارد مرا برای خودش بردارد»

کوتتا با خشم گفت «تو عروسک نیستی که او با تو بازی کند». «خوب منم با او بازی میکنم، او بمن گفته که بهترین دوست من است».

کوتتا: «تو هم دوست و هم‌برده کسی نمیتوانی باشی»
 «تو و دوشیزه آن به هم تعلق ندارند، دوست هم‌دیگر هم نیستید».
 کیزی «اینطور هم نیست، ما بهم تعلق داریم، برای اینکه دلمان میخواهد و هم‌دیگر را هم دوست داریم». تازه من دوشیزه آن را دوست دارم و میخواهم که مال او باشم.

کوتتا «همچین چیزی غیرممکن است».

کیزی «منظورت چیست»

«منظورم این است که وقتی بزرگ شدی خوشبخت خواهی شد؟»
 «تو درست می‌گویی» پدر. من هیچوقت تو و مادر را ترک نخواهم کرد ولی فرزندانم، ما هرگز اجازه نخواهیم داد تو پیش کس دیگری بروی».

فصل هفتاد و پنجم

بعد از ظهر بود که راننده والدین ماسوالر در اینفیلد بانجا آمد و ارباب را برای مهمانی شام دعوت کرد. غروب بود که کوتا و ارباب خودشانرا برای مهمانی آماده کرده بودند و براه افتادند، وقتی بدر منزل والدین ماسارسیدند، تعدادی ساس و حشره در آنجا در کمین نشسته بودند گرچه در طول هشت سالی که او با بل ازدواج کرده بود، کراراً باین محل آمده بود ولی تنها چندماه پیش بود که با هائی برخورد کرده و باهم آشنا شده بودند. مجلس جشن کاملاً آراسته شده بود چهار نفر پیشخدمت داشتند میزها را می‌چیدند، کوتا وقتی غذاها را دید اصلاً باورش نمیشد، چون هرگز اینهمه غذا ندیده بود.

هائی وقتی کوتا را دید پرسید «دختر کوچولوت چگونه؟»، کوتا گفت «خوبه با مادرش رفته آشپزخانه تا پخت و پز یاد بگیرم.»

چند دقیقه بعد یکی از پیشخدمت‌ها با عجله پیش هائی آمد و درگوشی چیزی باو گفت و رفت و بعد درباره اینکه تعدادی کشتی فرانسوی بانجا رفته‌اند صحبت‌هائی شد و هرکدام چیزی میگفتند یکی میگفت پرزیدنت آدامس نیروی دریائی را آماده جنگ کرده و یکی میگفت شنیده‌ام که اخیراً عده‌ای سیاه را آزاد کرده‌اند و کوتا هم میگفت ولی ما هر روز می‌بینیم که سفیدپوستان عده‌ای سیاهبوست را از آفریقا باین سرزمین می‌آورند... صدای انقلاب و آشوب و شورش سیاهان مرتب از گوشه و کنار شنیده میشد روزی نبود که خبر شورش سیاهان در منطقه‌ای شنیده نشود. کوتا پرسید میدانید چرا اربابها باین سرزمین‌ها علاقمندند بخاطر اینکه اینجاها پنبه خوب کشت میشود و بهمین خاطر آنها حاضرند ما را بقیمت بیشتری بخرند و از ما کار بکشند. پیشخدمت‌ها با سینی‌های پر از آشغال از سالن پذیرائی برمیگشتند.

هاتی گفت نگاه کن هر چه بنمستان رسیده خورده‌اند، و بعد
همینطور که روی زمین نشسته بود يك شیشه برآندی را برداشت و شروع
کرد بنوشیدن و درحالی‌که آه سردی میکشید گفت «همه شماها مهمان
من هستید و در رختخواب من بخوابید من هم بیرون میخوابم.»

فصل هفتاد و ششم

چند سال بود که کوتتا صبح زود از خواب بیدار میشد، درست وقتی که هوا تاریک بود، آنها میگفتند که او حتی در سیاهی هم مانند یک گربه میتواند خوب ببیند، برای کوتتا اهمیتی نداشت که آنها درباره او چه میگویند، او جلوی نرده‌ها میرفت و مانند زمانیکه در جفور بود. نماز صبحگاهی را بجای میآورد. به اسبها غذا میداد و بعد از صرف صبحانه بل و کیزی را به منزل ارباب میبرد تا مشغول کار روزانه شوند. در بین راه نوح پسرک دهساله رامیدید که باو صبح‌بخیر میگوید و بعد در چشمان او خیره میشود، کوتتا حس میکرد رفتار این پسر بچه هم مثل بچگی‌های خودش میباشد. بعد این بچه هم مثل سایر برده‌ها کارش را شروع میکرد. روزهای شنبه که دوشیزه آن بانجا میآمد کیزی تندوتیز کارهایش را تمام میکرد و بقیه روز را با دوشیزه آن بازی میکرد در موقع صرف غذا. ارباب و دوشیزه آن باهم غذا میخوردند و کیزی هم با بادبزی بالای سر آنها میایستاد. مگس‌ها را فراری میداد بل هم میآمد و میرفت و پذیرائی میکرد و گاهی هم به بچه‌ها چشم‌غرمای میرفت که شیطنت نکنند.

کوتتا مجبور بود تا عصر یکشنبه فرا برسد، بعد از دعا در کلیسا دوشیزه آن با پدر و مادرش میرفتند و آنوقت بود که کیزی ترد خانوادهاش میرفت.

کوتتا دست کیزی را میگرفت و در کنار جوی آب راه میرفتند و بعد زیر سایه درختی می‌نشستند و سپس غذائی را که کیزی آورده، که بیشتر اوقات هم بیسکویت و کره و مربا بود با هم میخوردند و سپس مشغول صحبت میشدند.

کیزی شعری را که از دوشیزه آن یاد گرفته بود برای پدرش میخواند «پیترا، پیترا، کدوخور، زنی داشت، تنوست نگهدارد او را

رشها

تو پوست گذاشت او را نگهداشت او را... از کوتتا خواست که شعر را تکرار کند.

کوتتا که علاقه‌ای باین کار نداشت، مکشی کرد و سپس بغض‌آلود اینک دخترش نرنجد داستانی را برایش تعریف کرد، بعد که قصه تمام شد کیزی پرسید این قصه‌ها را چه کسی باو آموخته کوتتا جواب داد مادر بزرگ نیوبوتو قیافه مادر بزرگ در نظرش مجسم شد و خنده‌اش گرفت، و گفت «اون سرش طاس بود، دندانهایش سیاه ولی بچه‌ها را باندازه فرزند خودش دوست میداشت» کیزی پرسید آیا بچه‌ای هم داشت؟ کوتتا گفت، دو تا دختر داشت که آنها را در جنگ از دست داد. بود کوتتا بیاد بل افتاد، او هم دوتا بچه داشت که از دست داده بود، ولی زود حرفش را عوض کرد و گفت روزی که ما را اینجا آوردند، لخت، و عریان بودیم خیلی‌ها که در اینجا بدنیا آمدند شاید نمیدانند که پدر و مادرشان کیست ولی تو، بدان که پدران تاجر بودند و مسافرت‌های زیادی میکردند آنها برزمینی مهاجرت کردند که مالی نامیده میشد. می‌فهمی که راجع به چی صحبت میکنم؟

کیزی جواب داد «بله بابا» در حالیکه اصلاً چیزی از گفته‌های پدرش نفهمیده بود، کوتتا چیزی را روی زمین نوشت و بعد اشاره کرد، این اسم من است. کیزی گفت ممکنه اسم مرا هم بنویسی.

کوتتا با تمایل زیاد اینکار را کرد.

کیزی گفت اگر ممکن است بمن نوشتن را یاد بده. ولی کوتتا جواب داد که در دهکده درس خواندن و نوشتن مربوط به پسرهاست و تو احتیاجی نداری که چیزی یاد بگیری.

پس چرا مادرم خواندن و نوشتن میداند؟

کوتتا که عصبانی شده بود، گفت، اینطوری صحبت نکن، میشنوی؟ به کسی ربطی ندارد، سفیدپوستان دوست ندارند، خواندن و نوشتن یاد بگیریم.

کیزی پرسید «چطور»

«برای اینکه اگر ما خواندن و نوشتن بلد باشیم برایشان درمدرست میکنیم».

او جواب داد «من که هیچ درمدرست نمیکنم».

کوتتا گفت، «عجله کن بلندشو بریم، وگرنه مادرت برایمان درمدرست درست میکند».

کوتتا بلند شد و برای افتاد چند قدمی هنوز نرفته بود که متوجه شد کیزی همراهش نیست، کیزی را دید که سر جایش ایستاده و بسنگی خیر شده و کوتتا با بی حوصلگی فریاد زد اگر دلت میخواد میتونی آترا بکلبه پیاری و آخر ماه که شد میتونی آترا در کاسه من بیاندازی. کیزی با خوشحالی گفت «چشم پاپا»

فصل هفتاد و هفتم

یکسال بعد، در سال ۱۸۵۵ ارباب تصمیم گرفت برای تجارت بشهر دیگری مسافرت کند. و قرار شد در غیابش برادرش بکارهای او رسیدگی کند.

گرچه کوتتا از این تغییر وضعیت دلخور بود ولی بل گفت ناراحت نباش من اخلاق ماساجان را خوب میدانم و بدم با او چطور رفتار کنم. بنابراین وضع ما بهتر از حالا خواهد شد.

کوتتا گفت «نه من اصلاً ناراحت نیستم، امیدوار بود که بل حرفهایش را باور کند و بعد به کیزی گفت «یادت نرود یواشکی آن سنگ را در کاسه بینداز» وقتی ارباب رفت و برادرش بجای او آمد، با بل زیاد کاری نداشت بل عصبانی بود از اینکه او ویسکی‌های ارباب را میخورد و آشغال سیگارهایش را روی فرش می‌ریخت و همه‌جا را کثیف میکرد. سه روز بعد مرد اسبسواری با عجله نزد برادر ارباب آمد و چیزی باو گفت که او را خیلی منقلب کرد با عصبانیت بل را صدا زد، که گوئی اتفاقی برای کوتتا و ارباب افتاده باشد و بعد هم از بل خواست تا تمام بردگان را جمع کند. بعد که سیاهان جمع شدند او شروع به سخنرانی کرد. خوب گوش کنید، عده‌ای سیاه انقلابی در شهر ریچموند نقشه کشیده‌اند تا اربابان خود را بدزدند، بشهر حمله کرده‌اند و همه جا را با آتش کشیده‌اند خوشبختانه عده‌ای سیاه اربابها را خبر کرده و توانستند انقلابیون را دستگیر کنند آشوب و هرج و مرج پایان رسیده سعی کنید عاقل باشید.

روز بعد فیدلر نیامد، برادر ارباب نامه‌ای به شهردار نوشت که او را آزاد بکنند، کوتتا در طول راه همه‌اش بفرک فیدلر بود که چه بلائی بر سرش آمده، که یکنفر از پشت سر باو گفت، ایست، کارت عبور دارید وقتی که کوتتا رویش را برگرداند دید که فیدلر با چمدانی گل‌آلود آنجا ایستاده.

رشها

وقتی چشماهای کوتتا به فیدلر افتاد از خوشحالی از کالسکه پائین آمد و او را در آغوش گرفت و فیدلر بشوخی گفت «آیا تو همان آفریقائی نیستی؟» فیدلر که از خوشحالی سر از پا نمی‌شناخت داستان خودش را برای کوتتا تعریف کرد، شب بود، از پنجره آشپزخانه فرار کردم، در سیاهی شب به کلبه یکی از سیاهان رسیدم شب را در آنجا گذراندم، و بالاخره در طول راه برای مردم ویولون زدم و خلاصه خیلی از راه را توانستم، براحتی فرار کنم که گیر افتادم و حالا هم خوشحالم که دوباره با تو به منزل برمیگردم وقتی آنها به منزل برمیگشتند برده‌ها برایشان دست‌تکان میدادند و شادی میکردند.

روز بعد برادر ارباب طی يك سخنرانی گرم و آتشین گفت شما برده‌ها حق ندارید بعد از تاریکی از کلبه‌هایتان خارج شوید، و یا دورهم جمع شوید، من مثل برادرم دل رحم و رؤوف قلب نیستم، اگر خطائی از شماها ببینم گلوله‌ای بین دو چشمتان میزنم، فهمیدید.

برادر ارباب شب و روز باطراف میرفت و بهمجا سرمیزد و سرکشی میکرد ارباب سه روز زودتر از حد مقرر از مسافرت برگشت، کوتتا فوراً به کلبه‌اش رفت و بل را از این خبر مطلع کرد، در این موقع هم بل اخباری به کوتتا داد. آهنگری عده‌ای سیاهپوست را جمع کرده و تعلیم نظامی بآنها داده و آنها به ریچموند حمله کرده‌اند، اربابها هم تمام بردگانی را که مورد سوء ظن بودند تا حد مرگ شلاق میزنند، فیدلر برای نوازندگی به ریچموند رفته بود و از اینکه برنگشته بود کوتتا را ناراحت کرده بود ولی بل گفت که فیدلر زرنک است و اگر گیر هم بیفتد بالاخره جان سالم بدر خواهد برد.

فصل هفتاد و هشتم

چند ماهی بود که مرتب خرابکاران محاکمه میشدند تا اینکه سرانجام رهبر آنها اعدام شد، اخبار سیاسی جزو صحبت‌های روز ما سا شده بود، کوتا و بل هم طبق معمول آنچه را می‌شنیدند بهم میگفتند.

یکی از ما ساها بنام توماس جفرسون^۱ که مشاور نخست‌وزیر بود، و مورد حمایت و پشتیبانی همه ما ساها بود، نسبت به سایرین مردی فهمیده‌تر و باکمال‌تر بود، کوتا از برده‌ها شنیده بود، که رفتار این ارباب‌خیلی‌صمیمی و مهربان است و از طرفی مخالف بردگی و برده‌فروشی است، و عقیده داشت همینطور که ما طالب آزادی و آزادیخواهی هستیم، برده‌ها هم حق دارند آزاد باشند و آزاد زندگی کنند. و هیچکس حق ندارد بحقوق دیگری تجاوز کند فیدلر گفت «دفعه قبل که نزد فردیکس برگ^۲ رفتم، پیرمردی باو میگفت شما سفیدپوستان سرزمین خداوند را به جهنم تبدیل کرده‌اید، تمام اعمالتان زشت و ناپسند است و روزی سزای گناهان خود را خواهید دید، بل فوراً او را شناخت و گفت من آن پیرمرد را بخوبی می‌شناسم.

و بعد اضافه کرد او همان کسی است که کیزی را با آب رودخانه غسل تعمید داد. فیدلر حرفهای بل را تأیید کرد. روز بعد کوتا به کلبه فیدلر رفته بود که یکی از سیاهان با اسم کاتو^۳ هم بکلبه فیدلر آمد و گفت «همه برده‌ها می‌ترسند که آنها را بدیگران بفروشند ولی پسری در میان ماست با اسم نوح که اصلاً از کسی و چیزی نمی‌ترسد». سه نفری سخت سرگرم صحبت شده بودند و هر کدام سعی میکردند اخبار دست اول را بدیگری بدهند و بعضی از حرفها را هم تأکید میکردند که محرمانه نگهدارند و یکسوی نگویند کوتا هر دفعه که از سفری بر میگشت کلی خبر برای سیاهان می‌آورد، و از اینکه چطور سیاهان در فکر فرار هستند خبرهای داغی برای

1. Tomas Jefferson
2. Fredericks burg
3. Cato

همه داشت، حتی روزی تعریف کرد که یکی از سیاهان کالسکه و لباسهای اربابش را برداشته و فرار کرده.

روزی کوتاه با اربابش به محل برده فروشها رفتند، ارباب باودستور داد که توقف کند. پیرزنی را داشتند میفروختند و گوینده این چنین تبلیغ میکرد این زنی است که ارزش زیادی دارد، آشپز خوبی است و... ولی پیرزن با عجز و لابه فریاد میزد فیلیپ! فیلیپ، آیا فراموش کردی که عمری بیایت زحمت کشیدم و بزرگت کردم، ارباب فیلیپ مرا نزد خودت نگهدار و نگذار در این روزهای آخر عمری اسیر دست ارباب دیگری بشوم خواهش میکنم! خواهش میکنم مرا نزد خودت نگهدار.

ولی گوئی التماسها و گریه‌زاری پیرزن در ارباب سنگدل مؤثر واقع نشد و بالاخره او را بمبلغ هفتصد دلار فروختند.

نفر بعدی پسر جوانی بود که بدنی قوی و هیکلی درشت و عضلاتی پیچیده داشت او را هم بمبلغ هزار و چهارصد دلار فروختند.

بعد نوبت دختر بچه‌ای شد که کمی از کیزی بزرگتر بود، فروشنده فریاد میزد یک دختر خوب و خانه‌دار، بعد بزور او را بجلوی جمعیت کشاندند که ناگهان لباسش پاره شد و دختر جیغی کشید سعی کرد با دستهای جلوی اندام برهنه‌اش را بپوشاند. این وضع بقدری اسفناک و ناراحت‌کننده بود که ارباب ماسا به کوتتا دستور داد حرکت کن تا بریم و از اینجا دور شویم.

در طول راه افکار ناراحت‌کننده‌ای کوتتا را مشغول کرده بود باین فکر میکرد، شاید روزی زن و بچه او را هم در معرض فروش بگذارند و... آنقدر در خودش بود که نفهمید کی به منزل رسید، ولی از اینکه هیچ برده‌ای مشغول کار نبود تعجب کرد فوراً دوید تو آشپزخانه و بل را صدا زد، دید که بل ناراحت و غمگین در گوشه‌ای نشسته. علت نبودن برده‌ها را از او پرسید، بل گفت چند ساعت پیش عده‌ای برده‌فروش اینجا آمده، و سراغ ارباب ماسا را می‌گرفتند یادداشتی هم برای او گذاشتند و رفتند. کوتتا زود شامش را خورد و رفت، پیش فیدلر تا از حال و قضیه باخبر شود در کلبه فیدلر خیلی‌ها جمع شده بودند و فیدلر به همگی اطمینان داد که ارباب ماسا بدهی ندارد و هرگز آنها را هم نخواهد فروخت، بل اضافه کرد در این مدت که ما برای او کار میکنیم سابقه نداشته که ارباب کسی را بفروشد فقط یکبار، برده‌ای را باسم لوتر فروخت آنهم باین خاطر که او زبان‌درازی کرده بود.

فصل هفتاد و نهم

کوتتا هر روز بدقت به حرفهای ارباب و همراهانش گوش میکرد، روزی که ارباب و پسرعموی سرگرم صحبت بودند، کوتتا شنید که ارباب میگفت «تعجب میکنم این روزها چرا اینقدر برده فروشی زیاد شده! افراد ورزیده مثل آهنگر، موسیقی‌دان و خلاصه هرچی گیرشان بیاد، بمبلسخ دوهزار و پانصد دلار خرید و فروش میکنند و بنظر میرسد هر چه برده بجنوب میبرند باز هم کم است.»

پسری عموی ارباب گفت «همه‌جا همینطور شده، حدود یک میلیون نفر درجنوب برده شده تازه بازهم کم است.»

ارباب گفت: «اگر ما از برده‌ها خوب مواظبت کنیم و نسبت بآنها مهربان باشیم آنها برای ما سرمایه خوبی خواهند بود.»

پسر عموی ماسا میگفت: «سیاهانی هستند که شب و روز کار میکنند تا پولی پس‌انداز کنند تا بردگان دیگر را بخرند و آزاد کنند، برای این است که ما این همه سیاه آزاد داریم». پسرعموی دیگر ماسا گفت من فکر میکنم در ویرجینیا تعداد آزادشدگان بسیار زیاد است. هرچه سیاهان بیشتر آزاد باشند به تعدادشان روز بروز افزوده میشود. آنها همه نوع کاری انجام میدهند نظیر باغبانی، فروشنده‌گی، انبارداری، بعد بشوخی گفت ولی درشهر لینچ‌برگ حتی یک آرایشگر سیاه هم پیدا نمیشود، تاز، جرات هم نمیکتم سرگردنم را زیر تیغ این آرایشگران ناشی بگذارم.

هر دو تای آنها خندیدند و درحالی که بساختمان ماساوالر نزدیک می‌شدند کوتتا مثل آنکه چیزی از صحبت‌های آنها نفهمیده فوراً از کالسکه پیاده شد و در رابروی آنها گشود و بل را صدا زد تا برای آنها نوشیدنی ببرد کوتتا بعدوستانش اطمینان داد که ارباب هرگز قصد فروش آنها را ندارد، خواهر مندی گفت شنیده‌ام عده‌ای از سیاهان از بردگی آزاد شده‌اند، چطور اینکار ممکن است؟

فیدلر جواب داد: «بعضی از ارباب‌ها در برابر کار بیشتر به برده‌ها پول بیشتر میدهند و با این پول برده‌ها میتوانند خودشانرا آزاد کنند مثلاً خود من نوازندگی میکنم و از ارباب پول میگیرم».

کاتو پرسید: «هان پس برای این است که تو اینقدر نوازندگی میکنی».

فیدلر گفت نه من فقط دوست دارم دیگران را شاد کنم و برقصم درآورم و...

«آیا پول باندازه کافی داری که خودت را آزاد بکنی».

خوب اگر داشتیم که اینجا نبودم، عجب سئوالی میکنی‌ها. همه خندیدند کاتو پرسید راست بگو فیدلر چقدر پول داری؟ فیدلر جواب داد تا دو هفته دیگر شاید آنقدر پول داشته باشم که بتوانم خودم را آزاد بکنم و اگر آزاد بشوم بشمال خواهم رفت، زیرا در آنجا سیاهان وضع خوبی دارند، سرو وضع و لباس آنها بسیار خوب است و غذای خوبی هم میخورند. حدود یکماه بعد فیدلر از سفر برگشت، خبر آورد از اینکه سفیدپوستان در سرزمینهای دیگر پیروزی داشته‌اند بسیار خوشحالند، بعد تعریف کرد یکی از سرداران فرانسوی با اسم ناپلئون توانسته قسمتهای زیادی را تحت تسلط خود درآورد این سردار فرانسوی رهبر سیاه‌پوستان ژنرال توسانت را به مجلس میهمانی دعوت کرده و در آنجا دستگیر او را بزندان کشتی برده است.

کوتتا از این اخبار خیلی هیجان زده شده بود، آنقدر صبر کرد تا همه رفتند فیدلر که متوجه کنجکاوای کوتتا شده بود گفت «میدانم درباره توسانت فکر میکنی ولی خبری بهت میدهم که باعث خوشحالی خواهد شد».

کوتتا نمیدانست این دیگر چه چیزی است که باعث خوشحالی او خواهد شد، فیدلر هم در این موقع گفت «من آنرا تمام کرده‌ام، ماه قبل که کاتواز من پرسید چقدر پول کم دارم، چیزی نگفتم، ولی چند دلار کم داشتم حالا بعد از این سفر توانسته‌ام هفتصد دلار پول برای آزادی جمع کنم، البته این پولها را در برابر نهصد بار نوازندگی برای سفیدها بدست آوردم».

کوتتا خیلی هیجان زده شده بود، فیدلر گوشه ملاقاتش را کنار زد و پولها را باو نشان داد و گفت تازه پول اضافه هم دارم و میتوانم یک چمدان برای خودم بخرم، و بعد به کوتتا گفت آفریقائی نمیخواهی چیزی بگویی!

کوتتا گفت «نمیدانم چه بگویم». فیدلر گفت نمی‌خواهی بمن تبریک

فصل هفتاد و نهم

۲۶۵

بگوئی کوتاه گفت: دارم کم کم باور میکنم که حرفهایت حقیقت داره. فیدلر گفت: دازت خواهش میکنم تا فردا صبح کر و لالشوی و آنچه را که شنیدهای با کسی درمیان نگذاری تا اینکه بروم پیش ماسا. بعد خداحافظی کردند و کوتاه به کلبه‌اش برگشت و دردل احساس افسردگی و غم میکرد، بل فکر کرد که ناراحتی کوتاه بخاطر تو سافت است. ولی این بار غم بخاطر این بود که او یکی از دوستان خوبش را از دست میداد روز بعد کوتاه خیلی زود به اسطبل رفت غذای اسبها را داد و بعد به کلبه فیدلر رفت ولی او را در آنجا ندید سراغش را از بل گرفت، بل گفت که دیدم داشت میرفت کوتاه با عجله بطرف کلبه‌های سیاهان دوید و بل پرسید «کجا میری؟ چرا جریان را بمن نمیگویی، من زنت هستم» کوتاه بدون معطلی سرعت دور شد و ناپدیدگشت در تمام کلبه‌ها را یک‌یک زد و سرایش فیدلر را گرفت و بعد بطرف مزرعه رفت و از دور صدای مغموم و گرفته آرشه و یولون فیدلر را شنید، وقتی خیلی نزدیک شد صدا قطع شد، کوتاه جلوتر رفت، تنها صدای آب جوی بار در سکوت شنیده میشد، وقتی فیدلر را دید. فیدلر گفت امروز صبح نزد ارباب ماسا رفتم و خواستم بهای آزادم را بپردازم ولی ارباب از گرفتن آن خودداری کرد و گفت امروز ارزش برده‌ها بیشتر از اینهاست. و حدود هزار و پانصد دلار بهای آزادی هر برده است. تازه بعضی از سفیدپوستان نوازندگان برده راحتی تا دو هزار و پانصد دلار هم معامله میکنند. و بعد گفت که خیلی متأسف است و آرزو کرد که اگر واقعا میخواهی آزاد بشوی برو و بکارهایت ادامه بده، در اینجا فیدلر ساکت ماند و کوتاه هم همانطور ایستاده و باو نگاه میکرد. فیدلر یکمرتبه فریاد زد «پسر حرامزاده» و بعد ویولونش را برداشته انداخت، کوتاه د وید که ویولون را بگیرد قبل از اینکه موفق شود... آنها همدم او را در دل خود جای داده بودند و ویولون در امواج پرتلاطم آب خرد و خمیر شده بود.

فصل هشتم

در یکی از شبها کوتنا خسته و کوفته به کلبه‌اش آمد، بل متوجه شد که شوهرش بیش از حد خسته بنظر میرسد، در آن روزها نوعی بیماری همراه با تب در آن سرزمین شیوع پیدا کرده بود و کوتنا هم مجبور بود از صبح تا شب ارباب را به‌بالین بیماران ببرد. آن‌روز بیشتر از روزهای دیگر کار کرده بود و برای همین هم شب از حال رفته بود بطوریکه وقتی بل کفش‌های او را از پایش درآورد اصلاً متوجه نشد، بعد از نیم‌ساعتی که استراحت کرد، کمی خستگی در کرد متوجه شد که کیزی آنجا نیست از بل پرسید این دختر کجاست؟ بل جواب داد که خیلی خسته بود و زیاد کار کرده بود، حدود یکساعت پیش برختخواب رفت، بعد از اینکه شامشان را خوردند بل از او خواست که برختخواب بروند. به کوتنا کمک کرد تا لباسهایش را درآورد و بعد هم قدری پشتش را ماساژ داد بطوریکه کوتنا احساس سبکی میکرد. ولی درد کمراواندگی بعد دوباره ظاهر شد روز بعد، بعد از اینکه بل صبحانه ارباب ماسا را داد گفت که کوتنا سخت بیمار شده و از تخت نمیتواند پائین بیاید، ماسا گفت. بیماری سری بین مردم شیوع پیدا کرده و... بعد هم اضافه کرد که باید زودتر کارش را شروع کند و از بل پرسید راستی آن پسرک نوح را میگویم چند سال دارد، بل: حدود سیزده سال.

ماسا: خیلی جوان است، فیدلر را صدا کن بیاید.

بل بعدر کلبه فیدلر رفت، فیدلر از اینکه فهمید کوتنا مریض است از جایش پرید و بطرف کالسه رفت.

از آن روز بعد فیدلر احساس مسئولیت بیشتری میکرد مرتب ارباب را برای معالجه بیماران باین طرف و آنطرف میبرد، شبها هم سری به کوتنا میزد و از او عیادت میکرد، وضع مردم خیلی بحرانی شده بسود بیماری روز بروز وضع را خطرناکتر میکرد، همه به بیماران کمک میکردند.

رشها

بل دواهای مخصوصی درست میکرد و به آنها میداد و برایشان دعا میکرد. حال کوتتا روز بروز بدتر میشد، برده‌ها نمتد دسته شب به ملاقات او می‌آمدند و از حالش میپرسیدند و برایش دعا میکردند تا زودتر خوب شود. روزی دوشیزه آن که آنجا رفته بود متوجه شد، کیزی خیلی افسرده و غمگین است و همه بالای سر کوتتا جمع شده‌اند. از ماسا خواست تا کتاب انجیل را باو بدهد، ماسا که از نازک دلی دوشیزه آن بوجد آمده بود، فوراً از قفسه‌اش کتاب را پاو داد، او هم صفحه‌ای را انتخاب کرد و شروع بخواندن نمود و خداوند راهنمای من است، مرا در کنار آب راهنماست. روحم را نگهداری میکند و مرا براه راست هدایت مینماید.

خواهر مندی گفت: احسنت، چقدر این دختر قشنگ و خوب میخواند تا دو روز پیش اون تو سبزه‌ها بازی میکرد ولی حالا ماشاءالله بزرگ شده و ساخته و پرداخته شده، راستی چند سالش است.

بل با غرور مثل اینکه دختر خودش است، گفت چهارده سال.

بعد همگی شروع کردند برای کوتتا دعائی خواندن.

هر روز بل و کیزی مرتب دواهای کوتتا را میدادند و، پای خرگوش، مقداری مهره برای پائین آوردن تب روی صورتش میگذاشتند. یکی از این روزها کیزی یواشکی در گوش باباش گفت که روز اول ماه یک سنگ قشنگ در کاسه او انداخته.

وقتی کوتتا چشمانش را باز کرد فیدلر را کنارش دید، گفت، خواب می‌بینم یا بیدارم، بنظرم میرسد که حالم خیلی بهتر شده، فیدلر گفت: از بس ماسای ترا این طرف و آن طرف بردم خسته شدم، پشت لباسهام سوراخ سوراخ شده، وقتش هست که از جات بلندشوی و کارت را دوباره شروع کنی.

فصل هشتاد و یکم

کوتتا روی تخت دراز کشیده بود، در گوشه دیگر اطاق دوشیزه آن و کیزی مشغول گفتگو بودند.
دوشیزه آن میپرسید «کیزی درسهایت را حاضر کرده‌ای؟»
کیزی «بله مادام» خوب جواب بده بینم. کیزی قدری مکث کرد و گفت یادم رفته.
دوشیزه آن گفت «این لغت» نال است.
حالا این یکی چیست؟ کیزی قدری بآن نگاه کرد و گفت «او» است.

دوشیزه آن گفت: بسیار خوب «این چیست؟»
کیزی: آن «چی» است.

کوتتا از اینکه میدید دخترش استعداد خوبی دارد و همه چیز را بخوبی یاد میگیرد بسیار خوشحال بود. ولی از اینکه او زبان بیگانه‌ای را یاد میگرفت بسیار غمگین بود، کوتتا تصمیم خودش را درباره یاد دادن قرآن به کیزی عوض کرد و بهتر دید که در حال حاضر دیگر حرفی باو نزنند. چند روز گذشت و حال کوتتا تا حدودی خوب شده بود، و بسر کارش برگشت.

کیزی هم با شدت و علاقه درسهای را که از دوشیزه آن میگرفت دنبال میکرد و هر وقت سوالی داشت از مادرش میپرسید.
در یکی از همین شبها بعد از آنکه کیزی بخواب رفت، بل یواشکی به کوتتا گفت «شوخی نمیکنم، باور کن، این بچه حتی از منم خواندن و نوشتن را بهتر میداند، امیدوارم که برایش مشکلی پیش نیاید، خداوند ما را رحم و بخشش بمانیت بفرماید».

ماهها گذشت، دیگر دوشیزه آن فرصت دیدار کیزی را مانند گذشته نداشت بنظر میرسید که آن رابطه خوب و صمیمی کمی سرد شده. شنیده

ریشه‌ها

شد که دوشیزه آن بن شازده سالگی رسیده و میخواهند تولدش را جشن بگیرند. دوشیزه آن با عجله پیش ارباب ماسا آمد و گفت چون مادرش بیمار است و سروصدا ممکن است او را ناراحت بکند، و از اوخواست اجازه بدهد تا جشن را در منزل او برگزار کنند، ارباب ماسا هم بدون درنگ موافقت کرد.

بل و کیزی کمک کردند تا منزل ماسا را تزئین کنند.... مجلس جشن به‌بهترین نحوی آراسته شده بود وساعت برگزاری جشن فرارسیده بود. میهمانان دسته دسته وارد میشدند. کیزی از آنها با نوشابه پذیرائی میکرد ولی همانطور که گفتم دوشیزه آن دیگر باو توجهی نداشت و کیزی از این موضوع بسیار ناراحت بود تا آنجا که پس از اتمام جشن ساعتها در آشپزخانه گریست و مادرش او را دلداری میداد، عزیزم، حالا او بزرگ شده و کم کم بایستی میر زندگی‌اش را عوض کند و افکار بیجانانه را کنار بگذارد و به آینده فکر بکند. توهم باید برای خودت راه و روش دیگری را انتخاب کنی.

کوتتا از روز اول پیش‌بینی کرده بود که دوستی آنها عاقبت و سرانجامی ندارد و از خداوند هم خواسته بود بین فرزندش و دوشیزه آن جدائی بیندازد. حالا او به آرزوش رسیده بود ولی از اینکه دخترش افسرده و ملول بود بسیار ناراحت شده بود که در سال ۱۸۵۳ بود، باد شدیدی شروع بوزیدن نموده بود، برف‌سنگینی از آسمان فرود می‌آمد کوتتا و فیدلر جاده‌ها را تمیز میکردند، ارباب ماسا هم شخصا با اسب به اطراف میرفت. روزنامه فروش‌ها هم بهلت راه‌بندان نمی‌توانستند روزنامه‌ها را به آنجا ببرند.

برده‌ها مرتب از حضرت جفرسون رئیس جمهوری صحبت میکردند و او را مردی مهربان، خون گرم، دلسوز نسبت به سیاهان میدانستند کوتتا شنید که ناپلئون مجبور شد مقداری از سرزمینهای را که اشغال کرده به مبلغی در حدود پنجاه هزار دلار بفروشد، زیرا او در جنگهای اخیر تعداد زیادی سرباز از دست داده بود و تقریباً شکست خورده بود.

هوا بسیار سرد بود و باد و بوران مرتب میبارید و جاده‌ها و زمینها را سفیدپوش کرده بود، شبی بعد از اینکه کوتتا از سرکار به کلبه‌اش برگشت متوجه شد که کیزی روی تخت دراز کشیده، از بل علتش را پرسید و او هم درگوشی باو گفت که دخترمان بالغ شده و وارد مرحله تازه‌ای شده. کوتتا میدانست که دخترش سیزده سال دارد و سر و وضعش مانند زنان کامل

فصل هشتماد و یکم

۲۷۱

است. اندامش بسیار زیبا و برازنده بود، بفکرش رسید که در جفجور دخترهائی بسن و سال کیزی بازدواج می‌اندیشند و سعی میکنند مرد مورد دلخواه خودشانرا پیدا کنند، اما در اینجا، چه کسی لایق همسری کیزی بسود !!

بل کم کم به کیزی یاد میداد که چطور خودش را آرایش کند، و چطور بدتش را با روغن درختان براق نماید.

مادر و پدر هر دو بفکر دخترشان بودند کوتتا باین فکر بود که همسر مناسبی برای دخترش دست و پا کنند، درهمین گیرودار بود که یکمرتبه بیاد نوح افتاد نوح پسرکی پانزده ساله و بسیار باهوش و زرنگ و زبل بود، و کارهائی را که باو محول میکردند بخوبی انجام میداد ولی اصلا به کیزی توجهی نداشت و از طرفی کیزی هم طوری رفتار میکرد که معلوم بود اصلا به فکر نوح نیست کوتتا با خود میگفت بهر حال بهتر از نوح کسی را پیدا نخواهم کرد هر طوری شده باید بین او و دخترم رابطه‌ای برقرار کنم. از خداوند طلب کمک میکرد تا او را به آرزوی مشروعی که دارد برساند و در این امر موفقش سازد و این پیوند را از راه درست و صحیح به ثمر برساند.

فصل هشتاد و دوم

کوتنا داشت بطرف کلبه‌اش میرفت، صدای آشنائی بگوشش رسید، بل به‌کیزی میگفت و گوش کن، دخترک، آنقدر جلوی این پسر نوح قرو غمزه نیا، من چهارچشمی مواظب حرکات و رفتار تو هستم، تسو هنوز شازده سالت نشده، اگر پدرت از این موضوع باخبر بشه چی خواهد گفت؟

کوتنا فوراً راهش را بطرف نرده‌ها کج کرد. واز آنها فاصله گرف در راه باین می‌اندیشید که از دخترش چه حرکتی سرزده که مادرش اینطو... او را مسورد شماتت و سرزنش قرار داده، آیا عمماکی و خواهر مندی چیزی در این مورد به‌بل گفته‌اند. ولی او از دخترش ونوح کاملاً مطمئن بود که هرگز کارخلافی نمیکنند، راستی اگر دخترم بانوح روابط نامشروعی برقرار کند و حامله بشود... آه ننه.. ممکنه سفیدپوستها چنین بلائی را پسر دخترم بیاورند و او را بی‌صورت بکنند، یکمرتبه شکر خدای را بجا آورد که او را سر بلند نگاه داشته و دخترش را پاکدامن نگاه داشته‌است.

هر وقت کیزی از کنار نوح رد میشد، سلام گرم ونرمی باو میکرد و لبخندی میزد بنظر کوتنا هیچ اشکالی نداشت اگر آندو با هم صمیمی‌تر میشدند و اخلاق و رفتار یکدیگر را مورد تجزیه و تحلیل قرار میدادند. برای او مهم نبود که دختر با نوح بر قصد، و از طرفی از طرز حرکات و نگاههای نوح فهمیده بود که او نسبت بدخترش چقدر تمایل دارد.

در یکی از شبها که اریاب ماسا میهمانی داشت کوتنا مشغول تمییز کردن کالسه بود، صدائی او را بخود آورد، در تاریکی شب نوح را دید که جلو می‌آمد و بدون درنگ گفت «آقا» شما تنها کسی هستی که من بهش اعتماد و اطمینان دارم. من از این زندگی خسته شده‌ام قصد دارم راه فراری پیدا کنم و فرار کنم.

کوتنا لحظه‌ای مات و مبهوت باو نگاه کرد، بالاخره به‌پیدا درآمد و

گفت تو هیچ‌جا با کیزی فرار نخواهی کرد.

نوح گفت: «نه اصلاً نمی‌خواهم برای دخترت دردمری بازم».

کوتتا از حرفی که زده بود کمی خجل و شرم‌منده شده و در جواب

گفت فکر میکنم همه این احساس را دارند که فرار بکنند».

نوح گفت از کیزی شنیده‌ام که شما قبلاً چهار بار قصد فرار داشته‌اید

کوتتا با سر حرفش را تصدیق کرد درحالی‌که افکارش متوجه چیز دیگری

بود به این می‌اندیشید که دخترش نباید در این مرحله حساس از زندگی شکست

بخورد، قبلاً که بخاطر سردی روابطش با دوشیزه آن مدت‌ها افسرده و

غمگین شده بود، حالا هم اگر در عشق شکست بخورد دختر سرخورده‌ای

خواهد شد. در اینجا بود که روگرد به نوح و گفت:

«من نمی‌گویم فرار کن یا نکن». تو می‌خواهی زنده باشی و آسوده

زندگی کنی پس سعی کن گرفتار نشوی، خوب کجا می‌خواهی بروی؟»

نوح: بطرف شمال

کوتتا «تو نمیدانی که راجع به چی فکر میکنی، منظورم این است که

فرار کردن از دست سفیدپوستها باین آسانی‌ها هم نیست که تو فکر میکنی.

آنها تا دم مرگ بدنبالت خواهند آمد».

نوح «کاری را از جیبش درآورد و گفت «هیچ سگ مرده نمیتواند

مرا بگیرد» کوتتا شنیده بود که او سر ترسی دارد و از هیچ چیز نمی‌ترسد.

سپس کارد را در جیبش گذاشت.

کوتتا گفت: «مطمئن باش کیزی چیزی از این موضوع‌ها را نخواهد

شنید و کاری هم باین کارها نخواهد داشت».

نوح گفت: وقتی بشمال رسیدم، کار میکنم و پول جمع میکنم آنقدر

که بتوانم کیزی را بخرم و آزاد کنم.

ولی کوتتا گفت «ازت خواهش میکنم در این باره چیزی باو نگوئی».

نوح با علامت سر اطاعت کرد و بعد هم گفت بموقع او را از همه چیزها

باخبر خواهم کرد، کوتتا برای او آرزوی موفقیت کرد، و باهم دست

دادند و نوح در دل‌سپاه شب در تاریکی محو شد. رفت بجائیکه سر نوشت

او را بسوی خود خوانده بود قلب کوتتا مالا مال از آرزو شده بود، برای

موفقیت نوح دعا میکرد وقتی به کیزی نگاه میکرد، باین فکر می‌افتاد که

سیاهان در این سرزمین چه زندگی مشقت‌بار و سختی دارند، اما او قصد

داشت بهرنحوی که شده مقداری از مشقت‌های دخترش را کم کند و زندگی

خوبی برای او مهیا کند.

فصل هشتاد و سوم

اولین هفته ماه اکتبر بود، يك هفته بود که از شاتردهمین سال تولد کیزی میگذشت بردگان آماده میشدند که بمزارع بروند، در این موقع یکی از آنها پرسید: «نوح کجاست؟».

کوتتا که در آنجا ایستاده بود حدس زد که باید فرار کرده باشد. بروی خودش نیاورد که از قبل میدانسته که او قصد فرار دارد همه مشغول جستجو شدند هر کس گوشه‌ای را میگشت و صدا میزد نوح! نوح! ولم کوتتا میدانست که بیفایده است بخاطر اینکه کسی متوجه نشود که او از قبل میدانسته که نوح قصد فرار داشته مرتب بهمجا سر میزد و از هر کس که میرسید سراغ نوح را میگرفت. ولی از او خبری نبود. گوئی آب شده و در زمین فرو رفته بود بل صبحانه بسیار لذیذی که مورد علاقه ارباب ماسا بود برایش درست کرد و بعد از اینکه ارباب صبحانه‌اش را خورد جریان فرار نوح را باو گفت ماسا فنجان قهوه‌اش را روی میز گذاشت و گفت بگو ببینم آیا او دیشب هست کرده یا اینکه حتماً فرار کرده؟

بل گفت: ما همه اطراف را جستجو کرده‌ایم و از او خبری نیست. ماسا درحالیکه به فنجان قهوه نگاه میکرد گفت تا امشب باو فرصت میدهم که سرکارش برگردد ولی اگر تا فردا نیاید او را تعقیب خواهم کرد و پیدایش میکنم بل گفت «ارباب ماسا، همه ما میدانیم که نوح پسر خوبی بود، در اینجا دنیا آمده و تمام عمرش را اینجا گذرانده بود، بسا علاقه و پشتکار کار میکرد و تا بحال هم یکدقیقه برای کسی در دسر درست نکرده از اینکه امروز او را ندیده‌ام سخت نگرانم، ماسا درحالیکه به بل نگاه میکرد گفت: اگر او قصد فرار داشته باشد از کارش پشیمان خواهد شد و باینجا بر میگردد.

بل گفت: «بله ارباب ماسا، و بعد هم به مزرعه رفت و ارباب هم طبق

معمول به‌معالجه بیماران پرداخت، ولی کوتاه لحظه‌ای از فکر نوح غافل نمیشد هم‌هش فکر میکرد، او کجاست و بالاخره چه خواهد شد، اگر موفق نشود ضربه سختی بد روحیه دخترش خواهد خورد. و مجازات سنگینی هم در انتظارش میباشد.

برده‌ها با هم در این باره صحبت میکردند و هر کدام حدسی میزدند، عمساکمی میگفت حتماً او فرار کرده، خواهرمندی نه او ممکنه مقداری مشروب دزدیده و مشغول خوردن آن است، مادر نوح میگفت، چه‌ام هیچوقت درباره فرار بامن صحبت نکرد، خدایا اگر او را پیداکنند آیا ارباب ماسا او را خواهد فروخت!

وقتی کوتاه به کلبه‌اش برگشت. متوجه شد که کیزی گریه میکند و اشک میریزد مادرش سر او را بسینه‌اش چسبانده و دلداریش میداد ناراحت نباش فرزندم او راهش و قلبش با تو است روز بعد با ارباب بکلانری رفتند، ماسا دستور داد که کوتاه اسبهای کلانتر را به عقب کالسکه بینند. سپس بطرف خیابان کریک^۱ براه افتادند کلانتر و ارباب مرتب باهم حرف میزدند.

کوتاه هم بدقت سحرفهای آنها گوش میداد.

کلانتر میگفت: این روزها هر روز تعدادی از سیاهان فرار میکنند و اکثراً هم ترجیح میدهند بطرف جنگلها بروند تا اینکه اسیر مردم جنوب شوند. آیا او خویش و قومی هم در جای دیگری دارد؟ ماسا جواب داد، «او هیچکس را ندارد تا بحال هم بجای دیگری نرفته، ولی علاقه شدیدی بدختر آشنیم دارد و اخیراً هم آنها را چندبار باهم دیده‌ام.»

کلانتر گفت «تا جائیکه من میدانم سیاهانی که مثل او هستند و جایی را بلد نیستند بعد از دو روز پیدا میشوند، آنها معمولاً حیواناتی را در مزارع شکار میکنند و با آن تغذیه میکنند و خیلی راحت میشه آنها را پیدا کرد، ارباب گفت امیدوارم اینطور باشد و هرچه زودتر بهتر، چون او قوانین مرا زیر پا گذاشته او را به جنوبی‌ها خواهم فروخت، کوتاه که سحرفهای آنها گوش میداد از شنیدن این حرف تکانی خورد و لـرزه برانداش افتاد و بی‌اختیار ناخن‌هایش را در گوشت کف دستش فرو کرد. بطوریکه کمی خون جاری شد کلانتر گفت «خوب اگر او را بفروشی در حدود یک هزار و دویست تا یک هزار و پانصد دلار در میآوری»، پس ارزش

این را دارد که جستجو کنیم تا پیدایش نمائیم. شنبه صبح بود، کوتا مشغول علف دادن به اسبها بود که دید کلانتر باعجله وارد منزل ارباب شد و آنقدر سریع پله‌ها را بالا میرفت که دوپله یکی میکرد. بل و کیزی هم که از این سروصدا بوحشت افتاده بودند از آشپزخانه بیرون آمدند، چند دقیقه‌ای نگذشته بود که بل هراسان و گریان از منزل خارج شد، کوتا بازوان او را گرفت و ازش پرسید «اوجی میخواید، چی شده. بل جواب داد. آنها کیزی را هم دستگیر کردند کوتا ناخودآگاه دستاش را بسوی آسمان بلند کرد و شروع کرد بدعا کردن بل هم از عیسی مسیح کمک میخواست خدایا، فرزندمان، عزیز دلبندهمان را از دست این... نجات ده بل مجدداً دوید بطرف آشپزخانه کوتا هم پشت سر او دوید و داخل شد و شنید که بل با ارباب ماسا صحبت میکند و میگوید: ماسا ولی او جوابی نداد دوباره گفت ارباب ماسا کیزی من کیاست؟ ارباب جواب داد «دراطاق زندانی و تحت حفاظت است. ما نمی‌خواهیم یک نفر دیگر هم فرار کند».

کوتا بدقت این گفت و شنود را دنبال میکرد، بل به ارباب گفت می‌فهمی ماسا او حتی بسختی توی حیاط هم میرود چه رسد باینکه فرار کند. ماسا درحالیکه به بل نگاه میکرد، گفت میدانی که کیزی چکار کرده، آن پسره نوح پیدا شده و اعتراف کرده که آن کارت مسافرت تقلبی توسط کیزی نوشته شده و دختر تو هم ترد کلانتر هم‌چیز را اعتراف نمود. سپس سکوتی خشک و طاقت‌فرسا برقرار شد. بل از خانه خارج شد. و غرغر میکرد و میگفت «میدانم ارباب ماسا میخواید دخترم را بفروشد، کوتا که از این بابت سخت خشمگین شده بود بطرف اطاق ماسا رفت و بطور غیرمنتظره‌ای وارد اطاق شد، که ناگهان کلانتر دستش را بطرف هفت تیرش برد و گفت برو بیرون. می‌شنوی بتو میگویم سیاه برو بیرون. کوتا همین‌طور ایستاده بود. و مانند یک ببر زخمی حالت حمله داشت، به‌دست‌وجه شده که بل بازوان او را گرفته بزور از آنجا خارج میکند همینکه او را بداخل حال آورد، صدای پائی شنید که او را پشت سر آنها می‌بست.

بل فریاد میزد: کیزی! کیزی! خدایا اجازه نده دخترم را بفروشند کلانتر و ارباب ماسا هم در این موقع از پله‌ها پائین می‌آمدند. و کیزی را که به‌زنجیر بسته شده بود باخودشان می‌بردند. کیزی داد می‌زد «مامی! مامی!» بل و کوتا بطرف آنها دویدند، بل به دخترش گفت آیا آنها راست می‌گویند آیا این کارها را تو انجام دادی! کیزی درحالیکه فقط با آنها نگاه میکرد همراه ارباب ماسا کشیده میشد و میرفت.

رشه‌ها

بل فریاد میزد «خدای من، خداجون، خواهش میکنم، ارباب ماسا رحم داشته باش، دخترم منظوری نداشته، دوشیزه آن خواندن و نوشتن را باو یاد داد.

ماسا با خشم و غضب فریاد میزد، قانون، قانون است او قانون را زیر پای گذاشته وقانون شکنی کرده و باید مجازات شود.

درموقعی که میخواستند نوح را دستگیر کنند بدو سفیدپوست حمله کرده و آنها را بشدت مضروب کرده بود، بطوریکه ارباب میگفته حال آنها بسیار وخیم است.

بل میگفت «ارباب ماسا» دخترم از وقتی که بدنیا آمده برای شما کار کرده و زحمت کشیده، خونمن چهل سال برای شما پخت و پز کردم و شوهر هم سالهاست که راننده شماست. آیا تمام این زحمات را باید نادیده گرفت ماسا درحالیکه بجای دیگری نگاه میکرد گفت «شما وظیفدتان را انجام میددید بهرحال او فروخته خواهد شد، بهر قیمتی که باشد». در اینجا بل آنقدر ناراحت بود که گفت پس ارباب ما راهم بفروش. فقط ما را از هم جدا نکن.

در این موقع کلانتر فریاد زد از سر راه برو کنار، و بشدت او را بکناری راند کوتتا مثل پلنگ ازجایش پرید و کلانتر را بزمین انداخت و مشغول کشیدن زنجیرهای کیزی شد. ولی کلانتر فوراً خودش را جمع و جور کرد وهفت تیرش را درآورد و پشت گردن او گذاشت و کم مانده بود که شلیک کند بعد دوباره داخل کالسه شدند و رفتند، کوتتا با چشمهای مسافت زیادی آنها را تعقیب کرد، بعد به کلبه اش برگشت ومقداری از خاک چاده را که کیزی روی آنها پا گذاشته بود برداشت، و عقیده داشت اگر آنها نگهدارند دخترش باز خواهد گشت، ولی وقتی به کلبه رسید آنجا را سرد و بی روح یافت ومتوجه شد که دخترش هرگز باز نخواهد گشت بطرف گنجه رفت. کاسه‌ای را که هر ماه يك سنگ در آن میگذاشت برداشت، و شمارش کرد حدود ۶۶۲ سنگ در آن بود که نشان میداد او ۵۵ سال دارد، بعد از شدت ناراحتی کاسه را بزمین زد وسنگها هر کدام در گوشه از اطاق پراکنده شدند، او هم رفته بود، ومعلوم نبود چه سرنوشتی انتظارش رامیکنند.

فصل هشتاد و چهارم

در تاریکی زندان، کیزی دخترک ضعیف و ناتوان دراز کشیده بود و باین فکر بود که باید هرطور شده فرار کند، و در نظر داشت بطرف شمال برود. در این افکار بود که متوجه شد کسی در را باز میکند و شمعی در دست دارد و همینکه وارد شد گفت «ترجیح میدهم تو را زخمی نکنم»، کیزی فهمید که او میخواهد همان کاری را بکند که پدر و مادرش در پشت پرده باهم میکردند آنها وقتیکه حس میکردند کیزی بخواب رفته در آغوش هم میرفتند و از هم کام میگرفتند. بیانش آمد که روزی نوح هم از او چنین تقاضایی را کرده بود و او راضی نشده بود تن باین کار بدهد آن مرد باو نزدیک شده بود، درسیاهی و تاریکی زندان تشخیص داد که او یک سفید پوست است شمع را در گوشه‌ای گذاشت و گفت «فرصت اینکه با تو بازی کنم ندارم» کیزی خودش را جمع و جور کرد و کناری کشید ولی او کیزی را در بغل گرفت و دستش را روی دهان او گذاشت که نتواند جیغ بکشد و بعد او را روی زمین انداخت و چندبار سرش را بزمین کوبید بطوریکه نزدیک بود کیزی جان بدهد، حس کرد که دست آن مرد به لباسهایش میخورد و بزور پیراهنش را بالا میکشد، کیزی در بد وضعی گرفتار شده بود نمیتوانست کاری بکند که خودش را از دست آن مرد خلاص سازد و مرتب میگفت «آریاب ماساخواهش میکنم، خواهش میکنم بمن دست نزنید» ولی او دیوانه‌وار باو نزدیک شده بود آنقدر که او احساس کرد همه چیزش از دستش رفته و سرگیجه‌ای باو دست داد و در اینجا کارش تمام شده بود. و پرده عفت و عصمتش از میان رفته بود.

صبح روز بعد که از خواب بیدار شد حس کرد که زن سیاه پوستی دارد جاهای لغت و خون آلودش را پاک میکند و بعد او را پوشاند و گفت «بنظر میرسد که تو دوست نداری با کسی صحبت کنی». چرا اینقدر گرفته و غمگینی. کیزی سعی کرد خودش را بپوشاند، بدنش آنقدر درد میکرد

که قدرت نداشت خودش را تکان بدهد. ناگهان شوکی باو دست داد و گذشته را بیاد آورد تا چهار روز پیش او نزد پدر و مادرش بود و در کلبه‌اش استراحت میکرد و بعد بیادش آمد که ارباب ماسا قصد فروش او را داشت. در جنوب ماساها بدتر از جاهای دیگر بودند، نوح را بخاطر آورد وقتی که برای او کارت عبور را مینوشت صورت نوح از شادی چون گل شکفته شده بود، و میگفت وقتی شمال رسیدم آنقدر کار میکنم تا با پولهاییکه بدست خواهم آورد ترا آزاد کنم. بیاد دوشیزه آن افتاد که گفته بود اگر با پسر ثروتمندی ازدواج کند، او را خواهد خرید تا کلفتی او را بکند. کیزی میدانست که دوشیزه آن روی ماسا نفوذ زیادی دارد و هرکاری از دستش برمیآید.

در این موقع در باز شد و کیزی بلند شد و خود را از ترس بدیوار چسباند دید که زن سیاهی همراه با کاسه‌ای داخل شد، وقتی آن زن ظرف غذا را روی میز گذاشت کیزی نفس راحتی کشید و قدری خیالش راحت شد. زن سیاه پوست شروع به صحبت کرد و گفت «من آشپز آن ساختمان بزرگ هستم، اسم مالیزی است واسم توچیست.»

کیزی قدری مکث کرد و بالاخره گفت من کیزی هستم، زن شروع کرد بدرددل کردن «این ماسا خیلی خشن است. او دخترهای بن و سمال ترا خیلی دوست دارد، حتماً تا بحال پیش تو آمده تا از نزدیک با تو عشق بازی کند در ضمن تعدادی مرغ و خروس دارد که روی آنها شرط بندی میکند و از این راه هم پول خوبی بدست میآورد حالا او از اینجا رفته و تا چند روز دیگر برمیگردد.»

کیزی یکمرتبه فکر فرار به مغزش خطور کرد، مالیزی که گویا افکار او را خوانده بود، گفت «فکر فرار را از سرت بیرون کن، ارباب سگهایی دارد که بخون تو تشنه‌اند. سعی کن وضع را بدتر از این نکنی.» کیزی پرسید آیا این ماسا زن ندارد.

مالیزی جواب داد. «آره او با یک دختر چهارده ساله ازدواج کرده و زنش دریافته که رفتار ارباب زیاد با او خوب نیست و همان رفتاری را که با مرغ و خروسها دارد با او هم دارد.» و از کیزی اسم و رسمش را پرسید. کیزی گفت پدرم کوتا کینته است و مادرم بل آشپز ماسا والر است.

مالیزی گفت «حالا تو کیزی لی هستی، کیزی فریاد زد نمن کیزی والر هستم و بعد بخاطر آورد که ماسا والر بود که باعث شد این پلاها را

بسر او بیاورند از قرط ناراحتی زد زیرگریه آنقدر اشک ریخت که مالیزی دلش بحال اوسوخت وخواست تا افکار او را عوض کند، لذا شروع کرد بهحرف زدن دمیدونی فکر میکنم ارباب ترا حدود هفتصد یا هشتصد دلار خریده، و چون تو دختر زیبا و پرورو داری هستی بنظر میرسد که ارباب قصد دارد ترا ترد خودش نگهدارد.

فصل هشتاد و نهم

روزی کیزی به ماسا گفت «من حامله‌ام و در انتظار بچه‌ای هستم». «خوب انتظار داری چه بکنم، بهتر است خودت را به بیماری تزنی و سمی نکنی خودت را از کار کردن دور کنی». اینجا بایست کار کنی، و تنبلی و زیر کار در روئی نکنی روزها کیزی همراه پنج برده دیگر در مزرعه کار میکرد و تخم میکاشت و کارهای کشاورزی را انجام میداد و با خود میگفت ای کاش پدر بچه‌ام نوح بود، کسیکه همه چیزم را فدایش کردم و حالا هم بخاطرش از همه دور شده‌ام همراه با بقیه در مزرعه مشغول کار بود، آنها از اینکه کیزی حامله است اطلاعی نداشتند. بالاخره کیزی مجبور بود دیر یا زود آنها را از این جریان مطلع کند. سال ۱۸۵۶ بود که کیزی پیری بدنیا آورد، خواهر ماسا کمک کرده او راحت و وضع حمل کند. وقتی کیزی چشمش به نوزاد افتاد، عرق شرم به پیشانی‌اش نشست، پسرک پوستی قهوه‌ای رنگ داشت، یاد حرفهای پدر و مادرش افتاد که باو میگفتند، خدا آن روز را نیاورد که تو اسیر پنجه بیرحم سفیدپوستها شوی دولی حالا این عمل شده بود، با حالتی نگران و ناراحت به بچه نگاه میکرد، مالیزی وقتی دید که کیزی خیلی ناراحت است از او پرسید چی شده چرا خوشحال نیستی، بچه قشنگ و خوبی بدنیا آورده‌ای، عزیزم به این چیزها اهمیت نده. این روزها کسی توجهی نمیکند که بچه از کجا آمده و مال کیست، ماسا هم هر گز بچه‌ات را از تو جدا نخواهد کرد، بنابراین خوشحال باش که بچه‌ای باین زیبایی داری و به هیچ چیز دیگر هم فکر نکن.»

حدود یکماه از وضع حمل او میگذشت، شبی ماسا وارد کابین او شد و نگاهی به بچه انداخت و گفت «هی، بدقیافه هم نیست‌ها، قد و قواره‌اش هم خوبست، قدری بابچه بازی کرد و سپس گفت این هفته هم استراحت کن و از شنبه دوباره کارت را شروع کن، کیزی گفت «اما ماسا من باید

ریشه‌ها

از این بچه مواظبت کنم و ازش پرستاری کنم» و احتیاج دارم که بیشتر استراحت کنم ماسا باخشونت گفت «خفمشو، هر کاری که می‌گم بکن و گرنه بچه را از تو می‌گیرم و ترا می‌فروشم».

کیزی جواب داد. «بله ماسا» و بعد هم متوجه شد که ماسا قصد دارد دوباره با او نزدیکی کند، درحالی‌که بچه در کنارش خوابیده بود ماسا شروع به عشق‌بازی با او کرد.

کیزی مرتب می‌گفت «ماسا» «ماسا» حالا خیلی زود است، من هنوز آمادگی نزدیکی را ندارم، ولی ماسا به حرفهای او بی‌اعتنا بود، شمع‌ها را خاموش کرد و در دل سیاه شب کارش را شروع کرد و خودش را روی کیزی انداخته بود و می‌گفت «خوب باید اسمی برای بچه بگذاریم» من اسمش را ژرژ می‌گذارم اسمی است که مرا بیاد پسری میاندازد که خیلی خوب کار می‌کرد» و... کیزی دلش می‌خواست اسم این بچه که از خون‌ورگ آفریقائی است هم اسم پدرش کوتاه باشد، بیاد حرفهای پدرش افتاد که می‌گفت که سفیدپوستها دوست دارند اصل و نسب سیاهان را از بین ببرند. و آنها را ناشناس بگذارند تا اینکه احساس انسانیت و افسان بودن نکنند، بیاد حرفهای مادرش افتاد که می‌گفت پدرت تنها کسی است که من به‌عنوان یک انسان واقعی و حقیقی قبولش دارم.

بنابراین کیزی دلش می‌خواست که بچه‌اش نام و نشان آفریقائی داشته باشد که روزی از اصالت آفریقائی بودنش آگاهی یابد.

فصل هشتماد و ششم

وقتی که کیزی به مزرعه آمد تا کارش را دوباره شروع کند، یکی از برده‌ها که تا بحال با او حرف نزده بود با سم عمو پامپی^۱ باو گفت، زیر آن درخت جانی هست که میتوانی بجهت را آنجا بگذاری، کیزی در حالیکه قطرات اشک از گوشه چشمش سرانبر بود از این برده تشکر کرد و رفت. هر چند دقیقه به چند دقیقه به بچه سری میزد، شیرش میداد و او راساکت میکرد و دوباره سرکارش بر میگشت، بعد از اتمام کار روزانه برده‌ها اصرار میکردند باو کمک کنند و بچه را تا دم کلبه ببرند.

ماسا در هفته یکی دوبار به کیزی سری میزد و قدری با بچه بازی میکرد و غذائی را که کیزی درست کرده بود میخورد و بعد هم با کیزی هم بستر میشد و شهوتش را در او خالی میکرد، کیزی بیچاره هم که میدید مقاومت در برابر او بیفایده است بی حرکت و سرد بدون داشتن کوچکترین تمایلی در برابر او تسلیم میشد، بعد از اینکه ماسا ارضاء میشد، از تخت بلند شده و بطرف منزلش میرفت، جائیکه همسر جواش با انتظارش نشسته بود، کیزی فکر میکرد، که زن ماسا چه احساسی دارد، وقتی که شوهرش بازن دیگری هم بستر میشود، آیا او میتواند بی تفاوت باشد او هر شب یکی دوبار از خواب بیدار میشد، بهر ژر رسیدگی میکرد نزدیکیهای صبح عمو پامپی سراغ کیزی میآمد و او را از خواب بیدار میکرد، او هم بعد از صرف صبحانه بطرف مزرعه میرفت و کار روزانه را شروع میکرد.

روزهای یکشنبه آنها چند ساعتی بیکاری داشتند، بعد از صرف غذا عمو پامپی شروع به صحبت میکرد، و کیزی هم به او گوش میداد او میگفت چندین سال پیش که اینجا آمدم همجا پر از درخت بود و پوری با سم ژرژ در اینجا بود که خیلی سخت مشغول کار بود، درختان رامی بریده، به مزارع سرکشی میکرد، خلاصه مثل فر فره کار میکرد، روزی با ماسا

دعایش شد، باهم گلاویز شدند و دیدیم که ژرژاندکی بعدروی زمین افتاد و دیگر برنخواست:

کیزی که دوست نداشت چیز بیشتری در این باره بشنود سعی کرد موضوع صحبت را عوض کند و فوراً گفت «من حرفهائی راجع به مرغ و خروسهای مانا شنیده‌ام آنها کجا هستند؟» مالیزی تو حرف آنها پرید و گفت پسری از آنها نگهداری میکند در مدت هشت سالی که من اینجا هستم سه چهاربار او را دیده‌ام، او ترجیح میدهد با کسی معاشرت نکند و فقط خودش را با مرغها سرگرم کند.

ژرژ کم کم داشت بزرگ میشد، و کلمات را با لهجه شیرین بچه‌گانه می‌آموخت اسمهای مثل «مالیزی»، «مامی»، «عمو پامپی» را یاد گرفته بود. اینها هم به این بچه علاقه شدیدی داشتند اغلب برای نگهداری او با هم جرو بحث می‌کردند و دعویشان میشد بعدها متوجه شد وقتی که ژرژ را به مزرعه میبرد و کنار درخت میگذارد او با آشغالها بازی می‌کند و بعضی وقتها هم آنها را میخورد، خوب این باعث میشد که طفل بیچاره مریض شود بنابراین تصمیم گرفتند که بچه را در آشپزخانه کلبه مالیزی بگذارند و در آنجا نگهداریش کنند.

عمو پامپی علاقه شدیدی به ژرژ پیدا کرده بود، برایش قصه میگفت و شبها اجاق آتش درست می‌کرد ژرژ و سه تا زن برده دور هم مینشستند و با هم صحبت میکردند، بهترین جا برای ژرژ بود، در کنار آنها می‌نشست و به حرفهایش گوش میداد روز یکشنبه بود، ژرژ و کیزی در آشپزخانه بودند، خواهر سارا او را دعوت کرد تا به کلبه‌اش برود، همینکه کیزی برای اولین بار وارد کلبه او شد دید که مهره‌های زیادی همراه باریشه‌ها و برگهای درختان از سقف کلبه‌اش آویزان است خواهر سارا گفت که از اینها برای معالجه بیماران استفاده می‌کنم، ضمناً گفت که کف بیینی و غیبگوئی را از مادرش یاد گرفته و از کیزی پرسید آیا دوست داری فال ترا هم بگیرم.

کیزی بی‌اختیار گفت «بله، خواهر سارا».

سه خواهر سارا مهره‌ها را روی زمین چید و با حالت عجیب و کلمات مخصوصی سرش را به مهره‌ها نزدیک کرد و با صدای مضموم و گرفته‌ای گفت «من تفر دارم چیزی را که ارواح میگویند بازگو کنم. دخترم تو هرگز پدر و مادرت را نخواهی دید. بنظر میرسد آینده‌ات چندان روشن نیست و عاقبت خوبی نخواهی داشت پسری را که دوست داشتی

هر راه جاده‌ای دستگیر کردند و اینطور که ارواح میگویند بهتر است امیدی به او نداشته باشی زیرا دیگر هرگز موفق به دیدن او نخواهی شد. کیزی بقدری ناراحت شده بود که از فرط ناراحتی بغضش ترکشید، و هق‌هق کنان زد زیر گریه و به تندی از کلبه خارج شد و در را محکم بست و بسرعت بطرف کلبه خودش رفت.

ماما و زنی و مالیزی و ژرژ از پشت پنجره به او نگاه می‌کردند وقتی که کیزی وارد کلبه شد، ژرژ دوید جلو و گفت مامی، مامی، آخه مامی چه شده. کیزی خودش را روی تخت انداخت و همچنان گریه میکرد وقتی ژرژ زیاد اصرار کرد سرش را بلند کرد و گفت میتونی خفه بشی

فصل هشتماد وهفتم

ژرژ سمالش شده بود، ميتوانست كم وپيش به برده ها كمك كند، گاهى اوقات از مادرش سئوالاى ميكرد، مثلا «چطور من مثل شما سيا، نيستم» مادرش كه پاسخى براى اين جواب نداشت جواب داد «مردم همانطورى كه هستند بدنيا مى آيند» ولى ژرژ قانع نمى شد و مى پرسيد «مامى، پدر من كيست؟ چرا هيچوقت پيش ما نمى آيد، او كجاست؟

كيزى كه از اين سئوالا در مانده و خسته شده بود، باخشم و عصبانيت جواب ميداد «دهانت را ببند». ديگه نبينم كه از اين سئوالها بكنى روزه. وقتى با او بطرف آشپزخانه ميرفت گفت فرزندم اين همه سئوالاى كه از من ميكنى فقط مرا خسته ميكنى ولى حالا كمى از گذشتهها برايت ميگويم بعد راجع به پدر بزرگ بچه، كوئتا صحبت كرد و گفت او مرد بلند قد و رنگش بسياهى رنگ شب است. كمتر لبخند ميزند و مردى بسيار جدى است، او همانطور كه بمن بستگى و ارتباط دارد بتو هم ارتباط پيدا ميكند. يعنى اينكه او پدر بزرگ توست. ژرژ كه از اين حرفها خوشش آمده بود از مادرش خواست كه بيشتر از گذشتهها حرف بزند بعد كيزى گفت از مادرم بل شنيدم كه ميگفت برادر ماساوالر پدر بزرگت را كه چندين بار قصد فرار داشته خريده و به اين مزرعه آورده است، كيزى ميخواست داستان را خلاصه كند. و گفت در يكى از همين فرارهايش بود كه يكى از پاهایش را از دست داد و ژرژ كه خيلى كنجكاو شده بود با تعجب پرسيد «چرا آنها چنين كارى را كردند؟»

آخه پدر بزرگت مجبور شده بود براى فرار از دست سفيد پوستها يك سياه را بكشد يك سياه را، براى چي؟
براى اينكه ميخواست به وطنش فرار كند و آن سياه جلوى او را گرفته بود.

«مگر ماساى سفيد پوست به او چكار كرده بود.»

ریشه‌ها

کیزی که کمی به هیجان آمده بود، سر ژرژ فریاد زد صدایت راخمه کن از کنارم دور شو، من از درد دارم میمیرم. تو نمیتونی درک بکنی، دنیای تو، دنیای دیگری است اما ژرژ دست بردار نبود و کنجکاوی بچگانه‌اش او را وادار میکرد تا سئوالات بیشتری بکند و پرسیده آفریقا کجاست، آیا در آنجا هم بچه‌های کوچک هستند گفتی اسم پدر بزرگم چی بود؟

کیزی متوجه شد که ژرژ تصویری از پدر بزرگش در مغزش ترسیم کرده بعد گفت «فرزندم ایگاش تو هم می‌شنیدی که او چقدر صدای قشنگ و نازنینی داشت وقتی با او در کالسه می‌نشتم برایم آواز می‌خواند و برایم داستان میگفت، پدر بزرگت زبان آفریقائی را بمن یاد میداد و بعد چند کلمه را بزبان آفریقائی گفت. ژرژ لبریز از احساس و هیجان شده بود و مرتب سؤال می‌کرد و مادرش هم با صبر و شکیبائی به آنها جواب می‌داد.

سرانجام از مادرش قول گرفت که بعدها هم راجع باینها چیزهای بیشتری به او بگوید و او را مطلع تر نماید، مادرش هم قبول کرد و گفتگو خاتمه یافت.

فصل هشتاد و هشتم

ژرژ شش ساله شده بود، بجای اینکه در آشپزخانه پیش مالیزی بماند، به مزرعه میرفت تا کار کند. مالیزی از اینکه ژرژ کمتر پیشش می‌رفت ناراحت بود، چون او علاقه شدیدی نسبت به ژرژ داشت.

روزها ژرژ برای برده‌ها از چاه آب می‌آورد، خرده‌سنگها را جمع میکرد و به عمو پامپی میداد تا او بتواند برگهای تنباکو را روی آنها پهن کند، روزی ژرژ اصرار داشت که کارهای کشاورزی را انجام دهد، چنگاک را گرفت که کار کند ولی هر چه کرد نتوانست و همین مسئله باعث شد تا برده‌ها کلی تفریح کنند و بخندند.

ژرژ روز بروز بزرگتر میشد ز برای کیزی يك مرد به حساب می‌آمد، کم و بیش هم به او پیشنهادهایی میکرد، مثلاً میگفت مادر تو از کسار آمده‌ای و خسته بنظر میرسی چرا بجای پخت و پز دراز نمی‌کشی، و استراحت نمیکنی، و بعد هم چیزهایی برای مادرش تعریف میکرد و من دريك جاده بزرگی میرفتم که خرسی را دیدم که از يك اسب هم بزرگتر بود. بهش گفتم آقا خرسه، هی آقا خرسه، اگر میخوای نزنمت زمین و اذیتت نکنم باید مو اطب باشی تا بمادرم صدمه نرسانی.»

حرفهای بچگانه و حرکات شیطنت‌آمیز او باعث میشد تا مادرش اصلاً احساس خستگی و تنهایی نکند.

گاهی اوقات ژرژ مادرش را مجبور میکرد که آوازهائی را که از مالیزی یاد گرفته با او بخواند. بعضی وقتها ژرژ چوبی را در آتش فرو میکرد و با سر سوخته آن اشکالی را روی زمین میکشید، کیزی از این بابت ناراحت بود، دلش نمی‌خواست او خواندن و نوشتن را یاد بگیرد حتی خودش هم از وقتیکه با آنجا آمده بود اصلاً سعی نکرده بود چیزی بخواند یا بنویسد، حتی بکسی هم نگفته بود که سواد دارد.

از طرفی هم قسم خورده بود که دیگر چیزی ننویسد.

رفشها

کیزی بخاطر آورد وقتی پدرش کوتا ماسا والر رابه اطراف میرد خبرهائی میآورد و میخواست بداند که در آن روزها چه خبرهائی وجود دارد اوایل سال ۱۸۱۲ بود که مالیزی شنید که ماسا و میهمانش میگفتند که انگلیسیها آمدهاند و لشکریانشان به آمریکا حمله کردهاند، قسمتهائی از شمال را تصرف کردهاند، حتی ساختمان سفید واشنگتن را خراب کرده و ازین بردهاند.

فردای آن روز ماسا دستورداد تاسیاهان بصف بایستند تا بآنها سهمیه غذایشان را بدهد. آنها درصف ایستاده بودند، و ژرژ هم داشت دنبال موشی میدید که ناگاه جلوی پای ماسا ایستاد و ماسا از او پرسید که چکاره ای و در کجا کار میکنی؟ ژرژ گفت من در مزرعه کار میکنم و در ضمن آوار هم میخوانم. ماسا گفت بخوان ببینم. ژرژ چند قدم عقب رفت و بعد آهنگی را خواند که مضمونش چنین بود «اگر به عمو پامپی شک داری که میخواهد خوک ماسا را بدزدد به ماسا بگو اگر به مالیزی شک داری که میخواهد آردهای خانم ماسا را بدزدد به خانم بگو، زیرا اگر تو سیاه خوب و وظیفه شناسی بساشی وظیفهات را نسبت به ماسا خوب انجام میدی و وقتی که زماش فرامیرسد که از دنیا بروی عازم بهشت خواهی شد».

ماسا از شنیدن این آواز بسیار خوشحال شده بود، بعد ژرژی دیگر از شرهائی مالیزی را خواند و در این موقع ارباب دستور داد پاداش خوبی هم باو بدهند چند هفته بعد ماسا به مسافرت رفت و بادبزن از پرتاوس با خود آورد و به مالیزی گفت که به ژرژ یاد بدهد وقتی او در منزل است بادبزن را روی سرش بگیرد و تکان بدهد.

چند روز بعد ماسا چندتا مهمان داشت مالیزی دوان دوان رفت پیش کیزی و بقیه بردهها و گفت ژرژ مرتب جلوی مهمانها خم و راست میشود و آنها را با بادبزن باد میزند و بعد هم ماسا از او خواسته که کمی سخنرانی کند، و ژرژ هم از ماسا انجیلی خواسته و تظاهر کرده که کشیش است و بعد از انجیل صفحه ای را انتخاب کرده و شروع به خواندن و موعظه کرده است که تصح همگان را برانگیخته، حالا ژرژ به ماسا خیلی نزدیک شده بود، هر روز اخبار دست اولی از او می شنید، روزی شنید که حدود هزار سیاه آزاد از تمام سرزمینها به فیلادلفیا آمدهاند تا در آنجا جلسه ای تشکیل بدهند، و ماسا هم میگفت هراحمقی باید بداند که سیاهان آزاد روزی از این مملکت فرار خواهند کرد یکشنبه سال ۱۸۱۸ ژرژ خبر آورد که انجمنی درست شده که سیاهان آزاد را بدلیبریا میفرستند که سرزمینی است آفریقائی. سفید

پوستها هم آنها را مبخره میکردند و میگفتند که در آفریقا درختهای گوشتی و نوشیدنی پیدا میشود و آنجا آنها میتوانند هر قدر که دلشان بخواهد گوشت و مشروب از درختها بخورند.

خواهر سارا که موضوع را جدی گرفته بود، گفت «ها من هیچوقت به آفریقا نمیروم که با آن سیاهان وحشی که مثل میمونها از درختان بالا میروند زندگی کنم».

کیزی پرسید، اینها را چه کسی بتو گفته، پدر من آفریقائی است و هیچوقت چنین حرفهایی را نزده، عمو پامبی هم گفت «حالا حرفهایت را تکرار نکن فعلا که هیچ کشتی اینجا نیامده تا تو راجائی بپرد. سارا جواب داد «خوب» اگر هم میتوانستم از اینجا تکان نمی‌خوردم، ولی کیزی از اینکه ژرژ با او هم عقیده بود، و میدانست که علاقه‌ای نسبت به پدر بزرگش و آفریقا دارد بسیار خوشحال بود.

ژرژ گفت «مامی» الان وقت آن رسیده که چیزهای بیشتری راجع به پدر بزرگم بگوئی. کیزی گفت بعداً در این مورد با تو صحبت خواهم کرد و هر چه بررسی بتو خواهم گفت.

ژرژ در اینجا آزادی تام و کمال داشت و پیرمردی که بمرغها غذا میداد از ماسا خواسته بود که اجازه بدهد تا ژرژ هم با او کمک کند و ماسا هم موافقت کرده بود روزی سارا گفت من در طالع ژرژ می‌بینم که آینده‌اش نسبتاً خوب و درخشان است و روزگاری بهتر از ما خواهد داشت و امیدوارم در زندگی موفق باشد.

فصل هشتماد ونهم

عمو منیگو که از مرغها و خروسها نگهداری میکرد به ماسا میگفت که ژرژ کارش بسیارخوب است وازعهده کارها بخوبی برمیآید. ماسا هم موافقت کرده بود که ژرژ با عمومنیگو کمک باشد. ماسا دنبال برده جدیدی بود که بتواند کارهای منیگو را انجام بدهد و منیگو بیشتر به تربیت مرغ و خروسهای دوساله برسد تا آنها را برای ژانویه آماده کند، چون قرار بود مسابقه بزرگی بپا شود.

ژرژ خیلی زود طرز غذا دادن و مواظبت کردن از حیوانات را از عمو منیگو یاد گرفت و به پیشنهاد ماسا قرار شد که برای ژرژ اطاقی در آنجا بسازند وقتی ژرژ از پیشنهاد ماسا با خبر شد نه تنها خوشحال نشد بلکه تا حدی هم غمگین شد. زیرا میدانست همین امر باعث خواهد شد تا او نتواند نزد مهمانها برود آنها را باد بزند و اخبار را بشنود و برای مادرش ببرد. آن روز وقتی کارش تمام شد پیش کیزی رفت و گفت «مامی میخواوم چیزی را بنویسم بگویم. کیزی که خیلی خسته بود گفت من حاضر نیستم راجع به مرغ و خروسها چیزی بنویسم.»

ژرژ گفت: درباره آنها نیست، ماسا از عمومنیگو خواسته تا برای من اطاقی بسازد و مرا نزد خودش ببرد.

کیزی درحالیکه داشت پایش را که درسطل آبی می شست بیرون آورد و گفت چی گفتی تو را میخواهند کجا ببرند، تو هرگز از اینجا بجای دیگری نخواهی رفت، ژرژ گفت «این حرفهایی است که ماسا میزند» من هرگز ترا ترك نمیکنم مامی.

کیزی گفت: توهنوز کوچکی، و آنقدرها بزرگ نشده ای، شرط می بندم همه اینها زیر سر آن پیرمرد سیاه «منیگو» باشد اونه که این پیشنهاد را بماسا کرده ژرژ گفت نه مامی این کار عمو منیگو نیست، عمو منیگو چنین کاری را نکرده برای اینکه اون دوست ندارد که زیاد با کسی باشد

وتنهائی را بهر چیزی ترجیح میدهد. کیزی که سخت عصبانی شده بود گفت: «ما صلا برای ما ارزشی قائل نیست، درسته که او پدرتوست ولی اصلا با توجهی ندارد، تنها چیزی که او از تو میخواهد این است که بآن پیر مرد کمک کنی تا مرغهایش در مسابقه برنده شود و او را ثروتمندتر بکنی کیزی همینطور حرف میزد و غرولند میکرد بعد هم لباسهای ژرژ را جلوش انداخت و گفت اینها را بردار و برو و خودش هم سراسیمه زنان بطرف کلبه مالیزی رفت ژرژ گریه‌کنان لباسهایش را برداشت و بطرف کلبه عمو منیگو رفت و شب را آنجا خوابید.

دو روز طول کشید تا برای ژرژ اطاقی درست کردند، منیگو به ژرژ یاد میداد که چطور با مرغها رفتار کند تا احساس کند آنها جزئی از هم هستند ژرژ هم مرتب سرش را به علامت تأیید و تصدیق تکان میداد و بعضی وقتها هم چیزهایی از منیگو میپرسید، و از طرفی هم ژرژ به زخم‌های دست منیگو خیره شده بود. وقتی منیگو متوجه این موضوع شد رفت و انبری را آورد و به ژرژ نشان داد و گفت اگر میخواهی با این مرغها کار کنی خیلی باید مواظب دستهایت باشی. آنها بانوکهای تیزشان دستها و سر و صورت آدم را سوراخ سوراخ میکنند چند هفته گذشت روزی عمو منیگو سکوت طولانی چندروزه را شکست و گفت ما از هیچکس که خرووش را برای جنگ باینجا می‌آورد نمی‌ترسد، زیرا او دوست دارد روی جنگ خرووشا شرط بندی کند و تازه خرووشا خیلی بیشتر از برده‌ها برای او ارزش دارند، اگر روزی بمن پیشنهاد کنند که دوست داری مالک مقداری زمین باشی یا چند خروس من دومی را ترجیح خواهم داد زیرا از آنها خیلی پول بدست خواهم آورد. یکشنبه‌ها ژرژ پیش مادرش و سایر برده‌ها می‌آمد و با آنها چیزهایی درباره خرووشا میگفت و حتی بعضی وقتها میگفت این خرووشا بسیار قیمتی هستند و ارزش آنها بیش از دوهزار دلار است، مالیزی میگفت با این پول که میشه چهارتا برده را خرید و آزاد کرد. ژرژ هم میگفت خوب برای اینکه خیلی قیمتی هستند روزها، ژرژ سخت سرگرم غذا دادن و تربیت مرغ و خرووشا بود، بعضی مواقع هم ما با آنجا می‌آمد و سه‌تائی می‌نشستند و جنگی را که بین خرووشا در میگرفت تماشا میکردند. گویی حیوانات هم از قانون زور بیشتر خوششان می‌آمد و هر کسی سعی میکرد دیگری را مغلوب کند. کم‌کم گرمی‌تر میشد، ژرژ مجبور بود پیش از پیش با مرغ و خرووشا باشد، هر روز ما نزد منیگو میرفت و چندتا خروس را برای مسابقه انتخاب میکرد منیگو هم روی آنها علامت گذاری میکرد. بین آنها

مسابقه میگذاشت تا قویترین را برای مسابقه انتخاب کند اولین روز مسابقه ژرژ و منیگو دوازده خروس جنگی را انتخاب کردند و مقداری بادام و سیبزمینی سرخ کرده بآنها دادند و بعد در کالسکه ماسا گذاشتند تا راهی مسابقه بشود.

وقتی ماسا و منیگو سوار کالسکه شدند منیگو از ژرژ پرسید اگر بخواهی میتوانی با ما بیایی، ژرژ که از خوشحالی سراز پا نمی شناخت فوراً سوار کالسکه شد و این محبت و مهربانی منیگو را ستود، در راه با طرف و جاده ها مینگریست این اولین باری بود که بفر میرفت، دو ساعت بعد به جایی رسیدند که عده ای مرد شیشه های مشروب بدستان بود، و یکدیگر تعارف میکردند بوی کباب همجا را پر کرده بود، عمو منیگو ژرژ را صدا زد و گفت اگر دلت بخواهد میتوانی گشتی بزنی ولی قبل از اینکه مسابقه شروع شود بایستی اینجا حاضر باشی.

ژرژ در میان جمعیت این طرف و آن طرف میرفت که ناگهان شروع مسابقه اعلام شد. عده ای خروسهایشانرا آورده بودند تا در مسابقه شرکت کنند. دو تا خروس که میبایست بجنگند در ترازو وزنشان کردند، وقتی هم وزن بودند نوک آنها را بهم نزدیک کردند و نوکی بهم زدند و بعد در داخل محوطه ای رهایشان ساختند، این محوطه حدود دو متر گودتر از سطح زمین بود. آندو خروس به جنگ پرداختند مردم هم روی آنها شرط بندی میکردند، یک دقیقه و چهار ثانیه گذشته بود که داور مسابقه اعلام کرد برنده خروس قرمز رنگ.

سپس نوبت ماسای ژرژ شد او خروسی را انتخاب کرد که ژرژ بخاطر آورد خودش به او غذا داده و تربیتش کرده بود. بعد که وزن او را با خروس حریف اندازه گرفتند و نوکهایشان را بهم نزدیک کردند بمحوطه انداختند. خروسها شروع به جنگ کردند ماسا گاهی اوقات سیخی به خروسش میزد که جنگنده تر بشود، خروسها مرتب بمسرو کول هم میپريدند و بهم نوک می زدند و پره های هم را می کشیدند مردم هم عده ای این وعده ای آن یکی را تشویق میکردند.

لحظاتی بعد اعلام شد که برنده خروس ماسا الی، همه های شد و منیگو و ژرژ از خوشحالی صورت یکدیگر را غرق در بوسه کردند.

وقتی آماده شدند تا خروس را از محوطه بگیرند، خروس ناقلاً نوک محکمی بصورت منیگو زد بطوریکه فوراً از آنجا خون جاری شد منیگو دستور داد تا ژرژ مقداری آب روی آن بریزد و بعد هم خروس را

گرفت و در قفس انداخت. مسابقه همچنان ادامه داشت مرتب خروسها باهم جنگ میکردند و لحظاتی بعد یکی پیروز و دیگری مغلوب بود، آنهاییکه پیروز میشدند فریاد میکشیدند و هلهله میکردند و آنهاییکه مغلوب ساکت و بی حرکت بودند، ژرژ که از این همه سروصدا به هیجان درآمده بود، احساس کرده خودش هم یه پا خروس باز شده است.

* * *

فصل نود

درحالی‌که کیزی به‌خواهر ماسا و مالیزی و عموها می‌نگاه میکرد گفت «ژرژ را ببینید دارد حرکات مرغ و خروسها را تقلید میکند».

خواهر سارا تو حرفش پرید و گفت «زن ساکت باش، این بچه همینقدر که بتو تعلق داره مال ما هم هست ما که با افتخار میکنیم». مالیزی گفت ساکت باشین تا چیزی پرو برایتان تعریف کنم، چندشب پیش وقتی داشتم از مهمانهای ماسا پذیرائی میکردم شنیدم که با آنها میگفت، بعد از چهار سال زحمت توانستیم پری را تربیت بکنیم که مری مرغ و خروسها باشد، خوشبختانه در این کار هم موفق شده‌ایم و اون حالا یکی از بهترین پرورش‌دهنده‌های مرغ و خروس است گفتگوی این سه نفر گل انداخته بود که ژرژ سر رسید بعد از اینکه با مادرش ماچ و بوسه کرد و با بقیه هم سلام و تعارفی کرد، مالیزی خبرهای دست‌اول را باو گفت و بعد هم بشوخی بهش گفت، اگر این اخبار را ما بتو ندهیم، تو مجبوری از مرغ و خروسها کسب خبر بکنی، ژرژ ازخنده روده بر شده بود. همگی قهقهه‌ای جانانه زدند.

هفته‌ها گذشت، هفته‌ای یکبار ژرژ بدیدن مادرش و دوستانش می‌آمد و خوشحال بود که برای چند وعده هم که شده مجبور نیست دست‌پخت عمو منیگو را که برای مرغها خوب بود بخورد، کیزی و مالیزی غذاهائی را که ژرژ دوست داشت می‌پختند، وقتی که ژرژ مرغ خاصی تمام میشد و مجبور بود دوباره سرکارش برگردد، سبدی را برای عمو منیگو پر از غذا میکرد و با خودش میبرد. فصول یکی بعد از دیگری سپری میشدند تا بستان گذشت و زمستان هم رو باتمام بود. ژرژ همچنان سرگرم پرورش خروسها بود، آنها را خیلی وحشی و جنگجو بار آورده بود، او خیلی خوب بلد بود که آنها را رام کند، و این باعث تعجب ماسا و عمو منیگو بود، عمو منیگو مرتب ژرژ را نصیحت میکرد و میگفت باین حیوانات اصلاً نمیتوان اطمینان کرد، یک قمارباز ممکنه تمام پس‌اندازش را در یک شرط‌بندی

بیازد. اصولاً هیچ چیزی ابدی نیست هر برنده‌ای روزی بازنده است زندگی و فلسفه آن چنین است.

مواظبت از خروسها و پرورش آنها برای ژرژ سرگرمی خوبی شده بود و گوشتی عادت کرده بود و هر روز سعی میکرد موفق‌تر از روز پیش باشد و همینطور هم بود بطوریکه کم‌کم در ردیف بهترین و پرتجربه‌ترین پرورش‌دهنده‌ها درمی‌آمد. مرغهاییکه او تربیت کرده بود یکی‌ازجنگنده‌ترین مرغها بودند آنها تا آخرین نفس باحریف می‌جنگیدند و او را از پای درمی‌آوردند.

روزی متوجه شد که چندتا از مرغها دارای زخمهای کهنه و قدیمی هستند، از عمو منیگو علتش را سؤال کرد، و او گفت چند سال پیش در زمانیکه هنوز تو اینجا نیامده بودی مسابقه بزرگی در ویرجینیا برگزار شد، من و ماسا بیست‌تا از بهترین خروسها را انتخاب کردیم، چند روز در راه بودیم و مرتب از آنها مواظبت میکردیم تا مسابقه شروع شد، در چندتا شرط‌بندی برنده شدیم و چندتا شرط‌بندی را هم باختیم، تا نوبت آخرین خروس شد پول کلانی روی آن شرط‌بندی کردیم مسابقه هیجان‌انگیز شده بود، دو خروس جنگنده مرتب می‌جنگیدند و هر یک سعی میکرد دیگری را از پای درآورد ولی هیچکدام امتیازی بدیگری نداشت تا اینکه داور اعلام کرد مسابقه بایستی تا دم‌مرگ ادامه پیدا کند، خروس ما شدت زخمی شده بود منکه طاقت دیدن این منظره را نداشتم بی‌اختیار پریدم بداخل محوطه و خروسمان رانجات دادم، فرزندم حقیقتی را برات بگو، همیشه سعی کن خروسهایی را که حتی در حال پیروزی هستند از آسیب‌دیدگی نجات دهی، زیرا زخمهای کوچک باعث میشود که او ضعیف و ناتوان شود و شاید هم در اثر همین ضعف و ناتوانی بمیرد ژرژ فکر کرد با اینکه عمو منیگو هزاران درس به او یاد داده اما هنوز هم نکته‌های بسیار زیاد دیگری است که بایستی از او بیاموزد. او یاد گرفته بود که بهترین خروسهای جنگنده آنها می‌باشند که دارای پستی خمیده و سینه‌ای جلو آمده با بالهایی استخوانی و گرد با پاهایی دارای ماهیچه‌های بزرگ و متمایز باشند.

از آن روز به بعد ژرژ تا میدید خروسی دارشکست می‌خورد فوراً می‌پرید بین آنها و خروس محکوم رانجات میداد، گاهی مواقع از اینکه خروش در مسابقه می‌باخت چنان گریه‌اش میگرفت که حد نداشت ولی عمو منیگو او را نصیحت میکرد و میگفت فرزندم هیچوقت هیچکس برای همیشه برنده نیست، برد و باخت لازم و مازوم هم هستند، و همین‌باعث

شده بود که ژرژ کمی از کارش دلبرد شود و مجبور بود خودش را به نصو دیگری سرگرم کند. اغلب اوقات او سرکارش نبود، عمو منیگو هم متوجه غیبت او شده و مجبور بود باو تذکر بدهد تا بیش از پیش مواظب حرکاتش باشد. اوفهمیده بود که ژرژ با دختری با اسم چریتی^۱ آشنا شده و باهم روابطی دارند و به ژرژ گفت البته من دوست ندارم در زندگی شخصی و خصوصی کسی دخالت کنم ولی چشمها و گوشهایم مثل گربه است و فوراً از غیبت تو خبردار میشوم، فرزندانم مواظب خودت باش سعی کن با دخترهای سفید پوستان فقیر و بی چیز روابطی نداشته باشی، زیرا اگر ما با بفهمد ترا با شلاق تنبیه خواهد کرد، لحظه‌ای سکوت بین آنها برقرار شد، سکوتی که هیچکدام دوست نداشتند ادامه یابد عمو منیگو روی بالشی تکیه داد و گفت: بخاطر دارم ماسای مزرعه پهلونی دختری سیاه پوست را خریده بود. بعضی از شما من و او بدین هم میرفتیم و بهم خیلی علاقه مند شده بودیم و دل درگرو هم داشتیم و هر روز بیش از پیش بهم نزدیک میشدیم و روابطمان صمیمی تر میشد،... ژرژ میتواند حدس بزند که منظور عمو منیگو چیست و خجالت کشید که از او در این باره سئوالاتی بکند و لذا همه چیز را باو محول کرد تا خودش بقیه ماجرا را تعریف کند.

* * *

فصل نود و یکم

روز یکشنبه وقتی ژرژ بطرف کلبه‌های بردگان قدم میزد، متوجه شد که مثل گذشته‌ها مادرش و دیگران بیرون نمی‌آیند تا باو خیرمقدم بگویند و ازش استقبال کنند، بدرکلبهٔ مادرش رسید، قبل از اینکه در بزند، کیزی در را باز کرد، و گفت زود بیاتو، درحالی‌که صورتش از شدت ترس سرخ شده بود و تقریباً زبانش بند آمده بود، اشاره میکرد که ژرژ زودتر داخل شود.

ژرژ که حاج و واج شده بود گفت چی شده و کسی مران دیده. کیزی گفت چندتا سیاه که بتازگی آزاد شده‌اند از منطقه چارلزنن باینجا آمده‌اند و تعدادی از سیاهان را ملاقات کرده و از آنها اطلاعاتی درباره سفیدپوستان خواسته‌اند بهمین دلیل ماما هم خیلی عصبانی است و بزنش دستور داده تا مواظب رفت و آمد برده‌ها باشد و بیشتر آنها را کنترل نماید.

درحالی‌که کیزی در کنار دیوار تکیه داده بود، سرش را از پنجره بیرون آورد و گفت ممکن است خانم لی ترا دیده باشد، ولی تو پنهانی برو پیش مرغ و خروسها و درباره این چیزها هم که بتو گفتم حرفی به‌ماسا نزن.

ژرژ گفت من اینجا میمانم و با ماما هم صحبت میکنم، او پدر من است و من میتوانم از عصبانیت او بکاهم.

کیزی گفت «تو، تو دیوانه‌ای، برو بیرون، برو گمشو، درحالی‌که در را باو نشان میداد گفت اگر تو را بگیرند، ما را مقصر خواهند شناخت زود برو داخل آن بوته‌ها و از پشت دیوار توالنت فرار کن و سعی کن زن ماما ترا نبیند». ترسو وحشتی عمیق سراپای کیزی را فرا گرفته بود. اصلاً ماما بطور عجیبی عوض شده بود، ژرژ گفت «باشه، مامی من میرم، اما از لای بوته‌ها نمیروم، زیرا خطائی نکرده‌ام، من مخصوصاً از روی

جاده خواهم رفت..

کیزی که عصبانی شده بود، گفت دهرطور که میخواهی برو، فقط از اینجا دور شو، ژرژ باعجله از کلبه مادرش خارج شد و بطرف اطاقک خودش براه افتاد، هنوز اخباری را که شنیده بود به عمو منیگو نگفته بود که، ماما با اسپش نزدیک شد و دریک دستش تفنگ و در دست دیگرش کاردی بود باعصبانیت بهژرژ گفت «زنم ترا دیده که از جاده میگذشتی پست بی شرم میدانی چه حوادثی روی داده، ژرژ درحالیکه بدتفنگ خیره شد بود گفت بنی، ماما درحالیکه سمی میکرد کمی خون سردی نشان بدهد گفت «اگر یکی از برده‌ها اطلاع نمیداد ممکن بود جنگی در اینجا شروع بشود و چه‌ساکه عده‌ای سفیدپوست هم دراین جنگ کشته میشدند، مواظب رفتار و حرکاتتان باشید، اگر بفهمم به کسی چیزی یا حرفی زده‌اید مثل خرگوش کله‌اتان را از تئتان جدامیکنم. سپس از آنجا دورشد.

چند دقیقه گذشت عمو منیگو زنبیلی را که داخلش غذای مرغ و خروسها بود با لگد به گوشه‌ای پرت کرد و گفت، اگر هزارسال هم برای سفیدپوستها کاربکنی هنوز هم برده‌ای و سیاه‌پوست. دهانش را باز کرد که چیز دیگری بگوید ولی مثل اینکه پشیمان شده باشد حرفش را خورد و رو کرد بهژرژ و گفت «می‌شنوی تو فکر میکنی که کس ماما هستی ولی همه برای ماما مساوی هستند، حماقت نکن و از اینجا به هیچ جانرو، تا اینکه این قضیه پایان یابد.»

ژرژ درحالیکه از عصبانیت خون خوش را میخورد گفت «بله» از اینکه میدانست ماما پدرش است و رفتارش با او خوب نیست خشمگین بود، دوست داشت که با کسی حرف‌بزند تاخنده‌های درونش تسکین پیدا کنند ولی چه کسی میتوانست با او همدردی کند، عمو منیگو! کیزی یا دوستانش آیا آنها میدانند که او فرزند ماما است، چه کسی از روابط نامشروع ماما با مادرش اطلاع داشت، غم و غصه سراپای وجودش را فراگرفته بود، چرا اربابها اینقدر سنگ‌دل هستند، چرا آنها شرف و آبرو ندارند، چرا ناموس و ناموس پرستی سرشان نمی‌شود، آنها هر وقت دلشان بخواهد با هر کس که بخواهند عشق‌بازی میکنند و... تازگی ارباب با مسمود و معشوق او چریتی هم عشق‌بازی میکرد ژرژ که از این عمل زنده! او خشمگین بود. گذشته‌ها در برابر چشمانش ظاهر شده بودند روزی را بخاطر آورد که بیش از چهارسال نداشت، نیمه‌های شب بود، مردی را دید که روی تخت مادرش بالا و پائین میرود و صدای جرق، جرق تخت در

گوش پیچیده بود، بعد از اینکه عشق‌بازی ارباب تمام شد از روی تخت بلند شد و سکه‌ای توی بشقابی انداخت و رفت، روزی متوجه شد که بشقاب پر از سکه شده، بعدها هم دید که بشقاب ناپدید شده، مادرش هیچوقت فکر نمی‌کرد که او چیزی درباره سکه‌ها می‌داند. از همین جهت هم ژرژ حرفی باو نزده بود، آنقدر دلش گرفته بود که سعی کرد هرطور شده چرتی را ببیند طبق معمول در تاریکی شب بطرف کلبه چرتی رفت و از لای درختان چند بار سوتی کشید و منتظر شد تا چرتی با شمع پست پنجره بیاید ولی هرچه منتظر شد خبری نشد، تقریباً ناامید شده بود و از طرفی هم دلش شور افتاده بود که چه اتفاقی برای چرتی افتاده که ناگهان صدایی از لای درختان شنید چرتی بود که داشت در تاریکی شب از میان درختها خودش را نزدیک میکرد اندکی بعد دو دل داده، صورت یکدیگر را غرق در بوسه کردند و بعد در حالیکه دست در دست هم داشتند بطرف درختان حرکت کردند، ژرژ میخواست که بکلبه چرتی برود ولی چرتی مانع شد و گفت مگه نمیدونی این روزها اینجاها پر از جاسوسه، ژرژ گفت فقط یکی بود که آنهم رفته، چرتی گفت پس نمیدونی بگذار تا برات بگم سیاهپوستی که مبلغ مذهبی بود با چهارتا از دوستانش با تلاش زیاد گروهی تشکیل دادند که سیاهان را آزاد میکنند و سفیدپوستان را می‌کشند و منازلشان را آتش می‌زنند ولی یک سیاهپوست یواشکی نزد ماسا رفت و او را از نقشه سیاهان باخبر کرد سفیدپوستان جمع شدند و تعداد بی‌شماری از برده‌ها را بصادر کشیدند و به کلبه سیاهان حمله‌ور شدند و آنها را به آتش کشیدند و رهبر مذهبی سیاهان را گرفتند و در کلیسایشان را بستند زیرا معتقد بودند که همه چیز از کلیسا سرچشمه می‌گیرد.

ژرژ از چرتی خواست تا باهم به کلبه بروند زیرا در آنجا از دید جاسوسان در امان بودند ولی چرتی تقاضایش را رد کرد و همین باعث شد تا ژرژ عصبانی شود، بطوریکه فوراً او را ترک کرد و نزد عمو منیگو برگشت، روز بعد آنچه را که شنیده بود به عمو منیگو گفت، و از او پرسید راستی چرا در جنوب اینقدر سیاهان را می‌کشند؟

عمو منیگو اول کمی مکث کرد و بعد گفت دبرای اینکه تمام سفیدپوستان از سیاهان نفرت دارند، و از طرفی کشتن سیاهان هم بی‌خطر اینست که سفیدپوست‌ها فکر میکنند چون سیاهان دسته‌هایی تشکیل داده‌اند میتوانند علیه آنها قیام کنند و از طرف دیگر هم از اینکه سیاهان قدرتی پیدا کنند فوق‌العاده می‌ترسند.

ژرژ پرسید این رفتار و اعمال تا کی طول می‌کشد؟
عمو منیگو جواب داد: متأسفم که جوابی برای سئوال ندارم. ژرژ همینطور ساکت نشسته و بفکر فرو رفته بود، فکر میکرد کی وضع بحال عادی برمیگردد. چند روز گذشت ماسا تقریباً بحالت عادی برگشته بود و رفتارش کمی دوستانه شده بود، روزی ژرژ به عمو منیگو گفت تازگیها فکر تازه‌ای بخاطرم رسیده و اگر این نقشه را عملی کنیم خروسهای ماسا صد درصد در مسابقه پیروزی خواهند داشت عمو منیگو طوری به‌ژرژ نگاه میکرد و توجهشهایش میخواند که بایستی فکر تازه‌ای بنظر این پسرک هفده ساله رسیده باشد.

ژرژ ادامه داد، «من حدود پنج‌سال است که عمرم را صرف پرورش مرغ و خروسها کرده‌ام و در اغلب مسابقه‌ها هم بوده‌ام، تا آنجا که تجربه کرده‌ام بیشتر باین خاطر خروسهای ارباب ماسا در مسابقات بازنده میشوند که خروس رقیب در آخرین لحظه بیشتر از خروس ارباب ماسا بالا پریده و ضربه‌ای به کله خروس ما زده و او را مغلوب نموده، بعقیده من اگر بالهای خروسها را ماساژ بدهیم و بیشتر تقویتشان بکنیم ورزیده‌تر میشوند و قدرت بیشتری برای پریدن پیدا میکنند و امکان پیروزی آنها خیلی بیشتر خواهد شد. عمو منیگو در حالیکه به‌ژرژ نگاه میکرد گفت «می‌فهمم که توجه می‌گرتی عقیده دارم در این باره با ماسا هم صحبت کنی».

ژرژ «اگر اینطور فکر میکنی، خوبه که خودت باوبگوئی»
منیگو «چون عقیده خودت هست بهتره که خودت هم با او درمیان بگذاری».

آنشب را ژرژ تا صبح در رختخواب بیدار ماند و فکر کرد و بالاخره نتیجه گرفت که باین آسانی‌ها هم نمیتواند عقیده‌اش را به ماسا بقبولاند. صبح دوشنبه بود و ماسا برای سرکشی خروسها پیش آنها آمده بودند ژرژ خیلی آهسته و ملایم عقیده‌اش را به ماسا گفت و کمی هم به حرفهایش آب و تاب داد و گفت «اگر توجه کرده باشید خروسهای ماسا گسراهام خیلی سریع می‌جنگند، اما مال ماسا مک‌جورج خیلی با احتیاط جنگ می‌کنند و خروسهای ماسا هاوارد هم با پاهای باز می‌جنگند» و در حالیکه سعی میکرد نگاهش با نگاه ماسا تلاقی نکند ادامه داد اگر موافق باشید من و عمو منیگو بالهای خروسها را بیشتر ماساژ بدهیم و آنها را وادار کنیم بیشتر بپرند تا بتوانند بموقع ضربه‌ای بمسر حریف بزنند و آنها را از پای درآورند.

یکماه بمسابقه مانده بود، ماسا و ژرژ و عمومینگو هر روز خروسها را تمرین میدادند و وادارشان میکردند تا بیشتر بیبرند و بالهایشان را قوی تر میکردند در مسابقاتی که در سال ۱۸۲۳ شروع شد ماسای ژرژ بیشتر از سایر ماساها برنده شده بود بطوریکه در پایان مسابقه از مجموع پنجاه و دو مسابقه ای که برگزار شد سی و نه پیروزی داشت.

یکهفته بعد از مسابقه ماسا برای سرکشی خروسها پیش عمو منینگو رفت، قدری با هم صحبت کردند و عمو منینگو گزارش داد چندتا از خروسها بدجوری زخمی شده اند و تصور نمیکنم که باین زودیاها خوب بشوند، چندتائی هم زخمهاشون روبه بهبودی است همینطور که عمو منینگو حرف میزد ماسا روی اسبش سوار شد و رویش را کرد بطرف ژرژ گفت «شنیدم که شبها جاهائی میری و با دخترها حتی مواظب خودت باش سعی کن با این زنهای که با سیاهای پیر و مسن هم خوابگی میکنند نزدیکتی نکنی، از زخم شنیده ام که بعضی ها در کلوپ باو گفته اند که کافتمان با پیرمردها نزدیکتی میکند و فکر میکنم شما دوتا هم همینطور.»

ژرژ باخودش حرف میزد آهان، چریتی! با دونفره... فکر کرد آنتب هم که چریتی نگذاشت بکلبدش برود باید شخص دیگری آنجا باشد، همینطور باخودش حرف میزد و داشت فکر میکرد که ماسا گفت ژرژ «بهتر است مواظب باشی، سعی کن وقتی بهجائی میروی شکارچیان شکار نکند.»

ژرژ که حاج و واج مانده بود گفت چشم، خیلی متشکرم، از آن روز بیعد اوسعی کرد که چریتی را ملاقات نکند و فراموش کند، یادش آمد که روزی دختری به او چشمک زده بود و اظهار علاقه نشان داده بود با کمی فکر بخاطرش آمد که اسمش اقلیا^۱ است، اقلیا پیش یکی از ماساهای ثروتمند کار میکرد که اسمش جونت بود قبل از اینکه ژرژ با او رابطه ای برقرار کند، بهتر دید که اول درباره او کمی تحقیق بکند و بعد با او رابطه برقرار کند.

فصل نود و دوم

روز یکشنبه طبق معمول ژرژ رفته بود پیش مادرش، ماسا هم برای سرکشی خروسها پیش عمو منیگو آمده بود، بعد که بازدید تمام شد، عمو منیگو بی اختیار سر حرف را باز کرد و گفت «میدانید که ما بیشتر از بیست خروس جنگی داریم، فکر میکنم اگر به ژرژ اجازه بدهید که در مسابقات شرکت کند پول خوبی بدست خواهد آورد.»

خود ماسا هم در اوایل شروع کار از فقر و فلاکت شروع کرده بود و شانس و اقبال با او یاری کرده و توانسته بود در بیشتر مسابقات برنده شود و پول و پلهای بهم بزنند در بین قماربازان عدهای بودند که در بازی های کوچک شرطبندی میکردند و در حدود بیست و پنج سنت تا یک دلار و حداکثر تا بیست و پنج دلار شرطبندی میکردند که البته این پول زیادی نبود و ژرژ هم میتواند در این مسابقات شرکت کند، در این افکار بود که ماسا پرسید «چه چیزی باعث شد که تو فکر کنی او بازی کن خوبی است؟»

عمو منیگو که انتظار چنین سئوالی را نداشت گفت خوب همانطور که خودتان متوجه شدهاید در طول این پنج یا شش سال او در تمام مسابقات شما بوده و تمام خروسها را زیر نظر داشته و من فکر میکنم او بهترین پرورش دهنده است.

ماسا در جواب گفت «خوب، از نظر من اشکالی ندارد چند تا خروس باو بده و کمی هم با او تمرین کن و چنانچه تا فصل آینده آمان، شده بود و عیب و ایرادی ندارد او را در مسابقات شرکت میدهیم.»

عمو منیگو گفت «بله، اینکار را خواهم کرده او میدانست که ژرژ باندازه افراد دیگر حتی ماسا میتواند مهارت داشته باشد زیرا ژرژ باین کار خیلی علاقمند بود و تمرین زیادی هم داشت.»

به ژرژ خبر داد که ماسا با شرکت تو در مسابقات موافقت کرده

رشها

ژرژ که انتظار شنیدن چنین حرفی را نداشت دهانش از تعجب باز ماند. عمو منیگو فریاد زد «خوب پس چرا آنجا ایستاده‌ای؟»
ژرژ گفت «نمیدانم چه بگویم». من هیچوقت فکر نمی‌کردم چنین روزی را بینم من... نمیدانم از تو بخاطر این محبتی که کردی چطور تشکر کنم.»

«لازم به تشکر نیست، زودتر کارمان را شروع کنیم. هفته‌ها در گودالی خروس‌ها را تمرین میدادند، روزی ماها سرزده پیش ژرژ رفت تا از نزدیک شاهد تمرین خروسهای او باشد، وقتی دید خروسهای او در يك آمادگی خیلی خوبی هستند لبخند رضایت‌بخشی زد و گفت انتظار دارم در مسابقات برنده شوی.»

ژرژ و عمو منیگو مرتب درباره آینده و مسابقاتی که در پیش داشتند، صحبت میکردند عمو منیگو معتقد بود که آینده خوبی در انتظار ژرژ است، ژرژ خیلی دلش میخواست بداند که آیا ماها با او پولی خواهد داد یا نه.

منیگو میگفت اگر خوب بازی بکنی و در مسابقات برنده بشی، مقداری از پولی را که برنده شده‌ای بتو خواهم داد سعی کن پولهایت را جمع کنی و ولخرجی نکنی.

ژرژ گفت «حتماً این کار را خواهم کرد، حتی میخواهم با پس‌اندازم خودم و مادرم را از بردگی نجات بدهم.»

عمو منیگو که گوئی از شنیدن این حرف حسودیش آمده بود از جایش بلند شد و زیر لب گفت «هیچ چیزی غیر ممکن نیست» و از آنجا دور شد.

در اوائل سال ۱۸۲۴ منیگو شنید که در روز شنبه هفته بعد مسابقه‌ای برقرار خواهد شد، فوراً ماها را از جریان با اطلاع کرد و گفت ژرژ آمادگی کامل برای شرکت در این مسابقات را دارد، ماها هم بیست دلار بآندو داد و گفت «من میخواهم طوری با این پول قمار کنید که برنده شوید، البته هرچه بردید نصف آن مال من و بقیه مال شماست ولی اگر بفهمم این پول را خرج چیز دیگری کرده‌اید پدرتان را درمی‌آورم. هر دوی آنها گفتند «بله».

روز مسابقه فرا رسید، آنها بیست خروس را برای مسابقه آورده بودند در میان شرکت کنندگان عده‌ای سفیدپوست فقیر، و نیز یک سیاهپوستی که لباسهای مخصوص پوشیده بود و نشان میداد که از بردگی آزاد شده

دیده میشدند. عمو منیگو رفت پیش داور چیزی باو گفت، داور هم در حالیکه به ژرژ نگاه میکرد با سر حرفهای او را تصدیق کرد.

همه سرگرم تمرین دادن خروسهایشان بودند، هر کسی شیوه مخصوصی را بکار میبرد تا اینکه داور سابقه دستهایش را بالا برد و گفت «خبی خوب» حالا سابقه را شروع میکنیم. بعد اسم دو نفر را خواند، پس از وزن کردن خروسها آنها را بداخل محوطه انداختند تا جنگ کنند، چهارتا خروس جنگیدند و بعد نوبت خروس ژرژ شد، او را وزن کردند، و با خروس دیگری که متعلق بیک سیاه پوست بود بداخل محوطه انداختند، قبلا منیگو به ژرژ گفته بود که پای خروسها را نخیلی محکم و له زیاد ست باید بست. لحظه ای بعد سابقه شروع شد خروس حریف روی هوا بلند شد و ضربه محکمی به خروس ژرژ زد که خون صورتش را پوشاند دوباره هردو بهوا پریدند و ضربه های محکمی بهم زدند لحظاتی بعد خروس ژرژ مغلوب حریف شده بود و داور پایان سابقه را اعلام کرد ژرژ همینکه خروسش را از محوطه بیرون آورده متوجه شد که مرده است و آنهایی که روی خروس او شرط بندی کرده بودند همه فحش میدادند، ژرژ یکمرتبه زد زیر گریه، عمو منیگو او را بطرف خود کشید و باو گفت چرا مثل دیوانه ها شده ای، زود باش برو آند دیگری را برای سابقه آماده کن. ژرژ در حالیکه هق هق کنان گریه میکرد میگفت اصلا خوب نیست. عمو منیگو ما خروس ماسا را به کشتن دادیم، منیگو در حالیکه دلداریش میداد میگفت سابقه است یا برنده میشی و یا اینکه خروس کشته میشود، حالا زود برگرد و اینکاری را که میگویم انجام بده، بالاخره پس از چند دور که گذشت دوباره نوبت او شد طبق معمول وزن کشی انجام شد و بعدش هم سابقه شروع شد، عمو منیگو ایندفعه ده دلار روی خروس او شرط بندی کرده لحظاتی از شروع سابقه گذشت و خروس ژرژ مرتب می جنگید و لحظه ای میدان را بحریف واگذار نمی کرد تا اینکه داور اعلام کرد خروس ژرژ برنده است. در موقعیکه سابقه تمام شد آنها بشهرشان برگشتند در طول راه حساب کردند و دیدند که نه تنها چیزی نیاخته اند بلکه یکی دو دلار هم برنده شده اند. ولی ژرژ از اینکه خروس ماسا را از دست داده بسود ناراحت و نگران بود و مرتب خودش را سرزنش میکرد، آنقدر اظهار ناراحتی کرد که عمو منیگو مجبور شد در این باره با ماسا صحبت بکند و به ماسا گفت حالا ممکنه با این پسر قدری صحبت کنی.

ماسا همینکه ژرژ را دید، گفت چی شده شنیده‌ام که باخته‌ای، چرا جرئت باختن را نداری؟ ژرژ گفت «ماسا من از اینکه یکی از خروسهای شما را بکشتن دادم ناراحتم». ماسا گفت عیبی نداره تازه من بیست تا خروس دیگه در اختیار تو خواهم گذاشت تا با آنها مسابقه بدی.

از آن گفتگو به بعد ژرژ در مسابقات متعددی شرکت کرد، باخت و اقبال هم با او بود و در بیشتر مسابقات برنده میشد یکمرتبه آنقدر پول برده بود که حد نداشت وقتی نزد مادرش برگشت، کیزی گفت اوه این همه پول را از کجا آورده‌ای؟ خواهر سارا پرسید چقدر است؟ ژرژ جواب داد نمیدانم ولی میدانم که خیلی هستند. عموپامپی گفت چه فایده دارد اینها همه‌اش مال ماسا است، ژرژ گفت نه قراره که نصف کنیم، بعد رفت نزد خانم ماسا و گفت میخواهم ارباب را ببینم، بعد که ماسا را خبر کردند آمد و پولها را نصف کرد سهم هر کدام نود دلار شده بود ماسا گفت «فکر میکنم منیگو بهترین خروسها را برایت انتخاب کرده»، عمو منیگو بیمار شده بود و سرفه‌های سختی میکرد و حتی وقتی هم که حالش خوب بود قادر نبود که همراه ژرژ در مسابقات شرکت کند.

ژرژ مجبور بود به تنهایی بمسابقات برود و افراد حاضر در مسابقه برای او اسم مخصوصی درست کرده بودند ژرژ خروسی، و اغلب اوقات مردم او را باین اسم صدا میکردند. یکشب وقتی ماسا بطرف منزلش میرفت آقای جونث را دید، او مرد ثروتمندی بود که در همسایگی ماسا سکونت داشت بعد از اینکه باهم احوالپرسی کردند جونث گفت من تازه گیها یکی از مریبان خروسهایم را از دست داده‌ام او سعی کرد که فرار کند ولی اسیر شکارچیان شد و کشته شد.

ماسالی اظهار تأسف کرد بدون اینکه از منظور آقای جونث با خیر باشد ولی جونث گفت من میدانم که شما برای خروسهایتان مربی خوبی دارید البته آن بزرگتره را نمی‌خواهم فقط اگر ممکنه آن پسرک، ژرژ را میگویم که بیشتر وقت ها هم با کلفت منزل ماست برای مدت کوتاهی برای تربیت خروسهایم نزد ما بفرستید و بعد هم گفت برای اینکار هم سه هزار دلار پیشنهاد میکنم چگونه؟ ماسا جواب داد «خیر» خوب آخرین پیشنهاد را میکنم چهار هزار دلار ولی ماسالی قبول نکرد و جواب داد آن پسر فروشی نیست. وقتی که بمنزلش رسید ژرژ را صدا زد و از او توضیح خواست که چرا نزد کلفت جونث میروی ژرژ قول داد که این عمل را دیگر تکرار نکند. ماسا هم خطای او را بخشید.

روزها و هفته‌ها گذشت دوباره مسابقه‌ای در ویرجینیا شروع شد، و ماسا نزد منیگو رفت و گفت چون تو مریض هستی و نمیتوانی در این مسابقه شرکت کنی من ژرژ را با خودم میبرم، عمو منیگو گفت کیار بسیار خوبی میکنید درحالیکه دردش از این کار راضی نبود و دلش نمیخواست باین زودی کسی دیگری جای او را بگیرد و او را از میدان خارج کند.

* * *

فصل نود و سوم

ژرژ و ماسا در حالیکه در کالسکه نشسته بودند، طول جاده را طی میکردند و حرفی هم بین آنها رد و بدل نمیشد، ماسا پرسید «پسر راجع بچه چیزی اینقدر فکر میکنی؟»

ژرژ جواب داد «هیچ چیز» در مورد مسئله بخصوصی فکر نمی‌کردم. يك چیزی را درباره سیاهان اصلاً نفهمیدم. آدم که با شما صحبت میکند فکر میکند شما انسانهای عاقلی هستید ولی نمیدانم چرا یکمرتبه کارهای احمقانه‌ای میکنید، بعضی وقتها هم بر مائیل بیخودی آنقدر وراجی میکنید که سر آدم را میبرید.

ژرژ در حالیکه حالت دفاعی بخود گرفته بود، گفت ممکنه رفتار سیاهان احمقانه و غیر طبیعی باشد ولی فکرشان صحیح و خوب کار میکنند. و بعد اضافه کرد بیشتر سیاهان از شما سفیدها بیم و هراس دارند، زیرا میدانند اگر حرفی بزنند که باعث دلخوری و ناراحتی شماها بشود، یا مورد شکنجه قرار میگیرند و یا اینکه کشته میشوند و مطمئن هستم که شما هم مثل بقید سفیدپوست‌ها هستید.

ماسا جواب داد: «اگر کار احمقانه‌ای از سیاه بردای سر بزنند بطور حتم و یقین مورد شکنجه من قرار خواهد گرفت». کالسکه همچنان به جلو میرفت و تقریباً بعد از این گفتار سکوتی بین آنها برقرار شده بود.

برای اینکه سکوت را بشکنند ماسا گفت «تو نمیدانی سختی چیست و مزه زندگی سخت و تلخ را نچشیده‌ای در مزرعه من شکمت را سیر کرده‌ای و خیلی راحت بزرگ شده‌ای هیچ تاحالاً فکر کرده‌ای که گذشته من چه بوده و چطور بزرگ شده‌ام،» حالا خودم برات میگم پسرمان از ما میخواست که برای ادامه حیات و پرکردن شکم خود کار کنیم همیشه از بی‌چیزی و فقر گله داشت نداری او را عذاب میداد و از اینکه باندازه کافی پول برای او نمی‌آوردیم خیلی ناراضی بود.

میخواهی بدانی که چه چیزی مسیر زندگی مرا عوض کرد؟
ژرژ جواب داد بلی.

ماسا ادامه داد، «تو چیزی دربارهٔ انجیل میدانی؟»، ژرژ، «خیر»
«نه زیاد».

ماسا گفت منم چیز زیادی نمیدانم، خوب بیادم می‌آید، چندین سال پیش جلسه مذهبی بزرگی تشکیل شده بود، مردم از گفته‌ها و موعظات گوینده به هیجان آمده بودند و حتی به بعضی از آنها حالت غش و ضعف دست داده بود در میان این جمع پیرمردی در حالیکه کتاب انجیل را باز کرده بود صفحه‌ای از آنرا خواند، همین باعث شد که زندگی من عوض بشود. بطوریکه وادار شدم با زندگی و ناملایمات آن بجنگم آنقدر کوشش کردم و کار کردم، یادم هست که یازده ساله بودم که منزلم را ترک کردم، سمت بهرکاری زدم و هر سنت پولی را که در می‌آوردم جمع می‌کردم، بعد از اینکه مقداری پول پس‌انداز کردم قطع‌زمینی خریدم. بعد هم یک برده که اسمش ژرژ بود بعد از گذشت چند ماه پامیسی را خریدم، ایندو باهم کار میکردند و کمی بعد هم منزلی برای خودم ساختم شانس و اقبال با من یاری کرده بود، همچنین طبق خواسته من پیش میرفت، روزی برای تماشای مسابقه خروسها آدمم اولین باری بود، که باینجا می‌آمدم، ناخودآگاه بلیطی بیست و پنج سنتی خریدم و برنده هم شدم نمیدانم چرا دارم شرح حالم را برای تو تعریف میکنم، بالاخره باید درد دل کرد تا کمی آرام شد، داشتم میگفتم که بخت بمن رو کرده بود، در آنزمان پول خوبی بردم. من نمیدانم چرا همیشه با زنها درد دل کرد، وقتی آنها وارد زندگی میشوند، آدم را بیزار میکنند، هم‌ااش گله، هم‌ااش شکایت تازه مواقعی هم که بیکار هستند آنقدر پودر و ماتیک بمصورتشان می‌مالند و خونشانرا آرایش میکنند که من اصلا خوشم نیاید. ماسا لحظه‌ای از حرف زدن باز نمی‌ایستاد و مرتب و پشت سر هم حرف میزد.

«یازده‌تا خواهر و برادر دارم، متأسفم که بگویم آنها هنوز هم مثل گداها زندگی میکنند سروضع خوبی هم ندارند، تازه گیها هم شنیده‌ام هر کدامشان تشکیل خانواده داده‌اند، آنها هیچوقت نخواستند که مثل من حرکتی داشته باشند و برای خودشان صاحب ثروت و مال بشوند. آنها میتوانند همان کاری را که من کردم بکنند و دنباله روی من باشند ولی هیچکدامشان جرئت و شهامت نداشتند پس بگذار در این جهنم سوزان

زندگی بسوزند».

در اینجا بود که او سکوت کرد لحظه‌ای باین منوال گذشت دوباره او لب بسخن گشود، «حالا وضع من خیلی خوب است در حدود صدخروس جنگی، مزرعه، و دارای چندین بردهٔ پیر و تنبل، میباشم».

ژرژ در اینجا حالتی اعتراض آمیز بخود گرفت و گفت «البته به غیر از مادرم بقیه پیر هستند ولی با همه اینها آنها خیلی خوب کار میکنند». ماسا گفت «هیچ برده‌ای باندازهٔ من کار نکرده، بمن نگو که آنها خوب کار میکنند آنها هرگز آن کاری را که من انتظار داشتم نکرده‌اند. همانطور که تو هم قبول کردی آنها پیر شده‌اند. و من ناگزیرم یکی دوتا برده جوان بخرم، می‌فهمی منظورم چیست؟

ژرژ جواب داد «بله»

ماسا گفت «بله چی. تمام سیاهان فقط همین یک کلمه را بلدهستند نمیتوانی چیز دیگری بگوئی؟»

ژرژ گفت «نه، ولی منظورم این است که شما پولدار هستید با پولهایتیکه اخیراً برنده شدید میتوانید چند تا برده بخرید».

بعد از کمی گفتگو ماسا گفت. من از اینکه بتو آزادی داده شود مخالف نیستم، برایت کارتی هم خواهم نوشت تا هر جا که دلت خواست بروی اما این یک شرط دارد و آن این است که پیش آن دختر نروی و تا قبل از طلوع آفتاب آنجا بمانی، میدانی ممکنه یک روزی نگهبانها وقتی تو داری بر میگرددی دستگیرت کنند و یا از بین ببرندت دلش میخواد هر وقت سرکار میای آنقدر استراحت کرده باشی که دیگه خسته و کسل نباشی راستی بگو ببینم بغیر از آن دختره با دخترهای دیگری هم هم بستر شده‌ای؟ البته اینرا باین علت میپرسم که ببینم قوای جسمانیت چقدر است.

ژرژ که از این سؤال کمی تعجب کرده بود خجالت میکشید که تو صورت ماسا نگاه کند، بعد با کمی من و من کردن گفت اخیراً با دختری باسم ماتیلدا آشنا شده‌ام، او متعلق به ماسا مک جرج است برخلاف دخترهای دیگر اهل عشقبازی و از این چیزها نیست بیشتر اوقات از انجیل و اصول و اعتقادات مذهبی صحبت میکند. ماسا پرسید: آقای مک جرج چندتا برده دارد؟ میدونی.

ژرژ که از این سؤال به حیرت افتاده بود جواب داد فکر میکنم از بیست تا هم بیشتر باشند.

ماسا گفت «درباره تو زیاد فکر کرده‌ام، از وقتی تو دنیا آمدی هیچوقت برای من ناراحتی نداشته‌ای، در حقیقت کمک زیادی هم بمن کرده‌ای دلم میخواهد برایت کاری بکنم در این باره با آقای مک جرج صحبت میکنم که تو بتوانی راحت‌تر و آزادانه‌تر پیش آن دختر بروی و وقتی که علاقه بیشتری بین تو و آن دختره پیدا شد، بتونی با او ازدواج کنی، در اینجا برای خودتان کلبه‌ای درست بکنید و من هم او را از ارباش میخرم تا همیشه در کنار هم باشید.

ژرژ که از خوشحالی سر از پا نمی‌شناخت چنان هیجان زده شده بود که نمیدانست چگونه تشکر کند، ماسا گفت یادم بنداز تا بعد از برگشتن این دو کار را برایت انجام بدهم، «یکی کارت عبور و دیگری هم آن دختره» تا دیگر تو ولگردی نکنی و وقتت را بیخودی تلف نکنی.

فصل نود و چهارم

اولین صبح اوت ۱۸۲۷ فرا رسیده بود، مقدمات ازدواج ژرژ و دختر مورد علاقه‌اش فراهم شده بود، او مشغول ساختن کلبه‌ای دواطافه برای خودشان بود، عمو پامپی دری را که از پوست گردو درست کرده بود بطرز باشکوهی تزیین کرد، برای ژرژ لحظه‌ها ارزش داشتند و فرصت خیلی کم بود حدود دو ساعت به‌شروع جشن مانده بود بایستی بیش از پیش عجله میکرد تا کارها را مرتب میکرد هم‌جا را آذین بندی کرد و بعد هم بخودش و سروعش رسید پیراهن نو و لباس‌های نوی پوشید و کفشهایش را عوض کرد و شال زردرنگی را که نامزدش باو داده بود به‌گردنش آویخت و کلاهی را که از ماما گرفته بود سر گذاشت تو آینه خودش را نگاه کرد خیلی عوض شده بود راستی این آینه را بایستی به‌همسرش هدیه کند.

کیزی و عده‌ای دیگر در کالسه‌ای نشسته و دنبال ژرژ رفتند و وقتی نزدیک کلبه او رسیدند فریاد میزدند «بیا بیرون، بیا بیرون ژرژ»، ژرژ جواب داد. دارم میام، الان میام مامی، آخرین نگاه را به‌آینه انداخت و خودش را برانداز کرد و یک بطر مشروب در جیبش گذاشت و خلاصه پس از کمی معطلی از کلبه بیرون آمد از خوشحالی سوت میزد و راه میرفت تا اینکه به کالسه رسید و سوار آن‌شد و بقیه هم پشت سراو راه افتادند.

آنها کم‌کم بمزرعه مک‌جرج نزدیک میشدند، عروس خانم هم از اینکه آنها دیر کرده بودند دل تودلش نبود دیری نپائید که کالسه‌داماد و همراهان رسید، همگی از کالسه پیاده شدند، ژرژ در حالیکه به صورت مهمانها مشروب می‌پاشید به‌آنها خوش آمد میگفت.

بعضی از آنها از اینکه عروس خانم «ماتیلدا» آنقدر زرنگی کرده و ژرژ را بتور زده بود در حیرت بودند، عمو پامپی با اینکه عروس را

تا آن لحظه ندیده بود ولی لحظه‌ای ساکت نبود هم‌اش با مهمانها خوش و بش میکرد برای او مطرح نبود که عروس کیست! تنها چیزی که برای او مطرح بود دوستش کسیکه عمری را باو خو گرفته بود امشب، شب عروسیش بود.

در این گپ‌و‌گو دار، کشیشی که لباس سفید رنگی به تن داشت همراه ماسالی و همسرش و مک‌جرچ و زئش رسیدند، اول کشیش سینه‌اش را صاف کرد بعد شروع کرد بدعا خواندن بعد از اینکه دعا تمام شد گفت «ماتیلدا» آیا حاضری تا پایان عمر زندگی خود را وقف همسرت بکنی و در هم‌جا و همه کارها او را همراهی کنی؟

ماتیلدا گفت «حاضرم» بله، ژرژ هم با صدای بلند گفت منم بلا حاضرم، در اینجا بود که کشیش گفت «پس من شما را زن و شوهر اعلام میکنم».

در بین جمعیت یکی از سیاهان با صدای بلندی گفت «ژرژ حلالا میتونی عروس خانم را ببوسی».

ژرژ عروس را در آغوش گرفت و بوسید و برای تشکر از میهمانها و ماساها گفت «لرد سرور من، اوست که مرا به‌خواستهم رساند. من تا بحال هرچه از او خواسته‌ام بمن داده است. واقعا که از او تشکر میکنم تشکر بخاطر همه چیز و بخاطر همه محبت‌هاییکه بمن کرده».

جمعیت او را تحسین کردند و برایش با کف‌زدن ابراز احساسات کردند او هم بطری مشروب را از جیبش درآورد و در میان جمعیت ریخت و بعد، بز و بکوب شروع شد ساعتها رقصیدن ادامه داشت.

ولی گوئی لحظه‌ها خیلی زود گذرند چون وقت‌خدا حافظی فرارسیده بود، همگی سوار کالسکه شدند، ژرژ آنقدر خسته بود که از شدت خستگی در راه خوابش برد، کمی بعد آنها به‌مزرعه خودشان رسیدند، مهمانها خدا حافظی کردند و ژرژ و ماتیلدا هم به‌کلبه جدیدشان آمدند. ژرژ آنقدر خواب‌آلود بود که بی‌توجه پایش به‌طرف آبی که در گوشه اطلاق بود خورد و کفش‌هایش خیس شد، اما ماتیلدا که بآرزوی دیرینه‌اش رسیده بود بدقت مواظب ژرژ بود، و گفت ژرژ با من بیه، من ترا بر تخت خواب میبرم و...

فصل نود و پنجم

قبل از آنکه خورشید طلوع کند ژرژ از خواب بیدار شده و مشغول تمرین دادن خروسها بود.

کیزی هم صبحانه‌اش را خورده بود و مشغول تمیز کردن کلبه بود که عروس تازه‌اش پیش او آمد و گفت دآدم اینجا تا بپرسم محل کار در مزرعه کجاست؟

کیزی آدرس مزرعه را باو داد و اوهم عازم کارش شد، تا غروب کار کرد و عرق ریخت ولی سنگینی کار اصلاً تأثیری در روحیه او نگذاشته بود چون او به مقصودش رسیده بود و حالا ژرژ را در کنارش داشت و خیالش خیلی راحت بود و تازه هوا تاریک شده بود که نست از کار کشید و به کلبه برگشت، اندکی بعد همگی دور هم جمع شده بودند و ژرژ هم بجمع آنها پیوست.

ماتیلدا پرسید آیا شبها جلسه مذهبی هم داریم، کیزی گفت نه من که تابحال به مذهب زیاد فکر نکرده‌ام، خواهر سارا گفت «من هم همینطور» ماتیلدا گفت امیدوارم یکشنبه‌ها را از نست ندهید، و بعد اضافه کرد انجیل میگوید عیسی مسیح در میان مصری‌ها یک برده بود خداوند هم به سرزمین مصر باین خاطر که عیسی در آن میزیست خیر و برکت داد، همه کسانی که در کلبه بودند او را تحسین کردند.

خواهر سارا گفت از ژرژ شنیدیم که تو قبلاً دعا خوان بوده‌ای. ماتیلدا گفت «من فقط خداوند را ستایش میکنم و در خنعت گرایی باو لحظه‌ای غفلت نمیکنم». امیدوارم که شماها هم جلسات روز یکشنبه را فراموش نکنید و برای خشنودی خداوند در آن شرکت کنید.

روز بعد ژرژ عازم سفر شد، چون مسابقات تردیک شده بود و ماسا باو دستور داد تا در آن شرکت کند.

طبق معمول مسابقه با شور و هیجان برگزار شد، گرچه ژرژ چند تا

باخت داشت ولی معذالك در اغلب آنها برنده شده و پول خوبی هم بدست آورد.

ماتیلدا خیلی علاقمند شده بود که اوهم مثل ژرژ به تربیت خروسها پردازد ولی خواهر سارا باو تذکر داد که اینکار را نکنند و با ژرژ به رقابت نپردازد.

ماتیلدا گفت «زندگی بستگی دارد بنوع ازدواج، حالا که شوهر من در این مسیر راهش را ادامه میدهد این منم که میدانم چه کاری را باید بکنم و چه کاری را نباید بکنم.

کیزی گفت «ماتیلدا، مایلم آنچه را که در قلبم است بتو بگویم. من دوست دارم صاحب نوه‌ای بشوم».

ماتیلدا با کلماتیکه گوئی بوی شرمندگی و خجالت میدهند گفت منم دوست دارم صاحب فرزند بشم.

کیزی گفت «تو شاید از من و گذشته‌هایم کمتر بدانی، حالا برات تعریف میکنم، اول کمی درباره کوتا پدر بزرگش حرفهای زد و بعد گفت شاتزنه سالم بود که ماسا والر مرا به‌ماسالی فروخت و خلاصه سرگشت تلخ و درناک من حاصلش ژرژ شد. زندگی هرگز بخواست من نهر خیده مرا از پدرم، مادرم، عشقم، سرزمینم، همه و همه کس دور کردند، چاره چیست بایستی ساخت و منتظر آینده شد».

یکسال گذشت بهار سال ۱۸۲۸ بود، ماتیلدا پسری بدنیا آورد. همه زنهای برده برای کمک به‌ماتیلدا در کلبه او جمع شدند تا اینکه او سلامت فارغ شد، آنها از اینکه نوزاد پسر بود خیلی خوشحال شدند و جشنی برپا کردند ساعتی بعد که ماتیلدا حالش بهتر شده بود چشمهایش را باز کرد و گفت کیزی بالاخره بآرزویت رسیدی و مادر بزرگ شدی!

کیزی در حالیکه اشک شوق در چشماش حلقه زده بود، گفت، آه، به فکر میکنی این خوشایند و خوشحال کننده نیست؟

عمو پامپی که تا آن لحظه ساکت نشسته بود، گفت «بنظر میرسه که کیزی دارد پیر میشود، چون اون حالا دیگر مادر بزرگ شده و ...» چند روز گذشت، ماتیلدا برای انتخاب اسم بچه زیاد فکر کرده بود تا اینکه روزی به کیزی و ژرژ گفت میدانید من هرگز پدرم را ندیدم ولی آنقدر میدانم که اسمش ویرجیل^۱ بود و حالا هم دوست دارم اسم او

1. Virgil

را روی بچه‌ام بگذارم پدر بچه و مادر بزرگش با این انتخاب مخالفتی نکردند و از آن روز فرزند آنها ویرجیل نامیده شد ژرژ که فوق زده بود بچه را بغل کرد و گفت بگذار حقایقی را از گذشته تا بحال برایت بگویم پدر بزرگت کوتتا کینته نام داشت و اهل آفریقا بود، روزی میخواست از بدنه درختی برای خودش طبلی درست کند که بدست سفید پوستها اسیر شد او را با کشتی بآمریکا آوردند و برده شد، چهار بار قصد فرار کرد ولی هر چهار دفعه او را گرفتند و در مرتبه آخر هم پایش را قطع کردند. بعد او بازنی باسم بل ازدواج کرد ثمره ازدواج آنها مادر بزرگت کیزی است که او هم عاقبت چندان خوشی نداشته و منهم که پدر تو میباشم ثمره یک شب کیزی با ارباب هستم.

روزها گذشت گاهی کیزی و گاهی ماتیلدا از بچه پرستاری میکردند و باو میرسیدند ماتیلدا برده‌ها را عادت داده بود تا یکشنبه‌ها دور هم جمع شوند و در جلسات مذهبی شرکت کنند. ماتیلدا رهبر مذهبی آنها شده بود و همه از مستوراتش اطاعت میکردند و یکشنبه‌های نبود که کسی غایب باشد. همه ژرژ و ماتیلدا را تحسین میکردند زیرا شالوده زندگی آنها از پایه خوب بنا شده بود و تقریباً زندگی خوش و سعادتمندانه‌ای داشتند، کار و کاسبی ژرژ خوب گرفته بود، از پولهاییکه درمیآورد برای زرش و دیگران هدیه میخرید و برای راحتی بیشتر بمادرش کمک خرجی میداد و نمیگذاشت که روزگار بکسی بدبگذرد.

او هر وقت از مسابقات برمیگشت مقدار زیادی اخبار دست اول برای دوستانش با خود میآورد، مثلاً میگفت شنیدم که بسیاری از سیاهان با کشتی های پر از تنباکو به انگلستان رفته‌اند و حاصل زحمات همین سیاهان است که امپراطوری انگلیس هر روز قوی‌تر و قوی‌تر میشود. یکشب ماتیلدا از ژرژ گله کرد دمن نمیخواهم که با حرفهایم تو را ناراحت بکنم و شکایتی هم ندارم، اما فکر میکنم که بیشتر اوقات من بی‌شوهر هستم.

ژرژ گفت میدانم چه میگوئی عزیزم چه کنم فعلاً مجبورم باین کار ادامه بدهم و از پولهاییکه در مسابقات بدست میآورم زندگیمان را تأمین کنم.

ولی ماتیلدا گفت با این خرجهاییکه تو میکنی و با این هدایایی که تو میخوری چطور میتوانیم پول و پله‌ای برای خودمان پس انداز کنیم، البته محبتهای تو را تحسین وستایش میکنم ولی آخر چرا این پیراهنهای

ایریشمی را برای من میخوری من بدون آنها هم میتوانم زندگی کنم.
 ژرژ گفت «بچه‌جان تو میتوانی این پیراهن‌ها را فقط برای من بپوشی
 اصلاً افکار تو، افکاری شیطانی شده‌اند.»

ماتیلدا همیشه ژرژ را یکی از بهترین مردان روی زمین میدانست،
 اما نمیتوانست کاملاً اطمینان داشته باشد و معلوم نبود که او بیشتر بمخروسها
 یا ماسا علاقمند است و یا برعکس بزنش! با خودش گفت من باید این
 موضوع را امتحان بکنم. گرچه امتحان سخت بود ولی ژرژ نشان داد که
 تقریباً به‌همه آنها بیک اندازه علاقمند است.

ولی ماتیلدا چیزی دیگر از او میخواست، زیرا خودش هر وقت
 که ژرژ در منزل بود خیلی زیاد ازش پذیرائی میکرد، و هر وقت که
 سرزده می‌آمد، فوراً غذای مورد دلخواهش را برایش درست میکرد، هم‌ا‌ش
 در کنارش می‌نشست و او را ناز و نوازش میکرد وقتی ژرژ غذا می‌خورد او
 بچه‌ها در تخت‌خوابش می‌خواباند و بعد به‌زخم‌های سر و صورت ژرژ
 رسیدگی میکرد و روی آنها پماد می‌مالید و یا اینکه پاهای او را می‌شست
 و پشتش را ماساژ میداد تا وقتی که موقع خواب میشد، هردو در زیر
 لحاف‌هایی که سلافة‌های تمیز و شسته داشت دراز می‌کشیدند و یکدیگر را
 تنگ در آغوش میکشیدند، ولی زمان خیلی زود گذر بود، چون آن‌ه‌ا
 بعد ژرژ مجبور بود کلبه‌اش را برای سرکشی بمخروسها ترک کند.

طولی نکشید که آثار دومین فرزند در ماتیلدا ظاهر شد، کیزی
 مجبور بود که در مورد رفتار و حرکات ژرژ تذکری باو بدهد، روزی
 که زنش مشغول پخت و پز برای مهمانهای ماسا بود کیزی ژرژ را صدا
 کرد و گفت برای من مهم نیست که تو بزرگ شده‌ای من ترا بدنیاً آورده‌ام،
 هر وقت بخواهم تنبیهات می‌کنم و چوبی به‌پشت می‌زنم، تا اینکه بمخرفهای
 من گوش دهی. البته این خواست خداوند بود که وضع تو خوب بشود.
 ولی میدانم که رفتار تو بازنت اصلاً خوب نیست، تو باید وقت بیشتری
 را با زنت بگذرانی و بیشتر در کنارش باشی مخصوصاً الان که دومین
 بچه‌ات در راه است.

ژرژ گفت آخه چی میگی مادر، وقتی ماسا بمن دستور میدهد که
 بسفر بروم و یا به خروسها تمرین بدهم مگر میتوانم از دستوراتش
 سرپیچی کنم؟

کیزی گفت «من راجع به‌ماسا صحبتی ندارم، ولی منظور من اینست
 که وقتی تو مرتب این طرف و آن طرف می‌روی و شیطنت میکنی و مشروب

میخوری فکر میکنی ماتیلتدا احمق است و نمیفهمد ولی او همهچیز را میداند و بروی تو نمیآورد کیزی دیگر حرفی نزد و با عصبانیت از در خارج شد. سال ۱۸۳۵ قرار بود مسابقه‌ای در شهر چارلستون برگزار شود، ژرژ همراه با ماسا عازم این مسابقه شدند، وقتی او بسفر رفت، طولی نکشید که دومین فرزندش بدنیا آمد. او هم مثل نوزاد اولی پسر بود و برایش اسمی انتخاب کردند. آشفورد^۱.

چند هفته بعد ژرژ از مسابقه برگشت، بدون اینکه توجهی داشته باشد که زنش دومین بچه‌را بدنیا آورده، شروع کرد از مسابقه تعریف کردن، «مسابقه بزرگی بود ماسا هزاردولاربرد و من پنجاهدولار، مرتب می‌شینم که همه میگفتند روی خروس ژرژ شرطبندی بکنید» رئیس‌جمهورجکسن در آنجا بود و با همه صحبت میکرد و مشروب میخورد و روی خروسها شرطبندی میکرد. وقتی داشتیم برمیگشتیم در راه صف طولی از برده‌های سیاه را که بزنجیر کشیده شده بودند دیدم، ماتیلتدا که تا حالا ساکت و بی‌اعتنا بود، یکمرتبه از جایش پرید و پرسید، آنها از کجا می‌آمدند و مال چه کشوری بودند؟

ژرژ گفت عده‌ای از شمال و عده‌ای هم از ویرجینیا بودند و تازه شنیدم که حدود هزار برده را که پیر شده‌اند و بیشتر در نواحی آلاباما و می‌سی‌سی‌پی و تکراس کار میکنند قرار است بفروشند، البته صاحبان آنها دفتری در هتلها برای فروش آنها ترتیب داده اند. در اینجا بود که کیزی با صدای بلند شروع به گریه کرد و با عجله دوید تا از آنجا دور شود، ژرژ که حاج و واج شده بود پرسید موضوع چیست؟ ماتیلتدا گفت مگر نمیدانی پدر کیزی یکی از سیاهانی است که در ویرجینیازندگی میکند و شاید یکی از آنهاستیکه قرار است بفروشند او باشد ژرژ که از گفته‌های خود پشیمان شده بود و از طرفی هم برای مادرش سخت ناراحت بود. بطوریکه بی‌اختیار قطرات اشک از گونه‌های سرجسته و آفتاب خورده‌اش سرازیر شد ماتیلتدا که طاقت و تحمل ناراحتی شوهرش را نداشت، سعی کرد بظاهر بخندد و حرفهایی بزند تا شوهرش را از نگرانی و ناراحتی در بیاورد، و گفت عزیزم میدونی چه چیزی مادرت را خوشحال میکند برو او را اینجا بیاور و کمی دلدارش بده و فرزند جدیدت را بغل کن و همانطور که برای ویرجیل گذشته‌ها را تعریف کردی برای

ریشهها

۳۲۶

نوزاد جدید هم تعریف کن تا مادر بزرگ بچه کسی سرگرم بشه و
ناراحتی‌اش را فراموش کند، ژرژ هم همین کار را کرد.

* * *

فصل نود و ششم

تزدیکیهای صبح بود، ژرژ وارد منزلش شد، ماتیلدا بیدار نشسته بود و به‌په‌په‌هایش نگاه میکرد، ژرژ گفت، عزیزم رویای به‌خروسهایی ما حمله کرده بود من و عمو منیگو مجبور بودیم خروسه‌ها را پیدا کنیم و رویاهای را فراری بدهیم ماتیلدا باین حرفها توجهی نداشت و میدانست که ژرژ دروغ میگوید گفت «ژرژ، گوش کن، من مادر بچه‌های تو و زن تو میباشم، میدانی مدت‌هاست که میدانم تو شبها بیرون میروی و هرزه‌گی میکنی و دیروقت بمنزل برمیگردی بدان و آگاه باش در انجیل گفته شده هر کس بمسزای اعمال خود میرسد، همهٔ اعمال و رفتار حساب میشود و برای کارهای خوب پاداش نیکو و اعمال بد پاداش سخت و تنبیه‌های سنگین در نظر گرفته میشود».

ژرژ، که محکوم بود و اتهامات وارده را کاملا درست میدانست بدون اینکه حرفی بزند کلبه را ترک کرد و پیش خروسه‌هایش برگشت، و بحرهای ماتیلدا فکر کرد، آنقدر فکر کرد که همه چیز را فراموش کرد و حتی گذشت زمان را هم درک نکرد. ولی هرطور شده بایستی زنش را از نگرانی بیرون می‌آورد، بنابراین چند شبی را پشت سرهم منزل پیش ماتیلدا آمد و تا اینکه کم‌کم کدورتها جایشان را بمحبت و مهربانی دادند. سال ۱۸۳۱ بود مسابقه‌ای ترتیب یافته بود و ماسا عازم سفر بود ولی ایندفعه برعکس دفعات قبل ژرژ از ماسا خواست که اجازه بدهد او در کنار همسر و فرزندانش بماند و از طرفی هم زنش سومین بچه را حامله بود و صلاح نمیدید که در کنارش نباشد ماسا تقاضای ژرژ را قبول کرد و بعد از سالها این اولین باری بود که بدون ژرژ بمسابقه‌ای میرفت.

شب زایمان فرا رسیده بود، ماتیلدا از زور درد آه و ناله میکرد و جیغ میکشید هر لحظه این صدا بلندتر و بلندتر میشد. بیچاره زنش طاقت و تحمل اینهمه درد را نداشت، فریادها پشت سر هم باآسمان میرفت و از خداوند طلب کمک و مساعدت میشد، ساعتی چند، بعد از آن بود که

ریشه‌ها

کم کم گریه و زاری و ناله و فریاد فروکش کرد ژرژ خیالش راحت شد که همسرش فارغ شده، چند دقیقه بعد کیزی با خوشحالی بیرون آمد و بشوخی گفت «تو هرچه میکاری که هم‌ماش پسر» ژرژ از خوشحالی صورت مادرش را بوسید و مرتب بالا و پائین میپیرید، اسم این بچه را خودم انتخاب خواهم کرد، دوباره مثل گذشته همه را جمع کرد و سرگنشت اجدادش را از گذشته تا بآن روز از سیر تا پیاز تعریف کرد. ماما از سفر برگشته بود و چند نفر سفیدپوست هم همراه او بودند، تفنگی در دست ماما بود و با عصبانیت سر ژرژ و دیگران فریاد میزد بروید هرچه در کلبه‌هایتان هست بیرون بریزید، زود باشید، معطل نکنید. ژرژ از ماما پرسید، مگر چی شده، چرا بایستی اینکار را بکنیم. ماما گفت «برده‌های سیاه‌پوست این نمک‌نشناس‌ها بسفیدپوستها حمله کرده‌اند و هرکس را که گیرشان آمده با کارد و چوب کشته‌اند و یا بزنجیر کشیده‌اند».

ژرژ همراه با دوستانش تمام اسباب و اثاثیه اشان را بیرون ریختند. ماما لوازم و اثاثیه آنها را بازرسی کرد و اگر چیز مشکوکی بنظرش میرسید برمیداشت.

همینطور که ماما داشت اسباب و اثاثیه برده‌ها را بازرسی میکرد چشمش افتاد به گیاهانی که خواهر سارا برای معالجه نگهداری میکرد، فوراً دستور داد آن آشغالها را دور بریزند. سارا با اینکه باین گیاهها علاقه زیادی داشت اما مجبور بود دستور اربابش را اطاعت کند. در حالیکه میگفت من هیچکاری نکرده‌ام و آن گیاهان تنها وسیله معالجه است و بعد هم آنها را دور ریخت.

زن‌ها مرتب گریه میکردند، عموپامپی همچنان مانش برده بود، ژرژ از اینکه میدید زنش گریه میکند و بچه‌ها هم از سروکولش بالا میروند بشدت ناراحت شده بود اما چه کاری از دستش برمی‌آمد، روزگار برده‌ها را محکوم بار آورده بود.

ماما گفت «منی‌خواهم کسی مرا غافلگیر کند و بمن حمله کند. ممکن است زمانی که در خوابم یکی از شماها تفنگ مرا بدزدید و با آن بمن حمله کنید، میدانید اصلاً من خوشم نمی‌آید که کسی یاغی‌گری بکند و بخواهد از دستورات من سرپیچی کند. بعد هم با عصبانیت ضربهای به‌اسبش زد و در میان گرد و خاک دور شد و دور شد تا اینکه محو و ناپدید گشت».

فصل نود و هفتم

چهارمین پسر ژرژ بدنیا آمد.

ماسا به ژرژ گفت «تو حالا صاحب چهارتا پسر شده‌ای». بعد در حالیکه از اسپس پیاده شد، اضافه کرد یکسال است که از جریان حماه سیاه‌بوستان گذشته و اوضاع و احوال دوبرمبه به‌حال عادی برگشته، خوشحالم از اینکه آن وقایع در مزرعه ما اتفاق نیفتاد.

حالا هر دوی آنها نسبت به‌هم صمیمی تر شده بودند، و هر دو فکر میکردند که نسبت به‌هم علاقه بیشتری پیدا کرده‌اند.

ژرژ جواب داد «بله، آن پسر چاق و چله امروز صبح بدنیا آمد خوشحالم که فرزندم از هر جهت سالم است و بعد هم شروع کرد به خروسها غذا دادن، حالا او در حدود هفتاد و شش خروس جنگی داشت، اما عمو منهگو دیگر پیر شده و بیشتر اوقات مریض و بستری بود و مرتب سرفه‌های سخت و بدی میکرد.

ماسا گفت تو هیچکدام از پسرهایت را هم اسم من نکرده‌ای؟

ژرژ جواب داد، «چرا» میخواهم اسم این آخری را نام بگذارم
 ماسا که از این گفتگو بسیار خوشحال بود لبخندی زد و پرسید
 حال آن پسر مرد چطور است؟

ژرژ جواب داد «از دیشب که وضع خیلی بد و خطرناک بود بهتر شده و کم‌کم برای کار کردن آماده میشود. ماسا که دلش برحم آمده بود گفت: بگذار آن پسر مرد در آنجا استراحت بیشتری بکند و اگر تا هفته دیگر حالش خوب، خوب نشد حتما برایش دکتر می‌آوریم.»

ژرژ گفت «نه» ماسا، او مخالف دکتر است، و عقیده‌ای هم بدکتر و دوا و دارو ندارد.

ریشه‌ها

ماسا گفت: توجهی به حرفهای او نخواهیم کرد اگر تا هفته‌دیگر حالش خوب نشود حتماً برایش دکتری آورم.

درست یکساعت ماسا به‌خروسها رسیدگی کرد و بالاخره بهترین خروسی را که ژرژ تربیت کرده بود، امتحان کرد و بعد هم لبخندی حاکی از رضایت روی لبانش نقش بست و گفت سال آینده سابقه بزرگی داریم و شش هفته طول میکشد تا به‌نیواورلند برسیم، کالسه جدیدی سفارش داده‌ام که گنجایش لازم برای خوابیدن و محل مخصوصی هم برای خروسها دارد و در آنجا میشود تمرینات خروسها را دنبال کرد خلاصه پیش‌بینی همه احتیاجات را کرده‌ام و تمام وسایل ضروری را سفارش داده‌ام وقتی ماسا رفت ژرژ درباره حرفهایی که شنیده بود فکری کرد میدانست که روز اول سال مردم چقدر شادی میکنند و در شهر موسیقی میزنند و میرقصند و پایکوبی میکنند. ولی مژده‌ایکه ماسا باو داده بود خوشحال کننده‌تر از همه اینها بود وقتی به کلبه کوچک عمو منیگو رفت، ناگهان متوجه شد که حال او خیلی وخیم و خطرناک شده، منیگو به‌او گفت «زود برو و به ماسا بگو که من چه حالی دارم او خودش بهتر میداند چکار کند». ژرژ متوجه شد که او حالت خروسهایی را دارد که در جنگ ضربه‌ای خورده‌اند و در حال مرگ میباشند.

فوراً ارباب ماسا را از وضع بد عمو منیگو با خبر کرد و بعد هم به کلبه خودش رفت به کلبه‌اش که رسید دید مادرش هم آنجاست، از این موضوع خیلی خوشحال شد و با شادی گفت میدانید اسم فرزند جدیدمان را چه گذاشته‌ام؟ «تام» برخلاف شور و نشاطی که ژرژ داشت اعضای خانواده‌اش از شنیدن این اسم گرفته و ناراحت شدند. کیزی با ناراحتی گفت «اسم گذاری بچه بمن ربطی ندارد ولی مگر اسم دیگری نبود که انتخاب کنی؟» و سپس اضافه کرد بهتره از انجیل کمک بگیریم و صفحه‌ای از کتاب را باز کرد و اینطور خواند که عیسی مسیح باعث نعمت و برکت شد و تا ابد هم نامش ابدار خواهد ماند اما نام شیطان هرگز جاودانی نخواهد بود.

ژرژ گفت «باشد» هر کاری دلتان میخواهد بکنید، ولی جواب ماسا را هم خودتان بدهید. او چنان با ناراحتی بلند بلند حرف میزد که بچه‌ها از لای در سرک کشیدند تا ببینند چه خبره. در هر حال ماسا اسم چهارمین فرزند ژرژ را در اولین صفحه انجیل یادداشت کرد بیستم سپتامبر یکهزار و هشتصد و سی و سه پسری از ماتیلدا بدتیا آمد که تام‌لی نامیده شد.

فصل نود و هفتم

۱۲۱

ژرژ زیاده‌خانه و خانواده‌اش علاقه‌ای نداشت، شاید باین خاطر که در منزلش از بساط مشروب‌خواری و می‌خواری خبری نبود و یاسرگرمی دیگری در آنجا نبود تا او را راضی و قانع کند. بنظرش رسید که ماسا هم مثل خود او همین اشکال را دارد و معمولاً هر وقت برای مسابقه‌ای بشهر دیگری میرفتند آنقدر مشروب می‌خوردند و هرزه‌گری میکردند که هر دو از چهره هم میتوانستند حدس بزنند شب قبل را چگونه گذرانده‌اند و چقدر عیاشی کرده‌اند. اما ماتیلتا درست برعکس ژرژ بود، هر وقت که او از مسافرت برمیگشت میگفت: آه توئی، ژرژ عزیزم، بچه‌ها خیلی خوشحال میشوند که پدرشان را ببینند در این مدت که نبودی برایت دلتنگ شده بودیم، و بعد با زرنگی خاصی بچه‌ها را صدا میزد، بچه‌ها با دیدن پدرشان از سروکول او بالا میرفتند و ژرژ هم یکی یکی آنها را در آغوش میگرفت و ناز و نوازش میکرد در این موقع هم ماتیلتا فوراً به آشپزخانه میرفت و غذای خوشمزهای می‌پخت و برای ژرژ می‌آورد همینکه غذا را جلوی ژرژ گذاشت یکی از بچه‌ها را صدا زد و گفت برو مادر بزرگ را خبر کن تا بیاید اینجا، این رفتار باعث شد تا اولین لقمه در گلوئی ژرژ بماند. وقتی کیزی آمد گفت: چطوری فرزندم مدتها بود که تو را ندیده بودم، بعد مادر و فرزند یکدیگر را در آغوش گرفتند ژرژ در حالیکه سعی میکرد لبخندی بر لب آورد گفت: چطوری مامی جان، دلم برات یغزده شده بود. همگی دور سفره نشستند و مشغول غذا شدند بچه‌ها مرتب از سروکول پدرشان بالا میرفتند و کیزی گفت «ژرژ بچه‌ها از تو چیستی میخواهند، مگر نه ویرجیل».

ویرجیل با صدای بچه‌گانه‌ای گفت چرا «پایی» نمی‌خواهی بازم از گذشته‌ها و اجدادمان بر ایمان تعریف بکنی.

در اینجا کیزی گفت ژرژ تو مرد بسیار خوبی هستی و هیچوقت فکر نکن که ما ترا دوست نداریم. ما همیشه ترا دوست داشته‌ایم و تو در قلب همه ما جای داری ولی توی بعضی وقتها فراموش میکنی که ما و خودت کی هستیم تو از خون من و بچه‌ها از خون تو و بالاخره همه ما از خون اجدادمان هستیم.

در این موقع ژرژ صدایش را بطرف بچه کرد و همگی در حالیکه باو نگاه میکردند ژرژ شروع کرد به حرف زدن، از گذشته خودش، مادرش، پدر بزرگش و بالاخره آنچه را که شنیده بود حرفهایی زد و آنقدر شیرین و قشنگ کلمات را بیان میکرد که صدا از هیچکس در نمی‌آمد.

ویرجیل با دقت به حرفهای پدرش گوش میداد گفت پاپا مادر بزرگ
میگوید آفریقا و آفریقائی‌ها سبب میشوند تا ما بدانیم کیستیم و از کجا
آمده‌ایم. آنقدر بچه‌ها نسبت به پدرشان محبت کردند که ژرژ احساس کرد
این اولین باری است که احساس میکند کانون گرم خانواده یعنی چه ؟

* * *

فصل نود و هشتم

چهار هفته بعد قرار بود که کالسکه جدید حاضر شود، ژرژ و ماسا به کارگاه رفتند تا ببینند کارها چقدر پیشرفت کرده، صاحب کارگاه به ماسا خیرمقدم گفت. اما طولی نکشید که ژرژ که در کالسکه نشسته بود و منتظر ماسا بود دید که بین ماسا و صاحب کارگاه بگومگویی در گرفته ماسا به صاحب کارگاه پرخطاش میگرد با اینکه از حالت طبیعی خارج نشده بود ژرژ حدس زد که کالسکه هنوز آماده نشده و کارها طبق دلخواه ماسا نیست کار مشاجره و منازعه بالا گرفته بود، ماسا که کمیت و کیفیت کار مسور، دلخواهی نبود سعی میکرد قیمت آنرا از چیزیکه قبلاً قرارداد بسته بود کم کند ولی سازنده معتقد بود که قیمت تمام شده خیلی بیشتر از قرارداد است و اصلاً این معامله نه تنها برایش فایده‌ای نداشته بلکه ضرر هم داده.

بالاخره پس از مقداری چك و چانه زدن بتوافق رسیدند، بعد کالسکه نیمه تمام بوسیله چند سیاهپوست به خارج کارگاه آورده شد، چشم ماسا بدان خیره ماند ژرژ از کالسکه پیاده شد تا از نزدیک نظری بآن بیاندازد، بایک نظر که بآن انداخت دریافت که چقدر محکم و زیبا ساخته شده ارباب ماسا که دیگر حرفی برای گفتن نداشت از صاحب کارگاه تشکر کرد و همراه ژرژ آنجا راترك کردند. هنوز بدر منزل ماسا نرسیده بودند که متوجه شدند که زن ماسا و برده‌ها در جلوی درب منازل ایستاده‌اند، فوراً ژرژ حدس زد که بایستی اتفاق جدیدی رخ داده باشد والا دلیلی نداشت که آنهاست از کار بکشند.

وقتی نزدیک‌تر رفتند دیدند که چشمهای همه اشک آلود است، بعد زن ماسا جلوی پریدو باو چیزی گفت که ماسا از شدت ناراحتی تکان خورد از کالسکه پائین پرید زیر لب میگفت چی «منیگو مرده»، آیا درست می‌شنوم پیرمرد با این دنیا وداع کرده ژرژ به بعضی شنیدن این کلمات بی‌اختیار خودش را از کالسکه پائین پرت کرد و بطرف ماتیلدا دوید، ماتیلدا

در حالیکه سعی میکرد او را آرام کند جریان مردن منیگو را برای او تعریف کرد مالیزی دیشب صدای سرفه‌های شدید او را شنیده بود و صبح زود که از خواب بیدار میشود صدای پارس سگها را می‌شنود، دوان‌دوان بطرف سگها میرود می‌بیند که عمومنیگو روی جاده افتاده و با ناراحتی همه ما را صدا زد، منیگو در حالیکه آخرین نفسها را میکشید زیر لب میگفت: بعد از من کی از خروسها مواظبت میکنند... کی؟ باسختی او را به کلبهٔ عمو پامپی بردیم و تا رفتیم که خانم‌ما را خبر کنیم بیچاره پیرمرد جان از کف داده بود و گوئی که سالهاست که از این دنیا رفته است. همه برده‌ها جمع شده بودند.

بعد کیزی وعده‌ای دیگر رفتند تا در پائین مزرعه جایی را حفصه کنند تا جسد او را دفن کنیم در این موقع هم عمو پامپی جسد را شست. مقداری گل همراه با عطری به ماتیلدا داد که بیدن او بزند، بعد او را در دو ملافه پیچیدیم بردیم تا بخاک بسپاریم، خانم‌ما هم در حالیکه انجیلی بدست داشت همراه ما آمد تا مراسم را برگزار کردیم و کار دفن و کفن پایان رسید چشمهای ژرژ پر از اشک شده بود، از گونه‌هایش قطرات اشک سرازیر بودند، ناراحتی او باوج خود رسیده بود، منیگو دوست نزدیکی با دنیا وداع کرده بود.

او گرفته و مغموم بطرف قبر منیگو رفت، دور قبر را سنگ‌چین کرد و ساعتی در آنجا به‌مانم نشست بعد بطرف محل خروسها برگشت، ویرجیل را در آنجا دید که بدقت حرکات خروسها را زیر نظر گرفته، چچه تا چشمش به پدرش افتاد ترد او آمد ولی ژرژ با عصبانیت او را از خودش راند و دستور داد تا ترد مادرش برگردد.

یک‌شبانه روز پیش خروسها ماند، عمومنیگو لحظه‌ای از نظرش دور نمیشد او حتی از پدر هم برایش عزیزتر بود، از خودش می‌پرسید چرا هرگز جرأت نکرده تا دربارهٔ زن و فرزند منیگو چیزی ازش سؤال کند حتی از او نپرسیده بود که اهل کجاست و از کجا آمده شاید شرم‌وحیا سبب شده بودند که ژرژ نتواند سئوالهایی از این قبیل را از منیگو بکند.

صبح روز بعد ما نزد ژرژ آمد و گفت اول باید کلبهٔ او را بسوزانیم و بعد هم گفت متأسفم که در غیاب ما دیگر کسی را نداریم که از خروسها مواظب کند، چه نقشه‌هاییکه برای مسابقه پمدی کشیده بودم و حالا با مرگ منیگو همهٔ آنها نقش بر آب شد.

ژرژ میدانست که ما راست می‌گوییم، حتی برای سفر آینده کالسه‌ای

خریده بود که هزینه سنگینی برایش پرداخته بود و اما حالا معلوم نبود
اوضاع واحوال چه خواهد شد، لذا با سدائی آهسته گفت «بله» نقشه‌ها نقش
بر آب شدند.

* * *

فصل نود و نهم

ژرژ مجبور بود یکه و تنها در آشیانه خروسها کار کند، برایش عجیب بود که عمو منیگو چطور توانسته بود بیست و پنج سال از عمرش را در آنجا بگذراند. بخاطر میآورد که منیگو باو گفته بود: وقتی ماها مرا خرید بمن قول داد تا کمکی برایم بیاورد ولی هرگز بقولش وفا نکرد و من دریافتم انسانها همه از این قماشند و ترجیح دادم در کنار خروسها عمر را بگذرانم و کمتر با آدمها روبرو شوم.

با اینکه ژرژ به خروسها علاقه زیادی داشت ولی هرگز آنها را بانسانها ترجیح نمیداد، اما کسی را احتیاج داشت که باو کمک و همراهی کند ساعتها فکر کرد با خودش گفت ویرجیل از همه مناسبتر و بهتر است. میتواند او را طوری تربیت کند همانطور که عمو منیگو او را تربیت کرده بود ولی انجام اینکار باعث میشد تا با کیزی و ماتیلدا مشاجره‌ای داشته باشد چون خوشش نمیآمد که با آنها دعوائی داشته باشد و آنها را ناراحت کند صلاح دید که درباره این موضوع با ماها به گفتگو بنشیند. تا او کمکی را برایش تهیه ببیند، از طرفی دوست نداشت که غریبه‌ای بعنوان کمک در کارهایش دخالت کند، مردد و سرگردان بود که چه بکنند سرانجام تصمیم گرفت که راه علاج استفاده کردن از ویرجیل است.

تصمیم گرفت که در این باره با ماتیلدا هم صحبت کند، تو بارها بمن گفته‌ای که به تنهایی قادر بانجام اینکار نیستی، تازه اگر من مجبور باشم با ماها بسفر بروم چه کسی از خروسها مواظبت خواهد کرد، میدانم که ماها دستور میدهد تا بچه ما اینکار را بکند، ما هم هیچ چاره‌ای نداریم جز اینکه دستورات او را انجام دهیم.

خودت میدونی که من قصد ندارم ویرجیل را همیشه پیش خودم نگهدارم فقط دوست دارم چیزهایی باو یادبدهم تا بتواند در غیاب من از عهده کارها بریاید. او مجبور نیست که پیش من بماند بعد از اینکه اصول

ریشه‌ها

کار را یاد گرفت با تو در مزرعه کار خواهد کرد، اگر با پیشنهاد من موافق نیستی، باشه اشکالی نداره، آنرا با اختیار تو و ماسا میگذارم.

ماتیلدا گفت «آنچه مرا میآزارد، این است که تو فکر میکنی ویرجیل بزرگ شده، اما هنوز نمی‌دانی که او فقط شش سال دارد و کودکی بیش نیست وقتی خود تو ترد عمو منیگو رفتی خیلی از ویرجیل بزرگتر بودی». ژرژ گفت «حرفهای تو و مادر مورد پسند همه است ولی این حرفها مثل چنگک خروسی است که صورت مرا خون‌آلود میکند».

ماتیلدا که سخت عصبانی بود گفت «باشه هرکاری دلت میخواهد بکن روزی آن خروسها ترا از من گرفتند و حالا هم میخواهند فرزند دلبندم را از من جدا کنند. اگر میخواهی فردا صبح او را ترد تو بفرستم اگر نمی‌خواهی همین الان از خواب بیدارش کنم تا با خودت بیری». ژرژ گفت «نه، فردا صبح بهتر است».

روز بعد ویرجیل ترد پدرش آمد تا با او کمک کند، ژرژ دستورات لازم را باو میداد ولی او بچه بازیگوشی بود و اصلا توجهی به حرفهای پدرش نداشت بعد از اینکه ژرژ دستوراتی باو داد دید بموض اینکس او دستورات را اجرا کند مشغول بازی است. ناچار ژرژ مجبور شد از راه دیگری او را علاقمند کند لذا پرسید: در منزل چه غذاهائی میخوروی؟ ویرجیل گفت «هرچه که مادرم درست کند» ژرژ پرسید. کدام غذا را بیشتر دوست داری؟

ویرجیل جواب داد «فرقی نمیکند» ژرژ متوجه شد که رشد فکری ویرجیل هنوز باندازه کافی زیاد نشده و از خودش احساساتی نیست به چیزهائیکه در اطرافش میگذرد نشان نمیدهد. بنابراین تصمیم گرفت خیلی کند و بمرور او را علاقمند سازد.

ژرژ تصمیم گرفت از آنچه که درباره ویرجیل نتیجه گرفته و نیز در مورد بی‌علاقگی لو به خروسها با کسی صحبتی نکند، شاید بتواند او را علاقمند کند یا از فرزندهای دیگرش استفاده کند. از اینکه فرزندش اینهمه بی‌علاقگی نشان میداد در دل خود احساس ناراحتی میکرد زیرا میدانست که این شغلی است که اربابش را از هیچ‌به همه چیز رسانده بطوریکه الان او صاحب چندین برده و مزرعه و خروسهای جنگی متعدد است.

ژرژ همچنانکه سرگرم تربیت خروسها بود لحظهای هم از اوضاع و احوال روز و اخبار مربوط به سیاهان غافل نمیشد، مرتب با سیاهان و

کسانیکه آزاد شده بودند تماس میگرفت و از آنها کسب خبر میکرد.
روزی او متوجه شد اگر به خروسها آزادی بیشتری بدهد آنها بهتر
از خودشان دفاع میکنند و بهتر میتوانند حریف را از میدان بدر کنند.

فصل صد

فصل مسابقات خروس بازی نزدیک بود، ولی ژرژ دقیقاً محل مسابقات را نمیدانست ماسا هم چیزی درباره محل اجرای مسابقات باو نگفته بود، شاید محل مسابقات در نیواورلند بود و ژرژ میدانست که آنها بآن محل نخواهند رفت و ماسا ترجیح خواهد داد تا در مسابقات محلی شرکت کند، زیرا ماسا تخمین زده بود با امکانات جدیدی که در اختیارش قرار گرفته از هر پنج مسابقه چهارتای آنرا برنده خواهد شد مخصوصاً اینکه او دارای کالسکه جدیدی بود و میتواند بهترین جا برای نگهداری و تمرین خروسها در مسابقات باشد.

مسابقات محلی شروع شدند و ژرژ بهترین خروسها را در مسابقات شرکت میداد و بیشتر اوقات هم پیروزی از آن او بوده، در خلال اینکه مسابقه برگزار میشد ژرژ از فرصت استفاده میکرد و اطلاعات لازم را درباره سیاهان بدست میآورد آن روزها خبرها خیلی داغ بودند، رئیس سی مینول رهبر یکی از سرخپوستان همینکه شنید زن یکی از دوستان سیاهپوستش بوسیله سفیدپوستها دستگیر شده، دوهزار سپاهی آماده کرد و به سفیدپوستهای آمریکائی حمله ور شد و بیشتر از صد سرباز آنها را کشت و تعداد زیادی سیاه را آزاد کرد، نفوذ مکزیکییها هم روز بروز بیشتر میشد، بطوریکه آنها منطقیهای را آزاد کرده و خودشان در آنجا حکومت میکردند، و از طرف دیگر هم رئیس جمهوری آمریکا دستور داده بود تا سرخپوستان را بسواحل رودخانه سی سی پی برانند. بنظر ماتیلدا این قسمت هم مثل رودخانه جردن سرزمین سرخپوستها بوده است. اما عموهایم گفت پس چرا سرخپوستان اجازه دادند سفیدها بر زمین آنها بیایند و با موذی گری و حيله خاك آنها را از جنگشان بیرون آورند و حالا برده و اسیرشان باشند.

1. Seminole

حدود یکسال گذشت و ماتیلدا صاحب فرزندی شد. او خیلی علاقه داشت که اسم پسرش جیمز باشد و به ژرژ گفت اگر موافق باشی اسم بچه را جیمز بگذاریم ژرژ بدون اینکه مخالفتی بکند پیشنهاد او را قبول کرد. ژرژ این پرورش دهنده خروسهای جنگی حالا آنقدر شهرت یافته بود که هر روز برای سابقه‌ای به شهری میرفت و اخباری را هم از گوشه و کنار جمع میکرد تا برای دوستانش یازگو کند، روزی در یکی از سفرهایش شنید که بدستور رئیس جمهور سرخپوستها را به او کلاه‌اسما رانده‌اند، البته در این حمله و گریز، صدها نفر از گرسنگی و مرض جان سپرده‌اند و اوضاع سرخپوستها هم در سرزمین خودشان بهتر از سیاهای برده نبود، آنها هر روز تلفات بسیار زیادی میدادند و تعدادشان روزبروز کاهش مییافت.

روزگار هم بر وفق مراد ژرژ بود و هر چند یکبار خداوند فرزندی باو میداد که همه آنها پسر بودند، زیرا ششمین پسر او هم دنیا آمد او را لوئیز نامیدند. کیزی از اینکه عروسش مرتب پسر زائید ناراحت بود تا اینکه طاقت نیاورد گفت اه که چرا شما همه‌اش پسر می‌زائید. ماتیلدا که از این طعنه و کنایه ناراحت بود با عصبانیت گفت مادر کیزی بجای این حرفها بهتر نیست بمن کمک کنی و... کیزی گفت نه عزیزم منظورم این نیست که گوشه و کنایه زده باشم من نوه‌هایم را خیلی دوست دارم اما دل می‌خواست که یکی از آنها دختر بود تا خوشحالی من دوسد چندان میشد. ژرژ برای اینکه چیزی گفته باشد گفت دناراحت نباشید دفعه بعدی حتماً دختره ولی مثل اینکه آنها پشتکارشان خوب بود و حدس ژرژ هم درست بود، چون دیری نپائید که صاحب‌دختری شدند، ژرژ می‌شنید که زنش مرتب دعا میکرد «متشکرم عیسی، متشکرم عیسی، متشکرم که مرا بسآرزویم رساندی».

قبل از اینکه دختر را شستشو دهند ماتیلدا گفت مادر شوهر تصمیم گرفته‌ام اسم نوزاد را کیزی بگذاریم، حتماً شما هم با این انتخاب موافقتی کیزی خوشحال و خرسند با غرور و تکبر گفت اشکالی نمی‌بینم. ژرژ آنقدر خوشحال بود که بچه‌ها را دور خود جمع کرد و دوباره قصه اجدادش را از گذشته تا بآن روز تعریف کرد، بالاخره آن شب فراموش نشدنی هم به پایان رسید.

شبی از شبها ژرژ از ماتیلدا پرسید راستی تا بحال چقدر پس انداز کرده‌ایم ماتیلدا که از این سؤال تعجب کرده بود یکه‌ای خورد و جواب داد حدود بیش از صد دلار: همه‌اش اینقدر؟ ماتیلدا گفت در این چندسالی که با هم زندگی میکنیم همیشه بتو گفته‌ام که جلوی ولخرجی‌هایت را بگیری و از خرجهای بیهوده دست بکشی. ژرژ گفت بسیار خوب باشد، از این پس مواظب خواهیم بود راستی چقدر پول بهت داده‌ام و بعد هم پس گرفته‌ام، و خرج کرده‌ام ماتیلدا گفت: بیش از سه، چهار هزار دلار ژرژ سوتی کشید و گفت اینهمه پول!

ژرژ گفت این روزها خیلی فکر کرده‌ام که بیشتر پس انداز بکنیم و زودتر خودمان را آزاد کنیم و برای خودمان کار کنیم. خوب راستی برای اینکه خودمان را آزاد کنیم چقدر پول لازم داریم، زود یک قلم و کاغذ بیار و حساب کن.

ماتیلدا قلم و کاغذی آورد هشت تا بچه، که هر کدام در بازار سیصد دلار قیمت دارند، پس دو هزار و چهارصد دلار برای بچه‌ها لازم داریم هشت صد دلار هم برای خود جمعاً میشود سه هزار و دویست دلار، ولی تو چقدر ارزش داری؟

ژرژ گفت ارزش همه برده‌ها تقریباً یکسان است با مبلغی کم و زیاد، معامله میشوند اما ارزش من فکر میکنم زیاد باشد یادم هست یکی از ماساها میخواست مرا به چهار هزار دلار بخرد. ماتیلدا گفت هی من نمیدانستم که تو اینهمه قیمت داری و از اینکه همسرم قیمتی است کلی افتخار میکنم. ژرژ خواست که موضوع را جدی‌تر بگیرند، بعد گفت الان در بازار برده‌های هنرمند بیش از سه هزار دلار معامله میشوند، پس اگر ارزش مرا هم در این حدود حساب کنی جمع کل چقدر میشود.

ماتیلدا حساب کرد شش هزار و دویست دلار. خوب پس مامی‌کیزی چی ژرژ گفت الان اون پنجاه سال داره و فکر میکنم که بیشتر از ششصد دلار نمی‌ارزد. پس رویهم شش هزار و هشتصد دلار میشود.

ماتیلدا بفکر فرو رفته بود، ژرژ گفت پس دیگه اینقدر فکر نکن میدانم درباره چی فکر میکنی، عمو پامپی و خواهرسارا و خانم مالیزی، درست است، ماتیلدا که از این پیش‌گویی خوشش آمده بود گفت ماساهاست که با آنها زندگی میکنیم و حالا دیگر آنها جزئی از خانواده ما شده‌اند، مگه نه.

ژرژ گفت درسته، اما اول بگذار خودمان را خلاص بکنیم، بعد هم

نوبت آنها خواهد رسید.

ماتیلدا گفت: همه اینها حرف است فکر نمیکنم که روزی عملی شوند.

ولی ژرژ قول داد بهر ترتیب که شده این کار را انجام بدهد. از اینکه تصمیم ژرژ جدی بود ماتیلدا غرق درشادی و خوشی شد. میخواست تو بغل ژرژ بپرد و او را غرق در بوسه سازد. بعد به ژرژ نگاهی کرد و گفت خوب بگو ببینم چی شد که باین فکر افتادی؟

ژرژ گفت که از مدتها پیش باین فکر بوده‌ام، چون میدانم سیاهانی که آزادانه در شمال زندگی میکنند از زندگی خوبی برخوردارند و فکر کن که ما آزاد شده‌ایم و خانه و کاشانه‌ای درست کرده‌ایم آزادانه رفت و آمد میکنیم و همسایه‌ها را برای صرف چای دعوت میکنیم.

ماتیلدا گفت «تو دیوانه‌ای! بعد هم دستش را دور گردن او انداخت و گفت آنچه را که احتیاج داشتم بمن دادی، ازت متشکرم، واقعاً متشکرم. فکر میکنی میتونی اینکار را انجام دهی؟ ژرژ گفت البته و گرنه که بیخودی اینجا نمی‌نشتم و درباره‌اش صحبت نمی‌کردم.

فصل صد و یکم

تام به کارهای آهنگری علاقه زیادی داشت، هر تکه آهنی که پیدا میکرد ارزش ابزار و وسیله‌ای درست میکرد. روزی ژرژ ابزاری را که تام درست کرده بود نشان ماسا داد و گفت اینرا تام درست کرده، همان پسر که به انتخاب شما اسمگذاری شده.

منتظر بود که ماسا عکس‌العملی نشان دهد ولی او چون کوه بیخ سرد و بی‌احساس و بی‌اعتنا بود، ژرژ ادامه داد «تام به کارهای آهنگری علاقه زیادی دارد و تمام مدت روز را کار میکند شما میتوانید از هنر او استفاده کنید، دیگر لازم نیست برای تعمیرات در و پنجره‌ها آهنگر بیاوریم میتوانیم اینکارهارا به تام محول کنیم. ولی مثل اینکه گوشه‌های ماسا کر شده بودند و حرفهای ژرژ را نمی‌شنیدند زیرا او همچنان ساکت بود و حرکتی نشان نمیداد.

بعد همچنان که شیئی فلزی را به ژرژ پس میداد گفت بنظر میرسد که او تمام وقتش را صرف ساختن این جور چیزها میسازد، ژرژ گفت نه همیشه فقط روزهای یکشنبه که تعطیل است و بقیه هفته را در مزرعه برای شما کار میکند.

ماسا گفت بسیار خوب، باشه، راجع بآن فکر میکنم، و بعد هم راهش را گرفت و رفت. روز بعد ماسا به کلبه‌ی خواهر سارا رفت، سارا مشغول کار بود و روی چهارپایه‌ای نشسته بود، تا ماسا را دید از جایش بلند شد، ماسا بدون معطلی گفت «راجع به تام چه میدانی؟» سارا کسه منظور ماسا را میدانست، گفت آینده این پسر خیلی خوب است و اینطور که در طالعش دیده‌ام وضعیتش از همه پسرهای هم‌سن و سالش بهتر خواهد شد و از پدرش غیرتمندتر و مردتر خواهد شد.

ماسا پرسید «منظورت چیست؟»

منظورم این است که او زیاد کار میکند، با ایمان و درست کار است.

و شوهر خوبی برای زنش خواهد بود.

ماسا گفت: «خوب امیدوارم مثل آن پسر بزرگ، راستی اسمش چیست؟»

ویرجیل را میفرمائید، آهان ویرجیل را میگم، امیدوارم مثل او نشود زیرا شنیده‌ام که اون زیاد سراغ دخترها میره و خیلی هزره‌گی میکنه، درحالیکه میدونی باید بیشتر وقتش را در مزرعه بگذرانند. سارا گفت: اما تام با بقیه خیلی فرق داره، تازه کوچکتز از آن است که با دخترها رفت و آمد کند، ضمناً تا دختر مورد نظرش را پیدا نکند به دختری نگاه نخواهد کرد.

ماسا گفت، حیف که تو پیر شده‌ای و نمیدونی که این پسرها چه آتشی میسوزانند و چطور با دخترها قرار و مدار میگذرانند، سارا گفت این حرفها درباره آشفورد درست است ولی درباره تام اصلاً درست نیست. خوب حرفها را قبول کردم، از حالا ببعد دیگه بآن پسر اطمینان دارم و سعی میکنم از وجودش بیشتر از اینها استفاده کنم. سارا گفت مطمئن باش.

چند روز بعد ماسا نزد ژرژ رفت و گفت قراره تام را برای آموزش بیشتر به مزرعه آسکیو بفرستم، امیدوارم تعریف‌های تو از تام درست از آب در بیاد والا هم تو و هم او را از اینجا بیرون خواهم کرد.

ژرژ گفت: درباره او مطمئن باشید، او با هوش‌تر و زرنگ‌تر از اینهاست. بلافاصله ژرژ نزد کیزی و ماتیلدا رفت و آنها را از ماجرا باخبر کرد، آنها نه تنها از این خبر خوشحال نشدند بلکه غم سنگینی را هم احساس کردند چون عزیز دلینشان از آنها جدا میشد، خواهرهای تام، مری و کیزی فوراً رفتند پیش برادرهایشان و بآنها خبر دادند که قراره تام برای آموزش بره مزرعه آسکیو.

برادرهای تام، ویرجیل هیجده‌ساله و آشفورد از شنیدن این موضوع احساس حسادت عجیبی میکردند و از اینکه تام مورد توجه ماسا قرار گرفته بود حسودیشان میآمد.

روز بعد تام خوشحال و خندان خودش را برای سفر به مزرعه آسکیو آماده کرد. و آرزوی دیرینه‌اش بر آورده شده بود.

فصل صد و دوم

همه‌گنشت و تام همچنان مشغول فراگیری فنون و آموزش جدید بود، ویرجیل با استفاده از کارت عبوریکه از ماسا گرفته بدین تام رفت و او را برای جشن خانوادگی با خود به‌شهرشان آورد، و قتیکه تام نزد خانواده و خویشان خود برگشت احساس کرد که دلش خیلی برای آنها تنگ شده، یک‌بیک را در آغوش گرفت و بوسید حلقه‌های اشک شوق از دیدگان همه سرازیر بود. ماه‌دوری باعث شده بود که خانواده پرجمعیت ژرژ بادین تام شور و حالی پیدا کنند.

تام برادرهای کوچکش جیمز ولوئیز را بغل کرد سراغ آشفورد را گرفت ویرجیل گفت از ماسا اجازه گرفته و رفته پیش دختری در مزرعه، مجاور اینجا عمو پامپی طبق معمول روی صندلی راحتی نشسته بود، تام پرفش دوید با او دست داد و روبوسی کرد عمو پامپی گفت خوشحالم که برگشتی.

تام در پاسخش گفت «بله» عمو پامپی منم خوشحالم که برگشته‌ام. عمو پامپی گفت بسیار خوب بعداً می‌بینمت و بیشتر صحبت میکنیم. تام بن شاترده سالگی رسیده بود و انتظار نداشت باین گرمی از او استقبال شود و مثل یک‌مرد باو احترام بگذارند.

ماتیلدا گفت «حالا آقای خروس می‌آید» طولی نکشید که سایه ژرژ از مسافتی دور پدیدار گشت، همینکه نزدیک شد گفت به‌به، ببینید کی آمده، تام توئی، پدر و پسر یکدیگر را در آغوش گرفتند و بعد ژرژ بشوخی گفت بگو ببینم حالا میتونی پول وپله‌ای دریاوری؟ تام گفت نه پامپی، هنوز نه.

به، توجه‌طور آهنگری هستی که هنوز نمیتونی پول دریاوری؟ تام گفت: هنوز راه درازی در پیش دارم تا بتوانم آهنگر خوبی

بشوم فعلا که کارآموزی میکنم. بعد گفت معلم آقای آیزا آنقدر در شغلش مهارت داره که حالا حالاها خیلی زوده تا بیای اون برسم. بعد تام سراغ ژرژ کوچک را گرفت ژرژ گفت او را فرستادم تا کاری انجام بدهد و فکر میکنم الان پیدایش بشه.

تام خیلی عزیز شده بود، مادرش غذاهای خوشمزه‌ای برای او درست کرده بود و مرتب ازش پذیرائی میکرد، خانم مالیزی هم مقداری کیک درست کرده بود و برای تام آورده بود. تام هم که در این مدت غذای درست و حسابی نخورده بود دلی از غذا در آورد و تا آنجائیکه معده‌اش جاداشت خورد، پدرش پرسید بگو ببینم بلدی نعل اسب درست بکنی یا نه؟ تام گفت کاملاً نه البته با کمک آیزا فکر میکنم بتونم. ژرژ پرسید قیمت یک نعل اسب چنده تام گفت فکر میکنم ماسا اسکیو حدود چهارده سنت حساب بکنه.

نه زیاد نیست، از مسابقات خروس بازی خیلی زیاد میشه پول درآورد. و در مدرسه هم از آهنگری کمتره، کیزی که تا حالا ساکت بود، وسط حرف آنها پرید گفت ولی کار تو مثل آهنگری برای مردم سودمند نیست، تام از پشتیبانی مادر بزرگش خوشحال شد و خنده‌ای کرد بعد مادر بزرگ پرسید از آهنگری چی یاد گرفته‌ای؟

با استاد کمک میکنم و آهن‌ها را در کوره گذاخته میکنم و بعد با چکش ضربه‌های محکمی روی آن میزنیم و بهر شکل که بخواهیم در می‌آوریم. استاد چرخهای کالسه را درست میکند و منم کم کم فوت و فن کار را ازش یاد میگیرم.

خواهر سارا پرسید: آیا با سفیدپوستها هم تماس داری؟
تام گفت خیلی زیاد، آنها جلوی مغازه ما صف میکشند و استادم کار آنها را راه میاندازد، بعد گفت از بیشتر آنها می‌شنوم که با هم میگویند سیاهانیکه در شمال هستند با سخنرانیهایی تند و آتشینی که میکنند احساسات همه را به حرکت در می‌آورند و بطوری حرفهایشان در فکر و مغز سیاهان اثر میکند که آنها را بشورش در می‌آورند و باعث میشود بیش از پیش دنبال آزادی و آزادگی بروند. البته ناگفته نماند که در این راه زنها هم با آنها کمک میکنند.

این روزها صحبت از آزادی زیاد شنیده میشود، داگلاس و ابراهام

لینکلن دائماً جلساتی برای آزادی دارند و با هم ساعتها بگفتگو می‌نشینند و جروب‌بحث میکنند.

کیزی پرسید کدام يك از آنها بنفع سیاهان کار میکند؟

تام جواب داد. فکر میکنم آبراهام لینکلن.

بعد ژرژ و تام باهم بیرون رفتند تا کمی قدم بزنند آنها شانه بشانه هم راه میرفتند و خواهر سارا گفت: نگاه کن. ماشالله هزار ماشالله قد باباش شده. دخترها کیزی و مری هم دنبال آنها دویدند اما ژرژ دستور داد که آنها برگردند و درشتن ظرفها بپادشان کمک کنند. ولی مثل اینکه بچه‌ها حرف پدشان را نشنیده باشند، بازم دنبال آنها میرفتند، تام گفت بهتر است بچه‌ها برگردید ما الان برمیگردیم.

تام با حالتی مؤدبانه پرسید، گوئی اینکه ژرژ کوچولوهم مثل شما علاقمند که مری خروسها بشه و آنها را پرورش بدهد. البته که هیچکس بهای شما نمیرسه و نمیتونه در مسابقات برای شما رقیب سرسختی باشه.

ژرژ پرسید استادت از آهنگری چقدر درمیآره، تام گفت فکر میکنم درهفته چند دلاری بشه، مقداری از آنرا به‌زنش میده تا جمع کند، باز ژرژ شروع کرد به‌تحقیر کردن و گفت دریکدقیقه‌از مسابقات میشود چندین برابر این را درآورد، تام خیلی جسورانه ولی مؤدبانه گفت اگر قرار باشد همه آهنگر باشند و یا همه خروس پرورش بدهند پس چه کسی بایستی در مزرعه کار کند تا ما بتوانیم از محصولی که بدست می‌آید غذایی بخوریم، هرکس باید کاری و حرفه‌ای را پیش‌سازد تا چرخ اجتماع بهتر و راحت‌تر بگردد، همه ماها لازم و ملزوم هم هستیم بعد ژرژ گفت: آیا فکر کردی که بتونی پولی پس‌انداز بکنی و با آن خودت را آزاد کنی و بعد هم مغازه‌ای برای خود باز کنی؟

تام گفت آه، این وقت زیادی میخواود، برای مغازه باز کردن هم پول زیادی لازم است.

ژرژ گفت: فکر میکنم ما‌ما بتو کمک بکند، فکر نکن که ما‌سامرد بدی است او‌مرد بسیار رئوف و مهربانی است، اما متأسفانه مادر و مادر بزرگت اینرا نمیدانند و در مورد او بدقتضاوت میکنند.

فصل صد و سوم

ژرژ میان بازیکنان شمال کالیفرنیا معروفیت خاصی داشت. در اواخر نوامبر ۱۸۵۵ ماسا جونت میهمانی بزرگی تشکیل داد و از بزرگترین خروس بازان منجمله اریک راسل که یکی از خروس بازان بنام انگلیسم، بود دعوت کرد تا در این میهمانی شرکت کند، مهمانهای زیاد برای این جشن دعوت شده بودند و بعد هم برای سرگرمی هرچه بیشتر مهمانها مسابقه‌ای ترتیب دادند، ماسالی هم دعوت شده بود مهمانها، هر کدام بهترین خروسهایشان را برای این مسابقه با خود آورده بودند.

عمو یامپی میگفت بنظر من این مهمانی توأم با بزرگترین مسابقات خواهد بود یادم هست ده پانزده سال پیش هم جشن بزرگی در مکزیک تشکیل شد و همه ثروتمندان و پولدارهای آترمان در آن شرکت کردند بعد هم مسابقه‌ای برگزار شد.

حدود سیصد خروس از بهترین خروسهای جنگنده در مسابقه بازی میکردند. یکی از مهمانها حدود نیم میلیون دلار برنده شد، و یادم هست که یکی از خروسها بمعادل وزنش از طلا بفروش رفت.

ژرژ و ماسا کمتر در انتظار مردم ظاهر میشدند و خیلی شدید سرگرم ترین دادن خروسها بودند و خودشان را برای مهمانی آماده میکردند. آنها روی ده خروس کار میکردند. مالیزی میگفت شنیده‌ام که ماسا در حدود پنج هزار دلار از حسابش برای مسابقه برداشت کرده و زتش که از این موضوع خیلی ناراضی است دعوای خیلی سختی با او کرده، چون این پول تقریباً معادل نیمی از پس انداز او میشد ماسا هم که از این دخالت بی‌جای زتش ناراحت شده گفته که پول مال خودم هست و به خود من مربوط میشود، هرطور که دلم خواست آنرا خرج میکنم.

سه هفته گذشت آنها ده خروس را که از بهترین‌ها بودند آماده ساخته بودند حدود چهار سال بود که تام بمزرعه ماسا لی برگشته و برایش مغازه‌ای باز کرده بودند و سرگرم کار بود و خیلی هم پشتکار پخش می‌داد. مانیلدا وقتی او را دید گفت: من بارها به پدربزرگ گفته‌ام که چرا در هزار دلار پولی را که با هزاران مشقت پس انداز کرده‌ایم از حسابش برداشت کرده تا در مسابقه شرط بندی کند، مثل اینکه اودیوانه شده، او میگوید پولی را که سالها جمع کرده‌ایم میشود در یک شب پیدا کرد.

تام گفت «مادر» میدونم که تو خیلی مهربانی و به پدربزرگ نصیحت میکنی، حتی باو گفته‌ای اگر این پولها را بیازد دوباره روزگارش سیاه خواهد شد.

مهمانی بزرگ نزدیک شده بود، آنها نمیتوانستند بین خروسها بهترین را انتخاب کنند و بگویند کدامیک بهتر از دیگری است، بهر حال مجبور شدند پنج‌تای آنها را انتخاب کنند، ماسا گفت، ژرژ میدونی که باید نیمه شب حرکت کنیم تا صبح زود آنجا باشیم تا فرصت کافی برای آماده شدن در مسابقه را داشته باشیم. هر دوی آنها برای شرکت در این مسابقه هیجان داشتند. بالاخره ساعت حرکت فرارسید و خروس بازان حرفه‌ای عازم جشن شدند.

در طول راه ژرژ به همسرش می‌اندیشید از اینکه سر او داد کشیده، ناراحت بود و بعد هم بخاطر اینکه حرفی زده باشد گفت ماسا راستش را بخواهید من دوهزار دلار با خود آورده‌ام و میخواهم حداقل آنرا دو برابر کنم، ماسا گفت خوبه با چهار هزار دلار بعدی میخوای چکار کنی؟

ژرژ برای اینکه دلیلی برای اینکار بیاورد گفت والا حقیقتش اینست که این پولها را جمع کرده‌ام تا شاید روزی بتوانم آزادی خود و فامیلم را بخرم البته می‌بخشید از اینکه اینطور رک و پوست کنده باشما صحبت میکنم صحبت آنها گل انداخته بود، سرانجام ماسا گفت الان چیزی را بتو میگویم که اصلا انتظار شنیدنش را هم نداری، میدونی که من در حدود هفتاد و هشت سال دارم و این آخرین مسابقه است که من در آن شرکت میکنم، بعد از این مسابقه تو و خانواده‌ات را آزاد خواهم کرد، تو هم میتوانی هر چه که پول بردی بمن بدی. و هر جا که دلت خواست دست زن و بچه‌ات را بگیری و بروی میخواستم منزل جدیدی برای خودم بسازم ولی می‌بینم که ارزشش را نداره و همینی که دارم کافیه بقیه برده‌ها را هم آزاد خواهد کرد فقط مالیزی و عمو پامپی را نگه میدارم تو میدونی که خودت و خانواده‌ات برای

من خیلی با ارزش هستید مثلاً تام حداقل دوهزار و پانصد دلار می‌ارزد به علاوه هنر آهنگریش برایم بیشتر ارزش دارد ولی همانطور که گفتیم با هر پولی که از تو بگیرم شماها را آزاد میکنم تا دیگه فکر نکنید که ماسالی مرد بدجنس و بد طبیعتی است ژرژ گفت «خدا عمرتان بدهد، از شما بخاطر محبتی که میکنید بی‌نهایت ممنون و سپاسگزارم، بدهم یا خودش گفت این راز را مخفی نگه میدارم تا روزیکه همگی آزاد شویم.

برای چند دقیقه‌ای هر دو ساکت شدند و هرکس در افکار خود غوطه‌ور بود بعد یکدفعه ژرژ به خودش آمد و متوجه شد که ماسا در عالم دیگری سیر میکند خیلی دلش میخواست تا بداند که او به چه چیزی می‌راندیشد.

بالاخره صبح شد و آنها هم به مقصد رسیدند، چند تا سفید پوست فقیر را دید که برای ماسا دست تکان میدادند و ماسا هم با مهربانی جوابشان را میداد سرانجام آنها در محلی توقف کردند و ماسا بجمع میهمانها پیوست ژرژ هم از فرصت استفاده کرد و سری به خروسها زد و بالهای آنها را ماساژ داد بعد صدای همه‌های بگوش رسید، ماسا چون همراه با چند نفر دیگر وارد جشن شدند و برای جمعیت دست تکان دادند همچو افرادی نو این جشن پیدا میشد، خیلی تند و سریع از میهمانها پذیرائی کردند و بعد هم مسابقه را شروع کردند در خلال این مدت هم ژرژ خروسها را کاملاً آماده کرده بود، داوران اسامی شرکت‌کننده‌ها را اعلام کردند بعد اعلام کردند رادولف با اریک راسل، خروس اولی سرخ‌رنگ و دومی خاکستری رنگ بود، سرانجام نام برنده اعلام شد، چندتا مسابقه که برگزار شد نوبت ماسا لی فرا رسید وقتی اسم ماسالی و یک مرد انگلیسی را اعلام کردند جمعیت هیاهویی براه انداختند و همگی صدا میزدند «تام‌لی، تام‌لی، تام‌لی»، بعضی اینکه ژرژ اسم تام‌لی را شنید یکی از ورزیده‌ترین خروسها را انتخاب کرد و بمصحنه آورد. کار وزن‌کشی خروسها که تمام شد خروسها را داخل محوطه انداختند تا پیکارشان را آغاز کنند، همه‌های بین جمعیت بود همه از ژرژ تعریف میکردند و او را یکی از بهترین مریبان میدانستند سروسده آنقدر زیاد بود که داور مسابقه را قطع کرد و از مصوبین تقاضا کرد تا سکوت را رعایت کنند و از طرفی هم تهدید کرد اگر سکوت برقرار نشود مسابقه ادامه نخواهد یافت، حضار هم با این تهدید کمی آرام‌تر شدند. در این موقع بود که مرد انگلیسی پهلوی ماسالی آمد و گفت عجب خروسهای خوبی تربیت کرده‌ای! موافقی ده هزار دلار شرط بندی کنیم؟ سکوتی بین

رشها

جمعیت برقرار شد همه به‌ماسالی نگاه میکردند تا ببینند اوچه جوابی میدهد، پس از لحظه‌ای ماسالی اعلام کرد من با این شرطبندی موافقم دو برابر آن چطور است حاضری شرط را دو برابر بکنیم؟ مرد انگلیسی سری جنباند و بعد هم مسابقه شروع شد دوخروس سرزنده و وزیده مرتب برای هم ژست می‌گرفتند و از تکنیک‌های خودشان استفاده میکردند تا بتوانند، باضربه‌ای کاری حریف را درخطر بیندازند حملات سریع وتند وتیز بود هر دوخوب مبارزه میکردند، بالاخره مسابقه برای پاتزده ثانیه تعطیل شد و بعد دوباره آنرا شروع کردند درآغاز دوخریف سرسخت ضربه‌های محکمی بهم زدند و خروس ماسالی ازفرصت استفاده کرد ضربه محکمی بهخروس حریف زد بطوریکه کمی او را بی‌حال کرد، در اینجا هم‌مهمانها بصدا درآمدند، تاملی، تاملی، سرانجام طولی نکشید که ماسالی برنده شد ژرژ گفت عجب پولی، این پولی است که ماسا همیشه آرزو میکرد که داشته باشد خوب حالا هم نصیبش شده بود و از طرفی هم رسک بزرگی کرده بود زیرا این شرطبندی بیش از نیمی از ثروت ماسا بود، ژرژ در این افکار بود که دید اریک راسل ترد ماسالی آمد و گفت: شما خروسهای خوبی دارید، من مایلم مسابقه دیگری با شما بدهم، البته ایندفعه هشتاد هزار دلار شرطبندی می‌کنم، اندام ژرژ از شدت ترس میلرزید، هشتاد هزار دلار پول بسیار زیادی بود ولی ماسا قبول کرد و ژرژ هم رفت یکی از خروسها را که هاگ مینامید و درپرش هم استیل بخصوصی داشت انتخاب کرد، خروس طرف مقابل سیاه‌رنگ بود و وزن هر کدام از آنها در حدود شش پوند میشد داور سوت شروع مسابقه را کشید، از همان آغاز مسابقه هر دوخروس روی هوا پریدند و حمله سختی را آغاز کردند بدجوری مبارزه میکردند بعضی اوقات گلاویز هم میشدند، صدا از هیچکس درنیامد و همه حاضرین بدقت مسابقه را دنبال میکردند، ولی مثل اینکه خروس رقیب در وضعیت بهتری قرار داشت زیرا خیلی بهتر حمله میکرد و بهتر ضربه میزد در اینجا بود که یک ضربه کاری بهخروس ماسالی زد و کار او را ساخت، ژرژ که طاقت دیدن این صحنه را نداشت مرتب خودش را گتک میزد و میگفت خدایا... خدایا بدهم به صحنه مسابقه رفت و خروس مرده‌اش را بلند کرد و بطرف کالسکه رفت صدا از هیچکس درنیامد، حضار مات و مبهوت شده بودند مرد انگلیسی ترد ماسالی آمد و گفت میدونم که این همه پول را نمیتونی نقداً بپرداز ای اما فردا شب درمهمانی شام ترا خواهم دید و درباره‌اش صحبت خواهیم کرد بعد با هم خداحافظی کردند ماسا با ژرژ

مرتب حرف میزد تا اینکه بالاخره گفت میدونیکه من چنین پولی را ندارم، عجب بد آوردیم حدس میزنم که از من بخواهد تا تو برایش چند سالی را کار بکنی بهت قول میدم که از زن و بچه‌هایت نگهداری کنم و بعد هم که برگشتی آزادت سازم، هر که آزادیت را هم از حالا در صندوقی امضاء کرده و میگذارم، زر زگفت ماسا، من مخالفتی ندارم هرچی شما بگوئید انجام میدم ولی چرا از حالا زن و فرزندم را آزاد نمیکنید، ماسا که از این حرف خودش نیامده بود گفت این فضولی‌ها بتو نیامده وقتی برگشتیم زود اسباب‌هایت را جمع میکنی و کاری که گفتم انجام میدی.

فصل صد و چهارم

بارفتن ژرژ، وضع ماسا هم خراب شده بود، زیرا پیوسته او در بازیهای میبخت به مشروب خوری زیاد میپرداخت و اخلاقش خیلی عوض شده بود، هم‌ااش بازنش دعوا میکرد و ایراد و بهانه میگرفت و سرش داد میکشید و شبی نبود که صدای داد و فریاد آنها شنیده نشود مالیزی میگفت بنظرم ماسا دیوانه شده که بیخودی اینقدر بهانه گیری میکند، از طرفی وضع خانواده ژرژ هم خیلی عوض شده بود، ویرجیل ازدواج کرده بود و زنش حامله بود، ماتیلتا نگران دوری همسرش بود، لوئیز بیشتر وقتها پیش خروسها بود و بقیه هم به نوعی سرگرم کار بودند، وضع مالی ماسا روز بروز بدتر میشد، بطوریکه اجباراً شروع کرد بفروختن خروسها روزی لوئیز دید که بین ماسا و مرد خریدار بهسر چند تخم مرغ چنان مشاجره ای در گرفته که بیا و بپرس، بالاخره خریدار موفق شد و حرفش را به کرسی نشاند و تخم مرغها را هم با خروسها بخرد راستی که عجب دوره و زمانه ایست هر لحظه دنیا بروفق مراد یکی است، یکی خوشبخت میشود و دیگری بروزیسپاه می نشیند، یکی را بر سر میبرند و دیگری به قمر، نیم قران ماسا روی خروسهایش زحمت کشیده بود و بازی روزگار را بین حالا مجبوره که این عزیزترین و نزدیکترین علاقه اش را به قیمتی نازل بفروشد. روزی خانم مالیزی متوجه شد که ماسا با استقبال کالسکه ای میسرو، مستقبل چهره ای ناشناس داشت، آنها تیکه او را دیدند، از خود میپرسیدند بجهت منظوری آنها آمده، بعد آنها رفتند به منزل ماسا تا در وقت بیدار بودند و چراغشان روشن بود، حتی مالیزی که کنجکاوانه آنها را زیر نظر داشت متوجه شد که زن ماسا به اطاق خوابش رفت ولی مهمان و ماسا همچنان بیدار بودند و صحبت میکردند.

صبح روز بعد ماسا و مهمانش رفتند بمطلی که تام در آنجا مشغول کار بود دوست ماسا پرسید «پسر چنتمال داری؟»

دیست و دو سال آقا، بعد پرسید شنیده‌ام که شما از برده‌های مذهبی هستید؟ تام جواب داد دهمه خانواده مامذهبی هستند و انجیل میخوانند. مهمان ماسا پرسید: «شما سواد خواندن و نوشتن دارید؟» تام گفت: «خیر آقا آنقدر کلمات تکرار شده‌اند که همه‌اش را از حفظ شده‌ایم». بعد گوئی که نیروئی ناگهانی باو میگفت مواظب حرفه‌سایت باش، یکسوقت چیزی نگوئی که مادر و مادر بزرگ سواد دارند.

سپس آنها بطرف مزرعه رفتند تا از بقیه برده‌ها بازدید کنند، مالیزی با عجله پیش تام آمد تا بفهمد درباره چی با او حرف میزدند. تام گفت: «فکر میکنم موضوع فروش برده‌ها حالا چه کسی را معامله کنند نمیدانم، شاید هم تنها مرا معامله کنند و با همگی ما راه. مالیزی از شدت ناراحتی زد زیر گریه اشکی بود که از پهنای صورتش جاری بود. چنان گریه میکرد که سنگهای بیابان هم دلشان بحال اومیسوخت.

صبح روز بعد خانم ماسا به مالیزی گفت برای صبحانه اشتهائی ندارد اما ماسا و مهمانش صبحانه مفصلی خورده بودند، سپس ماسا به مالیزی گفت همه برده‌ها را صدا کن تا جلوی در جمع شوند، همه آنها جلوی در منزل ماسا جمع شدند ماسا با صدای بلند و گرفته‌ای گفت: «قصدم بعضی از شماها را بفروشم، قیل و قالی در گرفت ماتیلدا و سایرین همه‌کس کردند که مهمان فریاد زد: «خضه شوید» من یک برده فروش هستم و برای این منظور هم دختری دارم شما دوتا، شما دوتا دختر را میگم در ردیف اول بایستید تو، آننگر تو را میگم تاسه هزار دلار قیمت داری، شنیدم ماتیلدا همس آشپز خوبی است او را هم بقیمت خوبی خواهم فروخت بقیه راهم حداقل یکی هزار دلار میفروشم ماتیلدا با صدای لرزان و ناراحتی پرسید: «آیا ما را یکجا معامله کرده‌اید؟».

مهمان گفت: بنا باصرار خانم لی من شما را یکجا خریداری کرده‌ام ولی موقع فروش تک‌تک میفروشم تا سود بیشتری عایدم بشود.

ماتیلدا و مادر بزرگ کیزی گفتند، خدایا، متشکریم، خدایا متشکریم یا عیسی مسیح در اینجا تام سؤال کرد درباره مادر بزرگ کیزی و خاسم مالیزی و عمو پامبی چی؟ ماهمه بهم پیوسته‌ایم تمام عمرمان را در کنار هم گذرانده‌ایم، ماسا اجازه دهید ما کار کنیم و خون بهای آزادیمن را خودمان بپردازیم.

ماسا که تام را خیلی دوست میداشت در جواب او گفت: من که دشمن شماها نیستم بلکه من احتیاج زیادی به پول دارم، خیلی خوب اگر برای

هر کدام از آنها سیصد دلار پیرنازید، آزادید.

همان ماسا دوباره شروع کرد بحرف زدن دستور داد چهار روز مهلت دارید، تا اسباب و اثاثیه اتان را بسته بندی کنید، صبح شنبه بدنبالتان خواهم آمد، سپس از آنجا دور شدند.

چهار روز مهلتی که او داده بود زودسپری شد، همگی ناراحت و گریان بودند و بالاخره مادر بزرگ کیزی کمی بخودش جرئت وشهامت داد و گفت: ساکت باشید، شماها بروید، ما اینجا میمانیم، چیزی به آمدن زُرژ نمانده امیدواریم که او پس اندازی داشته باشد تا بتواند ما را بخر، و آزاد کند و گرنه اینجا میمانیم تا او پولی جمع کند و آزادمان سازد.

شب آخر راهمگی بیدار بودند بجز عمو پامپی که در کلبه اش بخواب فرورفته بود آنها مرتب حرف میزدند از گذشته ها از جدائیها و از سرنوشتی که در انتظارشان بود سرانجام صبح شد، کالسکه ای از دور نمایان گشت کالسکه میآمد تا آنها را باخود ببرد. وقتی داشتند سوار میشدند، کیزی کوچولو گفت عمو پامپی کجاست؟

خانم مالیزی گفت «دیشب دیدم که میرفت بکلبه اش تا بخوابد فکر میکنم هنوزم خوابه».

کیزی کوچولو گفت «پس من میرم تا از او خداحافظی کنم».

بدر کلبه عمو پامپی که رسید چندین بار آنرا بصدا درآورد اما صدائی نشنید اجباراً داخل کلبه شد، عمو پامپی در رختخوابش دراز کشیده بود و بی حرکت خوابیده بود، کمی او را برانداز کرد اما صدای نفسش در نمیآمد خوب که دقت کرد متوجه شد که پیرمرد مهربان بادنیا وداع کرده دست از این جهان شسته است.

فصل صد و پنجم

روز یکشنبه، در مزرعه جدید ماسا موری و خانمش و همه فامیلش بطرف کلیسا رفتند، و این فرصتی بود برای آنها که دیداری دسته‌جمعی داشته باشند.

بردگان ماسا لی بهمحل جدید آمده بودند، و درست يك هفته بود که برای ارباب جدیدشان کار میکردند، تا اینکه ماتیلتدا آنها را دوره جمیع کرد و گفت: من نمیخواهم باین زودی قضاوتی کرده باشم، در این يك هفته که من در آشپزخانه بودم و برای ماساموری غذا می‌بختم با خانم موری صحبت‌هایی داشتم، بنظر میرسد که آنها میسحیان خوبی باشند، فکر میکنم اینجا خیلی بهتر است ولی باین تفاوت که ما ژرژ را در کنترامان نداریم، مادر بزرگ کیزی هنوز در مزرعه ماسالی کار میکند، حالا شما چه عقیده‌ای دارید؟

ویرجیل گفت تا آنجا که من فهمیدم این ماسا چیزی از کشاورزی نمیداند ماتیلتدا جواب داد: بخاطر اینکه او قبلاً کارمند اداره‌ای بوده و هنگامیکه عموش فوت میکند باین مزرعه می‌آید. ویرجیل ادامه داد: من با ماسا صحبت کرده‌ام، مثل اینکه میخواهد نگهبانی برایمان بگذارد و مواظب کار کردن ما باشد اما من با این عمل مخالفت کردم و از او خواستم اجازه بدهد ما مدتی کار بکنیم چنانچه نتیجه کارمان رضایت‌بخش نباشد. آنوقت نگهبان برایمان بگذارد.

آشغورد میان حرفهای او دوید و با صدائی تقریباً عصبی گفت: منکه طاقت دیدن نگهبان را ندارم و از همین امروز سعی میکنم راندهان کسارم را زیاد کنم تا ارباب از این فکر منصرف شود.

ویرجیل ادامه داد: اما دوستان ماسا با او گفته‌اند اگر بردگان را بحال خودشان بگذارید، کم کار میکنند و از کار فرار میکنند مواظب باشید هر وقت ماسا بخواهد از جلوی شما عبور کند، من با صدای بلندی فریاد

میزنم بیشتر کار کنید، می‌فهمید که منظورم چیست؟
آشورد گفت: «آره می‌فهمیم».

ماتیلدا از تام پرسید، چندبار دیده‌ام که با ماسا صحبت میکردی خوب توجه عقیده‌ای داری؟ تام کمی فکر کرد و گفت: من هم کاملاً باشماها موافقم اینجا خیلی بهتر است و همانطور که گفتی ماسا درکشاورزی تجربه‌ای ندارد، ولی ما باید به‌ما نشان بدهیم که خودمان قادریم کارهایمان را بخوبی انجام دهیم.

همه‌گفته‌های تام را تأیید و تصدیق کردند ماتیلدا اضافه کرد: «وظیفه دشواری بعهده من گذاشته شده من باید خانم ماسا را تحریک کرده و تحت تأثیر قرار دهم تا لیلی‌سو و آریا زن و بچه ویرجیل را بخرد و پیش ما بیاورد، قبلاً او قول داده که موافقت شوهرش را بگیرد تا مادر بزرگه کیزی را هم پیش ما بیاورد».

سال ۱۸۵۶، فصل دروی محصولات فرارسیده بود، ماسا از اینکه برداشت محصول خوب و رضایت‌بخش بود، از ویرجیل و بقیه آنها تشکر کرد ماتیلدا باعلاقه زیادی غذاهای خوشمزه درست میکرد و از همه پذیرائی میکرد، تام هم کارش گرفته بود و خیلی مشهور شده بود، قطعات آهن را باشکال مختلف درمی‌آورد تا مورد استفاده قرار گیرد.

معمولاً روزهای یکشنبه ماسا سری به تام میزد و از نزدیک کارهای او را بررسی میکرد و همیشه از تلاش او اظهار رضایت میکرد، ماسا همجا از تام تعریف میکرد آنقدر که باعث شدا کثر دوستانش کارهایشان را به تام بدهند تا برایشان انجام دهد، روزنامه‌های محلی مقالاتی درباره تام نوشتند و او را بعنوان بهترین و پرمهارت‌ترین آهنگر معرفی کردند. از پولهایی که تام در می‌آورد ماسا از هر دلار دستش را باو میداد، تام هم پولها را به مادرش میداد تا در کوزه‌های ذخیره کند، کیزی کوچولو و مری بزرگ شده بودند اولی نوزده ساله و دیگری هفده ساله شده بودند، روزهای یکشنبه آرایش میکردند، برای تام نوشیدنی و غذا میبردند. روزی تام متوجه شد که خواهرانش بطور عجیبی توجه مردها را به‌خودشان جلب کرده‌اند، و شنید که مادرش به آنها میگوید «من که کور نیستم، می‌بینم که رفتارشان در پیش مردها چه جور است».

کیزی کوچولو میگفت «تا آنجا که بیاد دارم در مزرعه ماسا لی مردهای جوان را ندیده بودیم، حالا هم که باینجا آمده‌ایم چشمان باین مردها افتاده، خوب دست خودمان نیست آخه ما هم احساس داریم». حرفهای آنها

ادامد یافت بعضی از کلمات را تام می‌شنید بعضی‌ها را هم نمی‌شنید. چند هفته گذشت، مری مرد مورد علاقه خود را پیدا کرد، روزی از مادرش خواست که با ماما صحبت کند و از او بخواهد تا با فروش او موافقت کند. ماتیلدا که از این حرف‌ها دلخور و ناراضی بود چنان جواب تند و ناخوشایندی بدمری داد که او بی‌اختیار زد زیر گریه.

ماتیلدا با تام گفتگویی کرد و از او خواست که بیشتر مواظب خواهرهایش باشد و با آنها اجازه ندهد که با مردهای غریبه رفت و آمد کنند، البته او با ازدواج آنها مخالف نبود ولی راضی هم نبود که آنها ازدواج کنند و از او دور شوند ولی تام حرف‌های مادرش را قبول نداشت و میگفت شما اشتباه میکنید.

بالاخره آنها باید شوهر کنند و تشکیل خانواده بدهند و... مگر ویرجیل را نمی‌بینی که از دوری زنتی چقدر ناراحت و غمگین است.

ماتیلدا گفت: من بیشتر باین می‌اندیشم که فامیل مادر حال از هم پاشیدن است تمام سعی ما این بود که همیشه در کنار هم باشیم ولی حالا می‌بینم که دست روزگار قصدمار را از هم جدا کند. همینطور که الان عده‌ای از ماها هنوز ترد ماسالی کار میکنند و ما هم تا بحال موفق نشده‌ایم آنها را باینجا بیاوریم تام بفکر فرورفت، میدانست که معادش از دوری مادر بزرگ کیزی و ژرژ و بقیه غم بزرگی را بدوش میکشد، مادرش را کمی دلداری داد تاجائیکه رشته صحبت عوض شد، ماتیلدا پرسید: توکی ازدواج میکنی؟ تام میخواست بهر ترتیب که شده موضوع را عوض کند، «فورا گفت» من بیشتر باین می‌اندیشم که چطور میتوانیم، مادر بزرگ و خواهرسارا و خانم مالیزی را هم باینجا بیاوریم، ولی تا بحال چقدر پول جمع کرده‌ایم؟ ماتیلدا با کمی شمارش و فکر گفت «هشتاد و هفت دلار و پنجاه و دوست»

تام سری تکان داد و گفت خیلی کم است، ما باید بیشتر از این‌ها پس‌انداز کنیم.

ماتیلدا یکدفعه گفت «نمیدانم چرا بی‌اختیار بیاد حرف‌های پدرت افتادم که همیشه از پدر بزرگش تعریف میکرد و میگفت او برای اینکه بداند چند سال دارد هرماه سنگی را در کوزه‌ای میانداخت، و از روی شمارش آنها سالی معلوم میشد، خیلی دلم میخواست بدانم حالا او چند سال دارد تام گفت با بودن مادر بزرگ کیزی که حدود هفتاد سال دارد من فکر میکنم او بایستی تا بحال مرده باشد».

ماتیلدا گفت ممکنه او مرده باشه ولی دلم میخواست راجع باوبیشتر میدانستم و حتی میتوانستم حدس بزنم چه شکل و قیافه‌ای داره، تام که از این بحث زیاد راضی نبود سعی کرد صحبت را عوض کنه، وگفت راستی مامی راجع به ازدواج من سؤال کردی تازه‌گی‌ها من دختری را دیده‌ام که اسمش آیرین^۱ است و بیشتر مردم هم او را رنی^۲ صدا میکنند و متعلق بهماسای ثروتمندی بنام ادوین‌هالت^۳ است ماتیلدا که از این حرف بسیار خوشحال شده بود، با صدای بلندی گفت آه خدای من، خدای من، فرزندم تو بهترین و عزیزترین فرزندان من هستی، حتماً ماسا را وادار میکنم تا آن دختر را بخرد، در حالیکه به پشت تام میزد گفت: میدانم که تو هم روزی ازدواج خواهی کرد، تو بهترین پسر روی زمینی، تام از اینکه میدید مادرش برای اولین بار بعد از مدتها اینهمه خوشحال و خندان است، نشانه‌هایی از وجد و نشاط در چشمانش و در چهره‌اش ظاهر شد.

* * *

1. Irane

2. Reeny

3. Edwin Holt

فصل صد و ششم

چند ماه گذشت، روز یکشنبه ما با صدای زنگ ماتیلدا را پیش خود خواند و گفت به تام بگو تا فردا بیاید اینجا.

روز بعد تام جلوی در منزل ما آمد، ارباب با صورتی خندان به تام گفت که خانم و آقای ادوین حالت از کارهای او اظهار رضایت کرده‌اند و خانمش نقشه‌ای برای تمویض پنجره‌های منزلشان دارد و تقاضا کرده که تو برای ساختن آنها با آنجا بروی کارت عبوری باو داد و آدرس کامل منزل آنها را هم نوشت و باو داد تام حرکت کرد و آدرس را پی‌گیری کرد تا به منزل آنها رسید، خانم ادوین حالت از او بگرمی استقبال کرد و بعد هم نقشه را باو نشان داد و او را برای اندازه‌گیری پنجره‌ها تنها گذاشت، تام از پله‌ها بالا رفت وقتی داشت به پله‌های آخر میرسد چشمش به مدحتری افتاد که داشت با دستمالی شیشه‌های پنجره‌ای را پاک میکرد.

فوراً کلاهش را برداشت و گفت «سلام خانم» او هم جواب داد سلام آقا بعد با لبخند شیطنت‌آمیزی از کنار تام دور شد، این لبخند اصمق قلب تام اثر گذاشت و فکر کرد چقدر دختر زیبا و طنازی است، بعد یکمرتبه بفکر فرو رفت و اخمهایش درهم رفت اگر شوهر داشته باشه، اگر نامزد داشته باشه، امیدوارم که اینطور نباشه تند و تیز پنجره‌ها را اندازه‌گیری کرد و قول داد که ظرف دو ماه آنها را بسازد و تمام کند، فوراً بمحل کارش برگشت با علاقه و کوشش زیادی روی در و پنجره‌ها و نقشه‌ایکه خانم ادوین باو داده بود کار میکرد. در ضمن کار افرادی که از جلوی مغازه او رد میشدند لحظاتی می‌ایستادند و به هنر دست او خیره میشدند، او بدون توجه با آنچه که در اطرافش میگذاشت بکارش مشغول بود تا اینکه درست سرفولی که داده بود درها و پنجره‌ها را بموقع آماده کرد و آنها را برای ما ادوین برد، خانم ادوین تا چشمش به تام و هنر او افتاد چنان ذوقزده شد که بجهمایش را صدا زد تا بیایند و از نزدیک هنر او را!

بینند، همگی تام را تحین کردند و باو تیریک گفتند.
تام مشغول کار گذاشتن پنجره‌ها شد و در این فکر بود که آن دختریکه،
قبلا در اینجا دیده بود حالا کجا است. طبقه اول تمام شد وقتی طبقه دوم
را شروع کرد چشمانش مرتب آن دختر را جستجو میکرد ولی او را ندید،
کم کم کارش باتمام میرسید که ناگهان آن دختر از در وارد شد و گفت:
«سلام آقا، تام جواب داد «سلام».

آیرین گفت: در آشپزخانه داشتم غذا می‌پختم تا شنیدم شما آمده‌اید،
آمدم تا شما را ببینم، تام گفت من فکر میکردم کاشما کلفت این خانواده‌ایم،
آیرین جواب داد من دوست دارم کارهای مختلف بکنم، یکدقیقه اینجا
هستم، دقیقه بعد جای دیگری کار میکنم تام پرسید «استمان چیست؟» او
جواب داد «آیرین» ولی مرا رنی صدا میکنند اسم شما چیست؟ «تام».

تام از فرصت استفاده کرد و پرسید «خانم آیرین، آیا شما با کسی هم
رابطه دارید؟ آیرین گفت تا امروز که با کسی رابطه نداشته‌ام، دلیل اینکه
آمدم اینجا این بود که فکر کردم شما خیلی خجالتی هستید. گفتگوی
آنها آنقدر ادامه یافت که متوجه گذشت زمان نشدند، از آن پس تام از
ماسا اجازه میگرفت که هر یکشنبه نزد آیرین برود، او هم مخالفتی نمیکرد.
تام با کالسه پیش آیرین می‌آمد باهم به جای خلوتی میرفتند و بیشتر
اوقات آیرین حرف میزد و از گذشته خانواده‌اش تعریف میکرد، و ضمن
صحبت‌هایش از مادرش حرف میزد، که چطور از دست ماسائی که پیشش
کار میکرد فرار کرده و به جنگل گریخته، در جنگل سرخپوستان او را
پیدا کرده و در آنجا با مردی آشنا شده و خلاصه اینکه این آشنائی باعث
شده تا من بدنیا بیایم، بعد هم سفیدپوستان به آنجا حمله کردند و ماسا
ادوین هم مرا از کسی که ما را اسیر کرده بود خرید، و از بچگی به این
سرزمین و این مزرعه آمدم، ماسا ادوین مرد بسیار خوبی است و از من
بخوبی نگهداری کرده، تا با امروز که من بزرگ و برومند شده‌ام، آیرین
همچنان حرف میزد تا چشمش به گل رزی افتاد از تام خواست که نگهدار
پیاده شد و آنرا چید و گفت من از بچگی گل رز را خیلی دوست داشتم
البته تام هم بیکار نمی‌نست هر جا که چشمش به آهن پاره‌ای می‌افتاد آنرا
برمیداشت تا در آینده ازش استفاده کنند و چیزی بسازد.

مانیلا از جریان آشنائی تام با آیرین با خبر بود، تام او را درجه‌ها
تمام وقایع زندگی می‌گذاشت و هیچ چیز را از او مخفی نمیکرد و درباره
هر چیزی بیشتر با مادرش صحبت میکرد و از او صلاح و مصلحت میکرد

تام را دلهره‌ای فرا گرفته بود، از این می‌ترسید که آینده و سرنوشت‌چلوی خواستهای او را بگیرد، چون او میدانست که آیرین بیش از حد به ماسایش علاقمند است، و از این موضوع خیلی ناراحت بود، زیرا می‌ترسید که همین علاقه باعث جدائی آنها بشود، دوم اینکه میدانست که ماسای آیرین هرگز با فروختن او موافقت نخواهد کرد، اینها و مسائل دیگری از این قبیل چنان تام را آشفته کرده بود که او را لحظه‌ای از فکر کردن و غم و غصه خوردن تنها نمیگذاشت.

روز یکشنبه بعد که تام برای دیدن آیرین آمد، وضع پریشان‌وآشفته تام باعث شد تا آیرین علت آنرا جويا شود، تام دچی شده که اینقدر ناراحت بنظر میرسی؟

تام جواب داد «چیزی نیست».

آیرین گفت «البته من نمی‌خواهم در فکر و کار تو دخالتی بکنم ولی چرا تو همیشه چیزهایی را که در افکارت هست درخودت پنهان میکنی و حتی درباره آنها با من مشورت هم نمیکنی».

تام میدانست که آیرین واقعاً دختر مهربان و خونگرمی است و آنچه را که میگوید باطنی است نه ظاهری بنابراین سر حرف را باز کرد. آخمیدانی برادرش ویرجیل مدتهاست که از زنش جدا زندگی میکند، چون زن او متعلق به ماسائی است که اجازه نمیدهد ایندو با هم زندگی کنند، درست عین آنچه که برای ویرجیل اتفاق افتاده برای من هم اتفاق خواهد افتاد، من فکر میکنم زندگی زناشویی دور از هم بر ایمان غیر ممکن است، آیا ممکن است ماسا ترا بفروشد، آیرین که تا حالا ساکت بود و بدقت بهمرفهای تام گوش میداد خیلی تند و سریع گفت: هر وقت اراده کنم. و از ماسا بخواهم او با فروش من موافقت خواهد کرد خیال تو از این بابت کاملاً راحت باشد، تام پرسید «مثلاً تو را چند خواهد فروخت؟»

آیرین گفت هر مقدار که ماسای تو پیشنهاد کند، ماسا ادوین هم موافق است.

تام که پسر خجالتی بود، از این سؤال و جوابها خجالت کشیده بود و کسی سرخ شده بود، آیرین هم که متوجه این موضوع بود گفت از آنجا که تو خجالتی هستی سعی میکنی اول من حرفی را پیش بکنم و اگر پیشنهادی هم باشد اول من عنوان کنم، هیچ میدونی که من مدتها بود که منتظر این سؤالها بودم، حالا هم که آنها را مطرح کردی مثل اینکه بار مرا سبک کرده‌ای.

آفتاب را تام به منزلش برگشت، تا سپیده دم صبح بخواب نرفت و به‌آیرین، به‌این دختر زیبا، به موهای سیاه و بلندش، به اندامش که چون مرمری سیاه خوش‌تراش و طناز بود می‌اندیشید، هر روز که می‌گذشت علاقه او به‌آیرین بیشتر میشد، عشق و علاقه برای او مرز وحد نگذاشته بود و از آتش و حرارت آن می‌سوخت و دم برنمی‌آورد، در رؤیا او را داشت و در خیال در کنارش زندگی میکرد اما تمام اینها رؤیا بودند بالاخره این عاشق سینچاک تصمیم گرفت برای معشوقش که به گل رز علاقه زیادی داشت از فلزات مختلف گل رز زیبایی درست کند و باو تقدیم نماید با استادی و مهارت گل‌قشنگی درست کرد و او را به یگانه کسی که از صمیم قلب دوستش میداشت تقدیم کرد.

فصل صد و هفتم

خانم امیلی حالت متوجه شد که چشمان آیرین اشک آلود و صورتی غمگین و گرفته دارد صدایش زد و گفت «بمن بگو موضوع چیست؟» آیرین که از خجالت سرش را بریز افکنده بود درباره عشقی نسبت به تام حرفهایی زد و بعد هم گفت دوتا ماسای جوان هستند که قصد دارند با او روابطی برقرار کنند و بی اختیار بغضش ترکید و گریه سرداد، خانم حالت او را ساکت کرد و بهنگام شب با آقای حالت در این باره صحبت کرد تا جائیکه تصمیم گرفته تا اجازه بدهند هر چه زودتر آیرین را به ماسای تام بفروشد و از اینکه او جوان هنرمندی مثل تام را برای خود انتخاب کرده بود آنها بسیار خوشحال بودند، چرخ زمان موافق با این دو دل داده پیش میرفت تا جائیکه ماساها با هم صحبت کردند و قرار و مدار عروسی این عشاق دلباخته را گذاشتند، و تصمیم گرفتند تا جشن را در منزل آقای حالت برگزار کنند، همه دوستان و آشنایان در این جشن شرکت داشتند، تام گل رزی به آیرین داد، آیرین گفت این گل خیلی قشنگ است من هیچوقت از او دور نخواهم شد همانطور که لحظه‌ای از کنار تو دور نخواهم ماند.

ماتیلدا پی در پی سلامتی و میمنت این ازدواج شراب می‌نوشید، سوئین گیلاس را که می‌نوشید به آیرین گفت «تو حتی خوشگلت تر از تمام زیبارویان روی زمین هستی، خوشحال و سرورم از اینکه تام خجالتی ترا پیدا کرد و پیشنهاد ازدواج بتو داد، آیرین با صدای طنز آمیزی گفت «تام چنین پیشنهادی را نکرده» مهمانها زدند زیر خنده، شور و نشاط و بزن و بکوب لحظه‌ای قطع نمیشد، عده‌ای میرقصیدند، عده‌ای گپ میزدند عده‌ای مشروب می‌نوشیدند، عده‌ای ناظر و میزبان مهمانها بودند تا دیروقت شب جشن ادامه داشت، نیمه‌های شب داماد و عروس زیبایش با عده‌ای از همراهان عازم منزل تام شدند. و از این لحظه زندگی آنها رنگ و بوی

جدیدی بخود گرفت و آینده‌ای را شروع کردند که هیچکس از لحظه‌هایش خبر نداشت.

تام در هفته اول ازدواجش خیلی سرحال و با نشاط بود و بیشتر از حجم معمول می‌خندید و با مشتریانش خوش و بش میکرد، سیاهان مرتب پیش او می‌آمدند و او تبریک میگفتند و کارهای تازه‌ای باو سفارش میدادند و او هم با آنها گرم میگرفت تا جائیکه مغازه او کم‌کم پاتوق سیاهان شده هر روز عده‌ای آنجا جمع میشدند، و از هر دری سخنی میگفتند، تام آنچه را که می‌شنید به آیرین و مادرش میگفت و روزی گفت شنیده‌ام که رئیس جمهور بوچانان^۱ با آبراهام لینکلن که میخواهد بردگی را لغو کند مخالف است.

لیلی‌سو که توسط ماساموری خریداری شده بود میگفت از ماسای قبلی‌ام شنیده‌ام که لینکلن قدی بلند، مستانی کشیده، صورتی زشت و بدنی پرمو مثل میمون دارد، و در کلبه‌ای کتیف بزرگ شده و رفتارش مثل سیاهان است. آنقدر به سیاهان علاقه دارد که اصلاً حاضر نیست آنها برده باشند با آمدن آیرین و لیلی‌سو کارهای مزرعه بهتر و بیشتر پیش میرفت آیرین شها بیدار میماند و با دستهای هنرمندش برای برادر شوهرهایش، خودش و ماتیلدا لباس میدوخت.

خانم ادوین که لباسهای قشنگ را به تن ماتیلدا میدید گفت داین لباسها خیلی قشنگ است، من متعجبم چطور آقای حالت راضی شد چنین هنرمندی را با این قیمت مناسب بما بفروشد. آیرین هنرمند، مرتب با پارچه‌های رنگارنگ لباسهای متنوعی برای آنها میدوخت و زندگی آنها بکلی رنگ عوض کرده بود، روزی آیرین به ماتیلدا گفته مثل اینکه چیزی تو شکم من حرکت میکند، بنظرم بله، همین روزهاست که صاحب فرزندی بشم.

ماتیلدا از خوشحالی آهی کشید و گفت دانشااله که دختر باشد، تا من مثل یک عروسک ازش نگهداری کنم، دوران حاملگی آیرین شروع شده بود هر روز شکم او بزرگتر میشد ولی با همه این احوال اولمطلبهای دست از کار نمیکشید، برای آنها لباس میدوخت، لباسهایشان را اطو میزد و صبحها هم که در مزرعه کار میکرد. از طرفی دیگه کیزی کوچولو با ایموس که خدمتکار راه‌آهن بود و بعد هم به هتلی رفته و در آنجا کار

1. Buchanan

میکرد آشنا شده بود و روهم ریخته بودند.

ماتیلدا روزی به آیرین گفت «من از دو چیز خیلی ناراحتم و رنج میبرم. یکی اینکه می‌ترسم این دختر و پسر زیادی بهم نزدیک بشوند و دیگر اینکه با مسافرت‌های زیادی که ایموس با قطار میکند می‌ترسم که آندو باهم فرار کنند، زیرا کیزی تن به هرکاری میدهد.»

یکشنبه بعد بود آیرین متوجه شد که چقدر کیزی کوچولو نسبت به ایموس علاقمند است و باو افتخار میکند، جلوی همه با او بگردش می‌رود و اصلاً بدور و اطرافش توجهی ندارد، تازه از او می‌خواهد آنچه را که در قطار می‌بیند برای خانواده او تعریف کند، ایموس هم با آب و تاب هیچ‌گفت دستگاهی درست شده که در اطاقی نزدیک راه‌آهن است و بوسیله سیم به شهرهای دیگر اتصال دارد، و اخبار را با تیک‌تیک کردن بطور خودکار روی کاغذ می‌آورد. تام پرسید، بدون حرف زدن اینکار را میکنند؟ بله، میتونه تمام خبرها را از شهرهای مختلف گرفته و بما بدهد. دستگاه خیلی عجیبی است تا از نزدیک طرز کارش را نبینید متوجه نخواهید شد که من چه می‌گویم.

بعد پرسید راستی تام کارگاه آهنگری راه‌آهن را دیده‌ای؟ تام گفت: یکبار که از آنجا رد میشدم دیده‌ام، ایموس اضافه کرد تمام قطعات لازم قطارها در آنجا تعمیر میشوند، سندان‌های آن تا هفتصد پوند وزن دارد. تام سوتی کشید و گفت: اوه، خیلی زیاد است، سندان من دویست پوند است بسختی میتوانم آنرا جابجا کنم.

کیزی خواهش کرد تا ایموس از هتل حرف بزند.

ایموس گفت آه بله، هتلی که خانم نانسی اداره میکند دارای سی اطاق و شش توالت است و مسافران هم خیلی پولدارند، برای هر شب با غذا و صبحانه بایستی یک دلار بپردازند، بعضی از آنها از سروشمندان معلوم است که افراد متشخص و سرشناس هستند، بیشتر آنها می‌آیند تا قراردادهای مهمی ببندند در ضمن پاداش خوبی هم به کارکنان هتل میدهند.

رژر کوچولو گفت «نمیدانستم که تو هم برای خودت مسئولیتی داری و خانه و زندگی را اداره میکنی.»

ایموس گفت «بله خانم نانسی میگوید، کار در راه آهن و هتل بهترین کاریست که وجود دارد.»

فصل صد و هشتم

ژرژ خروسی درحالیکه سوار بر اسب بسود بطرف منزل ماسالی میتاخت، همینکه به آنجا نزدیک شد متوجه شد منزل ماسا ویران شده و علفهای هرزه جلوی نرده‌ها را پوشانده‌اند، داخل منزل شده از مرغ و خروسها و گربه و سگی که سالها در آنجا بود کمترین اثری ندید بطرف کلیه‌ها آمد، خانم مالیزی را دید که جلوی کلبه نشسته و مشغول پختن غذا است، کمی که جلوتر رفت گفت خانم مالیزی منم ژرژ مالیزی که قدرت بینابیش را از دست داده بود، طرف صدا برگشت و حرکتی نمود و گفت «آه» توئی سالها بود که صدایت رانشیده بودم، کجا بودی ژرژ کی آمدی؟ در این مدت چیکار میکردی ژرژ گفت انگلستان رفته بودم، راستی زخم، بچه‌هایم دوستانم کجا هستند؟

خانم مالیزی که گوئی حافظه‌اش را از دست داده، کمی فکر کرد و گفت خانواده‌ات کجا رفته‌اند، مادرت کمی جلوتر از اینجا بخاک سپرده شده و خواهر سارا کنار او بخاک رفته، مگر سر راهت قبر آنها را ندیدی؟ ژرژ که از این اخبار بسیار ناراحت شده بود پرسید زخم‌چی، دخترم چی؟ مالیزی گفت آه، آره مدتها قبل ماسا آنها را فروخت، در این موقع ژرژ دید که ماسا از پله‌های ساختمان بالا میرود بطرف او رفت و گفت «ماسالی، ارباب صورتش را برگرداند تا چشمش به ژرژ افتاد با تعجب پرسید توئی ژرژ او را در آغوش گرفت و گفت خیلی وقت پیش بایستی می‌آمدی بیا تو ببینم، برام تعریف کن، میخوام باهم مشروبی بخوریم، مدتهاست که با هم مشروب نخورده‌ایم، بیا بشین، لیزی شیشه کجاست لیزی که زن من و پیری بود گفت «الان میام» همینکه آندو نشستند ژرژ پرسید ماسا خانواده من کجا هستند؟

ماسا گفت قبل از اینکه حرفی بزنیم مشروبی بزن، مدت‌هاست که یکدیگر را ندیده بودیم کجا بودی؟ گفت انگلستان، راسل از من تقاضا کرد که مدت بیشتری آنجا بمانم درست پنج‌سال نزد او بودم، بعد هم بطرف آمریکا حرکت کردم، هفت روز طول کشید تا به آمریکا رسیدم، ماسا گفت از اینکه مادرت فوت شده متأسفم من جای مناسبی را برای او انتخاب کردم و آنجا دفنش کردم ژرژ موضوع را عوض کرد و گفت «ماسا بخاطر میآوری که قول دادی من و خانواده‌ام را آزاد خواهی کرد؟»، ماسالی که گوئی از این سؤال زیاد خوشش نیامده بود گفت حالا کمی مشروب بخور و بعد هم گیلاسش را بر کرد و گفت «سلامتی تو» ژرژ ادامه داد «از خانم مالیزی شنیدم که شما خانواده مرا فروخته‌اید».

ماسا گفت آره، مجبور بودم، حتی تمام مرغ و خروسها را هم اجباراً فروختم. مجبور بودم بخاطر فرار از دست طلبکارها تمام چیزهائی را که عمری با آنها دلبستگی پیدا کرده بودم بفروشم، ژرژ از شدت عصبانیت نزدیک بود که سر آن پیرمرد فریادی بزند. ماسا ادامه داد «پس چون من خیلی فقیر و بی چیز شدم، در اینجا برای تغذیه روزانه هر چه دستمان برسد میخوریم، دیگر از آن زندگی و از زرق و برق آزمون خبری نیست اما حالا که تو آمده‌ای نور امیددی در دل من زنده شد، میتوانیم دوباره فلاحت کنیم و گذشته‌ها را دوباره زنده کنیم، بین الان من هشتاد و سه سال دارم. سعی نکن که سرم داد بزنی، ژرژ که دلش بحال پیرمرد برحم آمده بود گفت اگر عصبانی شدم، بیادش آمده که روزی ماسا گفته کاغذی را برایت امضاء کرده و در گاوسندوق نگهداشته‌ام، ماسا پشت سر هم گیلاس‌های مشروب را سرمی‌کشید، چشمانش خمار و از حال طبیعی خارج شده بود، ژرژ پرسید ماتیله‌ای من و بقیه کجا هستند؟

ماسا گفت آنها را آقای موری که مزرعهٔ تنباکو دارد خریده آنها نزدیک ایستگاه قطار در آلاباماس که نزدیک اینجاست زندگی میکنند ژرژ اسم این محل را بخاطر سپرد، بعد از گذشته‌ها حرفهائی زدند، از اینکه چطور خروسها را تربیت میکردند و عمو منیگو قبل از آنکه برای مسابقه‌ای در نیواورلند برود دار فانی را وداع گفت، ژرژ خیلی افسرد، بود، دلش میخواست که بازم مشروب بخورد از ماسا اجازه گرفت، ماسا میتوانم از این شرابها بخورم، ماسا گفت آره حتماً مال خودته، حتماً بخور ژرژ گفت شما ماسای خوبی بودید و هستید، ماسا گفت حداقل سعی کردم که خوب باشم سر ماساکم کم‌روی می‌زرف، ژرژ هم که کمی گرم‌شده بود یکم تیره‌روی دوپاش

بلند شد و بمجستجوی آن صندوق پرداخت، تمام کتوها را دید تا اینکه آن بسته را پیدا کرد درش را باز کرد میان پولخوردها واسکناس‌های بهم پیچیده آن کاغذ را یافت، ازخانه ماسا خارج شد، وقتی داشت از آنجا دور میشد، خانم مالیزی را دید، باوگفت که باید از آنجا برود ازهم خداحافظی کردند وژرژ بدنبال مزرعه‌ایکه زن وفرزندش درآنجا بود روانه شد حتی پشتش را هم نگاه نکرد.

فصل صد و نهم

ژرژ خیلی تند و سریع بطرف آن مزرعه میرفت تا اینکه بآنجا نزدیک شد همینکه ژرژ بآنجا نزدیک شد، آیرین که مشغول فروکردن برگهای تنباکو داخل نوعی مایع معطر بود تا چشمش به ژرژ افتاد فریاد زد، ژرژ خروسی، ژرژ خروسی، ژرژ نزدیک آمد و گفت «آیا مرا می‌شناسی؟» آیرین گفت نه من هرگز تو را ندیده‌ام ولی وصف ترا از تام و مامی و ماتی‌دا شنیده‌ام، ژرژ گفت «آه زنم، پسر».

— آنها کجا هستند، تو کیستی؟ من زن تام هستم و بزودی هم صاحب فرزندی خواهم شد، ژرژ آهی کشید و گفت «پس تو زن تام هستی. از این بابت خیلی خوشحالم».

آیرین با فریاد همه را خبر کرد آنها آمدند و دور ژرژ جمع شدند و یکدیگر را در آغوش گرفتند، استقبال گرمی از ژرژ کردند هر کس چیزی میگفت و حرفی میزد تا اینکه نوبت ژرژ رسید و گفت برای شماها خبیر بدی دارم کیزی و خواهر سارا و خانم ماسا فوت کرده‌اند، سپس از ملاقاتی که با خانم مالیزی و ماسا داشته حرفهایی زد و بعد هم کاغذ آزدایش را که از صندوق ماسا کشف کرده بود بآنها نشان داد، از مافرتش تعریف‌هایی کرد و گفت ماسا از او درخواست کرده بود تا مدت بیشتری آنجا بماند و به سفیدپوستها درس بدهد و اضافه کرد در انگلستان سیاهان در ناز و نعمت بسر می‌برند و اصلاً زندگیشان با برده‌های سیاه قابل مقایسه نیست و در آنجا برای آنها احترام خاصی قائل هستند، در مدتی که در این کشور زندگی کردم درسهای تازه‌ای از زندگی آموختم توانستم مقدار زیادی پول جمع کنم، بدمم که مدت قراردادم تمام شد راهی آمریکا شدم، هفت روز طول کشید تا با آمریکا رسیدم، در اینجا هم تغییراتی دیدم، خیلی از سیاه‌ها صاحب آب و ملک هستند و آپارتمان دارند و خیلی‌ها هم زندگیشان با گذشته فرقی نکرده و همچنان برده و برده‌وار زندگی میکنند. تام پرسید: آیا این‌ها

را هم از آنجا خریده‌ای؟ ژرژ جواب داد. بلی یک مرد آزاد بایستی یک اسب داشته باشد، آنرا هفتاد دلار خریدم، اسب خوبی است سپس ادامه داد که با پولهاییکه همراه آورده‌ام قصد دارم تازندگی جدیدی را شروع کنم، زندگی آنها با آمدن ژرژ بیش از پیش گرمی خاصی پیدا کرده بوده دیگر در چهره هیچکس غم و اندوه وجود نداشت همه شاد و مسرور بودند و با اشتیاق بیشتری بکارهایشان میپرداختند روزها ژرژ به کارگاه تامسری میزد چندساعتی را پیش او می‌نشست و باسیاهانی که برای سفارش کار با آنجا می‌آمدند صحبت میکرد، روزی آریا پسر چهارساله ویرجیل که پسر بسا هوشی بود از ژرژ پرسید «معنی آزادی چیست؟» ژرژ که فکر میکرد نممكن است کسی او را وادار کرده تا جاسوسی و تحقیق کند پرسید کی این حرف را بتو یاد داده که سؤال کنی؟ آریا گفت هیچکس فقط خودم میخواهم بدانم، سپس سؤال دیگری کرد، مادر بزرگ گفته که شما با خسروس می‌جنگید، چطور با او می‌جنگید، ژرژ دست آریا را گرفت و بداخل کلبه ماتیلدا برد و با حوصله درباره جد و جده پدر بزرگ و مادر بزرگ وبالاخره درباره کوتتا و بل حرفهایی زد و سرگشت همه را با آب و تاب برای او تعریف کرد وقتی به کوتتا رسید گفت او در آفریقا زندگی میکرد روزی میخواست از تنه درختی برای خودش طبلی درست کند که او را گرفتند و به ناپل آوردند، سپس به پروجنیا آورده شد در آنجا بود که با بل آشنا شد ...

روزی ژرژ همراه تام به مرکز شهر رفته بودند تا خرید کنند در آنجا از جلوی مغازه شخصی با اسم کت گذشتند، آقای کت تام را صدا زد و گفت پسر «سطل آبی برایم بیاور». تام دستورش را اطاعت کرد، لکن دوباره او دستور داد تا برایش سطل آبی بیاورند. ژرژ که از این دستورات ناراحت و عصبانی بود، فوراً ورقه آزادیش را نشان داد، کت بدون اینکه خودش را بیازد گفت بسیار خوب «در کجا زندگی میکنی؟» ژرژ جواب داد نزد آقای موری، گفتمی آقار، موری، پیش او خواهم آمد و در این باره با او صحبت خواهم کرد، ژرژ و تام به مزرعه‌اشان برگشتند، روز بعد کت را دیدند که به ساختمان آقای موری میرود پس از چند ساعتی از آنجا خارج شد آقای موری تا هنگام شام چیزی نگفت، لکن وقتی که موقع خوردن شام فرار رسید روگرد به ماتیلدا و گفت همین الان فوراً میخواهم ژرژ را

بینم، ژرژ را خبر کردند تا بیاید وقتی ژرژ بمنزل آقای موری آمد، شنید که او میگوید حتماً دیدی که کلانتر سابق آقای کت اینجا آمده بود او میگوید طبق قانون سیاهانی که آزاد میشوند بیش از شصت روز اجازة ندارند که در این سرزمین اقامت کنند، ژرژ گفت پس شما میخواهید که من از اینجا بروم، آقای موری گفت: خانوادهات برای من بخوبی کار کردهاند، ولی چه میشود کرد، قانون است و اجرای قانون بر همه لازم است. اما تو میتوانی بمنوان برده نزد من بمانی، من از تو بخوبی مواظبت خواهم کرد. ژرژ و ماتیلدا ساعتها در این باره حرف زدند و بحث کردند.

ژرژ چاره را در این دید که مجدداً به بردگی بازگردند ولی ماتیلدا بهتر دید که او آزاد بماند، زیرا این اولین دفعه‌ای بود که فردی از خانواده آنها آزاد شده بود. آنشب را تا دیر وقت باهم به گفتگو نشستند، ژرژ گفت اگر من بروم بزودی بازخواهم گشت، بگذارید فرزندانمان بدانتسد که پدر بزرگشان کوتا کینته کی بوده و چقدر برای آزادی تلاش کرده‌ام من قول بدهید که چنین کاری را خواهید کرد همه قول دادند بعد ژرژ گفت با ماتیلدا حساب کرده‌ام درست، چهار روز دیگر میتوانم اینجا بمانم ولی اینرا بدانید هرچاکه بروم مجدداً نزد شماها باز خواهم گشت و درکنارتان خواهم بود، از یکدیگر مواظبت کنید تا من برگردم، اینرا گفت و از در خارج شد.

فصل صد و نهم

در اوایل نوامبر ۱۸۶۵ بود که تام با عجله کارش را تمام کرد تا برای صرفشام بکلبه‌اش برود او و آیرین بدون هیچ گفتگویی شامشان را خوردند و باتفاق هم با دختر شش‌ماهه‌اشان ماریا بطرف کلبه ماتیلدا رفتند، آیرین که دوباره حامله بود، در آنجا مشغول درست کردن کیک برای سال جدید شد، عده زیادی از آشنایان در کلبه ماتیلدا جمع بودند، تام مدتی نشست و به حرفهای آنها گوش داد و پس از لحظه‌ای شروع به صحبت کرد و گفت شنیدم ما ما لینکلن بریاست جمهوری برگزیده شده، خوشبختانه این ریاست جمهوری مخالف بردگی است و بزودی موفق خواهد شد تا همه ما را آزاد سازد و حقوق از دست رفته ما را بما بازگرداند در این مملکت دوستگی عجیبی وجود دارد آنها تیکه در شمال زندگی میکنند مخالف برده و برده‌فروشی هستند برعکس آنها تیکه بر این‌جا زندگی میکنند با برده و برده‌فروشی موافق بوده هر روز بیش از پیش باین کار دامن میزنند، بالاخره روزی خواهد رسید که هیچکس دیگر برده نخواهد بسود آشفورد گفت «مطمئناً آن‌روز را ما نخواهیم دید و مزه‌اش را هم نخواهیم چشید».

آیرین گفت بنظر منم غیر ممکن است، زیرا برای هر کدام از برده‌ها در جنوب در حدود هشتصد تا نهصد دلار پول داده‌شده و تصور نمیکنم کسی حاضر باشد که این پولها را از دست بدهد.

آشفورد گفت «این آزادی بدون جنگ و خونریزی میسر نیست».

ویرجیل: بدیختی ما در این است آنها تیکه مخالف برده‌گی هستند در شمال زندگی میکنند و در جنوب هیچکس پیدا نمیشود که مخالف برده‌گی باشد ماتیلدا گفت امیدوارم که خطرات از ما دور باشد، تام از خیلی‌ها شنیده بود که بزودی در این سرزمین جنگی علیه برده‌گی و برده‌فروشی شروع خواهد شد، البته نمی‌خواست چیزی در این باره بمخاطبانش بگوید

لکن آتش مجبور شد تا آنچه را که میدانست برای آنها تعریف کند. «دوستان من بدانید و آگاه باشید، شورش در این سرزمین در شرف تکوین است، بزودی جنگ شروع خواهد شد».

آهمن گفت: «باید بنظر میرسد که سفیدپوستها بخاطر سیاهان با هم بجنگند. روزهای بعد بخوبی دیده میشد که این مسئله کاملا جدی است، کالکها بیشتر رفت و آمد میکردند در گوشه و کنار اجتماعات کوچک و بزرگ تشکیل میشد. جشنها و مناجزات زیادی انجام میگرفت البته تمام این مسائل در پس پرده اتفاق میافتاد و سفیدپوستها سعی میکردند که سیاهان از آن بوئی نبرند و بخاطر همین بود که جلوی آنها حرفی نمیزدند. روزی تام از ماتیلدا پرسید عکس العمل های موری و خانمش چطور است، او گفت هر وقت من داخل اتاقشان میشوم موضوع صحبت را عوض میکنند من اینرا کاملا دریافته و چهره آنها میخوانم، تام گفت نمیتوانیم بایستی خودمان را کر و لال و بی تفاوت نشان بدهیم ولی ماتیلدا که خیلی کنجکاو بود. نتوانست جلوی خودش را بگیرد و شبی بعد از اینکه خوردن شام تمام شد از خانم موری پرسید «این روزها حرفهای زیادی در باره آزادی سیاهان شنیده میشود، آیا صحت دارد؟ البته که ما دوست نداریم وضع محسوب فطری بمخطر و دردمر بیفتد، راستی شما در برابر هر گونه حادثه‌ای از ما مواظبت میکنید؟».

خانم موری گفت «فکر نمیکنم شماها بدردمر بیفتید، ما از شماها محافظت میکنیم». و وقتی که ماتیلدا جریان گفتگوش را برای خانواده‌اش تعریف کرد همگی زدند زیر خنده بعد تام گفت «یکی از سیاهان جسور به ما سایش گفته هیچ تا بحال دیده‌اید که دوسک با هم برای استخوانی بجنگند؟ آری ما همان استخوان هستیم».

گریستس فرا رسید و سال جدید بدون اینکه جشنی گرفته شود شروع شد هر روز بحث درباره آزادی سیاهان داغ‌تر و داغ‌تر میشد، تام از زبان عده‌ای سیاه شنیده بود که کلاستر تکراس آقای دیویس با ریاست جمهوری آقای لینکلن برای آزادی سیاهان موافق است، حتی بیست هزار سرباز جنگی نیز تهیه و تدارک دیده است.

کیزی کوچولو در مزرعه مشغول چیدن برگ تنباکو بود که دید عده‌ای سوار بر اسب از کنار مزرعه گذشتند و آنها چیزی را می‌گفتند و دور میشدند کیزی هر چه گوش داد نتوانست بفهمد آنها چه می‌گویند، بطرف مزارع تام رفت و آنچه را که دیده بود برای او تعریف کرد، تام که منتظر

چنین روزی بود، فوراً بطرف سواران رفت، به کنار جاده که رسید نزدیک راه آهن عده‌ای جمع شده بودند و اعلامیه‌ای را که با تلگراف فرستاده شده بود میخواندند، یکی از سیاهان که اعلامیه را خوانده بود بانوق و شوق فریاد میزد، بالاخره لینکلن بیاری ما شتافت... نمیتوان باور کرد، آزادی، آزادی، آزادی بطرفداری از ما بیا خواسته وبر علیه اربابان وبرده فروشان قیام نموده جنگ شروع شد، آقای دیویس وسربازانش برضد شورشیانی که مخالف آزادی برده‌ها بودند جنگیدند، عده زیادی کشته شدند و سرانجام عده‌ای سیاه آزاد شد، آزادشدگان سوار بر کشتی‌ها شدند عده‌ای از این برده‌ها که بخاطر سالها زندگی در کنار ماساها بآنها خو گرفته وانس و الفتی پیدا کرده بودند خمگین وفاراحت زندگی گذشته را بدرود می‌گفتند و در حالیکه اشک میریختند بسوی زندگی آزاد پیش میرفتند.

فصل صد و یازدهم

در يك شب طولانی، تام دو مرتبه از خواب بیدار شد، دستان آیرین را در دستش گرفت، آیرین از شدت درد فریاد می‌کشید، آنقدر بلند فریاد میکشید که ماتیلدا را که در کلبه‌اش هنوز بخواب نرفته بود بطرف خود کشاند همگی اهل خانواده با نجا رفتند، تام از اطاق بیرون رفت و زنها همگی در اطاق جمع شدند، چهره زیبای آیرین، معصوم و قشنگ‌تر از همیشه شده بود، قطرات درشت عرق سرو صورتش را خیس کرده بود لحظه‌ای صدای آه و ناله او قطع نمیشه تا اینکه یکبارہ او ساکت شد، اندکی بعد هم ماتیلدا از اطاق خارج شد و به‌تام خبر داد که دو مین فرزندش بدنیا آمد. برادرهای تام دستی به‌پشت او زدند و باو تبریک گفتند. ولی تام زیاد خوشحال نبود، چون او خیلی علاقه داشت که فرزندش پسر باشد ولی این خواست پروردگار بود و زنش دختری برایش بدنیا آورده بود، خوب چه میشود کرد سرنوشت است و با سرنوشت هم نمیتوان جنگید هر چه خدا بخواهد همان خواهد شد روز بعد ماتیلدا ترد تام آمد قبل از اینکه حرفی بزند، تام گفت میدانم که باید راجع به چیزی صحبت کنم، سپس همگی را جمع کرد و طبق رسوم قبلی برای آنها داستان کوتا کیتته را بازگو کرد، همه آنها معتقد بودند که روح مادر بزرگ کیزی هم در آنجاست و بمحرفهای آنها گوش میدهد. دوباره جنگ شروع شده و باوج خود رسیده بود، تام مرتب تلاش و فعالیت میکرد و آنچه را که مرد نیازسیاهان بود برایشان می‌ساخت، از آنها می‌شنید که ریاست جمهوری آقای لینکلن مانند یک پسر بچه بخاطر سیاهان برده میگردد.

جنگ و خونریزی با شدت هر چه تمامتر ادامه داشت هر روز صدها نفر کشته و یا زخمی میشدند.

لیلی سوکهاز آریا پسر مریض پرستاری میکرد میگفت: من دیگر فکر آزاد شدن را از سرم بیرون کرده‌ام، بقیه هم کم‌وبیش همین افکار را

داشتند.

بهار سال ۱۸۶۲ کلانتر کت که قبلا هم نزد ماسا آمده بود تا دربارهٔ رُز صحبت کند مجدداً به ملاقات ماسا آمد، طولی نکشید که ماتیلتدا به تام خبر داد که ماسا میخواهد او را ببیند، تام فکر کرد که ممکن است که میخواهند او را مانند بعضی دیگر از سپاهان به جنگ بفرستند، باخونسردی کامل سوی اطاق ماسا رفت ماسا گفت «کلانتر کت را که می‌شناسی، او میخواهد تو برای مدتی برای اسبهای او و سربازانش نعل درست کنی و با آنها را تعمیر کنی تا آنها بتوانند بهتر و راحت‌تر بجنگند تمام بدون معطلی برسید «آیا باید به جبهه جنگ بروم»؟

کت جواب داد «نه فقط تو در محوطه تعلیمی خواهی بود، یک هفته پیش ما هستی و هفته دیگرش نزد ماسا موری، از ماسا پرسید که آیا با این پیشنهاد موافق هستی یا خبر؟ موری پاسخ داد «البته، من خوشحالم که بتوانم سهمی در پیروزی جنگ داشته باشم».

سپس به تام گفت که کارت عبوری برایت خواهم نوشت تا از فردا صبح بتوانی کار جدیدت را شروع کنی. بعد کت رو کرد به تام و گفت: «میدانی آنجا محل نظامی است، جای وقت تلف کردن نیست، باید خیلی سریع کار کنی».

روز بعد تام داخل محوطه نظامی شد، سربازان مشغول تمرین تیراندازی بودند سربازی جلو آمد و گفت کیستی، تام جواب داد برای نعل کردن اسبها آمده‌ام بعد او را بسوی چادری بردند، در هفته اول او از صبح تا شب متوالیاً کار میکرد هفته بعد که بکلبه‌اش برگشت متوجه شد لیلی سو و بقیه اهل خانواده‌اش غمگین و ناراحت و افسرده‌اند، آریا پسر کوچک ناپدید شده بود، همه باین خاطر ناراحت بودند، بالاخره پس از جستجوی زیاد او را در پشت در اطاق ماسا موری پیدا کردند هفته‌های دوم و سوم بود که تام در چادر نظامی بر میبرد و در آنجا کار میکرد، شبی وقتی به خواب رفته بود از صدای از خواب پرید، چکش در دست گرفت و از چادر بیرون پرید، دید که پسر بچه‌ای سفید پوست در میان آشغالها دنبال چیزی میگردد ولی ناگهان ناپدید شد و فرار کرد، نگهبانان متوجه تمام شدند فوراً بطرفش آمدند و از او پرسیدند که قصد داشتی چه چیزی را بدزدی؟

تام حقیقت ماجرا را تعریف کرد آنها به حرفهای او خندیدند و مسخره‌اش کردند یکی از آنها او را به چادری برد که زندان بود و باو دستور

دادند اگر تکان بخورد او را خواهند کشت، تام چاره‌ای نداشت، روی زمین دراز کشید تا سپیده‌دم فرارسید، کلانترکت بمحل زندان آمد و از او توضیح خواست وقتی تام دوباره حقیقت را گفت او جواب داد این چرت و پرت‌ها را قبول ندارم، «اینجا زندان است و جای نزدی نیست بخاطر می‌آوری که ما قبلاً همدیگر را دیده‌ایم، علاوه من آن پدر نابکار و بدجنس ترا دیدم، و خیلی چیزها درباره شماها میدانم مواظب باش تا در اینجا عمل خلافی از تو سر نزنند سپس باشلاقی چندین بار با وضو زده و بدهم او را با وسائش ترد ماسا موری فرستاد، ماسا که از جریان باخبر شد از او پرسید آیا خوب هستی؟ تام جواب داد، از نظر جسمی ناراحتی ندارم ولی از نظر روحی باید بگویم که دیگر حاضر نیستم که بآنجا بروم.

ماسا گفت تو ارشد خانواده‌ات هستی، ما بتو اطمینان داریم، از تو محافظت میکنیم فقط منتظریم تا این جنگ لعنتی با آمریکائی‌ها تمام شود و دوباره زندگی‌گشتیمان را ادامه دهیم.

از آن پس تام در مزرعه و مغازه‌اش هر دو جا کار میکرد بهار ۱۸۶۲ آیرین حمله شد، جنگ همچنان ادامه داشت تمام بیمارستان‌ها از زخمی‌های جنگی پر شده بود و زندانها پر از اسیران و افراد سیاسی بودند.

شب آیرین گفت: تام من از بس چیزهایی درباره جنگ و خونریزی شنیده‌ام خسته شده‌ام، هر شب صحبت ما از جنگ و جنگجویان است، چرا ما بخصوص نمی‌پردازیم در این اثنا بود که آنها صدائی را شنیدند، صدا نزدیک‌تر و نزدیک‌تر میشد، آیرین از جایش بلند شد و درب را باز کرد تام همان پسر بچه‌ای را دید که در چادری که برای کت کار میکرد دیده بود و همین پسر بود که در سرهای زیادی برایش درست کرده بود، پسر بچه از آیرین پرسید که غذائی برای خوردن داری؟ آیرین گفت مقداری نان جو از دیشب مانده، بعد هم رفت تا نان را برای او بیاورد، تام هم فرصت را مناسب دید و از او پرسید آیا تو جاسوسی هم میکنی؟ باشنیدن این حرف پسرک پافشاری گذاشت شب بعد که افراد خانواده تام دور هم جمع شده بودند، ماتیلدا درباره آن پسرک گفت که او از من غذائی خواست همینکه رفتم برایش غذا بیاورم دیدم جام بلوری نیست و مفقود شده ولی بعداً متوجه شدم که دریائین پله‌هاست «تام گفت چون من نسبت باو مظنون بودم دنبالش کردم تا دستگیرش کنم و فکر میکنم بهمین دلیل او آن جام را گذاشته و فرار کرده. آیرین گفت ممکنه بازم او برگردد باید خیلی مواظبش باشیم،

صبح روز بعد دوباره پسرک برگشت، آیرین ماسا را خبر کرد و ماساموری آمد و از پسرک پرسید که چه می‌خواهد، پسرک گفت من در حال مسافرت هستم می‌خواستم در جنگ شرکت کنم ولی آنها قبول نکردند، زیرا مس شازده سال دارم حالا هم بدون غذا مانده‌ام، ماسا خواهش می‌کنم اجازه بدهید در اینجا بمانم و برای شما کار کنم.

ماسا که دلش برحمت آمده بود، گفت «است چیست؟» ژرژ جانسون ماسا پرسید از دیده‌بانی و مراقبت اطلاعاتی داری؟ جانسون گفت خیر ولی هر چه که شما بگوئید انجام خواهم داد.

ماسا موری گفت: اطاقی در آنجا هست فعلاً در آنجا بمان تا ببینیم چه کاری می‌توانم بگویم. ماتیلتا بطور پنهانی به محرفهای آنها گوش میداد فوراً بقیه را از ماجرا باخبر کرد و گفت باورم نمیشود بنظرم ماسا دیوانه شده نتاید باین خاطر که این بچه هم مثل اوسفید پوست است خواسته باو کمکی کرده باشد.

روز بعد ژرژ جانسون کار جدیدش را شروع کرد، به برده‌ها گفت از اینکه شماها از من متنفرید سرزنشتان نمیکنم، شماها بمن مهربانی کردید و شکم گرسنه مرا سیر کردید، کاری که سفیدپوستان در جاهای دیگر نکردند. ماسا موری در حق من خیلی مهربانی کرد و مرا هم بعنوان نگهبان استخدام کرد از همه شماها متشکرم و از شماها می‌خواهم که با من مخالفت نکنید.

همه بدقت به محرفهای جانسون گوش میدادند و بسندهم کسار روزانه شروع شد هنگام صرف شام جانسون گفت «من از خانواده فقیری هستم همگی آنها در جنگ جانشان را از دست داده‌اند و مرا بیکه و تنها گذاشتند تا جائیکه باعث شد من اینجا بیایم و بعنوان نگهبان استخدام شوم متأسفانه از این شغل اطلاعی ندارم بمن بگوئید چه بایستی بکنم.»

ویرجیل که قبلاً عهده‌دار اینکار بود توضیح داد که کسار بسیار ساده‌ای است هر وقت که دیدی ماسا دارد نزدیک میشود سرکسائیکه کسار میکنند داد بزن و مثل برده با آنها رفتار کن روز بعد که ماسا برای بازدید از کارها به مزرعه آمد. جانسون با صدای بلندی شروع بداد و فریاد کرد و مرتب با آنها دستور میداد که تندتر کار کنید ماسا پرسید کارها چطور پیش می‌رود، جانسون گفت سیاهها خوب کار میکنند اما برای اینکه پیشرفت بیشتری در کارها پیدا شود احتیاج است که یکی دوهفته فرصت داشت باشیم.

ماسا با رضایت سری تکان داد و رفت

آیرین سومین دختر را بدنیا آورد و اسمش را وینی گذاشت کارها طبق معمول ادامه داشت، شبی از شبها لیلی سو گفت راستش را بگم من از این پسر جانسون خیلی خوشم آمده، مایلدا گفت بنظر میرسد که همه از او خوششان میآید و محبت او در دل همه افتاده است.

فصل صد و نوازدهم

بنظر میرسید شمال و جنوب آمریکا بهم گره خورده‌اند. توافقی بین این دو منطقه ایجاد شده بود، تام مطمئن بود که آنها به آزادی نزدیک شده‌اند.

روزی ماتیلدا شنید که ماسا قصد دارد ژرژ جانسون را برای کاری به جای دیگری بفرستد، طولی نکشید که ژرژ نزد آنها آمد و گفت من باید برای انجام کاری مدتی از اینجا بروم ولی زود برمیگردم. همه آنها از این حرف تعجب کردند، ژرژی برای چه مقصودی میخواست برود. آشفورد گفت «همینکه شکمش سیر شد، حالا می‌بینید که مدارچه کار میکند».

ماتیلدا گفت «اوه، ساکت باش آشفورد تو همیشه حرفهای نومی - کلنده میزنی».

حدود یکماه از این قضیه گذشت، خبر آوردند که ژرژی با دختر فقیری که حامله‌است و شکمش چون کدو برآمده شده دارند می‌آیند، وقتی ژرژی به جمع دوستان قدیمی‌اش پیوست گفت می‌بینید این مارتا است، زن منه من پا و قول داده بودم هر وقت که جانی برای ماندن پیدا کنم بدنالش بروم، حتی نمیدانستم که او حامله‌است و بزودی بچه‌ای برایم می‌آورد، وقتی بدنالش رفته متوجه این موضوع شدم خوب مارتا چرا با آنها سلام نمیکنی؟ مارتا با تواضعی خاص به همگی سلام کرد و گفت ژرژ از شماها خیلی تعریف کرده، آنقدر از خوبی شماها گفته که حد و حسابی ندارد خیلی دلم میخواستم دوستان باوفا و صمیمی او را ببینم، خوشحالم که با زوی خودم رسیدم.

ژرژی گفت «من هنوز راجع به مارتا چیزی به ماسا نگفته‌ام، همین

امروز جریان را باو میگویم، حداکثرش اینه که ما را از اینجا بیرون میکنه، عیبی نداره».

ماتیلدا گفت: فکر نمیکنم ماما اینقدر سنگدل و بیرحم باشه، و بخواهد شماها را بیرون کنه.

ژرزی از او خواست که این خبر را بماما برساند، ماتیلدا گفت با کمال میل، فوراً نزد خانم ماما رفت و جریان برگشتن ژرزی و زرش را برای او تعریف کرد، خانم ماما گفت عیبی نداره، این موضوع را بماما بخواهم گفت البته نمی‌توانم از قول او حرفی بزنم ولی مطمئنم که او هرگز آنها را بیرون نخواهد کرد، ماتیلدا فوراً پیش ژرزی آمد و او را از جریان صحبتش با خانم ماما باخبر کرد و گفت که نگران نباش، ماتیلدا و آخرین تصمیم گرفتند به مارتا کمک کنند، و باو گفتند حالا تو حمله‌ای، ما خودمان پخت و پز میکنیم و لباسهایت را می‌شوئیم، تو مراقب خودت باش تا انرژی و نیروی لازم برای زائیدن داشته باشی. مارتا آنقدر ضعیف و لاغر بود که آخرین به ماتیلدا گفت عجب دختر ضعیفی است، حتی باندازه یک پرنده هم قوت و نیرو ندارد.

بعد هم به ژرزی گفتند تو نمی‌بایستی او را با این حال با اینجا می‌آوردی شاید چیزی اتفاق بیفتد، تو اصلاً متوجه نیستی، شاید نوزادت تلف شود.

ژرزی گفت: بهر حال من هنوز باورم نمیشود که باید پدر شوم! ماتیلدا که دلش بحال مارتا می‌سوخت، مرتب میگفت اون آنقدر ضعیفه که حتی استخوانهایش هم کاملاً دیده میشه، الان هم خیلی دیر شده و نمیشود برایش کاری کرد، طفلکی آینده و عاقبتی خوش نخواهد داشت، آخرین زمره می‌کرد «خدایا، هیچوقت فکر نمی‌کردم که سفیدپوستی هم باین فقیری باشه».

دو هفته بعد تقریباً موقع وضع حمل مارتا رسیده بود، بیچاره دخترک با آن بدن نحیف و لاغرش دردشیدی را تحمل میکرد، ماتیلدا و آخرین هم بیالیشی بودند و از او پرستاری میکردند و مواظب بودند تا زودتر او وضع حمل کند، بالاخره نوزاد بدنیا آمد، آخرین از ناراحتی بیرون پریدهایش از شدت ناراحتی میلرزید و نمیتوانست خبر تولد نوزاد را به ژرزی بدهد و بالاخره بازحمت زیاد گفت ژرزی فرزندت دختره، اما او مرده است.

فصل صد و سیزدهم

بعد از ظهر سال ۱۸۶۳ ماتیلدا جلوی صف برده‌ها آمد و گفت و دیدید که آن مرد با اسبش پیش ما رفت حامل تلگرافی است که رئیس جمهوری آقای لینکلن آزادی ما را اعلام کرده است، این خبر باعث شد تا سیاهان آقای موری وضع خود را دگرگون به‌پندارند، هر هفته که می‌گذشت انتظار برای آزادی و الفاء بردگی بیشتر میشد. و با اینکه این روزها برده‌های آقای موری جنب و جوشی از خود نشان میدادند معذالک تام همچنان بی‌علاقه به‌اخباریکه جریان داشت به‌کارش ادامه میداد، شنیده‌میشد که آمریکائی‌ها به‌رجائی که حمله کنند همه را غارت و چپاول میکنند حال و اموال مردم را امیدزدند و با آتش میکشند، ولی این پیروزی آنها زیاد هم بادوام نبود، طلوی نکشید که چارلستون سقوط کرد و سرانجام در سال ۱۸۶۵ جنوب آزاد شد. برده‌ها از محل‌های خود به‌خیابان بزرگی که سرراشان بسود آمدند، قبل از اینکه آنها با آنجا برسند صدها برده دیگر باین خیابان آمده بودند، همه از خوشحالی بالا و پائین می‌پریدند و فریاد می‌کشیدند و آواز می‌خواندند و عده‌ای هم دعا میکردند «آزادی، آزادی، آزادی،...» متشکریم خدای بزرگ سرانجام آزادی!...

تا این خوشی پایدار نبود زیرا چند روز بعد از این جشن خبر آوردند که لینکلن کشته شده غم و غصه در چهره همه دیده میشد، اشک از دیدگان همه سرازیر بود و غم و ماتم عجیبی سراپای آزادشدگان رافرا گرفته بود، بردگان لینکلن را چون پیغمبری ستایش میکردند و همین خاطر بود که با شنیدن مرگ او همه بسوگ نشسته بودند.

در ماه می ماساموری از ماتیلدا خواست تا تمام برده‌ها را جلوی درب ساختمانش جمع کند ماسا قیافه‌ای غمگین و ناراحت داشت، اشک در چشماش حلقه زده بود، در حالیکه قطرات اشک از گوشه چشمانش سرازیر بود گفت طبق این نامه که بمن رسید، مجبورم که امروز همه شماها

را آزاد اعلام کنم.

از امروز همه شماها آزاد هستید، هرجائی که دلتان بخواهد میتوانید بروید، اگر خواستید میتوانید در اینجا بمانید و برای من کار کنید و در عوض مزد و حقوق دریافت کنید. از این خبر جنب و جوش و همه‌ی درصف بردگان بپاخواست، همه فریاد میزدند شادی میکردند میرقصیدند، آریسا پسر لیلی‌سو که بیمار و بستری بود بمحض شنیدن آزادی خود و خانواده‌اش از بسترش بیرون پرید و بطرف آغل خوکها و گوسفندها و مرغها رفت و فریاد زد از امروز شماها هم آزادید. همینطور که ما آزادیم.

بعد از این، خانواده ماتیلدا تصمیم گرفتند هر کدام به محلی که مورد علاقه‌اشان بود بروند ولی ماتیلدا مانع اینکار شد، او معتقد بود که این کار باعث میشود تا خانواده ما از هم پاشیده شود و اگر ژرژ خروسی هم برگردد آنها را نمیتواند پیدا کند. تام هم حرفهای ماتیلدا را تأیید و تصدیق کرد و گفت «ماهیمکدام در حال حاضر وضع مالی خوبی نداریم، آزادی که پول نمیشود پس بهتر است مدتی اینجا بمانیم تا وضعمان بهتر شود، خود من از همه شماها بیشتر علاقه دارم تا از اینجا بروم ولی اینکار فعلا ممکن نیست.»

مدتی گذشت روزی تام متوجه شد که کلاتر کت سروکله‌اش پیدا شده همینکه باو رسید گفت «تو سیاه یک لیوان آب بده ببینم» تام کمی مکث کرد و بعد از چاه لیوان آبی را پر کرد و باو داد و گفت آقای کت میدانی که همه چیز تغییر کرده، اگر این آب را بشما نادم فقط پابین خاطر بود که همه تشنگان آب میدهم، کت با تغییر و عصبانیت لیوان آب را بزمین زد و گفت زود باش یک لیوان آب دیگه بده ببینم و لسی تام پشتش را باو کرد و رفت و نگاهی به پشت سرش نکرد.

چند روز از این ماجرا گذشت تام سواری را دید که همراه با سوار دیگری که لباس سبز و کلاهی که پر مرغی سبزرنگه بآن بود، باو تردیک میشد، وقتی آنها تردیک تام رسیدند، ناگهان متوجه شد که ژرژ خروسی است از خوشحالی فریاد کشید و بدو یکدیگر را در آغوش کشیدند و ماتیلدا که ناظر این صحنه بود از شدت شوق گریه‌اش افتاد، ژرژ خروسی پرسید چرا گریه میکنی، زود باش همه را جمع کن و بیار اینجا، خیلی چیزها دیده‌ام که لازمه برایتان تعریف کنم. محلی را برایتان در نظر گرفته‌ام مردم آنجا خیلی مهربان و با محبت هستند و الان هم منتظرند تا ما با آنها برویم در آنجا ناز و نعمت فراوان است، درختان پر از میوه است

وجالیزها پر از هندوانه، مزارع فراوان نی‌شکر، خلاصه همه چیز بقدر وفور پیدا میشود تام با اشتیاق شروع باختن چند واگون کرد تا با آن افراد فامیل و کسانیکه علاقمند بودند بآن سرزمین ببرد، پس از تلاش زیاد بیست و هشت واگون آماده کردند و قصد حرکت داشتند که ژرزی و زنش مارتا پیش تام آمدند، با ناراحتی و خجالت تام را بگوشه‌ای بردند و ژرزی گفت «میدانی که ما بجز شما هیچکس دیگر را نمی‌شناسیم، اجازه میدهید که ما هم همراه شما بیاییم؟»

تام قبل از اینکه حرفت بزند فکری کرد و گفت من به تنهایی نمیتوانم تصمیم بگیرم، بایستی این مطلب را با سایرین مطرح کنم. اندکی بعد تام رفت و با بقیه صحبت کرد و کمی هم درباره کمکهاییکه ژرزی بآنها کرده بود و از اینکه اولین نگرهبانی بود که بآنها کمک میکرده و فقط بخاطر اینکه او سفید پوست بود گاهی با او مخالفت میکردند و حتی بعضی مواقع هم اذیتش میکردند حرفهایی زد بعد از اینکه حرفهایش تمام شد گفت حالا رأی میگیریم که آیا! و هم با ما بیاید یا خیر؟! بعد که رأی گیری بعمل آمد همگی موافقت کردند که ژرزی هم با آنها برود، اجباراً یک روز دیگر در آنجا ماندند تا واگنی هم برای او و زنش درست کنند، بعد که اینکار انجام شد، همگی براه افتادند ژرژخروسی پیشاپیش همگی حرکت میکرد و کاروان را راهنمایی میکرد، کاروان در میان هلهله و شادی بسراهی که زندگی جدیدی را برای آنها می‌ساخت پیش میرفت.

فصل صد و چهاردهم

در حالیکه ژرژ خروسی اسبش را نگه میداشت، تام پرسید این همان شهره؟

ماتیلدا گفت دهان سرزمین پر برکته؟، یکی از بچه‌ها سؤال کرد «آن حیوانات و هندوانه‌ها کجاست؟».

در جلوتر آنها سه مرد ایستاده بودند، ژرژ گفت اینجا ابتدای شهری است که من گفته بودم، حدود صد نفر جمعیت دارد حالا با آمدن ما جمعیت آن تقریباً بدو برابر خواهد رسید.

ژرژ کوچولو گفت «ازما کاری ساخته نیست، بایستی بفرشد و آبادانی اینجا کمک کنیم».

همچیز در این سرزمین فراوان بود، شهردار به هر نفر حدود سه هکتار زمین داد که البته تمام زمینهای آنها رو به هم برابر زمینی میشد که قبلاً یک نفر سفید پوست در اینجا داشت، بالاخره روز بعد آنها در محله‌های خود ساکن شدند تام در این فکر بود که محلی را برای ایجاد مغازه‌اش در نظر بگیرد و کارش را شروع کند که ناگهان سه اسب سوار از دور نمایان شد. و پرسیدند بین شما کسی آهنگری بلد است تام جلو آمد و گفت «من، آهنگری را خوب بلدم، یکی از این سه نفر گفت آهنگری در شهر داریم لازمه که اول تو شاگرد او بشوی و... تام جواب داد، خیر، ما اینجا آمده‌ایم و آزاد هستیم و من میخواهم مثل یک مرد جائی برای خودم داشته باشم و آزادانه کار کنم. در غیر این صورت اینجا نخواهم ماند و به جای دیگری خواهم رفت یکی از آن سه نفر گفت، شماها آزادید در همه چیز، حتی در فکر کردن که آزادی دارید، من انتخاب را بعهده خودت میگذارم خوب فکر کن و بعد جواب مرا بده».

تام کمی فکر کرد همه در بین جمعیت بپا خواسته بود، بعد تام گفت همه شماها اینجا بمانید ولی من و فامیلم فردا صبح از اینجا خواهیم رفت

آیرین گفت: نه‌تام ما این همه راه را آمده‌ایم، خواهش میکنم اینجا بمانیم ژرژ خروسی گفت: عزیزان من، خانواده ما در این سرزمین گرد آمده‌اند تا کاری را از ابتدا شروع کنند، البته بایستی کمی هم سختی را تحمل کرد در آن شب تام از واگون خود بیرون آمده و مرتب قدم میزد و باخود فکر میکرد که فامیلش این همه راه را پشت سر گذاشته و باینجا آمده‌اند و بخاطر خودش نباید آنها را ناراحت کند و به سختی بیندازد، یکمرتبه فکری بخاطرش رسید و دوباره پس از یکساعت قدم زدن بالاخره ی رختخواب خود رفت و خوابید.

صبح روز بعد باکمک ورجیل گاریها را خالی کرده و پاو گفت اطاق کوچک موقتی برای فامیلش درست بکند و خودش تمام وسائل آهنگری را در آن چید و کارگاهی در واگن ساخت و در شهر یراه افتاد همه با چشمهای تعجب آمیزی باونگاه میکردند، بعضی‌ها هم بهش احترام میگذاشتند و اوهم بهمگی ادای احترام میکرد، چندی نگذشت که کار او رونق یافت، همه کارهایشان را باو سفارش میدادند، گرچه بعضی از سفیدپوستها با او مخالفت میکردند ولی تام آنقدر میان مردم احترام داشت که باعث میشد مخالفین هم دست از مخالفت بردارند. او همچنان بکارهای خودش ادامه میداد، خانواده اوهم اصالت خود را حفظ کرده بود و اصالت مذهبی را طبق عرف و عادت بجای می‌آورد هر کس برای خودش، در کنار مزارع کلیسای درست کرده بود و بیشتر به کشت پنبه مشغول بود. بعد که اوضاع کمی بهتر شد آنها تصمیم گرفتند تا کلیسائی بسازند، پس اندازهایشان را رویهم گذاشتند و بالاخره کار را شروع کردند و خیلی تند و سریع ساختمان کلیسا را پایان رساندند. اولین هفته که مراسم در کلیسا برگزار میشد خیلی‌ها از نقاط دور و نزدیک در آن شرکت جسته بودند، آنقدر مردم از آمدن به کلیسا استقبال کردند که خانواده ژرژ از طرف آقای روباك شهردار آنجا مورد تشویق قرار گرفتند.

یکی از شبها خانواده چندین نفری ژرژ دورهم جمع بودند هاتیلدا روگرد به ژرژ و گفت هیچوقت تا حال اینقدر خوشحال نبودم از اینکه دوباره دورهم جمع شده‌ایم و زندگی‌مان رنگ و بوی تازه‌ای گرفته قلباً خوشحال و خوشنوم.

فصل صد و پانزدهم

بعد از ظهر روز دوشنبه بود، تمام بچه‌ها از مزارع مختلف برای گرفتن اولین درس به کلیسا آمده بودند. یکی از خصوصیات کلیسا این است که میشود در مواقع ضروری از آن برای درس دادن استفاده کرد، که اینکار بمسی، ام، ائی معروف بود، معلم این کلیسا هم خواهر کری وایت نام داشت و از کالج لین فارغ التحصیل شده بود شاگردان او از پنج تا پانزده سال داشتند هر پنج تا بچه‌های تام با اسم ایلین، واینی ماتیلدا کوچولو، الیزابت و تام جوان در این کلاس‌ها ثبت نام کرده و درس میخواندند یکی از این شاگردها با اسم سینتیا در سال ۱۸۸۳ فارغ التحصیل شد و با ما ریا ازدواج کرد و خیلی زود حامله شد، الیزابت منشی‌گری کارهای تام را بعهده داشت بعدها عاشق یکی از پسرهای شاد که از شهر دیگری با آنجا آمده بود و برای سفیدپوستی در مزرعه‌اش کار میکرد، ایندو دل داده چند هفته بطور پنهانی ملاقاتهایی کردند و باهم در جاهای خلوت قدم میزدند و راز و نیاز میکردند، تام که از موضوع ملاقاتهای پنهانی دخترش با اطلاع شده بود، روزی از الیزابت پرسید چرا بعد از دعای روز یکشنبه بدیدن او نرفته الیزابت با شرمندگی سرش را افکند و بعد هم جریان را بهمشوقش جان تولند گفت او ترد تام آمد و پس از عنذرخواهی با ادب و احترام زیان با تام بصحبت نشست بعد که حرفهایش تمام شد اجازه مرخصی گرفت و رفت. تام الیزابت را پهلوی خودش نشاند و گفت میدانم که شماها چه فکری دارید و میخواهید ازدواج کنید، البته من خوشبختی‌ترا میخواهم ولی با اینکار تو مخالفم زیرا این پسر دورگه است و خون سفیدپوستها و هم سیاهان در رگ و پوستش جریان دارد بچه‌هایت در آینده ترا سرزنش و شامت خواهند کرد، الیزابت که اصلا توقع شنیدن این

حرفها را نداشت گفت: اما پاپا، همه‌کس جان را دوست دارد، مگر ژرژ می‌توانیم باهاها ملحق‌نشد و بالاخره با ما ساخت با این پسرهم ما سرانجام میتوانیم زندگی کنیم.

تام گفت: کافیه، باندازه کافی حرف‌زدی، باید از او دوری کنی و از امروز بیعد دیگه حق نداری او را ببینی.

الیزابت با صدای بلندی گریه سرداد و گفت «پاپا، اگر با جان ازدواج نکنم ممکن نیست با کس دیگری ازدواج کنم».

وقتی ماتیلدا از ماجرا باخبر شد، چنان شوکه‌شد که بی‌اختیار سرش گیج‌رفت و در بفل آیرین افتاد، بیچاره از شنیدن این خبر بقرمگ شد و دو روز بعد از این ماجرا با این جهان وداع کرد و از دنیا رفت. ژرژ خروسی اصلاً از فوت همسرش ناراحت نشد، بنظر میرسید که او علاقه زیادی به ماتیلدا نداشته است ولی نه اینطور نبود، از آن‌پس او دیگر با کسی صحبت نمیکرد، در جلسات شرکت نمیکرد و از ماندن در کلبه‌ای که ماتیلدا در آن زندگی میکرد خودداری میکرد، اغلب اوقات به تنهایی قدم میزد تنهایی او را خیلی رنج میداد، شش از هفتاد و سه گذشته بود شبی در منزل ماریاجین پای آتش نشسته بود وقتی ماریا و شوهرش برای تهیه‌شام بیرون رفتند و برگشتند دیدند که ژرژ خروسی در آتش افتاده، بیچاره پسر مرد، بسختی خود را بکنار آتش کشانده بود و روی زمین افتاده بود، ماریا شوهرش را صدا زد تمام لباسهای ژرژ سوخته بود، تمام بدنش بشدت مجروح شده بود، آنقدر وضع ظاهرش بد بود که تقریباً بحال اغماء افتاده بود و اواخر همان شب هم جان سپرد عده زیادی در مراسم دفن او در محلی با اسم هننینگ^۴ جمع شده بودند، تعدادی از بچه‌ها و نوه‌هایش در این مراسم شرکت داشتند. ژرژ کوچولو گفت «پای خلی جان سخت بود، بنظر میرسید که او هیچوقت با مرگ طبیعی نمی‌میرد ویرجیل گفت من که از ته دل او را دوست داشتم و همه ما هم او را دوست داشتیم».

فصل صد و شانزدهم

روزی سینتیا بهادرش گفت «مادر ویل پالمرا از من خواهش کرد که یکشنبه آینده مرا از کلیسا به منزل بیاورد.»
 آیرین گفت «او از آن مردهایی نیست که در کارهایش عجله کنند. دو سال است که متوجه شده‌ام که او به‌تو علاقه نشان می‌دهد. تام پرسید کی؟» آیرین گفت «ویل پالمرا، آیا اجازه می‌دهید که او مرا به منزل برساند، تام پاسخ داد، راجع به آن فکر میکنم»، آیرین گفت تام تو فکر میکنی هیچ مردی برای دخترهای تو مناسب نیست. همه میدانید، که ویل نزدیک است که شرکت لومیر را اداره کند، بیشتر دخترها در کلیسا باو نظر دارند، اوحتی در کارهای نجاری هم مهارت داره و البته کارهائیکه برای افراد میکند افتخاری است.

تام میدانست که ویل کیست و شغلش چیست ولی چون میخواست به خانواده‌اش تسلط داشته باشد این بود که اغلب با خواسته‌ها و نظریات آنها مخالفت میکرد آیرین گفت: سینتیا عقل درست و حسابی ندارد، گرچه او خیلی زیبا و قشنگ است ولی آنقدر مصحوب و خجالتی است که هنوز به ویل نگفته که از او خوشش آمده فقط با او سلام و احوالپرسی میکند بعد هم از تام خواهش کرد که به دخترش اجازه بدهد تا با ویل رفت و آمد کند، بهر حال سینتیا با ویل مدتی را کنار هم گذراندند بعد هم قرار و مدار ازدواجشان را گذاشتند و عروسی مفصلی برپا کردند، البته هیچکس انتظار نداشت که معاشرت این دو دل‌داده بازدواج بانجامد ولی سرنوشت قلم‌زن، سرنوشت عشاق جوان را بهم پیوند داد و مراسم عروسی پس از دو ماه در کلیسای سی، ام، ای برپا شد و روزیکه مدتها در انتظارش بودند فرارسید یکسال از ازدواج آندو گذشت آنها صاحب فرزندی شدند که چند روز بعد

جان سپرد.

چون صاحب‌شرکت لومیر نتوانسته بود آنجا را خوب اداره کند، زیرا بیش از اندازه ببعیاشی و مشروب خوری میپرداخت و ویل دریافت که چکها یکی پس از دیگری برمیگردد با اسبش بمنزل صاحب بانک رفت. آقای ویگان^۲ صاحب بانک در آن شب طوفانی مدتی را با او به گفتگو پرداخت.

روز بعد آقای ویگان اهالی شهر را به جلسه‌ای دعوت کرد و پس از مشورتی ویل را فراخواندند و باو گفتند که صاحب شرکت آقای جیمز بعلت بی‌لیاقتی و بی‌کفایتی از کارش برکنار شده و ما ترا که از هر جهت شایستگی داشتی برای این پست انتخاب کرده‌ایم، از امروز جواز شرکت را بنام تو خواهیم کرد، به ویل تشنج و هیجانی دست داده بود، در حالیکه اشک از چشمانش سرازیر بود جلسه را ترک گفت روز بعد شخصاً نزد آقای ویگان رفت و از او خواست که بتواند نیمی از پس‌اندازش را به آقای جیمز بدهد از آن پس ویل بخوبی شرکت را اداره کرد، آنقدر که نتوانست قیمت اجناس را پایین بیاورد و با این روش بسیار عاقلانه بود که عده زیادی از نقاط دور و نزدیک برای خرید با آنجا بیایند، او اولین تاجر سیاهپوست بود و خیلی هم موفق، روزی تصمیم گرفت در جلوی درب شرکتشان تابلویی باین مضمون نصب کند «وی ای شرکت لومبر پالم».

فصل صد و هفدهم

سیتیا و ویل به آرزوی دیرینه‌اشان رسیدند، در سال ۱۸۹۵ بود که دختری سالم و زیبا دنیا آوردند و اسمش را برتا نامیدند. طبق سنت آبا و اجدادی سیتیا افراد خانواده را بدور خود جمع کرد و داستان قدیمی کوتنا کینت را از گذشته تا آن روز بازگو کرد، ویل پالمر با اشتیاق فراوان به داستان اجداد زنت گوش داد، البته قلباً از اینکه سرنوشت آنها را بشنود راضی نبود، و بهمین دلیل سعی میکرد برتا را پیش از پیش به خودش علاقمند سازد، هر روز صبح کمی با او قدم میزد و بعد او را به اطاقش برمیگرداند برتا کم‌کم پنج ساله شد. ویل برای دخترش برنامه‌چیده بود بطوریکه معلم پیانو ساحتی از روز او را برمیگرد، برایش حسابی در بانک باز کرده بود که هر وقت دلش خواست از آن برداشت کند، درسی را هم مرتب میخواند وقتی برتا به کلاس هشتم رسید سال ۱۹۰۹ بود بعد او را به کالج چکون که درسی مایلی آنجا بود فرستادند دختر خوش‌اقبالی بود، ویل به‌عشرش میگفت «تا جائیکه قدرت دارم کار میکنم تا او تحصیلات عالی داشته باشد و خوشبخت بشود و آینده بهتر از ما داشته باشد.»

همانطور که انتظار میرفت برتا در دروسش خیلی پیشرفت کرد در نوازندگی پیانو آنقدر مهارت پیدا کرده بود که یکی از بهترین نوازندگان کالج به‌حساب می‌آمد هر ماه دوبار در آخر هفته تدریس در مدرسه می‌آمد زندگی خوش و پر جنب و جوشی را در کنار هم داشتند.

در دهه‌های بعدی که او بدیدن والدینش می‌آمد در گوشه و کنار صحبت میشد که او را با مرد جوانی با اسم سایمون الکساندر هیل^۱ که از اهالی شهری بنام ساوانه^۲ و در خانواده فقیر و بی‌چیز دنیا آمده و با کار و کوشش درس خوانده و به تحصیلاتش ادامه داده دیده‌اند. پدر و مادر برتا

1. Simon Alexander Haley

2. Savannah

پیشنهاد کردند که از او دعوت کند تا روز یکشنبه نزد آنها بیاید بدین ترتیب هیلی در جلسه مذهبی روزیکشنبه شرکت کرد، همه سیاهان آن ناحیه در این جلسه شرکت داشتند، برتا پیانو میزد و هیلی هم آواز مذهبی میخواند، بعد مراسم آشنائی شروع شد، هیلی رابه یکایک حاضرین معرفی کردند او با آنها آشنا شد و دستشان را هم بگیرم میفشرد. و برای زنها هم کلاش را بر میداشت و با آنها احترام میگذاشت.

وقتی این ملاقات دوستانه پایان رسید ولی وسیتتیا ساکت بودند تا اینکه هیلی و برتا سوار اتوبوس شدند و روانه کالج شدند، پس از آنکه درس کالج تمام شد هیلی برای ادامه تحصیلاتش مجبور شد به شهر دیگری برود، در همین اثنا نیز جنگ جهانی اول شروع شد، هیلی و برتا مرتب با هم مکاتبه میکردند و باین ترتیب از حال هم باخبر میشدند روزی در یکی از نامه‌های هیلی مطالبی بود که برتا دریافت اوسخت بیمار شده است و اجباراً سفری به فرانسه کرده است. در سال ۱۹۱۹ او نزد برتا برگشت و از این تاریخ رسماً این دو دلداه نامزد شدند.

تابستان سال ۱۹۲۵ بود که جشن ازدواج آندو در کلیسای سی، ام، ائی برگزار شد، عده زیادی از سیاهان و سفیدها در این مراسم شرکت جستند مراسم در منزل ویل پالمر که حدود ده اطاق داشت با شور و هیجان برگزار شد، آنقدر غذا درست کرده بودند که اگر تمام اهالی سه روز متوالی از آن میخوردند باز هم زیاد میآمد. روز بعد هیلی و برتا سوار بر قطاری شدند و آنجا را بسوی شیکاگو ترک گفتند. در این شهر هیلی در رشته دکترای کشاورزی درس میخواند و برتا هم در رشته موسیقی تحصیل میکرد مدتی در حدود ۹ ماه برتا مرتباً با پدر و مادرش مکاتبه داشت ولی بعداً این مکاتبات کم شد چنانکه ویل نگران شد و پانصد پوند به سیتتیا داد تا برای برتا حواله کند، سیتتیا آنقدر نگران بود که قصد داشت پیش برتا برود ولی قبل از اینکه برنامه سفر را آماده کند، برتا و هیلی برای دیدن آنها به شهرشان رفتند، درب منزلشان را کوبیدند، همینکه برتا چشمش به پدر و مادرش افتاد آنها را در آغوش گرفت و از اینکه کمتر برای آنها نامه نوشته بود عذرخواهی کرد بعد هم گفت در عوض هدیه‌ای برای شما دارم، و نوزادش را بدست آنها داد عجب هدیه‌ای،! پس بچه شش هفته‌ای = این پسر خودم بودم = (نویسنده کتاب).

فصل صد و هیجدهم

پدرم همراه بالحن خنده آوری میگفت «فکر میکردم که برای مدتی پسری ندارم، زیرا دائما پدر بزرگت تو را بغل میگرفت و همراه خودش به باغ جلوی منزل میبرد تا پیاده روی کند، و وقتی بر میگشت سیتتیا یا برتا جرئت نمیکردند که حرفی بزنند و به پرسند کجا بوده اند، شاید بخاطر اینکه او ویل پالمر است و همیشه دلش میخواسته که فرزند پسری داشته باشد، و فکر میکرد تو جای آن پسر را گرفته ای». یک هفته بعد پدرم برای ادامه تحصیلاتش به شهری بنام آیتا کاکا رفت، من و مادرم در آنجا ماندیم. مادر بزرگ و پدر بزرگم از من پذیرائی میکردند. یادم می آید و قتیکه حدود پنج سال داشتم پدر بزرگ مرا به دفتر کارش میبرد و اجازه میداد تا من در آنجا بازی کنم و قتی در خیابان راه میرفتم همه مرا نگاه میکردند و با انگشت بهم نشان میدادند.

از اینکه اینقدر خوب تربیت شده بودم همه مرا تحسین میکردند. پدر بزرگم میگفت «البته که او پسر خوبی است.» اما روزگار و سرنوشت بازی دیگری داشت، پدر بزرگ عمرش را بما داد و از دنیا رفت، آنقدر بی تاب و ناراحت بودم که دکتر دیلارد قرص خوابی بهم داد تا استراحت کنم و بخوابم، روم تعداد زیادی از افراد شهر لباس سیاه به تن کرده بودند. زنها روسری سیاه روی صورتشان انداخته بودند گویی تمام دنیا بخاطر مرگ پدر بزرگم در غم و ماتم فرو رفته و همه درسوگ نشسته بودند. پدرم که درش تمام شده بود نزد ما آمد، بزودی او جای پدر بزرگم را در شرکت گرفت، مادر بزرگ خیلی بمن نزدیک شده بود، و هر جا که میرفتم مرا هم با خودش میبرد، مادرم نیز برای سرگرمی در همان مدرسه ای که من درس میخواندم مشغول تدریس شده بود، مادر بزرگ تابستانها افراد فامیل

را دعوت میکرد تا دورهم جمع باشند، آنها دائماً از گذشتهها تصریف میکردند وقتی مادر بزرگ از گذشته تصریف میکرد مادر میگفت «اوه مادر نمی‌شود راجع به بردگی صحبت نکنی واقماً خیلی خجالت‌آور است». ولی مادر بزرگ میگفت اگر تو علاقه‌ای به شنیدن این حرفها نداری عیسی نداره ولی من دوست دارم تا همه بدانند که من کیستم و از کجا آمده‌ام.

آنروزها من خیلی جوان بودم و اغلب اسمهاییکه شنیدم بخاطر نمی‌آورم ولی حرفهای آنها را خوب یادم هست بخاطر دارم که میگفتند آن آفریقائی را که از آفریقا نزد دیدند و با کشتی به ناهل آوردند ماسائی بنام جان والر خریداری کرد و او سی کرد چهار مرتبه از آنجا فرار کنند و لسی آخرین دفعه که بوسیله مأمورین دستگیر شد دو چیز را باو پیشنهاد کردند: یا اینکه اختشاش بکنند و با یک پایش را قطع کنند، او دومین پیشنهاد را قبول کرد، من نمیدانم چرا سفیدپوستها بایستی با این حد والدانه پستی و دنائت داشته باشند.

اما این آفریقائی که او را تابی نامیده بودند ولی خودش اصرار داشت که بنام اصلی خودش کوتتا صدایش کنند، ماسا جان والر خریداری کرد او مدتی در مزرعه این ماسا کار کرد و سپس راننده کالسکه ماسا شد تا آنکه با آشپز آنجا بنام بل از دواج کرد و از او دختری بنام کیزی بدنیا آورد، در موقعیکه کیزی بچه بود با کالسکه او را با اطراف میبرد و داستان زندگی را برای او تصریف میکرد و اگر برویخانه‌ای میرسیدند فوراً از رویخانه با اسم «کمی بولونگو» که در آفریقا بود نام میبرد خیلی از کلمات آفریقائی مثل «کوه» یعنی ویولون و غیره را به کیزی یاد میداد و وقتی کیزی شانزده ساله شد او را به ماسائی بنام ماسالی فروختند، کیزی از این ماسا فرزندی بدنیا آورد که ژرژ نامیده شد بعدها ژرژ مری پرورش مسرخ و خروسهای جنگی شد او بقدری مهارت پیدا کرد که او را ژرژ خروسی صدا میکردند ژرژ داستان زندگی پدر بزرگش را برای یکایک فرزندانش تصریف میکرد بعدها هر کدام از اینها که بزرگتر شدند از دواج کردند آنها هم داستانی را که شنیده بودند برای فرزندانشان تصریف کردند وقتی تام بزرگ شد در آهنگری مهارت زیادی پیدا کرد و برای ماساموری کار میکرد در آنجا با دختری با اسم آیرین که برده ماسای دیگری بود از دواج کرد، آیرین صاحب هشت فرزند شد که این فرزندان هم داستان را مثل همه شنیدند. کوچکترین فرزند تام سینتیا بود که پس از القاء بردگی و برده فروشی و آزادی آنها همراه با ژرژ خروسی و بقیه اهل خانوادهشان به مهنینگ آمدند

در آنجا سنتیا با ویل‌پالمر ازدواج کرد ثمرهٔ ازدواج آنها دختری با اسم برتا شد، برتا خوشبخت‌ترین فرزند این خانواده سالها بعد باهمی پنام هیلی ازدواج کرد و همین ازدواج بود که باعث شد تا من بدینا بیایم، بعد از اینکه من پنج الی شش سال داشتم پدر بزرگم مرد، در سال ۱۹۲۵ پدرم صاحب فرزندی بنام ژرژ و در سال ۱۹۲۹ فرزند دیگری با اسم جولیوس شد مادر بزرگ وضع مالی خوبی نداشت، همین امر باعث شد تا پدرم شرکت پدر بزرگ را بفروشد. پدرم که خودش پرورشور کشاورزی بود یکروز صبح در سال ۱۹۳۱ مرا صدا زد و همینکه وارد منزل شدم دیدم مادرم سخت مریض است. طولی نکشید که مادر خوب و نازنینم در عنفوان جوانی و در سی و شش سالگی مرد زندگی ما با مرگ مادرم رنگ دیگری بخود گرفت تابستانها با دوتا برادرهایم به هنیننگ می‌آمدیم و نزد مادر بزرگمان می‌ماندیم دوسال بعد از مرگ مادرم، پدرم مجدداً ازدواج کرد. عروس دختری اهل کلمبوس بود و دکترایش را از دانشگاه اوهایو گرفته بود اسم این دختر زونا هچر بود. زن پدرم از هر سه ما بخوبی پذیرائی و پرستاری میکرد، بعد از مدتی او صاحب فرزندی بنام لوئیس شد در سن هفده سالگی بودم که توانستم کالج راتمام کنم، جنگ جهانی دوم شروع شده بود مرا بسواحل جنوب غربی پاسفیک فرستادند در همین شهر بود که شروع به نوشتن کتاب ریشه‌ها نمودم.

مدتهای طولانی در دریا زندگی کردم، هر کتابی که بدستم میرسید، میخواندم به خواندن و نوشتن علاقه زیادی داشتم، بخصوص دربارهٔ تاریخ. چند شرکت انتشاراتی برای نشر کتاب با من قراردادهائی بستند من برایشان بیوگرافی و داستان می‌نوشتم.

در سال ۱۹۲۲ با مالکوم آشنا شدم تصمیم گرفتم که بیوگرافی او را بنویسم اما قبل از اینکه نوشتهٔ من پایان برسد او بقتل رسید. در جستجوی آثار و مدارک بیشتری برای نوشتن ریشه‌ها، کتابخانه‌ها، موزه‌ها همجا را جستجو کردم، بدنبال مدارکی بودم تا بتوانم هرچه بیشتر به حقایق نزدیک شوم، احتیاج به مدارکی داشتم که بمن در این راه کمک کند آیا زبانی در دنیا وجود دارد که «گو» را ویولون بنامد و یا به رودخانه کمی بولونگو آشنائی داشته باشد.

فصل صد و نوزدهم

حدود سی سال بعد، یکی از خانمهاییکه از خاندان ما بجای مانده بود خاله جورجیا اندرسن بود، مادر بزرگم فوت کرده بود، همانطور که گفتم تنها بازمانده این خاندان جرجیا و دو پسرش بنام فلوید^۱ و بی^۲ که در خیابان اورت شماره ۱۲۵۵ در شهر کانزاس زندگی میکردند.

من با هواپیما بآنجا پرواز کردم تا این خانواده را ببینم و راجع به گذشته تحقیقاتی کنم، وقتی موضوع را پیش کشیدم پیرزن چشمکی زد و با آب و تاب گفت «بله» پسرم آن آفریقائی اسمش «کینتای» بود او ویولون را «کو» ورودخانه را کمی بالونگو میخواند برای بریدن درختی به جنگل رفته بودند که دستگیرش کردند از خاله جورجیا خواستم اطلاعات بیشتری بمن بدهد، راهنمایی کند که کینتا از کجا آمده و اجدانش کیستند و از کجا آمده‌اند خاله جورجیا گفت «پسر بکارت ادامه بده، مادر بزرگت و همگی آنها در کارت نظارت خواهند کرد».

در این موقع احساسی بمن دست داد که... اوه خدای من.

فصل صد و بیستم

اندکی بعد به کتابخانه ملی واشنگتن رفتم، پس از جنگ جهانی حلقه فیلمی بدستم رسید که در آن ذکری از «تام موری» سیاه‌پوست آهنگر و زنی آمرین موری بمیان آمده بود، داستانهای دیگري در لابلاي صحنه‌های فیلم وجود داشت، در راهی که من در پیش داشتم بی‌نهایت مفید واقع شدند. هر موقع خبری می‌یافتم فوراً نزد جورجیا می‌رفتم و ماجرا را برای پیرزن تعریف می‌کردم، او میگفت «درست است مثل آنکه خودم دارم آنها را می‌بینم».

حالا اخبار بیشتری بدستم میرسید، از هر کتابخانه‌ای خبری ویا مقاله‌ای می‌خواستم زود بدستم میرسید با سیاه‌پوستان ملاقات می‌کردم درباره اسمها و لغاتی که بخاطر داشتم سئوالاتی می‌کردم گوئی همه آنها بی‌خبر و بی‌اطلاع بودند، تا اینکه سرانجام پس از جستجوی زیاد با دکتر ونسینا آشنا شدم قرار ملاقاتی با ایشان گذاشتم، آن‌روز تا آخر شب آنچه را که میدانستم برای او تعریف کردم بطوریکه مجبور شدم شب را هم آنجا بمانم تا بیشتر ایشان را آگاه سازم، صبح روز بعدوی بالمعنی جدی‌گفت «با مطالبی که برای من گفتمی فکر میکنم که اصالت زیادی درخانواده تو باشد، بعد گفتم که با آقای دکتر فیلیپ تلفناً صحبت کرده‌ام، او گفته که این لغات از قبيله «مندیکاه» است که باین زبان صحبت میکنند و کلمه «کوه» از لغت «کوره» میباشد که در آنجا بمعنی یکی از آلات موسیقی است که دارای چندین تار است و کلمه «کمبی» بمعنی آب متحرك و «بولونگو» میتواند اسم رودخانه‌ای باشد که در آفریقا جاری است از من خواسته شد که در کالج آتیکا سخنرانی کنم، در آنجا با افراد بسیار زیادی آشنا شدم چنانکه پروفیسور چارلز گفتم «تو درباره ابومانگا» صحبت میکنی که اسم يك

ساختمان است.

از او پرسیدم آیا زبان اجدادش هندیکائی است گفت نه ولی بزبان ولوف^۳ نزدیک‌تر بوده، هفته بعد تصمیم گرفتم سفری به‌زامبیا بکنم. وقتی باهوایما به‌شهر کوچکی در زامبیا رسیدم بایکی از پیرزنان آنجا آشنا شدم که از اقوام پروفور چارلز بود وقتی تمام داستان را از فامیل خودم از اول تا آخر مرایش تعریف کردم بمن گفت «کین‌تی» نام شخص مهمی بود در دهکده‌ای بنام کینته کوندا و در نزدیکی آنهم دهکده دیگری بنام کینت کونداجانه وجود دارد در این دهکده‌ها هنوز افرادی هستند که پیر و فرتوت میباشند و از داستان اجدادشان بااطلاع هستند که سه‌روز طول میکشد که تمامی داستان را بدون هیچ تکرار مجددی بگویند. در مدتی که در آفریقا بودم بمطالب و آثار باارزشی دست‌یافتیم و فتی به آمریکا برگشتم در کتابخانه‌ها بیشتر کتب مربوط به تاریخ آفریقا را مطالعه کردم در یکی از کتابها بمطلبی برخوردم که خبر میداد در زامبیا و در محلی کنار رودخانه بردگان را سوار بر کشتی میکردند و از آنجا به نقاط دیگر میبردند. چند روز بعد نامه‌ای از زامبیا بنستم رسید که مرا دعوت کرده بودند تا مجدداً سفری بآنجا بکنم، در همین موقع هم یکی از سازمانهای نشر کتاب ماهیانه کمکی در حدود سیصد دلار در اختیارم گذاشت تا مدت یکسال برایش مقاله بفرستم، البته چند نفری راهم در اختیار من گذاشتند تا در تحقیقاتم بمن کمک کنند.

بواسطه ضرورتی که احساس میکردم سفری به کاتزاس کردم تا خاله جورجیا را ببینم، گرچه حالش خوب نبود ولی با اشتیاق به حرفهایم گوش داد و برایم آرزوی موفقیت کرد، سپس به آفریقا سفر کردم. وقتی بآنجا رسیدم دوستان قبلی‌ام را ملاقات کردم آنها از من استقبال کردند و گفتند مردی با اسم «کیا کانجی» در دهکده‌ای است که میتواند بمن خیلی کمک کند. گروه چهارده نفری ما که شامل سه مترجم و چهار نوازنده و عده‌ای محقق بود که عازم شدیم، لابد میگوئید چرا نوازنده باین خاطر که بعضی از دهات فقط بزبان موسیبا و بدون آن صحبت نمی‌کنند، چند قایق و ماشین داشتیم در طول رودخانه کمی بولونگو براه افتادیم، وقتی بآن دهکده رسیدیم همه‌اهل آنجا بمن خیره شده بودند، شنیدم که مترجم میگفت جمعیت اینجا حدود هفتاد نفر است و اسم دهکده هم جفورا است. کلبه‌ها و

قیافه این دهکده حکایت میکرد که بسیار قدیمی است بنظر میرسید که دوست سال پیش بنا شده، در میان بهت و حیرت سیاهان احساس شرم و خجالت کردم بنظر میرسید درمیان آن عده سیاهپوست اصیل تنها من غیر اصیل و دو رگه بودم بعد متوجه شدم که آنها دور شخصی جمع شدند این همان کسی بود که بایستی بمطالبش بدقت گوش میدادیم.

آن شخص بمن نگاهی کرد و گوئی آنکه من زبانش رامیدانم شروع به صحبت کرد و بعد مترجم گفت که «او میگوید ما برای این بتو خیره شدیم که توتنها فردی هستی که درمیان ملیونها سیاه آمریکائی باینجا آمدی همین سرزمینی که افراد ما را برای بردگی زدیدند و بآمریکا و جاهای دیگر بردند. پیر مرد روی سکوئی نشست و شروع به گفتن داستانی کرد و از افراد بسیاری نامبرد طوری صحبت میکرد که گوئی حرفهایش به اشیاء فیزیکی شباهت دارند چند دقیقه صبر کرد تا مترجم گفته‌هایش را برایم ترجمه کند. سرانجام به اصل داستان نزدیک شد و اینطور گفت که در محلی بنام مالی که قبیله کینت در آنجا مردها به آهنگری و کشاورزی و زنها به بافندگی میپرداختند مرد مقدسی بنام کریبا کوتا کینت که مسلمان بود از این سرزمین به نقاط دیگر مسافرتها زیاد کرد تا به دهکده جفور آمد در اینجا اولین زنش را گرفت که سیرن نام داشت از او صاحب دوفرزند با اسم جان و سالوم شد، از دومین همسرش صاحب پسری بنام عمر شد.

این سه پسر در دهکده جفور بزرگ شدند، دوبرادر بزرگتر به مسافرت میرفتند. و بعد دهکده جدیدی بنام کینت کوتا جان را ساختند و عمر در دهکده ما ماند در سی سالگی زنی گرفت با اسم بنیتا در حدود سال ۱۷۵۰ تا ۱۷۶۰ عمر صاحب چهار پسر شد که به ترتیب کوتا، لامین، سوادبو و مادی نامیده میشدند.

در زمان شاه سولجر، بزرگترین فرزند این خانواده «کوتا» از دهکده خارج شد تا از تنه درخت برای خودش طبعی درست کند، ولی او هرگز برنگشت از شنیدن این داستان چون سنگ بجای خودم میخکوب شده بودم مثل اینکه حس و حرکتی نداشتم این درست همان داستانی بود که سالها در گوشهایم صدا کرده بود آنها از مادر بزرگ و دیگران شنیده بودم با اشتیاق مطالبی را که از قبل نوشته بودم به مترجم نشان دادم که برای آنها بخواند، وقتی آنها آنها شنیدند، همگی بمن خیره شدند من شنیدم که کسی به آنها دستوری بدهد فقط دیدم که هر هفتاد نفر بلند شدند و شروع به رقص و پایکوبی نمودند آنها دور من حلقه زده بودند و میرقصیدند هر

ژنی که بچه‌ای در بفل داشت بمن میداد و میگرفت وقتی بچه در دستم بود زن میرقصید و کمی بعد او رامیگرفت یکسال بعد که این قضیه را برای دکتر جروم گفتم. او گفت «این رسمی است که این قبیله میخواستند نشان بدهند که تو از آنها هستی و آنها از تو هیچ فرقی بین تو و آنها نبوده». برگردیم باصل مطلب، پیرمرد وقتی صحبت‌هایش تمام شد مرا باتفاق عدای دیگر به مسجدشان که از شاخ و برگ درختان درست شده بود بردند، دراطراف من شروع بدعا نمودند بعدها فهمیدم که در دعایشان میگفتند «خدایا شکر که گمشده‌ای را دوباره بمان برگرداندی».

در طول راه هم بطرف بنجول^۴ عدای را دیدم که بطرف رودخانه میدویدند و برایم دست تکان میدادند و صدا میزدند «آقای کینته» منم متقابلا برایشان دست تکان میدادم وقتی در قایق نشستم تا فاصله زیادی با آنها نگاه کردم، حالا میتوانستم تصور کنم چه چیزهایی میتوانسته اتفاق بیفتد، زمانی که آنها را برای بردگی بازنجیر می‌بستند و زیر ضربات شلاق تن و بدنشان را می‌کوفتند عدای از شدت درد خود را باآب می‌انداختند و عدای هم ضربات شلاق را تحمل میکردند.

همگی داد و فریاد میکردند و بخاطر از دست دادن آزادی‌شان دست و پا میزدند. هیچگاه در زندگی اینقدر متأثر نشده بودم، بی‌اختیار اشک از چشمانم سرازیر شد، موقعیکه بآمریکا پرواز کردم تصمیم گرفتم که این کتاب را باگترش بیشتری بنویسم، اما بمحض اینکه بمنزلم رسیدم خریدار شدم که خاله جورجیا، آخرین بازمانده فامیل ما در گذشته. و بالاخره آنجیزی که از بچگی در ذهنم تصویر کرده بودم بحقیقت پیوست و ماجرا بهمان گونه‌ای بود که در خیال می‌اندیشیدم.

ماندیزرگ اکثر اوقات اسمی از ناپل بزبان می‌آورد، که در آنجا جان والر «کین‌تی» را خریده بود، شکی نیست که ناپل از اسم اصلی آنابولیس^۵ می‌آید و بخاطر دارم که در زامبیا بمن گفته شده بود که در زمان شاه سولجر این اتفاق افتاده، بهمین دلیل به کتابخانه‌ای رفتم که متعلق به نیروی دریائی بود اجازه گرفتم تا تمام اخبار و روزنامه‌ها را بررسی کنم البته کار بسیار سخت و طاقت‌فرسائی بود ولی بهر حال برای انجام هدفم مجبور بودم. در میان کارتها و نامه‌ها هفت هفته غرق شده بودم تا آنکه دریافتم در پنجم ژوئن ۱۷۶۷ شاه سولجر به سلطنت رسید و باکشتی

بطرف زامبیا رفته و مقصدش آناپولیس بوده است.

نمیدانم چه حالی داشتم، وقتی به رستورانی رفتم تا چای بنوشم ناگهان این فکر بمغزم خطور کرد که با آن کشتی بایستی کوتناکینت سفر کرده باشد. هنوز پول چای را به کافه‌چی مدیون هستم، زیرا بدون پرداخت پولی با عجله از آنجا بیرون دویدم و با تلفن بلیطی برای نیویورک رزرو کردم. هنوز جا ورننگ کتاب را بخاطر داشتم وقتی آن پسر کتاب را برایم آورد سرعت کتاب را گرفتم و شروع بورق‌زدن کردم بله او آنجا بود کشتی لرد لی جونیر^۱ در ۲۹ سپتامبر ۱۷۶۷ از آنجا برگشته بود ماشینی کرایه کردم و به آناپولیس رفتم و از کتابخانه محلی آنجا روزنامه اوایل هفته اکتبر سال ۱۷۶۷ را خواستم در میان حلقه فیلمهای موجود اسم کشتی را پیدا کردم و این آگهی را «انتخاب بردگان سالم». لحظه‌ای با خود فکر کردم، امروز که ۲۹ سپتامبر ۱۹۶۷ بود درست با آن زمان دوستمال فاصله داشت، درست در دوستمال پیش جدم را بعنوان بردگی فروخته بودند، باید آوری گذشته‌ها دوباره سیل اشک از چشمانم سرازیر شد.

سعی کردم اخبار بیشتری کسب کنم، دریافتم که در سال ۶۷ - ۱۷۶۶ آن کشتی بمساحل آمد در آن ۳۲۶۵ عاج هشتصد پوند پنبه سی و دو اونس طلا و نود و هشت سیاه پوست که حدود نیمی از آنها در طوفان غرق شدند و بقیه که از نظر جسمانی قوی بودند سالم و زنده ماندند. بدنبال اخبار بیشتری درباره جان‌والر کشتی، ناگهان دریافتم که در پنجم سپتامبر ۱۷۶۸ او تمام ملک و دارائی‌اش را همراه با برده‌ای بنام تابی پیش مساسا ویلیام رفته... اوه خدای من!

در طول دوازده سالی که در جستجوی اخبار و مطالب درست و صحیح بودم بیش از نیم میلیون مایل سفر کردم، بار دیگر با فریقا رفتم و در سواحل آنجا جائیکه کشتی‌ها از آنجا برده‌ها را به نقاط دیگر میبردند ده روز تمام ماندم سعی کردم شبها با لباس زیرم از اطاقم خارج شوم و سعی کردم با مناظر، سختی‌ها و بوهاییکه در آنجا بود آشنا بشوم، بطوریکه بتوانم تصور کنم چه مناظری باید در آوردن بردگان بزنجیر کشیده شده همراه با شربه‌های شلاهی که میخورند باید وجود داشته باشد.

بالاخره توانستم داستان هفت نسل گذشته‌ام را در این کتاب بیآورم در زمان نوشتن این کتاب دفعات بسیاری در مقابل تماشاچیان قرار گرفتم

آنچه را که من در این کتاب آورده‌ام همه‌اش از زندگی و حرفه‌هایی است که من از مادر بزرگم شنیده‌ام، و نیز مطالبی را که مربوط به تحقیق و گفتگو با افراد است آنچه را که به حقیقت نزدیکتر دیدم نوشتم.

حالا فکر میکنم که تمام اجدادم از مادر بزرگ و خاله جورجیا و کوتتا و بل و ژرژ خروسی و ماتیلدا و تام و آیرین و پدربزرگه، و پل‌هالمر، برتا و مادرم و پدرم که حالا با آنها ملحق شده همگی از آن بالادارند تماشا میکنند. پدرم هشتاد و سه سال داشت که فوت کرد و جرج جولوس و لوئیس و من در مراسم کفن و دفنش توافق کردیم تا در موقع دفن افراد بسیاری شرکت کنند، در میان آنها جرج شروع به صحبت کرد و گفت روزی پدر از ما خواست که شخص مهمی را ملاقات کنیم وقتی پیش او رفتیم دکتر جرج واشنگتن کارور^۲ را دیدیم که در آزمایشگاه بزرگی مشغول کار است در آنجا او بما گفت که کسب علم و دانش مهمترین بخش زندگی ما است و بعد هم بهر يك از ما شاخه گلی داد.

بعد من بلند شدم و ادامه دادم. بخاطر دارم زمانی را که مادرم در کلیسا پیانو مینواخت و پدرم آواز میخواند. در حقیقت او بدون ناراحتی زندگی میکرد ولی بما گفته بود که برای ادامه تحصیلاتش پول باندازه کافی نداشته روزی با او خبر داند که کسی میخواهد با او درباره کاری صحبت کند. چون پدرم به تمام سئوالات بنحو بسیار رضایت بخشی جواب داده بود او را به کالج بردند و تمام مخارجش را پرداخت کردند. پدر از بهترین شاگردان بود و توانست تا درجهٔ پرورسوری به تحصیلاتش ادامه دهد. پدرم علاوه بر این نویسنده خوبی بود، و همین باعث شد تا من هم بنویسندگی بپردازم. جرج در اداره اطلاعات ایالات متحده مشغول شد و جولوس آرشیتکت نیروی دریائی شد و لوئیس هم معلم موزیک شد.

ما پدر را بمکانی که وصیت کرده بود بردیم تا بخاک بسپاریم، حالا او بود که به اجدادمان، کوتتا کینت می‌پیوست، تصمیم گرفتیم طبق وصیت پدر بخاطر مرگش گریه نکنیم.

روح پدر با آسمانها رفت، من حس میکنم که آنها ما را تماشا میکنند. من حس میکنم که آنها بضمیر من می‌پیوندند، باین امید که این داستان مرده ما است، تمام تاریخ بوسیلهٔ بزرگان و بردگان دنیا نوشته شده.

پایان